PL
193
F8A7

Arseven, Celâl Esad
Sana't kāmūsu

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

Es'ad, Celâl

فرانسزجه‌دن تورکجه‌یه و تورکجه‌دن فرانسزجه‌یه

صنعت قاموسی

صنایع نفیسه‌دن رسم ، نقش ، نحت ، معماری ، حك وآثار عتیقه‌یه
عائد اصطلاحلری حاویدر.

Sanā'ī kāmūsī

مجردی

جلال اسعد

DICTIONNAIRE
DES
TERMES D'ART
FRANÇAIS - TURC — TURC - FANÇAIS

Par

Djelal Essad

INSTITUTE OF ISLAMIC STUDIES

استانبول — مطبعهٔ عامره

CONSTANTINOPLE - IMP. "AMIRÉ,,

١٣٤٠

PL
193
F8A7

LIBRARY
JAN 15 1965
UNIVERSITY OF TORONTO

952904

A

Abadie آبادی .

ایکدن معمول ، خطاطلرك قوللاندیغی بر نوع هند کاغدی.

Abaque *(archit)* مُحَمَّل .

ستون (colonne)لرك باشلقلری (chapiteau) اوزرینه کنیشجه وستوندن خارجه طاشمش اولهرق یاپیلان طابله (tablette) لردر که ستون اوزرینه کله‌جك باش طابان (architrave) ایله سیلمه (moulure) لرك ثقلتی یوکله‌نیر و بو ثقلتی باشلغه واورادن ستونه توزیع ایدهرك مُحَمَّلك وظیفه‌سنی کورر . ستونك عادتا بر سمری مثابه‌سنده‌در .

بوکا (tailloir) دخی دیرلر . بعض مصر قدیم بنالرنده ستون باشلقلری ساده‌جه بر (مُحَمَّل) دن عبارتدر ، بعضلرنده‌ده بو محمل لوتوس (Lotus) یاپراقلریله تزیین ایدیلهرك باشلق شکلنی آلمشدر.

روما و یونان معماریلرنده محمل مختلف شکللرده‌در . دوریك نظام معماریسنده (ordre) محمل بسیط و متین بر شکلده‌در. قوره‌نتیه‌ن نظامنده مقوس وایونیك نظامنده‌ده غایت مزیندر.

غوتیك معماریسنك اون ایکنجی و اون اوچنجی عصرلرده‌کی رومان دورنده محمللر درت کوشه‌در و باشلغك توریقاتی (feuillage) طاشار . اون اوچنجی عصرده‌کثیرالزوایا محمللره تصادف‌اولونور وبونلرك اکثریسنده باشلغك توریقاتی محمللك چیقینتیسندن دها خارجه چیقار. ستون کبی یووارلاق محمللرده واردر . بو کبی محمللره نورماندیا بنالرنده چوق تصادف اولنور .

رنه‌سانس (Renaissance) دورنده عتیق نظام معماریلر احیا ایدیلدیکی جهتله محمل‌ده شکل و نسبت اعتباریله أسکی یونان و روما « محمل »لرینه بکزه‌مشدر. تورك معماریسنده محمل اکثریا باشلقله یکوجود کبی کورینور.

Abatis *(archit)* يیقیاتی .

عدم حسبیله یره طوپلانان و یغیلان مواد انشائیه .

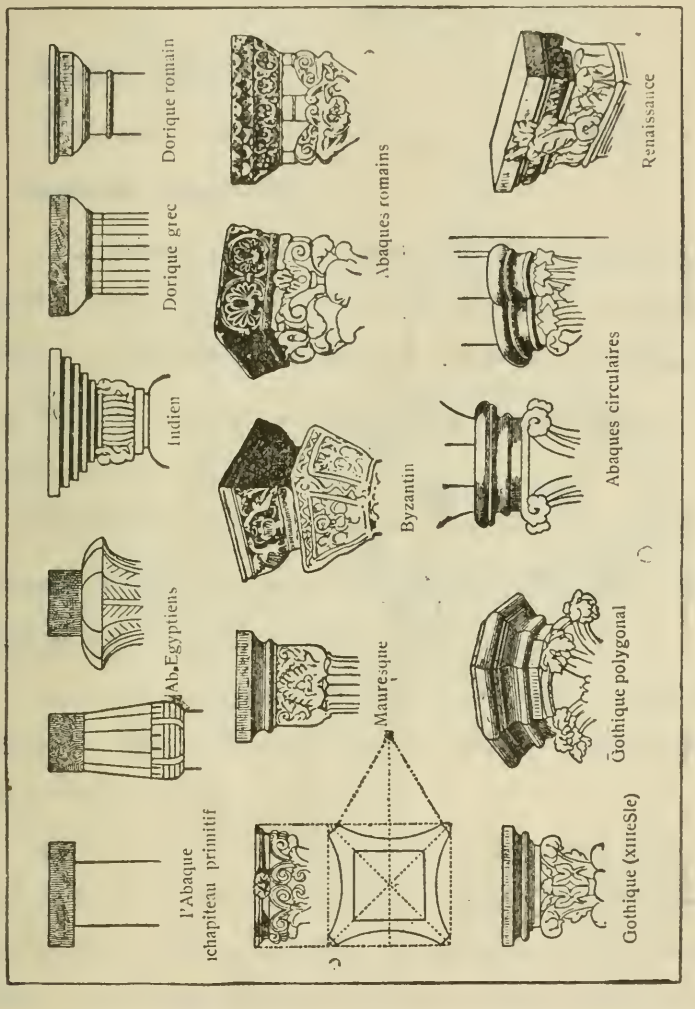

Abat - jour *(archit)* مِنو ر.

بودروم قاتلری کبی ایشینی یوقاری طرفدن آلمغه مجبور اولان یرلرده طابانی ایچرویه طوغری مائل اوله‌رق تفسلك (soupirail) شکلنده یاپیلان پنجره‌لردرکه اکثریا أسکی بنالرده و قلعه‌لرده کوریلور (ایشیقلق) .

Abat - Son *(archit)* آباصون .

چاڭ قوله‌لرنده سسی شهره طوغری چویرمن و اوزاقلره کیتمسنه سبب اولان مائل سطحلردن عبارت پانجور طرزنده پاپیلان ترتیبات .

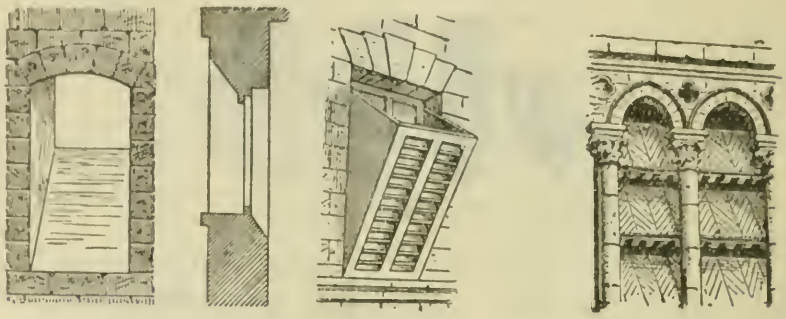

آباصون منور

Abat - vent *(archit)* روزکارلق .

عربیسی مِرْوَحه . باجالرك تپه‌سنده روزکارك دومانی آشاغیه باصمامسی ایچون وضع اولونان طوپراق‌ویا ساج‌تپه‌لك وشاپقه‌لر کهباجانك چکمه‌سنی تنظیم ایدر .

Abat - voix *(archit)* عاکس صدا .

کلیسالرده خطیب کرسیلرینك اوستنده

عاکس صدا

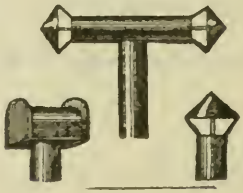

روزکارلق

سسی آشاغیه چویرمك ایچون پاپیلان قبه‌لر .

About *(archit)* زیوانه .

عربیسی (وصله و رباط) فارسی « زبانه » دن . ایکی پارچه‌نك بربرینه کچمسی ایچون اوجلرنده براقیلان دیش و اویوقلر .

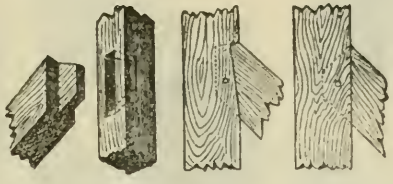

زیوانه

Abreuver *(peint)* طاولامق .

بر صفیحه (panneau) اوستنه بر طبقه طوتقال (colle) سوره‌رك بتون سطحنه ایچیرمك واونك اوستنه کله‌جك طبقه‌لری ایچمز بر حاله کتیرمکدر. انشاآتده صیواسی دوکولمش بر دیوار اوزرینه یکی صیوا اوروله‌جغی وقت آلتنده‌کی أسکی دیواری ایصلاتمغه‌ده دینور.

ماجأ

Abri *(archit)* ملجأ .

یاغمور وکونشدن محافظه ایچون یاپیلان سپرلی محللر .

Abside *(archit)* آبسید .

(محراب) . کلیسالرده دعا ایدیلن قسمك آرقه طرفنده وکلیسانك الك اوکنده اکثریا نصف دائره شکلنده‌کی قسمدر. عمومیتله شرقه وکونشك طوغدیغی طرفه متوجهدر .

Academie آقاده‌می .

عمومه رسم ، نقش ، نحت ، معماری وسائره اوکرەتیلن صنعت مکتبلری . رسم آقاده‌میسی ، نقش آقاده‌میسی . جانلی اورنهك (modèle

vivant) لردن چیپلاق ویا پوشیده‌لی (Drapé) اوله‌رق رسم ، نقش ویا نحت اصوللریله یاپیلان قادین ویا ارکك صورتلری (figure) نه دخی دینور. بو رسملره بر ارکك آقاده‌میسی (une academie d'homme) ویا بر قادین آقاده‌میسی دینور. آقاده‌می جسامتی (Grandeur d'academie) ویا آقاده‌می نسبتنده بر فیکور (Proportion academique) دیه صنعت مکتبلرنده عمومیتله یاپیلان رسملرك ابعادی نسبتنده‌کی بیوکلکه تسمیه اولونور .

Academie des Beaux - arts صنایع نفیسه آقاده‌میسی.

فرانسه مجلس عرفانتك (institut) دردنجی شعبه‌سنی تشکیل ایده‌ن وقرق اعضادن مرکب اولوب حکومتك صنایع نفیسه امورینه رهبر اولان مجلسدر. صرف صنایع نفیسه‌نك ترقیسی و نشری ایله اشتغال ایدر.

اشبو اعضانك (١٤) ی نقشکار ، (٨) ی نحات ، (٨) معمار ، (٤) ی حکاك ، (٦) سی بسته‌کاردر . (١٠) سربست اعضا و (١٠) اجنبی اعضاسی واردر . بونلردن ماعدا (٤٠) مخابر اعضا و (١٠) سربست مخابری واردر . بو مجلس ١٨٥٨ سنه‌سندنبری صنایع نفیسه آقاده‌میسی لغتی نامیله بر اثر نشر ایتمکده‌در.

Academie de France فرانسزلر طرفندن رومده تأسیس ایدیلش بر صنعت مکتبیدرکه (ویللا مه‌دیسی Villa Medicis) دینیله‌ن بنایی اشغال ایدر. بو مکتبك مدیری معارف نظارتی طرفندن تعیین اولونور. نقشکارلر، نحاتلر ومعمارلر آراسنده یاپیلان مسابقه‌لرده برنجیلکی قازانه‌رق (Prix de Rome) آلان صنعتکارلر حکومت حسابنه درت سنه رومادە‌کی بو مکتبده تحصیل ایدرلر و هر سنه أسکی آثاری تتبع ایده‌رك معین مقداردە طابلو وسائره کوندررلر. بونلرك تفریق و انتخابی صنایع نفیسه آقاده‌میسی طرفندن وقوع بولور .

Academique آقاده‌میکاری.

صنعت مکتبلرنده (academie) تعلیم وممارسه‌سی ایچون یاپیلان رسملر کبی طوغری و فقط بر فکر ابداعك محصولی اولمیان و صنعت هیجانی

ورمیه‌ن فیکورلره دینور. طبیعی بر صورتده آلنان وصعیتردن اوزاق اولەرق تعلیم ایچون اعتباد ایدینیلمش اعتباری بر طاقم اوضاعده یاپیلمش رسملره دینور.

Acanthe (archit.) کنکر.

یایان انکساری یاپراغی شکلنده تزیینات. معماریده بر چوق اقسامك

تزیینده موضوع motif ی تشکیل ایدر. اکثریا باشقالرك تزیینلرنده

مستعملدر. قورەنتیەن نظام معماریسنك فرقەوی (caracteristique) عناصر تزیینیەسندن بریدر. ویتروو (Vitruve) طرفندن نقل ایدیلن بر افسانەیه (Legende) کوره میلاددن ٤٠٠ سنه اول یاشایان قالیاق (Callimaque) اسمندەکی معمار، کنج بر قیزك مزاری اوستنده کوردیکی بر کنکر یاپراغندن ملهم اولەرق بو ستون باشلغنی بولمش. فقط بو شکل، مصر قدیمدەده موجود یدی، اورادن آلنمش اولمسی محتملدر. عصری (Moderne) صنعتکارلرده (کنکر)ی مختلف شکللرده قوللانمقدەدرلر بو یاپراق تزیینات تحتیەده قلاسیك برتوریقات (feuillage) اورنه کیدر. عربیسی (شوکةالیهود)در.

Accessoires (*peint*) تفرعات.

بر پورتره (portrait)ده تفرعات دیه او تصویرك البسەلری اطرافندەکی أشیا، و طوردیغی اوطه و یا محلك طابلوده کورونەن اقسامنه دینور. عمومیتله بر رسمك ارائه ایتدیکی صحنەیی اتمام ایدەن فقط اهمیتی درجهٔ ثانیەده قالان (ثانویات) در. بو سببله رسمدەده اقسام اساسیه درجەسنده اهمیتله ایشلنمز و اهمال ایدیلەبیلور.

مثلا بر قادین پورتره‌سنده چهرەدن زیاده البسەسنك دانتل و قیرمەلرینه اهمیت ویریلورسه (تفرعاته (accessoires) لزومندن فضله اهمیت ویرلمش) دینور.

— تیاتروده تفرعات (accessoires) دیه صحنەیه لازم اولان قاناپه، صاندالیه، حقه قلم، خالی و سائره کبی أشیا و لوازماته دینور. بو لوازماتك انبارینه (Depôt d'accessoires) تفرعات آنباری و بوکا مأمور اولانەده تفرعاتجی دینور.

Accidents de lumière (*peint*) ضیا عارضەلری.

بر طابلونك نقطهٔ اساسیەسنی بارز بر صورتده کوسترمك ایچون او قسم اوزرینه قوتلیجه برایشیق چارپدیریلدیغی تقدیرده مذکور قسمله دیکر اقسام آراسنده ارتباط و آهنکی تأمین ایتمك اوزره او قسملرك بعض یرلرینه قوتلیجه ایشیقلرله طوقونولق ایجاب ایدر. کذالك بر منظر (paysage)

رسمنده‌ده اغاجلرك برر قسمنی ایشیقلاتان و ارضك عارضه‌لرینی قوتلی ایشیقلرله کوسترن قسملر واردر که ایشته بویله چوقجه ایشیقلی اولان پارچه‌لره (ضیا عارضه‌لری) دینور، یعنی او قسملرده برر (عارضهٔ ضیائیه) وجوده کلمشدر ، نظر اورالره ایلیشور .

Accolade *(archit)* قاش قوس قاپو و پنجره‌لرك اوستنده اورته‌سی کیرینتیلی ایکی قاش شکلنده‌کی منحنیلر. قاش کمر arc en accolade

چفت ستون

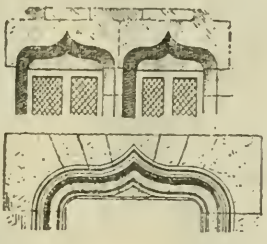

قاش کمر ، قاش قوس

Accouplée colonne *(archit)* چفت ستون .

(مزدوج ستون) عین قاعده اوستنه یان یانه ایکی ستون قویمق (باقکز ستون) .

Accuser un contour *(peint)* بر چیزکینی بللی ایتمك .

نقش ورسمده قوللانیلور بر تعبیر در . کرك بر منظر (paysage) ده‌کی مختلف پلانلره عائد چیزکیلری وکرك بر فیکور (figure) ده‌کی لباسلرك چیزکیلرندن بعضلرینی دیکرلرندن دها فرقلی وعیان کوسترمك ایچون قالینجه و قوتلیجه چیزمك . غایت خفیف و قاریشیق چیزکیلرله یاپلمش طاسلاقلرده اصل چیزکینی متین و قالینجه چیزکیلرله میدانه چیقارمق ، بللی ایتمك . وجودك البسه آلتنده‌کی بعض قسملرینی ویا شکللرینی البسه‌یه ویریلن انحنا و بوروشقلرله کوسترمك. (accuser le nu par les plis des draperies)

Acrotère *(archit)* آقروتەر .

كرەميدلرده كوشەلره تزيينات اولەرق قونيلان و يونان معماريسنده امامه اولەرق قوللانيلان اشكال معماريه كه آلنلقلرك ايكى كوشەسيله رأسنه وضع اولنور و اوستنه هيكل و يا سائر سوسلر قونيلور .

آقروتەر

Affamer *(archit)* چالمق ، چاليق .

بر سيلمه (moulure) و يا بر ديرەك اوجنك بردنبره مائل بر صورتده ايستر دوز و ايستر مقعر اولەرق قطع ايديلسيدر. بو كبى سيلمەلره (moulurs affamées) چاليق سيلمەلر دينور . غوتيك معماريسنده اكثريتله تصادف اولونور .

Afferon تَمْرَن ، پَيْكان . باشاق

اوقلرك اوجنه وضع ايديلن سيورى و معدنى قسم. دمير پارمقلق چوبوقلرينك اوجلرينه ياپيلان سيورى سوسلر.

چاليق سيلمه

Agencement ترتيب .

بر صنعت اثرنده مختلف قسملرك صورت تنظيم و وضعى. ترتيبى بوزوق بر طابلو ديمك او طابلوەكى قماش و لباس ايله تفرعاتك فنا ترتيب و تنظيم ايديلش اولماسى ديمكدر .

مثال : (طبيعى بر ترتيب ، بو طابلونك ترتيبنده طبيعيلك يوق . صنعتكارانه بر ترتيب دكل) كبى. بو تعبير تركيب (composition) ايله قاريشديريلماملىدر .

Agrafe *(archit)* كند ، كليد .

انشا آتده هر ايكى طاشى ويا مادهٔ انشائيه‌يى بربرينه باغلايان دمير و يا باقير. تزييناتده بر كمرك كليد طاشى (clef) اوسته سيلمه‌يى قاوراركى پاپيلان دورلى شكللردر .

كليد

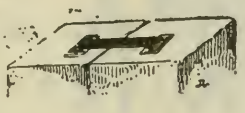

كند

Agroupement طوپلانيم .

تزيينى موضوع (motif) لرك بر يره طوپلانمسندن حاصل اولان شكل.

Aiguille *(archit)* ابره .

غوتيك معماريسنده چاك قوله‌لرى وعمودلر اوزرنده مناره تپه‌سى كبى سيورى قسملر وكلاهلر ، مصر قديمده غايت سيورى واهرامى شكلده اولان ديكيلى طاشلر.

ابره

Aile *(archit)* جناح ، قول .

بنانك قسم اصليسنه متصل اوله‌رق يان طرفلرده كرك بر

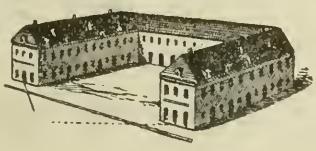

جناح

استقامته وكركسه بنانك مركز قسمى ايله بر زاويه تشكيل ايده جك صورتده پاپيلمش اقسام. جناحى قسملر.

Aileron *(archit)* قولتوق .

چيقينتيلى قسملره دستك اوله‌رق علاوه اولونان وچاتى پنجره‌لرى ضلع قائملرينك نظرده حصوله كتيرديكى سرتلكى كيده‌رمك اوزره ايكى طرفلرينه باش آشاغى وضعيتده اوله‌رق قونيلان (فروش) لر (consoles) .

قولتوق

اون یدنجی و اون سکزنجی عصرك بعض کلیسالرنده کنیشجه اولان برنجی قاتی کندیسنك فوقندهکی دها دار قسمه ربط ایتمك ایچون آرالرنده بر خط مواصله اولمق وشکلده موازنت حاصل ایتمك اوزره جسیم قولتوقلر قونولمشدر .

Ajouré مشبك ، قفس ویمه .

بر طرفدن او بر طرفی کورونهجك صورتده اویولمش تزیینات. جامعلرده خنکار محفلرندهکی مرمر قفسلر کبی غوتیك معماریسنك پنجرهلرندهکی اویوق قفسلر. جامعلرده کی منقوش روزنلرك (vitraux) مشبکلری .

Alcôve (*archit*) حلوتکاه . یاتاق حجرهسی (دوشکخانه).

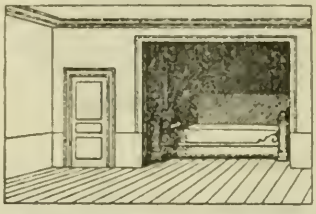

(برهان قاطع) اوطهلر درونده یاتاق وضعنه مخصوص محل که بر پرده و یا برقاپو ایله آیریلیر و یاتاغی کورونمکدن محافظه ایدر و اورادہ یاتیلور برحجره مقامنده در. عربیسی(القبوه)در.

Allée (*archit*) کذرکاه .

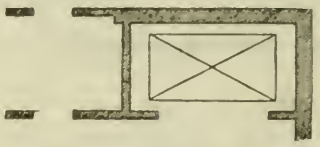

دوشکخانه ؛ یاتاق حجرهسی

زمین قتنده (Rez. de chaussée) کزینتی (dégagement) و کچید (Passage) خدمتنی کورمك اوزره یاپیلمش اولان اوزون دهلیزلر (couloir) در . پایکاه دخی دینور .

ایزاره

— (*archeol*) هند و مصر معبدلرنده ایکی طرفی اغاج ویا صیرالانمش دیکیلی طاش ویا آثارنحتیه ایله مزین یوللر. باغچه معماریسنده ایکی طرفی آغاجلی یول (خیابان).

Allège (*archit*) ایزاره .

دوشهمه ایله پنجرهلرك کوپشتهسی آراسندهکی صاغیر قسم . allège تعبیری باخاصه غوتیك معماریسنده پنجره قالینلقلرینك ایچندهکی اینجه بر دیواره واکثریا تزیینات ایله سوسلنمش اولان قسملره دینور . سائر مبانیده بو قسمه قورقولق (appui) دیرلر .

Ailegorie تمثال .

بعض رموزی اشخاص ویا معنوی احوالی تصویر و تمثیل ایتمك اوزره یاپیلمش رسم ، هیکل و سائره عدالتی ارائه ایتمك اوزره آلنده ترازی ایله یاپیلمش بر قادین هیکلی . عدالت تمثالی .

Allure عظمت. رَوش .

بر فیکورك جسامتی وعظمتی. عظمتلی بر هیکل. بر قلمك بر فورچه‌نك روشی دخی دنیور .

Alternance تناوب .

تزییناتده مختلف ایکی موضوع تزیینی‌نك (motifs décoratifs) بربرینی تعقیب ایدر صورتده الی نهایه دوامی .

Amateur هوسکار .

صنایع نفیسه‌یی مسلك اتخاذ ایتمه‌رك یالکز چالیشمقدن ذوق آلان و (صنعتکار) درجه‌سنه چیقمایانلر .

Amortissement *(archit)* امامه،انتهائیه .

بر قسم معمارینك یوقاری طرفنده مثلثی اوله‌رق بیته‌ن سیوریلکلر و بونلرك تپه‌سنه قونیلان تزینات .

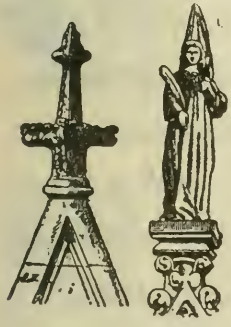

انتهائیه ، امامه

Amphiprostyle *(archit)* آمفیپروستیل .

ایکی جبهه‌سنده یعنی اوك و ارقه طرفلرنده (رواق) (Portique) یعنی ستونلی یوللرله برر جبهه‌سی بولونان مبانیٔ قدیمه . ذوالوجهین

Amphitéatre *(archit)* آمفیته آتر، مُدّرج.

روما معماریسنده مدور ویا بیضی شکلده واسع بر میداندن عبارت اولوب اطرافنه قدمه قدمه اوطوره‌جق محللر یاپیلوردی. اورته‌ده‌کی میدان (arène) حیوانات وحشیه ایله غلادیاتورلرك مجادله‌سنه تخصیص ایدیلور، واطرافنده‌کی قدمه‌لرده‌ده سیرجیلر اوطورردی . استانبولده آت میدانده‌ده

بویله برمدرج واردی. بو آنفیتیاترلرك اوستی هرایکی طرفلردن ایپلرله کریلش بیوك براورتو ایله اورتولوردی بوکا (velum) دیرلردی وبواورتو سیرجیلری کونشدن محافظه ایدردی .

عصری (moderne) انشا آتده مدرج دیه دارالفنون، مکتبلر وفونفه‌رانسه مخصوص اولان یرلرده سامعینك اوطورمسی ایچون یاپیلان قدمه‌لی صیرالری حاوی صفه (salle) ویا درسخانه‌لره دینور .

بعض تیاترولرده‌ده اهالینك اوطوره‌جغی یرلر بربرندن یوکسکجه اوله‌رق ارقه‌یه طوغری کیتدکجه یوکسلیرسه اوکاده (amphiteâtre) مدرج دینور .

An (en dos d') *(archit)* خَرْپُشته .

دیوارلرك اوزرینه بویوجك طاشلردن ویا طوغله‌دن ایکی طرفی اقینتیلی و٨ شکلنده یاپیلان سطح مائل. بوکا (سمر) دخی دینور. زیرزمینده‌کی کونکلری محافظه ایچون اوستلرینه طاش وخرجله یاپیلان اورتویه‌ده دینور .

Ancon *(archit)* دیرسکجه .

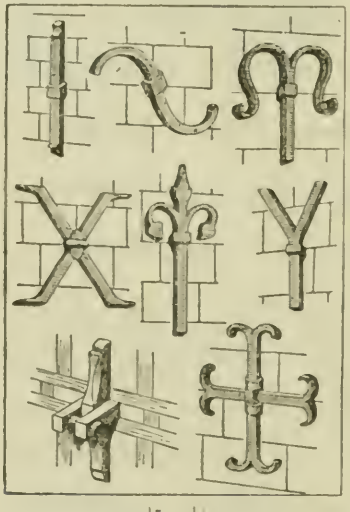

چاپا ، قلنج

فروش نوعندن اولوب پروازلری طوتمق ایچون قونیلان کوچوك دیرسکلر .

Ancre *(archit)* قلنج ، چاپا .

دیوارلرك خارجه طوغری آچیلمسنی منع ایچون اخشاب ویا دمیردن افقی دیره‌ك ویا پوتره‌لر قونیلورکه بونلره (tirant) کرکی دینور. بو کرکیلرك هرایکی اوجنی دیواره ربط ایدوب چیقمسنه مانع اولق ودیواری طوتمغه خدمت ایتمك اوزره طیش طرفلرینه کچیریلن S شکلنده ویا دوزاوله‌رق قلینجنه یعنی کسکینلکنه اولق اوزره قونیلان دمیرلردر .

Andronite *(archit)* سلاملق .

اسکی یونان أولرنده ارککلرك اوطوردیغی قسم .

Angle facial زاويهٔ وجهيه .

برونك آلتندن ، برى قولاغك آلتنه و او برى آلنك اك طاشقين نقطه‌سنه وصل اولونان ايكى خطك تشكيل ايتديكى زاويه .

زاويهٔ وجهيه

Anglet كوشه‌لى اولوق .

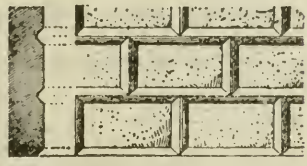

كوشه لى اولوق

Anneau (*archit*) حلقه .

ستونلرده‌كى بيله‌زيك (bracelet) ويوزوكلرك (bagues) چيقينتيسى آز اولانلرينه دينوركه اكثريا بوكبى حلقه‌لر اون ايكنجى و اون اوچنجى عصر ميلادى معماريسنده قوللانيلمشدر .

Annelé (*archit*) ذوحلقات .

حلقه‌لرله مزين ستونلر . أورمه زرهلره دخى دينور .

Annelet (*archit*) طاسمه .

طاسما

ستونلرك باشلغه ملاصق قسملرنده يوزوك كبى دائر أمادار كوچوك يووارلاق سيلمه‌لر . غوتيك معماريسنده ستونلرك يكنسق دوزلكنى برطرف ايتمك ونظره دهامتين كوسترمك اوزره ستون كووده‌لرينى اقسامه آيرمق ايچون ابعاد مختلفه‌ده وينه طاشدن معمول حلقه‌لر . دوريك باشلقلرينى دائر أمادار قوشاتان حلقه شكلنده زيخلر (filet) .

Annelure (*archit*) حلقيه .

بر ستون كووده‌سنى تزيين ايدن حلقه‌لر . يوزوك (bague) ، بوغماق (armille) ، بيله‌زيك (bracelet) بو اوچى همان همان مترادفدر .

Annulaire *(archit)* حلقوی طولوس کمر *

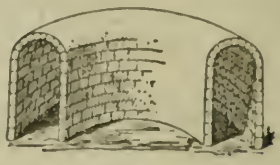

حلقوی طولوس

سپت قولپی کمر

Anse de panier *(archit)* سپت قولپی کمر (باقکز کمر) *

Ante *(archit)* نیم پایه *

بر بنانك کوشه‌لرنده‌کی دیوار قسمنی دها قالینلاشدیره‌رق متانتنی آرتیرمق ایچون پاپیلان پایه (pilastre). بر جبهه‌ده خارجه طوغری طاشقین اوله‌رق قونیلان ستونلر اولورسه بو ستونلرك دیواره کلن طرفلرنده دیوارك ستونه قارشو کلن قسملرینی قالینجه اوله‌رق انشا ایدرلرکه ایشته بو قسملره نیم پایه دینور . طیقی پایه کیدر .

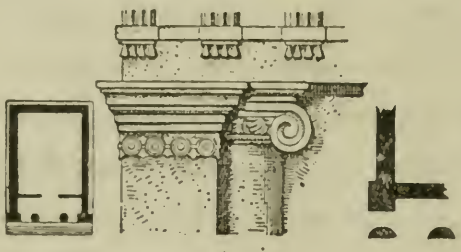

نیم پایه

Antefixe کیره‌مید آغزلغی *

اکثریا بر Palmette وبعضاً برانسان چهره‌سی شکلنده‌پاپیلوب قورنیشلرك (corniche) تاجنی (couronnement) تشکیل ایدر ویاخود نیم اسطوانه‌وی کیره‌میدلرك بوشلقلرینی أورتمك ایچون قوللانیلور تزیینی بر موضوعدر .

Antichambre طیش اوطه .

بر اوطه ویا دائره‌یه کیرکن اك أول کیریلن و بکله‌مکه مخصوص اولان اوطه . آلمانلر بوکا (أوك اوطه) دیرلر (vorzim-mer).

کیره‌مید آغزلغی

Antiquaille كهنه .

قيمتلرى اولميان ويا خود غايت جزئى اولان آثار عتيقه.

Antique آنتيك .

قديم يونان و روما آثارندن اولان هيكللر ، قابارتمهلر ، محكوك طاشلر و سائره كبى آثار نحتيه‌يه دينور. étude de l'Antique ديمك بو كبى اثارى نمونه اتخاذ واونلرده‌كى كوزللكى تدقيق ومطالعه ايده‌رك قوپيه ايتمك ديمكدر.

Antiquités آثار عتيقه .

أسكى صنعت اثارندن اولان مبانينك خرابه‌لرى . آبده‌لر ، سلاحلر ، أشيالر ، مجوهرات كبى شيلره دينور. جمع اولەرق قوللانيلور. عرب آثار عتيقه‌سى ، چين آثار عتيقه‌سى ، تورك آثار عتيقه‌سى.

فرانسزجه‌ده antiquité كلمه‌سى مفرد اولەرق و ديكر كلمه ايله برلكده قوللانيلديغى وقت عموميتله اسكى مدنيتلرك تاريخى معناسنه كلير : antiquité orientale كبى كه مصريلر، كلدانيلر ، آثوريلر ، فنيكليلر، عبرانيلر، ايرانيلر وسائره مثللو شرق اقوام قديمه‌سنه عائد تاريخ ديمكدر. antiquité chretien خريستيانلغك ايلك آلتى عصرلق تاريخى. antiquité كلمه‌سى يالكز اولەرق قوللانيلورسه يونان و روما مدنيتلرى تاريخى معناسنه‌در. بز archeologie يه عتيقيات ديديكمز جهتله antiquité نى مفرد اولەرق تاريخ قديم و ياخود قديميات ديه ترجمه ايده‌بيليرز. او حالده antiquitées orientales ه شرق آثار عتيقه‌سى و antiquité orientale ه ده (شرق تاريخ قديمى) ديمليدر. آنتيك تعبيرى بالخاصه أسكى روما و يونان آثارينه تخصيص ايدلمش كبى اولوب آثار عتيقه antiquités تعبيرى ايسه بيزانس، رومەن، غوتيك و رەنەسانس دورلرى اثار باقيه‌سنه دينور. لسانمزده هپسنه اثار عتيقه ديبورز.

Apothéose تعزيزيه.

أسكى قهرمانلرى الهٓ درجه‌سنه جيقاران وقايعك برر خاطره‌سى اولمق اوزره ياپيلان مادالیه (medaille). نقش و يا نحت اثرلرينه و بونلر اوزرنده‌كى

رسملره دینور. صوك زمانك صنعتكارلری‌ده بویله تعزیزیه‌لر یاپمشلردر. مثلا: ناپولیونك تعزیزیه‌سی كبی. تیاترولرك اوك پرده‌لرینه یاپیلان قاریشیق وبرچوق تمثالی حاوی ده‌قورلره‌ده دینور.

Appareil *(archit)* أورگو *

كاركیر بنالرك انشا. سنده‌طاش ویا طوغله‌لرك كسیلمه‌سی و مختلف طرزلرده قونولمسندن حاصل اولان شكلك هیئت مجموعه‌سی. طاشلری فنا كسیلمش و امتزاجسز قونولمش بنالر ایچون «أورگوسی فنا بر بنا» l'appareil de cet ed. ice est defectueux دینور.

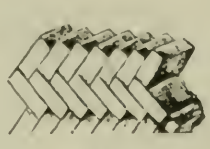

زیقزاق أورگو

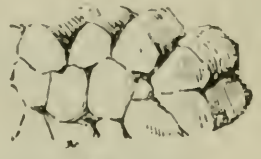

سیقلوب أورگو

بو أورگولرده كندی شكللرینه كوره مختلف اسملر آلورلر. سیقلوب أورگو، یونانی أورگو (appareil grecs) رومائی أورگو (appareil Romain) بویوك أورگو (grand appareil). زیقزاق أورگو (appareil en feuilles de fougère).

Appentis *(archit)* صوندورمه *

اوكی آجیق وبر طرفی دیواره متصل مائل چاتی.
بعض قپولرك اوستنده‌كی سقیفه‌لره و سپرلره‌ده دینور.

Appui قورقولق، پنجره‌قورقولغی.
بر پنجره‌نك كوپشته‌سیله دوشه‌مه آراسنده‌كی دیوار قسمی. بر بالقونك قورقولغی. غوتیك معماریسنده allège دینور. بونی (ایزاره) دیه ترجمه ایتدك.

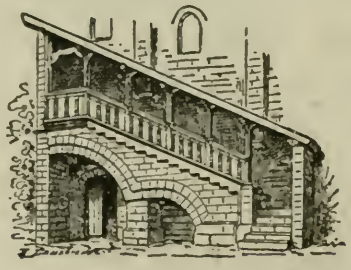

صوندورمه

Appui main *(peint)* مَسْنَد.

حفیف اغاجدن ایچه باستون شكلنده یاپیلمش بر دكنكدر. عمومیتله بر

مترو قدر اوزونلقده‌در . نقشکارلر رسم یاپارکن بونك بر اوجنی طابلونك کنارینه طایایه‌رق أللرینی یورولمامق و تتره‌مه‌مك ایچون بو دکنکه استناد ایتدیررلر. نقشکار بو دکنکی صول ألنده پاله‌ت و فورچه‌لرله برابر طوتار . مسندلرك اوجنده یووارلاق بر قسم واردرکه اوکا اکثریا برپارچه دری صاریلیر و بویوك طابلولرده بو طوپارلاق قسم طابلونك موشامباسی اوزرینه استناد ایدر .

Aquafortiste اوفورت رسامی .

اوفورت اصولیله معدنی لوحه‌لر اوزرینه رسم حك ایدن و انلری کاغده باصان رساملره دینور. باقکز (Eau - forte) .

Aquarelle صولی بویا .

couleur a l'eau ویا peinture a l eau یعنی (نقش آبی) دنیلن اصول، بویالرك صو و ضمغ ایله قاریشدیریله‌رق کاغد اوزرینه وضعی صورتیله حصوله کلن رسملری یاپمقدر . أسکی زمانلرده (gouache) دنیلن و ایرانیلرك (کواش) تعبیر ایلدکلری بر اصول ایله ترسیم ایدیلوردی . بو اصولده بویالر غیر شفافدر یعنی رنکلرك ایچنده بیاض واردر و مختلف آچیقلق و قویولقلر بیاضله استحصال ایدیلور . حالبوکه صولی بویا تمامیله شفافدر و کاغدك بیاضلغیله آچیقلق قویولق حاصل ایدیلور . أسکیدن حتی اون سکزنجی عصرده بیله صولی بویایی مسطح اوله‌رق برر طبقهٔ لونیه حصوله کتیرمك اوزره قوللانیرلردی و قویو اولمسی لازمکلن یرلره بر قاچ طبقه کچرلردی ، یاغلی بویا کبی (modelé) تجسیم ایدرك ایشلنمزدی . شرق مینیاتورلرنده استعمال اولونان اصول کواش در . بونیده اکثریا بیاض ویا آلتون برآستار زمینی اوره‌رق اوستنه ایشلرلر و بویالری بیاض بویا ایله قاریشدیررلردی .

Aquarelliste صولی بویا رسامی .

صولی بویا اصولنده رسم یاپان صنعتکار .

Aquatinte آقواتینتا .

اوفورت اصولیله یاپیلان رسملر دائما چیزکیلردن متشکلدر و قلمله

یاپیلمش رسملری اکدیرر . بونوع رسملرك فورچه ایله یاپیلدیش کی اولانلرینه aquatinta دینور.

بو رسملرده چیزکی یرینه غایت کوچوك نقطه‌جقلر واردر. بونلر معدنی لوحه اوستنده رچنه توزیله وجوده کتیریلور و کاغده باصیلدیغی وقت طبیق فورچه ایله یاپیلمش رسملری اکمدیرر. اکثریا بویالی اوفورت رسملرنده قوللانیلان بر اصولدر .

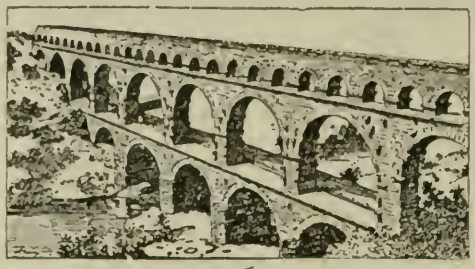

صو کمری

Aqueduc صو کمری *

طاشدن ویا طوغله‌دن اورولمش یوکسك کمرلرکه ایکی سویه آراسنده‌کی منحط یرلردن صوی عین سویه‌یه کیرمکه خدمت ایدر .

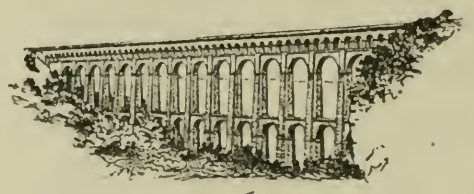

صو کمری

Arabesque عارابه‌سك *

عرب اصول تزیننده‌کی کبی کرفت دال و شکللردن عبارت اشکال تزیینیه. «عرب یولی» دخی دینور. رنه‌سانس renaissance معماریسنده پك چوق تصادف اولونور .

عارابه‌سك

عرب اصول تزیننده «عارابه‌سك» لر اکثریا هندسی شکللردن آلنمشدر. نباتی شکللردن آلنمش اولان تزیناته‌ده تصادف اولنورسه‌ده نباتی «عارابه‌سك» لری الك زیاده تورکلر قوللانمشدر . بناءً علیه بونلره «عارابه‌سك» دیمك «اجنبی تعبیریدر» بو تعبیری آنجق عربلرك استعمال ایتدکلری کرفت اشکال هندسیه‌دن عبارت تزیناته تخصیص ایتمك لازمکلور. تورکلرك اوته‌دنبری استعمال ایتدکلری شکللره «عارابه‌سك» دیمك طوغری دکلدر . (شکلده کورولدیکی کبی)

Arbaletrier *(archit)* ماقاص کیریشی*

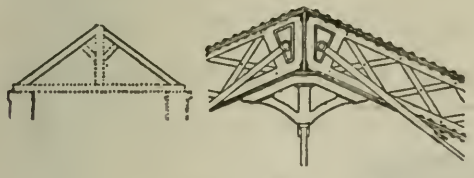

ماقاص کیریشی

چاتیلرك انشاسنده ایکی یان دیوارلرك اوزرینه مائلاً یکدیکریله بر زاویه تشکیل ایده‌جك‌صورتده وضع‌اولنوب دامك میلنی وجوده کتیره‌ن آغاج ویا دمیرلر. مرتکلر و چاتی کیریشلری بونلرك اوزرینه قونور. ماقاصك اك سیوری تپه‌سی بابا اوستنه استناد ایدر.

Arc *(archit)* کمر، قوس.

هندسه‌ده (arc) قوس دیه محیط دائره‌نك بر قسمنه ویا بر قسم منحنیه دینور. معماریده بونی (voute) کلمه‌سنك مقابلی اولان (کمر) له ترجمه ایدییورز. بناءً علیه معماریده Arc ایکی دیواره مستند اوله‌رق آره‌ده‌کی آچیقلغی اورتن قوس شکلنده کارکیر ویا آخشاب انشاآتدر.

(Arc) و (Vou'e) کلمه‌لری آره‌سنده‌کی فرق (arc)ك دها زیاده شکل افاده ایتمسی یعنی (قوس) معناسنه کلمسیدر. کمرلر شکللرینه کوره مختلف اسملر آلیرلر. Voute ایسه بهمه‌حال مقوس شکلده اورولمش آچیقلقلردر.

طاشلرینك درزلری (joint) افقی اولانلره arc a joints horizontaux افقی درزلی کمر دیرلر وبو درزلر قوسك نصف قطرلری استقامتنده اولورسه قطری درزلی کمر (arc à joints rayonnants) تسمیه اولونور.

Arc à plein cintre تام دائره‌وی کمر. (شکل ۱۱)

قوسی نیم دائره اولان کمردر.

Arc angulaire ou arc en fronton ou arc brisé

زاویه‌لی کمر. (شکل ۱۸)

زاویه تشکیل ایتمك اوزره ایکی خط مستقیمك مائلاً تقاطع ایتمسندن حصوله کلن کمرلر بوکا (منکسر کمر) ده دینور (arc brisé).

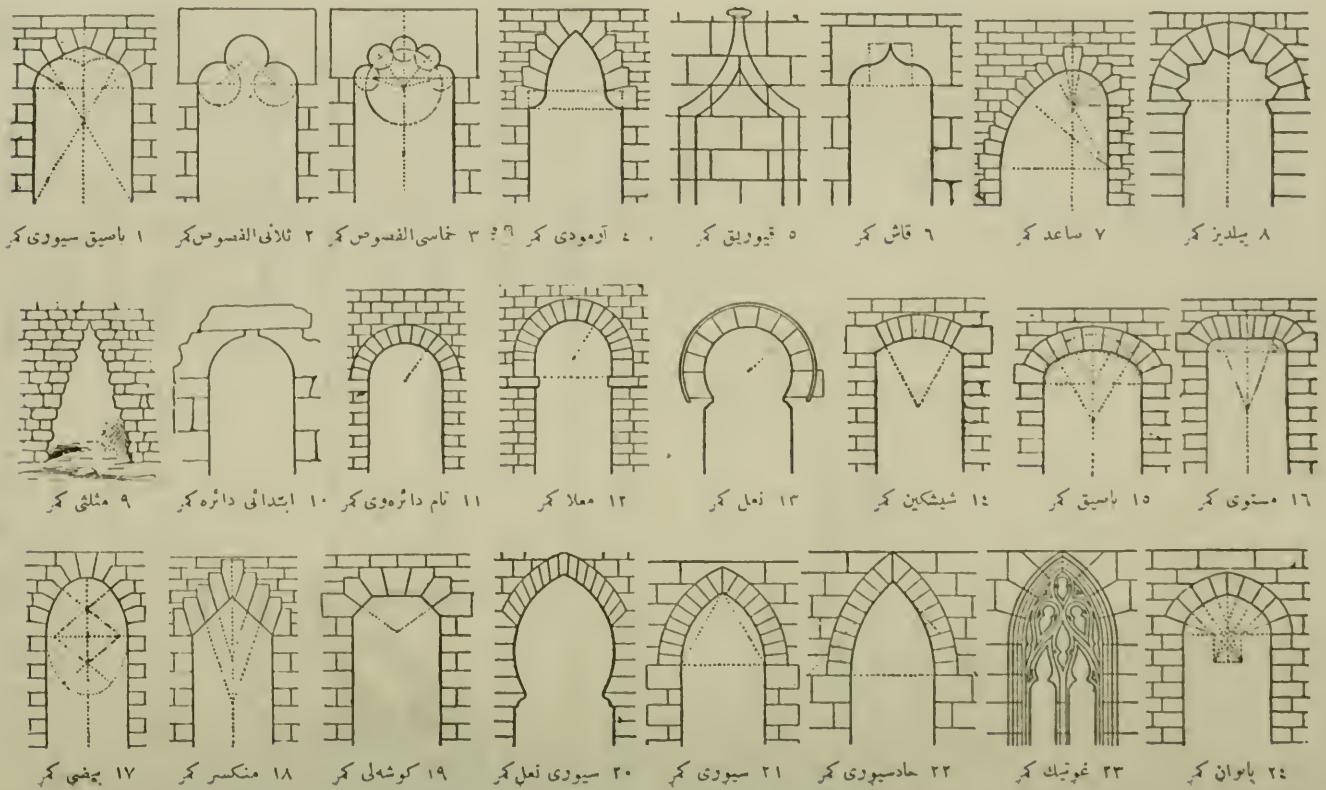
١ باسيق سيودى كمر
٢ ثلاثى الفصوص كمر
٣ خماسى الفصوص كمر
٤ آرمودى كمر
٥ قيوريق كمر
٦ قاش كمر
٧ ساعد كمر
٨ پلديز كمر
٩ مثلثى كمر
١٠ ابتدائى دائره كمر
١١ تام دائره وى كمر
١٢ معلا كمر
١٣ نعل كمر
١٤ شيشكين كمر
١٥ باسيق كمر
١٦ مستوى كمر
١٧ بيضى كمر
١٨ منكسر كمر
١٩ كوشه لى كمر
٢٠ سيودى نعل كمر
٢١ سيودى كمر
٢٢ حادسيودى كمر
٢٣ غوتيك كمر
٢٤ ياوان كمر

١	Arc Tudor	١٣	Arc outrepassé
٢	» Trilobé	١٤	» bombé
٣	» Quintilobé	١٥	» surbaissé
٤	» en doucine	١٦	» déprimé
٥	» infléchi	١٧	» Ellipitique
٦	» en accolade	١٨	» brisé
٧	» rampant	١٩	» angulaire tronqué
٨	» zigzagué	٢٠	» la céolé
٩	» triangulaire	٢١	» en ogive
١٠	» plein cintre primitif	٢٢	» en lancette
١١	» plein cintre a claveaux	٢٣	» flamboyant
١٢	» surhaussé	٢٤	» aplati

Arc apiati یایوان کمر. (شکل ٢٤)

قوسك وتری آلتنده تشکیل اولونان وهرضلعی اشبو وترك ثلثنه مساوی اولان بر مربع واسطه‌سیله تعین ایدیلن درت مرکزلی بر قوسدر .

Arc bombé شیشکین کمر . (شکل ١٤)

مرکزی اوزه‌نکی خطدن (naissance) آشاغیده بولونان کمردر . اسکی زمانلرده مستعمل دکل ایدی . شیمدیکی معماریده زیاده‌سیله استعمال اولونمقده‌در .

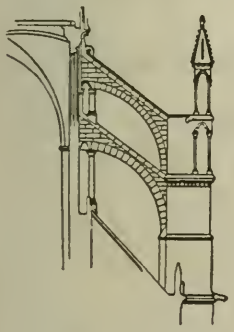

استناد کمری

Arb boutant استناد کمری *

قبه و کمرلرك خارجه طوغری آچیلمالرینی منع ایچون استناد ایتمك اوزره پاینده شکلنده و مائل کوپریلرکی یاپیلان کمرلردر. سلاطین جامعلرك قبه‌لری اطرافنده کوریلور . غوتیك معماریسنده پك چوق مستعملدر . بونلرك اوزرلری تزیین ایدیله‌رك نظرده حصوله کتیره جکلری آغیرلق ازاله ایدلمشدر .

صاغر کمر

Arc de décharge صاغر کمر *

بر بند مستوی (plate bande) نك اوستنه کلن ثقلتی تخفیف ایتمك اوزره یاپیلان وایجی طولی اولان کمرلردر .

Arc deprimé مستوی کمر *

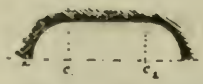

مستوی کمر

آنجق ایکی طرفنده بر ربع دائره ایله قائم آیاقلر (pied - droit) اوزرینه استناد ایدن بر (plate bande) بند مستویدر. (شکل ١٦)

Arc de triomphe طاق ظفر .

ظفرلرك خاطره‌سی اولمق اوزره اکثریا بویوك بر دائره‌وی کمرله پایه‌لری اوستنده تمثالی بر طاقم قابارتمه‌لری احتوا ایدن مبانی و آبداتدر .

Arc en ogive سیوری کمر *

مختلف مرکزلی ایکی قوسك یکدیکرینی قطع ایتمسندن حصوله کلن کمردر. (شکل ٢١) تورك معماریسنده مستعملدر .

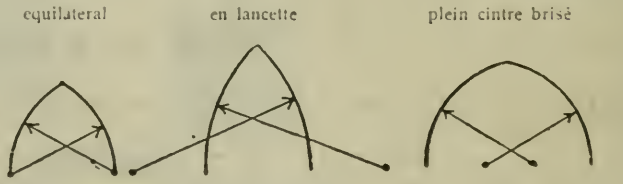

دائره‌وی سیوری کمر (ناصیق) حاد سیوری کمر (متساوی‌الساقین) سیوری کمر

سیوری کمر باشلیجه اوچ صورتله ترسیم اولونور . (١) هر ایکی قوس واوزه‌نکی خطنك برلشدیکی نقطه‌لر مرکزلر اعتبار اولونور. (٢) مرکزلر اوزه‌نکی خطی اوزرنده فقط قوسلردن خارجده آلنیر. (٣) ویاخود بربرندن آز بر مسافه‌ده آلنیر بوکا plein cintre brisé دائره‌وی سیوری کمر دینور.

Arc doubleau تقویه کمری *

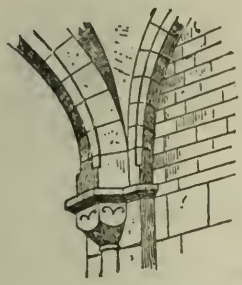

تقویه کمری

قبه‌یی طوتان پیلپایه‌لرله بنانك خارجی دیواری آراسنه یاپیلوب هر ایکی قسمی بربرینه ربط ایدن و پیلپایه‌لری تقویه ایدن کمرلردر .

Arc elliptique بیضی کمر* (شکل ١٧)

بیضی بر قوسدن متشکل کمر.

Arc extradossé مقبی کمر *

کمرك طاشلری (voussoir) کمرك سطحندن طیشاروبه چیقان و لنکه (intrados) و صیرتی (extrados) مشترك المرکز اولان کمر .

Arc en accolade قاش کمر * (شکل صحیفه ١٠)

درت قوسدن متشکل بر کمرکه اکثریا غوتیك معماریسنده قوللانیلور.

Arc en anse de panier سپت قولپی کمر* (شکل صحیفه ١٧)

بربرلرینه تطابق ایدن مختلف قوس دائره‌لردن عبارت کمر .

Arc en arceaux ثلاثی‌الفصوص کمر * (شکل ٢)

اوچلی بر یونجه یاپراغی trèfle شکلنده اوچ قسمدن عبارت کمر .

Arc en fer à cheval نعل کمر* (شکل ١٣)

نصف دائره‌دن دها فضله بر قوسله حصوله کلن کمر . بو نوع کمرلر تونس ، جزائر و فاس بنالرنده پك چوق مستعملدر .

Arc en talus شیو کمر

سطحی شاقولی اولیان مائل دیوارلرده پنجره ویا قاپو ایچون آچیلمش اولان کمرلردرکه اکثریا قدیم شاتولرك استناد دیوارلری اوزرنده کوریلور .

Arc outrepassé معلا کمر * (شکل ١٢)

برنصف دائره ایله اونك آلتنده قائم بر قسمدن عبارت اولان کمرلردر

یو نوع کمرلر اکثریا بنانك یوکسك یرلرنده مناظرك حصوله کتیره‌جکی قیصه‌لغی کیدرمك اوزره یاپیلور .

Arc polylobé کثیرالفصوص کمر * (شکل ۳)

متعدد دائره قوسلرندن عبارت کمر . عرب معماریسنده و باخصوص اندلسده مستعملدر .

Arc rampant صاعد کمر * (شکل ۷)

اوزنکی طاشلری بر سویه‌ده اولمایان کمرلردر . استناد کمرلرینك شکلی برر صاعد کمر دیمکدر .

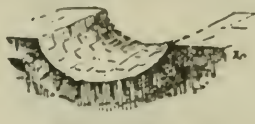

ترس کمر

Arc renversé ترس کمر *

بربرندن آیری پایه‌لری طوتمق وزمینه‌متانت ویرمك اوزره ترسنه چوریلمش یعنی محدب جهتی آلته و مقعر جهتی یوقاریه کلمك اوزره زمینه یاپیلان کمرلردرکه تمللرده تجانس حصوله کتیرر .

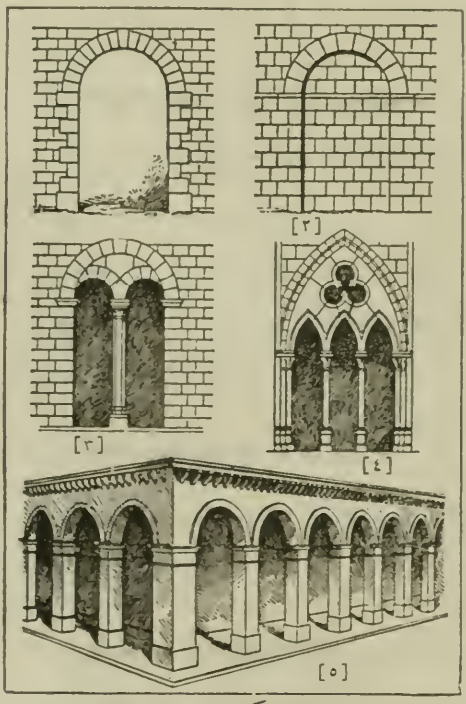

کمر

Arc surbaissé باصیق کمر * (شکل ۱۵)

نصف دائره‌دن دها آز بر قوسك حصوله کتیردیکی کمردر .

Arcade *(archit)* کمر *

مختلف شکلده کمرلرله آچیلمش فتحه ouverture لره دینور . (برهان قاطع) سرای قپولرینك وعالی دیوانخانه‌لرك کمرلرینه کمرا دینور arc ایله arcade آراسنده

بر فرق یوق کبیدر. arc قوس مقابلی قوللانیلمقده‌در. بزده arc یرینه قوس ویا طاق ، arcade یرینه‌ده کمر قوللانیلمسی لازم کلیورسه‌ده کمر کلمه‌سی arc یعنی قوس معناسنه تعمم ایتمشدر . کمرا تعبیری لسانمزه بر آز یابانجی کلیور .

Arcade feinte (کاذب کمر) * [٢]

کمر شکلنده یاپیلوب ایچی شاقولی بر دیوارله اورولی کمر .

Arcade geminées (توأم کمر) * [٣]

یان یانه بیتیشك و بربرینی قطع ایدر صورتده یاپیلمش چفته کمر .

Arcade inscrites (محصور کمر) * [٤]

بیوك بر کمرك ایچنه یاپیلمش دیکر چفته کمرلر بوکا یاورو کمرده دینور.

Arcature *(archit)* تقویسات * [٥]

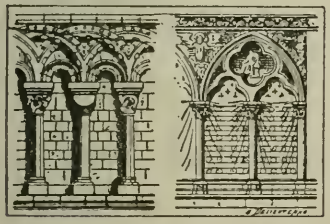

تقویسات

بربرینی ولی ایدن صیرا کمرلرکه مجموعی تزیینی بر شکل حاصل ایدر .

سیوری کمر (style ogivale) اسلوبنده بو یولده تقویساته پك چوق تصادف اولنور. اوچ نوع تقویسات واردر :

Arcature à claire-voie کوسترمه تقویسات *

بر دیوارك اوکنه ویقین مسافه‌یه یاپیلان صیرا کمرلردرکه شکللری دیوارك اوزرینه ترسم ایدر .

Arcatures basses قیصه تقویسات .

غوتیك معماریسنده پنجره‌لرك ایزاره (allège)لری اوزرینه تزیینات مقامنده یاپیلان تقویساتدر.

Arcatures de couronnement تاج تقویساتی.

(Corniche) قورنیشلرك اوست طرفنه یاپیلان و شیروانلری (galerie) تزیین ایدن صیرا کمرلردر.

Arceau (*archit*) کمر منحنیسی. درتلی یونجه

بر کمرك منحنیسنی تشکیل ایدن قطعهٔ قوس. نحت‌ده درت پارچه‌لی یونجه شکلنده‌کی تزیینات.

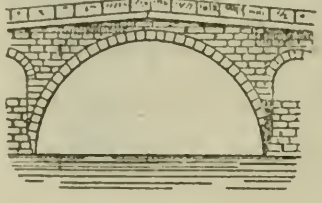

کوپری کوزی

Arche (*archit*) کوپری کوزی*

کوپری کمرینك آچیقلغی.

Archéologie عتیقیات.

ازمنهٔ عتیقه‌یه عائد صنعت اثرلرینی وآبده‌لری تدقیق ایدن علم. عتیقیات هر دورك وهر قومك کندینه مخصوص اسلوب (style) لرینی، مبانیسنی تحقیق و تدقیق ایدر واو قومك صنعتلرینی، براقدقلری آثار معماریه، نحتیه وسائره‌دن وثائق طوپلایه‌رق میدانه چیقارر.

Archéologie de l'art صنعت عتیقیاتی.

ازمنهٔ عتیقه، قرون وسطا وره‌نه‌سانس دورلرینه عائد صنعت آبده‌لرینه عائد عتیقیاته دینور. یعنی‌او زمانه عائد نقش peinture معماری، نحت وحك آثارینی، پاره ومدالیه‌لری تدقیق وصنایع نفیسه‌نك بتون تاریخی‌احتوا ایدن بر علمدر.

Archeologue عتیقیات متخصصی.

عتیقیات ایله متوغل عالم.

Architecte معمار.

بر بنانك پلانی و شکلنی ترتیب و رسم ایدن و انشاسنه نظارت ایدن صنعتکار.

Architecture معماری.

ابنیه‌نك تقسیمات و رسمی یاپمق و انشا ایتمك صنعتی. معماری بنانك یالکز شکلیله مشغول اولان برصنعت دکلدر عین زمانده متین و قوللانیشلی اولمسی‌ده اوکره‌ده‌ن بر علمدر. بناءً علیه معمار اولان یالکز صنعتده دکل انشا علمنده‌ده عالم اولمليدر. یعنی معمارینك ایکی جهتی واردر بری صنعته عائد که کوزللك و دیکریده علمه عائد که متانت وترتیبات جهتلریدر.

معماری بر قاچ شعبه‌یه آیریلور.

Architecture civile معماریٔ ملکی.

اشخاص و افراده عائد مسکن و سائره کبی خصوصی مبانی.

Architecture militaire معماریٔ عسکری.

قلعه و استحکام کبی عسکری انشاآت.

Architecture religieuse معماریٔ دینی.

مبانیٔ دینیهٔ معماریه ؛ جامع، تربه و سائره کبی.

Architecturiste معماریکار رسام.

تابلولرنده دائما معماری موضوعلری یاپان رساملره دینور.

Architrave *(architt)* باش طابان *

صاچاقلق (entablement) کٔ آلت قسمنه دینور. باش طابان طوغریدن طوغری‌یه ستون باشلقلری اوزرینه استناد ایدن‌طاباندر. بزده شمدی‌یه قدر آرکیتراوا وصاچاق طابانی دی‌یه ترجمه ایدیلمکده‌در. باش طابان هر ایکی ستون ویا پایه‌یی بربرینه وصل ایدر. دوریك نظامنده باش طابان بسیط بر بند مستویدن (plate bande) عبارتدر.

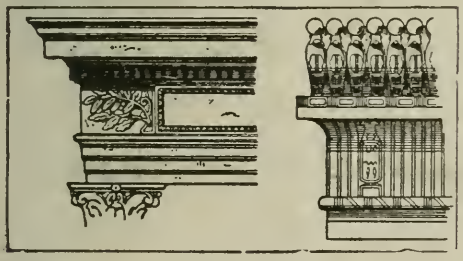

مصر اسلوبنده باش طابان لوور بناسنك باش طابانی

ایپونیك نظامنده بربرندن طیشاری چیقان اوچ مستوی بنددن تشکل ایدر. عمومیتله باش طابان نظرده (افریز frise) ك تزیناتی کوسترمجك صورتده بسیط و دوز اولور و خدمتی ستونلر اوزرنده بر دوزلك حصوله کتیرمرك ثقلتی باشلقلر واسطهسیله ستونلره توزیع ایتمکدر.

Archivolte کمربند *

کمربند

کمرك پروفیلنی تعقیب ایدرك اطرافنده بر قورنیشن تشکیلایدن سیلمه (moulure). قدیم معماریلرده کمربند اکثریا کمرك یالکز بر جبههسنه یاپیلوردی. غوتیك معماریده هر ایکی طرفنده واردر.

Arêtier (*archit*) ماهیا (مائیه).

سقفك اومورغه (Arête) سنه دوشهنیلن نیم یووارلاق کیرمیدلر ویا چینقو، باقر، قورشون کبی معدنی لوحهلر. رومان وغوتیك اسلوبلرنده چاتی اومورغهسنك اوستنه کلن سیلمه (moulure).

Argamasse (*archit*) حضیر، سطوح *

بنانك اوستنده دوز طام.

هر اوطهیه تصادف ایدهن و بعضاً سویهسی مختلف اولان سطحلردن عبارت اولمسی حسبیله عربلر سطوح دیه جمع اولهرق قوللانورلر.

Argile کیل، لولهجی چاموری.

کیللرك عمومیتله ترکیبی، بالماء سیلیسیت آلومینیومدر. کول رنکی ویا قرمزیمتراق ویوموشاقجه برچاموردر. لولهجی چاموری دینیلن جنسیله چاناق چوملك وچوبوق لولهسی یاپیلور. نحاتلر بو چاموری هیکل اورنهکلرینی یاپمق ایچون قوللانورلر.

بوکا (Glaise) دخی دیرلر. (Terre glaise)

Armature (archit) جهاز ، تحكيم دميرى*

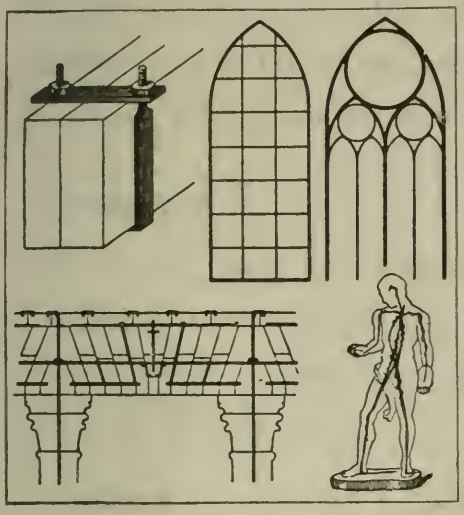

جهاز

باش طابانلرك اكثريسنده وبعض افقى قسملرك تحكيمنده استعمال اولونان دميرچوبوقلركه متانتى تأمين ايدر.

نحت اثرلرنده و چاموردن ياپيلان هيكللرده چاموزى طوتمق ايچون دميردن ياپيلان اسكلت .

Armes آرمه.

بر عائله‌يه، بر حكمداره، بر شهره ويا بر حكومته عائد علامت فارقه. (طراز) دخى دينور .

Armilles يوزوك .

دوريك ستونلرده باشلغك آلتنده‌كى (echine) ك آشاغى قسمنه كلن واوچ اينجه حلقه شكلنده بولونان سيلمه‌لر .

Armoiries طراز. آرمه.

آرمه‌لرك اوزرنده‌كى مختلف اشارتلر . قرون وسطاده محاربلرك دائما بربرلرينى طانيمق ايچون قوللاندقلرى شكللركه بونلرى قالقانلرك اوزرينه قويارلردى. بو علامتلر بر طاقم نظاماته تابع اولوب اسم و املاك كبى وراثتله انتقال ايدردى . اصيلزاده‌لرك كنديلرينه مخصوص (طراز)لرى واردى .

Armure زره .

أسكى زمانلرده محاربلرك كيدكلرى دمير البسه، كوكسلك مقفر و سائره كبى اسيركه‌يجى البسه و سلاحلرك هيئت مجموعه‌سى .

Arrangement (*peint*) ترتيب .

بر رسامك شكلر و شخصلر ويا تزيني موضوعلرينه ويرديكي وضعيت و شكل. agencement دخي دينور .

Arrière voussure آرقه قوصره *

مقوس ، سيوري ويا بند مستوي‌طرزنده ياپيلان بر كمرك آرقه طرفنه اوني تحكيم ويا تزيين مقصديله ياپيلان voute ووللطو كمردر .

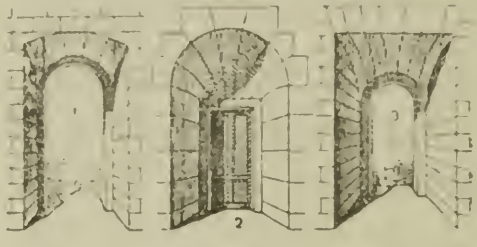

آرقه قوصره

Art صنعت .

فرانسزجه‌ده art دوشونولن بر شيء وجوده كتيرمك ايچون بيلكي connaissance نك تطبيقنه دينور. فقط عموميتله art تعبيري يالكز اولەرق استعمال ايديلديكي وقت كوزل ايش ايشلمك وبديع اشكال وجوده‌كتيرمك معناسنه قوللانيلور .

Beaux - arts ي صنايع نفيسه ديه ترجمه ايدييورز .

بو كلمەنك مقابلي اولەرق ، صنعت ، صناعت و بعضاً‌ده فن كلمەلرينك قوللانيلديغني كورييورز. وحيد بك صنايع نفيسه مكتبنده ، يرديكي درسلرده صناعت ديبور. بعض ذوات فنون نفيسه ديبورلر، حتى مصرده art ي (فن) كلمەسيله ترجمه ايدييورلر . بز ايسه آرتق فن كلمەسني tecnique مقابلي آلديغمزدن « فن » تعبيري art كلمەسنك مقابلي اولمقدن چيقمشدر.

صنعت (art) ديه بر فكر idée ويا بر concep.ion نك بر شكل حقيقت آلمسنه يعني ذهني بر حالدن مادي بر حاله كچمسي ايچون مدون بيلكي و وسائط مخصوصه‌نك تطبيقنه دينور . صنعت ؛ ادمان ، تعليم و تدقيق ايله حاصل اولور . بر حرفته عائد قاعده و اصوللرك هيئت مجموعه‌سي حقنده‌ده استعمال‌اولنور. مثلا l'art de la teinture en soie ايپك بوياجيلغي صنعتي كبي.

اصطلاحاتده مهم اولان جهت هرشيئك براصطلاحی اولمق وبر اصطلاح مطلقا يالكز مدلولنه عائد بولنمق ايجاب ايدر. كلهنك مشتق اولديغی لسانده كی معنای حقيقيسی ايكنجی درجهده قالير .

(صناعت) كلهسی بزده (industrie) مقابلنده آلنمشدر . بو سببله industriel ی صناعی ديه ترجمه ايدييورز . صنايع ، صنعت ك جمعی اولديغی حالده Beaux-arts ه صنايع نفيسه ديمكز وبوبويله‌جه تأسس ايتمش، بر قلبشه اولمشدر .

بوراده وحيد بكك نهدن طولايی صناعت كلهسنی ترجيح ايتديكنه دائر بعض ملاحظاتنی نقل ايتمكی مناسب كوردك .

وحيد بك ديبوركه : « صنيع و صنع كوزهل ايش ايشلمك معناسنه‌كلير. اسلاف ، صنع كلهسنده‌كی معنای حسنی نظر دقته آلهرق ادبياتده figures تعبيرينك مرادفی اولمق اوزره يالكز جمعی استعمال ايتمشلر . صنايع لفظيه ، صنايع بديعيه كبی‌كه ادبيات كتابلرنده مصطلح و متداولدر . آثار متقدمينده صنايع كوزل و معجب اشيا ايجاد و اعمال ايلينلرك وحرفتك فوقنده‌اولهرق حسن جميلی اوقشايه‌جق معمولات انيقه انشا ايدنلرك كار و صنعتلرينه‌تشميل ايدلمشدر. حتی او وقتدن برى تداول ايدن (حرف و صنايع) تعبيرى ساده و قابا ايش يابان صنعتلر ايله كوزل و انيق اشيا اعمال ايدن صنعتلرك مجموعنه اطلاق ايديلور .

انجق اليوم لسانمزده صنايع كلهسی اصطلاحات اقتصاديه‌دن اولهرق مخصصاً industrie نك مرادفی اولمق اوزره اخذ و استعمال ايدلمكده‌در .

صنعت صنعدن مشتقدر، بوده او معنايه‌در. فقط استعمالاً صنعت‌بالخاصه آدمك كار و عملنه تعبير اولنور . معنای مذكوره كوره لسانمزده صنعت بر تعبير عموميدر . فرانسزجه profeession مقابليدر . ذهنی اولسون بدنی اولسون بديعی اولسون، منفی اولسون، لهوی اولسون هر درلو كار و عمله صنعت دنيله‌بيلور ...

شيمدی كلهلم art كلهسنك اصل مقصود اولان معناسنه‌كه « مفهوم حسنی اشكال تحسسيه ايله تجلی ايتديرمك » دن عبارتدر . بوكا صنعت‌ديسه‌ك اولماز

چونکه براز اول سویلدیکمز کبی صنعت profession مرادفی اولهرق استعمال ایدیله کلمشدر . مؤلفین عرب شعره موسیقیه صناعت کلمهسنی اضافه ایله (صناعة الشعر) ، (صناعة الموسیقی) دیمیورلرمی ؟ کرچه art ده خذاقت ید لازمدر فقط غالب اولان معنی جهتیدر . »

وقتیله صناعت کلمهسنی بزده موافق کورهرك قوللاندق . فقط بالآخره دوچار اولدیغمز مشکلاتدن طولایی ترکه و آلیشیلمش اولان اصطلاحاتی استعماله مجبور اولدق . اول امرده (صناعت) کلمهسنك تافظنده کی آغیرلق تورکجهنك شیوهسنه پك اویمیور و (صنعت) تعبیری دها قولای و دها کوزهل کلیور . صکره اشبو صنعت تعبیرینی (art) ك مقابلی اولهرق هر یرده قوللانهبیلیورز . فرانسزلر صنایع نفیسهیه عائد اولمیان شیلرك پك چوغنده صنعت کلمهسنی قوللانیورلر . حتی profession مقابلنده دخی قوللانهبیلورز . فقط بونك مقابلی اولهرق ایش کلمهسی وار . صنعتکار دیمك صناعتکار دیمکدن دها قولای اولدیغی کبی لسانمز (ص) دهکی کسرهیی اکثریا فتحه ایله اوقویهرق بوکا صاناعتکار دیمش و بونی artisan مقابلی آلمشدر . معنایه کلنجه لسانمز نجه عرب کلهلرینی دلالت ایتدکاری معنانك بسبتون غیریسنه اولهرق آلمشدر . لازم اولان شیٔ اصطلاحاتی تثبیت ایتمك وتشوش وترددی ازاله ایتمکدر .

بو خصوصده اصطلاحات علمیه انجمنی دخی عریض و عمیق تدنیقاتدن صکره art و بوکا عائد اصطلاحاتی شو صورتله قبول ایتمشدر .

art = صنعت

artiste = صنعتکار

Beaux-arts = صنایع نفیسه (قلیشه اولهرق)

artisan = حرفتکار ، صناعتکار .

artifice = صنیعه

artificiel = صنعی

arts et metiers = حرف و صنایع

arts industriels = صناعی صنعتلر

industrie = صناعيات

industriel = صناعى

profession = ايش

carrière = مسلك

metier = حرفت ، صناعت

Arti.an حرفتكار .

صنعتكار (artiste) ه اسكيدن artisan ديرلردى. بوكا اسكيدنبرى بزده صناعتكاردن محرف اوله‌رق زاناعتكار و (حريف) ديرلر . بو كون حرف وصنايعده ملكه ومهارتى اولانلره تعبيراولنور. صنعتكار تعبيرى صرف صنايع نفيسه‌يه‌تخصيص ايدلمشدر. حرفتكار وياخود صناعتكار تعبيرنده ابداع‌وشخصيت موضوع بحث دكلدر . صناعتكار صنعتكارك اثارينى مختلف شكللرده ترجمه ايدن و ميدانه قويان بر ايشجيدر .

Artiste صنعتكار .

صنايع نفيسه‌دن برنده اختصاصى اولان

Artistique صنعتكارانه ، صنعتلى .

صنعته موافق و بديعى بر صورتده ياپيلمش اثرلره دينور .

Arts d'imitation تقليدى صنعتلر .

بالخاصه (نقش peinture) ، (نحت sculpture) ، (حك gravure) صنعتلرينه اطلاق ايديلور و بونلرى صنايع نفيسه‌نك ديكر شعبه‌لرى اولان معمارى ، موسيقى و رقص‌دن آيرمق ايچون قوللانيلان بر تعبيردر .

Asile de nuit *(archit)* شبخانه .

فقرانك كيجه‌يى كچيرمسى ايچون ياپيلمش بنالر.

Aspect كورونيش

بر بنانك ، بر هيكلك ، بر طابلونك والخاصل هر هانكى بر اثر صنعتك،

باقیلدیغی وقت، حاصل ایتدیکی انطباع. کورونیشی فنا بربنا un monument qui manque d'aspect دیمك کوزده قوتلی و کوزەل بر تأثیر براقمیان بنا دیمکدر .

صیرا

Assise *(archit)* صیرا *

بر صیرایه و بر سویه‌ده اولمق اوزره یان یانه قونولمش طاشلر ویا طوغله‌لر .

عصابه

Astragale *(archit)* عصابه *

قدیم نظامات معماریه‌ده باشلغك (chapiteau) آلتنه کلن وپروفیلی نصف‌دائره‌اولان سیلمه(moulure). عصابه‌لره baguette یعنی قاوال چوبوق‌دخی دینور و بونلر دوز اولیوبده تسبیح کبی یان یانه یووارلاقلردن بر دیزی تشکیل ایدرلرسه تسبیح عصابه (chapelet) دینور.

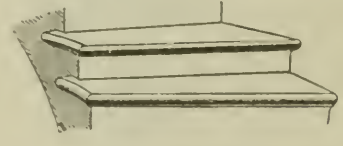

باصاماق عصابه‌سی

مردیوه‌ن قدمه‌لرینك یوقاروکی کنارلرنده اولان سیلمه‌لره دخی عصابه دینور *

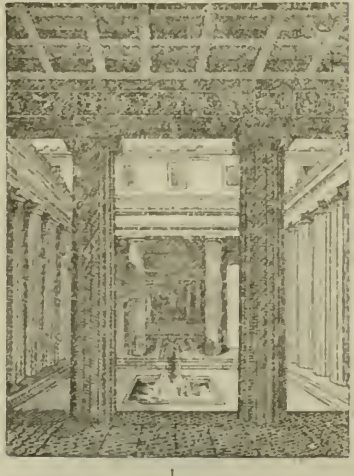

حولی

Atelier آته‌لیه .

رسام، نحات ونقشکارلرك چالیشدقلری اوطه. آته‌لیه‌لر دائما شمالدن آیدینلق آلمق اوزره یاپیلور . بو جهتدن کونش کلدیکی ایچون ضیادائماثابتدر. صناعیاته (industrie) مخصوص ایش یرلرینه‌ده آته‌لیه دینور . بونی کارکاه ایله ترجمه ایده‌بیلورز .

Atrium *(archit)* حولی *

قدیم یونان بنالرنده atrium دیه أوك ایچ طرفنده اوستی آچیق و درت طرفی دیوار و portique دیره‌کلی یول یعنی رواق ایله محاط اولان میدانه

دیرلر . بو میدانك اکثریا زمینی مرمر دوشه‌لیدر و اطرافنده اوطه قپولری بولونور. بوراسنی تنته‌ایله‌ده اورترلردی. بیزانس معماریسنده بنادن اول کلن اطرافی قاپالی میدانلقدر. بزده حولی دینیلور. بایزید جامعنك حولیسی کبی که اطرافی رواق ایله مزیندر . اطرافی قاپالی اولمیان یرلره حولی دیمك‌طوغری دکلدر . مثلا سلیمانیه جامعنك حولیسی داخلده و دیره‌کلی اولان قسمیدر . خارجده‌کی قسم ایسه طیش حولی و جامع میدانیدر . حیاط دیه اولرك اوکنده اوستی قاپالی و اطرافی اچیق اولان قسملره دینور .

Attique *(archit)* دام قورقولغی *

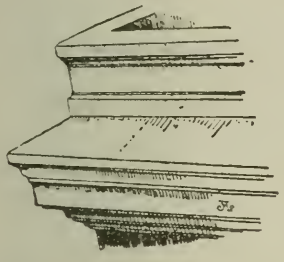

دام قورقولغی

قورنیش (corniche)ك اوستنه کلن صاچاق بدنی (entablement) قسمیدرکه کبره‌میدلرك (پوشیده‌نك) باشلادیغی محلی کوسترمه‌مکه خدمت ایدر .

بعضی بنالرده الك اوست قات غایت قیصه یعنی دیکر قاتلرك نصفی ویا اوچده ایکیسی قدر آلچق اولورسه اوکاده Attique دینور .

Attitude *(peint)* وضع ، اوضاع .

رسمده بر شخصك طوروشی . آلدیغی وضعیت .

Attributs *(peint)* مضافات .

رسمده مضافات بر صحنه‌نك ویا بر فیکورك (figure) اهمیتنی آرتدیرمق واوکا برخصوصیت ومعنا ویرمك‌اوزره اطرافنده بولوندیریلان‌اشیاوسائره‌در. مثلا بر عالمك رسمی اطرافنده کتابلر و بر رسامك یانده رسم ادواتی بولونورسه بونلره‌مضافات دینورکه عمومیتله تفرعات قبیلندندر. بعضاً فارقه‌وی آلات و ادواته‌ده تسمیه اولونور .

Auvent *(archit)* سقیفه *

پنجره ودکان اوکلرینه صوندورمه شکلنده مائل‌یاپیلان سقفلر. کپنکلره‌ده auvent دیرلر و بونلره contrevent دخی دینور .

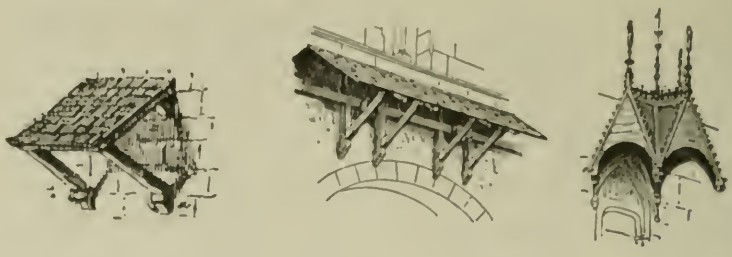

سقيفه

اوكه چيقمه

Avant-corps *(archit)* اؤكه چيقمه *

بنانك كتله‌سندن اوكه چيقان قسمى . بنانك جبهه‌سندن خارجه چيقان ستونلر وپايه‌لر حقنده‌ده مستعملدر .

Avant-portail *(archit)* قاپو رواقى .

اكثريا غوتيك معماريسنده مستعمل بركلمه‌در. بنانك قپولرى اوكنه طوغرى چيقان و ديره‌كلرله مزين رواقدر .

Avant-projet ابتدائى پروژه.

بر بنا ويا سائر بر اثر صنعتك انشا واعمالندن اول تفصيلاتندن صرفنظر اولونه‌رق پاپيلان ابتدائى شكلى ، هيولاسى .

Avant-scène *(archit)* آوان‌سه‌ن ، أوڭ صحنه .

تياترو صحنه‌سنك اوك پرده قاپاندينى وقت خارجده قالان قسمى. اكثريا اوركسترو ايله صحنه‌نك بو قسمنه كلن محلده‌كى لوجه‌لره دينور . بو لوجه‌لر اكابر و قرالره تخصيص ايديلور .

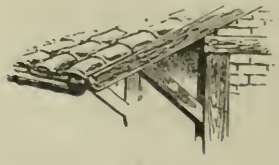

صاچاق

Avant-toit *(archit)* صاچاق *

بر دامك بنادن خارجه چيقان قسمى .

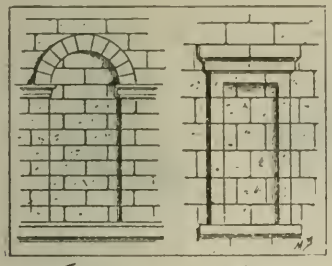

صاغیر پنجره صاغیر کمر

Aveugle (*arcade*) صاغر کمر ، صاغر پنجره *

کرك خارجده و کرك داخلده تناظر ایچون پنجره شکلنده یاپیلوپ مملو اولان و کمر ویا پنجره‌یی تقلید ایدەن قسملر.

B

Bague (*archit*) یوزوك .

ستونلرك باشنده حلقه (anneau) شکلنده سیلمه (moulure) .

Baguette (*archit*) قاوال چوبوق .

پروفیلی نصف دائره اولان سیلمه (moulure) در . قاوال چوبوقلر معماریده بسیط اوله‌رق قوللانیلور . مرانغوزلقده اکثریا اوزرلرینه اشکال و یاپراقلر اویوله‌رق تزیین ایدیلور .

Baguette d'angle (*archit*) حرزانه ، کوشه عصبه‌سی .

کوشه‌لرك سیوریلمکی چابوق بوزولمامق و آشینمامق ایچون یونتوله‌رق یووارلاق برر چوبوق حالنده یاپیلمسندن حصوله کلمشدر. تورك معماریسنده اکثریتله مستعملدر .

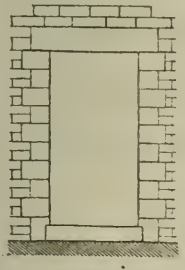

فرجه، پنجره بوشلغی

Baie (*archit*) فُرجه ، پنجره بوشلغی ، قاپو بوشلغی *

بردیوارده متوازی‌الاضلاع ویا مدوراوله‌رق آچیلان آچیقلقلر . قاپو ایچون براقیلمش اولان آچیقلقلرك آلت قسمنه seuil أشیك و پنجره ایچون آچیلمش اولانلرینك آلت قسمنه قورقولق کوپشته‌سی (appui) دینور . ایکی طرفده‌کی جانبی

قسملره صاعد (montant) ویاخود آیاق (dosseret) ، یوقاری طرفنه (linteau) سوکه باشلغی ویاخود (plate - bande) بند مستوی دینور .

Balancer *(peint)* توزین ایتمك .

توازن معناسنه‌در . رطابلونك ترکیبنده توازن واردیمك اشکالك برربرلریله هم آهنك اولمسی دیمکدر .

La composition de ce tableau se balance . دینور .

Balcon *(archit)* بالقون *

(بالاخانه) دن کلمسی محتملدر . بر قاتك دوشمه‌سی سویه‌سنده بنادن خارجه دوغرو چیقان (plate forme) سطیحه‌در بالقونلر هوا آلمق وطیشا ریسنی کورمك ایچون اوزرلرینه‌چیقیلان سطیحه لردرکه بونلرك اطرافنه دوشمه‌مك ایچون تخته ، طاش ویادمیردن طرابزان و پارمقلقلر انشا اولونور . تیاتروده بالقون تعبیری تیاترو salle « صحن » نك اطرافنده‌کی شیروان (galerie) لره دینور .

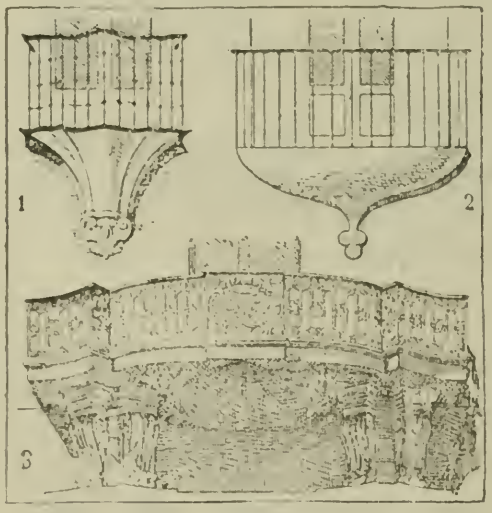

بالقون

Baldaquin *(archit)* سایه‌بان ، سایه‌پوش .

سقیفه کبی بر دیواره مربوط ویاخود ستونلر اوزرینه چارطاق کبی قورولمش کرك قوماشدن وکرکسه تخته ، طاش ویا سائر موادن یاپیلمش مظله (Dais) لردرکه رنلر اکثریا حکمدارلر و پرنسلرك تختلری اوزرینه یاپیلوردی . بعض قاریوله‌لرك درت طرفنده‌کی ستونلرك اوستنه قبه کبی کلن اورتولره‌ده دینور .

(برهان قاطع) افتابکیردرکه سلاطین باشلری اوزرینه طوتیلان کونلك و شمسیه‌در حالا انی درت قات چارشفدن دیکوب استعمال ایدرلر وآ کا شامیانه‌دیرلر. سایوان تعبیرایتدیکمز(خیمه)سایبان‌محرفیدر. سایه‌پوشده‌دنیور.

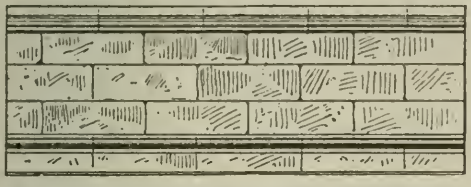

Balèvres چاپاق.

دوکولمش معدنلرده دوکمه یرینك براقدیغی پورتوك‌وپوروزلر.

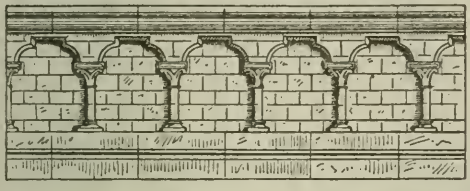

(archit) **Balustrade** طرابزان *

barrière پارمقلق و cloture حائط و garde fou قورقولق شکلنده مردیوەن ویا بر تراسه کنارینه قونولان مشبك ajouré ویا ستونچه‌لی پارمقلقلردن متشکل تخته، طاش ویا معدنی آچیقلقلی قورقولقلر.

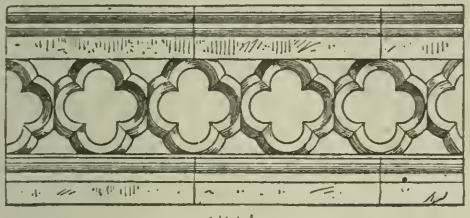

طرابزان

بونلرك بویوك صفحه‌لره اویوله‌رق یاپیلمش اولانلرینه Balustrade à jour مشبك طرابزان دیرلر. طرابزانلرك اوستنده أل طوته‌جق یره کوپشته دینور.

Balustre *(archit)* طرابزان آیاغی *

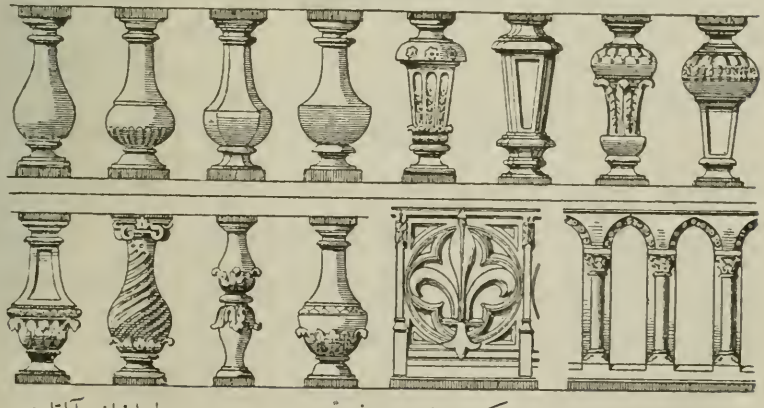

طرابزانلرده مستعمل کوچوك ستونچه‌لر.

طرابزان آیاقلری

Banc مصطبه، پیکه *

بر قاچ کیشینك اوطورمسنه مخصوص طاشدن ویا تحته‌دن معمول صیرا و رحله‌که بونلرك بعضیلری آرقه‌لقلی و بعضیلری آرقه لقسز یعنی یاصلا لغاج Dossier سز اولور. قرون وسطاده قاناپه یرینه عمومیتله بویله banc لر قوللانیلوردی بونلرك بزده مستعمل نوعلرینه مصطبه دیرلردی. قهوه‌لرده و دیوارلره مربوط اوله‌رق یاپیلان سدیرلره‌ده پیکه دینور. صوك زمانده بو مصطبه و پیکه‌لرك یرینه دمیردن دوکولمش ایاقلر اوزرینه تخته‌لرله یاپیلان قاناپه‌لر قائم اولمشدر. مکتبلرده قوللانیلان banc لره صیرا دینور. باغچه‌لرده‌کی banc لره‌ده باغچه قاناپه‌سی دینیور. مصرده جامع ویا مدرسه ویا خان قاپولرینك یانده اوطورمق ایچون یاپیلان یوکسکجه طاشلره مصطبه دینیلدیکی کیبی مصر قدیم مزارلرینك بو شکله بکزه‌ین بر نوعنه‌ده اطلاق اولونور.

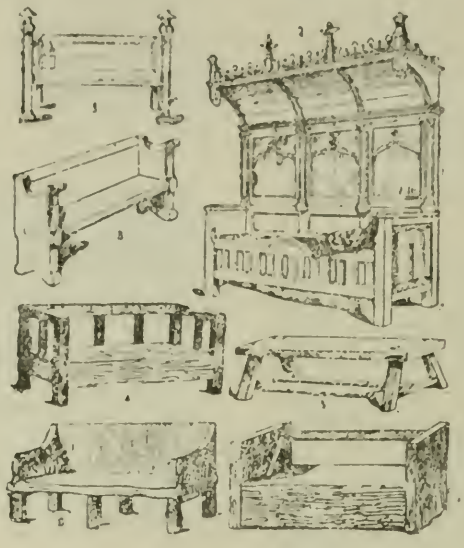

مصطبه، پیکه

Bandeau (*archit*) میان بند.

بر سطح شاقولی اوزرنده افقی اوله‌رق دوام ایدن ویاخود بر کمرك اطرافنی تزیین ایدرك کمرك شکلنی تعقیب ایدن کنیش و آز طاشقین مستوی سیلمه‌لره دینور. بونلرك اشکال ایله مزین اولانلریده واردر. غوتیك معماریسنده بویله مزین بندلره چوق تصادف اولونور. بنایی دائراً مادار قوشادیرلر. بونلره قوردون اسمیده ویریلور.

Bandelette *(archit)* شريد ★

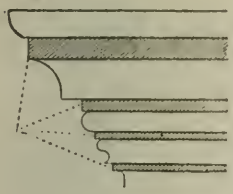

شريد

پروفيلي متوازي‌الاضلاع اولان كوچوك سيلمه‌لركه اكثريا پروفيلي مدور و منحنى اولان سيلمه‌لرك آراسنه متوسط اوله‌رق قونيلور .

Bander *(archit)* باغلامق .

بر كمرك صوك طاشى اولان اورته‌ده‌كى كليد طاشنى قويه‌رق كمرك انشاسنى اتمام ايتمكه دينور .

Bariolage هرجائى ، دلى آلاجه‌سى .

بربريله هم آهنك اولميان رنكلرك بر آرايه كلمسى . بر طابلونك هرجائى اولمسى رنكلريك چى وامتزاجسز بولونمسى معناسنه‌در . C'est un affreux bariologe ديرلر .

Barre قول دميرى .

قاپولرك آچيلمامسى ايچون آرقه‌لرينه وضع اولونان قالين دمير .

Bas côté *(archit)* جانبى صحن .

جامع و كليسالرده صحن مركزى (nef principale) نك قبه‌سندن دها آلچق اوله‌رق هر ايكى طرفه پاپيلان جانبى صحنلره دينور .

Base *(archit)* قاعده ★

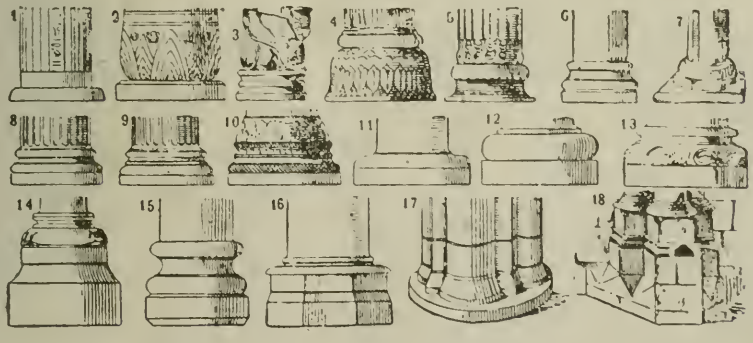

قاعده

بر بنانك أتكى (soubassement) و ياخود بر ستونك استناد ايتديكى آلت قسم. قاعده‌لرك شكلى هر نظام معمارى‌يه كوره مختلفدر .

Bas relief (sculpt) یاریم قابارتمه *

یاریم قابارتمه

ر سطح مستوی ویا منحنی اوزرینه یاپیلان اشکال نحتیه . قابارتمه‌لرك

مختلف درجه‌لری واردر . اکر یاپیلان نحت هر طرفی بوشده و مجسم ایسه اوکا ronde bosse مجسمات دینور . بوکی نحتلرده شکل سطحه ملاصق دکلدر و زائر اونك اطرافنده طولاشه‌رق هر طرفنی کوره‌بیلیر . سطحه ملاصق اوله‌رق یاپیلان قابارتمه‌لرده bas relief و haut relief دیه ایکی قسمه آیریلور . بونلرك اورته‌سنده برده moyen relief واردر . bas relief که سطحك اوزرنده پك خفیف اوله‌رق قابارتیلور ، اوکا یاریم قابارتمه دییورز . دیکرلری ایسه سطحه ملاصق اولمقله برابر مجسم کبی کورینه‌جك صورتده قابارتیلمشلردر . بونلره یوکسك قابارتمه دینور . تمامیله اطرافی بوشالتیلمش اولانلرینه‌ده « مجسم قابارتمه » دییورز .

Basse-fosse *(archit)* زندان .

قرون وسطاده قلعه و قصرلرك بودرومارنده اشکنجه ویا حبس ایچون یاپیلان محزنلر .

Basse-taille *(sculpt)* یاریم قابارتمه *

bas-relief معناسنه‌در .

Bâtiment *(archit)* بنا .

اکمال اولونمش ویا انشا ایدلمکده بولونان هر نوع آثار انشائیه‌یه دینور . یاپی تعبیری عمومیتله انشا ایدلمکده‌اولان بنالره دینور . قیشله ، جامع و سائره کبی مبانئ عالیه‌ده‌انشاآته نظارت ایدن وحساباتی کوروب تسویه ایدن مأموره (بنا أمینی) دیرلر .

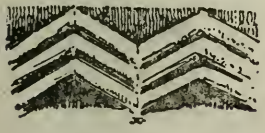

Bâtisse *(archit)* عادی بنا .

اوصاف معماریه‌سی اولمایان مبانئ عادیه .

Bâton rompus *(archit)* قیرمه‌چوبوق *

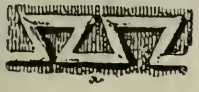

قیرمه چوبوق

پروفیلی دائره‌وی اولان بر سیلمه‌نك حاد زاویه‌لر تشکیل‌ایده‌جك صورتده فاصله‌لی قیریلسندن

وياخود برقچ صيرا سيلمه‌نك عين شكلده زيقزاق حصوله كتيره‌رك دوامندن حصوله كلن ornements زينت .

Battant *(archit)* قاناد (قنات) .

بر قاپو ويا پنجره‌نك آچيلوب قاپانان صفيحه‌لرندن هر بری .
بر قانادلی ويا ايكی قانادلی پنجره ويا قاپو دينور.

Bavure چاپاق .

Balèvre‌ك مترادفی . قالبه دوكولن بر شيئك قالبدن طاشان كنارلرنده و بربرلرينه الصاق ايديله‌جك مختلف پارچه‌لرك اطرافلرنده قالان فضله‌لقلر.

Bazar *(archit)* چارشو.

شرقه مخصوص اوستی اورتولی و ايكی طرفی دكانلرله محاط يوللرك هيئت مجموعه‌سی .

Bec *(archit)* مهموز .

بر طاش كوپرينك آياقلرينك اوجنده صويه طوغری سيوری اوله‌رق ياپيلان وصوبی يارمغه وبو وجهله تضييقنی آزالتمغه خادم اولان سيوری چيقينتيلر .

Beaux - arts صنايع نفيسه .

(beau) كوزه‌لی وجوده كتيره‌ن وكوزه‌للك ايله اشتغال ايدن صنعتلره دينور. موسيقی ، رسم ، نقش، نحت ، معماری ، حك ، شعر ، رقص كبی .

Beffroi *(archit)* كوزجی قوله‌سی ، بك قوله‌سی .

قرون وسطاده شهر قله‌لرينك ويا شاتونك‌ايچنده بولونان ونوبتجی بكليه‌رك دشمن باصقينی ويا سائر بر فلاكتی شهره خبر ويرمك ايچون‌چالك چالينان قوله. بزم يانغين قوله‌سی كبی. بوكون Beffroi تعبيری چالك قوله‌لری ايچنده چاكلك اهتزازندن ديوارلرك بوزولمامسی ايچون قاعده‌دن اعتباراً ياپيلان اخشاب انشاآته دينور .

جهان نما

Belvedaire *(archit)* جهان نما *

بنالرك سقفی اوستنده یاپیلان واطرافی کوره، اوستی سقفلی و اطرافی آچیق کوشك .

Berceau *(archit)* بشیك کمر .

نصف اسطوانه شکلنده کمر .

Biais شیو (مائل) .

Biseau پاخ ، شطف .

زاویهٔ قائمه تشکیل ایدن ایکی سطحك بربرینی قطع ایتمسندن حاصل اولان برکوشه‌نك ٤٥ درجه میلده سیوریلکنی آله‌رق حصوله کتیریلن قسم.

Bloc طوم‌روق ، کتله ، طاقوز ، بلوق .

یونتولمامش طاش ویا مرمر کتله‌سی . (حکده) اوزرینه رسم حك ایدیلن شمشیر طاقوزلری . صولی بویا رسملرده اوجلری بربرینه یاپیشق اوله‌رق یاپیلوب رسم یاپیلدقجه قوپاریلان کاغدلردن متشکل دفترلر.

Boiserie خشبیات .

بنانك قاپو پنجره و قاپلامه کبی اخشاب اقسامی .

Boisseaux کونك .

Bonnet کلاه .

مناره و تورك باجالرینك اوستنه یاپیلان سیوری سقفلر.

Border *(peint)* کنار چکمك.

صورتلرك (figure) کنار چیزکیسنی (contours) قویو واکلیجه بر چیزکی ایله کوسترمك . دیوار رسملرنده دائما اشکالك اطرافنه بویله برر قالینجه چیزکی ایله کنار چکرلر . کنارلامق cerner دخی دینور . بونك عکسی کنارلری طاغیتمق‌در . یعنی flou بولانیق یاپمقدر اشکال بو صورتله تجسم ایدر وکنار چکیلیرسه تزیینی بر شکل آلیر و مسطح کورینور .

Bordure كنار ، كنار صويى ، كنار سيلمه‌سى ، پرواز *

كنار صويى

بر لوحه‌نك اطرافنى قوشاتان و تزيين ايده‌ن سيلمه ويا تزيينات . خاليرك اطرافنده جپه جوره دوام‌ايده‌ن ويا خود موضوع مركزيى برچرچيوه ايچنه آلان يول ، صو .

Bossage (*archit*) طاش كسمه *

بر ديوارك يوزندن طاشلقين اوله‌رق براقيلان طاشلرك چيقنتيسى . بونلر شكللرينه كوره مختلف اسملر آليرلر . اولوقلى طاش كسمه ، الماسترتاش طاش كسمه .B. قوردينيكى طاش كسمه كى .D .

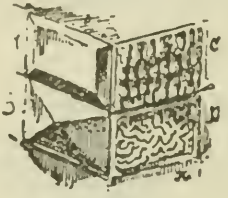

طاش كسمه

Bosse (*sculpt*) مجسم ، مجسمات .

Ronde bosse دىيه اطرافنده دونوله‌بيلن وهر طرفدن كورولن مجسم هيكللره و صورتلره دينور . Demi bosse نيم مجسم ويارىم قابارتمه bas-relief در . مجسمدن چاليشمق ديمك ذى حيات موده‌لدن دكل فقط آلچيدن دوكولمش هيكللردن چاليشمق ديمكدر .

Boucharde (*sculpt*) طاراق چكيج *

طاراق چكيج

طاشلرى يونتمق ايچون نحات و سنكتراشلرك قوللاندقلرى بر نوع چليك چكيج كه اوجى الماسترتاش شكلنده سيورى چيقنتيلرله مجهزدر .

Boucle (*archit*) حلقان *

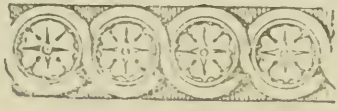

حلقان

پروفيلى دوز ويا نيم دائره اولان ويكديكرينى تعقيب ايده‌رك اكثريا ايچرو لرينه كوچك برر چيچك ويا كوكبه وضع اولونان سيلمه تزيناتى . مصر لغتلرنده بوكا حلقان ديبورلر anneau دن تفريق ايچون بويله تسميه اولنه‌بيلير .

بومبار

Boudin (*archit*) بومبار *

پروفیلی (مجنب) نصف دائره اولان مدور سیلمه‌لردرکه أسکی معماری نظاملرنده Tore (قاوال) نامنی آلیر.

Boudin تعبیری آنجق غوتیك معماریسنده مستعملدر. قرون وسطا بنالرنده (archivolte) لر اکثریا کوشه‌لی کوچوك سیلمه‌لرله آریلمش بر ویا بر قاچ Boudin دن ترکب ایدر.

Boudoir بودوار.

بر قادینك صمیمی و خصوصی اوطه‌سی.

طوپوز

Boule d'emortissement (*archit*) طوپوز *

بر (piedestal) کرسی بر (balustrade) طرابزان ویا بر بابا (socle) ك اوستنی تزیین ایتمك اوزره وضع اولونان مزین ویا ساده طوپلر.

Boutisse (*archit*) کند طاشی *

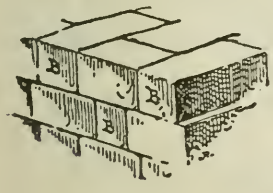

کند طاشی

دار طرفی کورونه‌جك صورتده دیوارك قالینلغی استقامتنده ودیکر طاشلره عموداً قونیلوب دیوارك اورکوسنی باغلایان طاشلره دینور .B.

Bracelet (*archit*) بیله‌زیك *

ستونلرك کووده‌سی (fût) اوزرینه افقی اوله‌رق ستونی قوجاقلایاجق صورتده یاپیلان حلقه‌لردر. بونلره armille قیطان، annelet طاسما اسمیده ویریلور.

بیله‌زیك

Brocart دیبای منقش، سُندُس.

آلتون ویا کوموش قاریشیق اوله‌رق طوقونمش چیچکلی ویا تزیینی شکللی ایپك قماشلر. (دیبای منقش) دیبای فرنکی دیبای هندی. بونلره «استوفا» دخی تسمیه اولنور.

Brocatelle دیبائی .

(بروقار) ی تقلید ایدمن فقط دها خفیف اوله‌رق یاپیلمش ایکی از قماش .

Brosse فورچه .

قیللری قالین‌اولان وبویا ایله رسم یاپارکن بویایی سورمك ایچون استعمال اولونان صاپی تخته فورچه. pinceau دیه ایچه صامور قیلدن اولانلرینه دینور. بزده هرایکیسنه‌ده فورچه دیرز. بوایچه فورچه‌لره أسکیلر «قیل قلم» تعبیر ایدرلردی.

Broyon *(peint)* دسته‌سنك *

دسته سنك

پورسلن، بللور ویا مرمردن کوچوك حاوان ألی. بونکله أسکی رسـاملر بویالرینی بر بوزلی جام لوحه‌سی اوزرنده أزرلردی. اسطوانی شکلنده اولانلرینه وافقی اوله‌رق ایکی طرفندن طوتیلانلره مردانه دینور که بونلر اکثریا مطبعه‌لرده مرکب أزمك وطاشه مرکب سورمك ایچون قوللانیلور .

Brûle - parfum بخردان .

ایچنه‌کول وآتش قونه‌رق اوزرنده عود آغاجی، کونلك وسائره یاقیله‌رق اوطه‌لر ، جامع وسائره توتسولنور.

Brunissage *(grav)* مصقله ایتمك .

حك ایدیلن بر سـطحك ویا بر چیزکینك ایکی طرفنده‌کی پروزلری دوزله‌مك.

Buffet d'eau سلسبیل .

شاقولی وضعیتده بیوك بر چشـمه آینه‌سی کبی اولوب اوزرنده مختلف یالاقلر بولونان وصو بربرندن آقارق آشـاغیه قدر کلن چشمه‌لرله صویی بربرلرینه آقان تکنه‌لردن متشکل چشمه‌لر.

Bulle (*archit*) فقیعه ، قُرص *

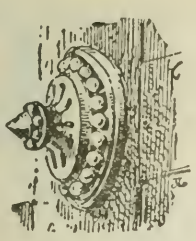

قرص

مبانیٔ عالیه‌ده قپولرك اوزرینه مزین و مدور شکللرده قونیلان چیوی باشلری ، بونلر بعضاً پك بیوك اولور. دری ، چکمجه کبی شیلره‌ده قونیلور. تزیینات مقامنده استعمال اولنور. کارکیر مبانیده کمرلر آره‌سنه و ستونلر حذاسنه مدور وجسیم بر یوزوك طاشی کبی قونیلان قاباریق تزیناته‌ده bulle دیرلر .

Buste بوست .

وجود بشرك یوقاروکی قسمی . رسمده اوموزلرله برابر کوکسك بر قسمی و باشی کوسترن اشکاله دینور. بوست رسملرنده أل یوقدر .

Câble (*archit*) بورمه *

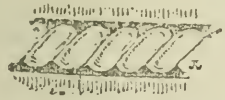

بورمه

بوکولمش خلاطه مشابه یووارلاق و هلزونی بوکوملردن متشکل سیلمه .

بیزانتین باشلقلرك وپروازلرك تزیناتنده کثرتله مستعملدر. Torsade دخی عین معنایه‌در . بو کبی صاریقلره بورمه صاریق دیرلر .

Cadre چرچیوه *

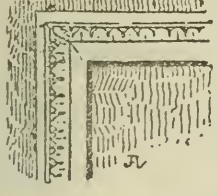

چرچیوه

نقش ویا نحت اولونمش بر موضوع تزیینی‌یی چپه چوره مربعی ویا مدور اوله‌رق قوشاتان چیقنتیلی سیلمه . قابارتمه آثار نحتیه‌نك اطرافنده‌کی دوز کناره‌ده دینور . رسملرك اطرافنه قونیلان یالدیزلی ویا سائر رنکده کنارلر . چرچیوه‌لر عصرلره کوره دکیشور . ایلك زمانلرده چرچیوه‌لری آغاجدن اویاراق اوزرینه تزیینات حك ایدرلردی . بو أسکی چرچیوه‌لرکده بو کون صنعت آثاری کبی بیوك قیمتلری واردر .

اون دردنجی و اون بشنجی لوئی زمانده عائد فوق‌العاده صنعتکارانه یاپیلمش چرچیوه‌لر کریلور. صوك زمانلرده چرچیوه‌لر تخته اوستنه آلچیدن معمول تزیینات یاپیشدیره‌رق یالدیزلامق صورتیله فابریقه معمولاتی اولمشدر. صنعتکارلر چرچیوه‌یه بویوك اهمیت ویررلر هر اثره کوره لازمکان چرچیوه‌یی تعیین ایتمك بر ذوق بدیعی‌یه محتاجدر حتی پك چوق صنعتکارلر چرچیوه‌لرینی کندیلری یاپارلر.

Cage d'escalier *(archit)* مردیوه‌ن یووامی.

بر بنانك مردیوه‌ن یاپیله‌جق یرنده دیوارلرك آراسنده مردیوه‌ن یاپمق ایچون براقیلان بوشلق.

Caissons *(archit)* طاوان تکنه‌لری *

دوز طاوانلرده و قبه وکمرلرك طاوانلرنده سیلمه‌لرله بربرندن آیریلمش وچوکرتمه‌اوله‌رق براقیلمش مربعی ویا اشکال سائره‌ده بوله‌لردر. بویله یاپیلمش طاوانلره تکنه‌لی طاوان دیرلر. بو تکنه‌لرك اساسی طاوانلردن کچن کیریشلرك آراسنده قالان بوشلقلردر. کیریشلرك اطرافنه سیلمه‌لر قونولمش و بربرینی قطع ایدن کیریشلرك اورته‌لرنده تکنه کبی دردر کوشه چوقور یرلر قالمشدر. بونلر بالاخره مبانیٔ عالیه‌نك اکثریسنده تزیینات مقامنده قوللانیلمشدر.

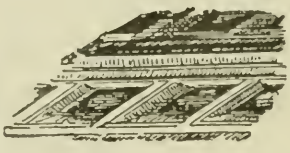
دوز تکنه

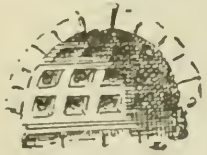
کمر تکنه

تورك أولرنده بوتکنه‌لر کوچوك وایچه چیته چوبوقلرله حصوله کتیریلور و طاوانك تخته‌لری آراسنده قالان آرالقلری قاپامغه خدمت ایدر.

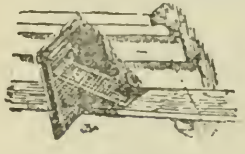
قالیب

Calibre *(archit)* قالیب *

بر سیلمه‌نك شکلنه کوره چینقودن کسیلمش اورنکدرکه صیوا یاش ایکن اوستنده او قالبی صیرارق شکلنی حاصل ایدرلر.

Calligraphe خطاط ، خوش نویس .

کوزەل یازی یازمقده ماهر صنعتکار .

Calligraphie حسن خط .

کوزەل یازی یازمق صنعتی ، بوکا مختصراً خط دخی دینور . تورك صنعتنك باشلیجه شعبەلرندن برینی تشکیل ایدر .

Campanes (*sculp*) جرسی ، جرسیات .

تحته اوزرینه یاپیلان اویمه تزیناتده مستعمل چاڭ شکلی که اکثریا کلیسا و پاپاسلره عائد أشیا اوستنه یاپیلور .

Campaniforme (*archit*) جرسی الشکل .

چاڭ شکلنده اولان تزینات ، ستون باشلغی و سائره .

Canal (*archit*) ییو اولوق ، قانال *

داملالق (larmier) ، قیوریم (volute) لر و سیلمەلر اوزرنده آچیلان ییولردر . باغچه معماریسندەاینجه واوزون قانال ، ییو و طولاشیق حوضلره قانال دینور .

Canevas (*Dessin*) قاناوا .

بر موضوعك ایلك شکلی . بر رسمك ترکیبنده اساس اولەجق خطلرك هیئت عمومیەسی .

Cannelée (*archit*) ییولی .

ییولرله تزیین ایدیلش سطحلر .

Cannelures (*archit*) ییو *

ستونلرك ، پایەلرك ، طرابزان پارماقلقلرینك ویاخود بر وازونك سطحنه مساوی مسافەلرده یان یانه اویوق و بویلی بویجه آچیلان اولوق شکلنده سیلمەلر . بو ییولرك بعضاً ایچلرینه چوبوق ویاخود تزیناتده طولدریلور . ییولر شکللرینه کوره مختلف اسملر آلیرلر .

عصه‌لی یپو cannelures a côte

کسکین کنارلی یپو „ à vive arrête

بورمه‌لی یپو „ câblées

مستوی یپو „ plate

عصه‌لی یپو

کسکین کنارلی یپو

Capeline سرپاش، کله‌پوش، باشلق.

أسکی محاربه‌لرده باشی محافظه ایچون کیلن زره .

Caprices خرافی رسملر .

طبیعتدن اقتباس ایده‌رك یاپیلمیوب صرف خیالی و عجائب اوله‌رق یاپیلمش اولان رسملر .

Caractère فارقه ، سجیه .

بر اثر صنعتده‌کی originalité خصوصیت و شخصیت و او اثرك هیئت کلیه „ensemble„سنده‌کی (effet) تأثیر حقنده استعمال اولنور .

بر پیزاژده « سجیه » وار دیمك . خطوطنده و ترکیبنده بر صنعت قیمتی وبر خصوصیت وار دیمکدر. « سجیه‌سز بر اثر » دینجه زاثرك نظر دقتنی جلب ایتمه‌ن عادی (banal بیاغی) بر اثر معناسی آکلاشیلور .
cette œuvre manque de caractère « بو اثرده سجیه یوق » دینور.

Caractéristique فارقه‌وی ، سجیه‌وی .

خصوصیت و شخصیتی اولان و دیکر اثرلردن آیریلان.

Cariatide *(archit)* قاریاتید .

یونان معماریسنده قادین هیکلی شکلنده یاپیلان ستونلر .

Caricature قاریقاتور ، مزاح .

حقیقتك کولونج و قابا جهتلرینی تشریح و افاده ایده‌جك صورتده مبالغه‌لی اوله‌رق یاپیلان هجوی رسملر.

Caricaturiste قاریقاتور رسامی .

قاریقاتور یاپمقده ماهر صنعتکار .

Carreau (*Archit.*)

مربعه *

مرمر ، طاش ویا طوپراقدن ـ ده ویاخود مزین اوله‌رق یاپیلوب دیوارلره قاپلانان ویاخود زمینه دوشه‌نن لوحه‌لر . بونلر اکثریا مستطیل ومربع شکلنده اولورسه‌ده مثلث و مسدس ویا مثمن اولانلریده واردر.

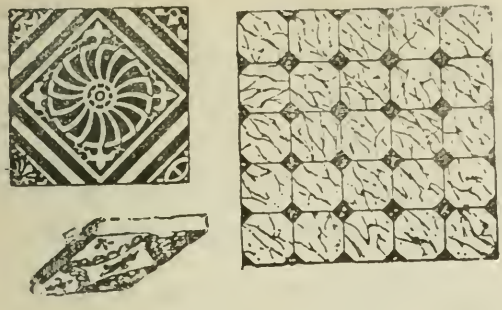

مربعه ، دوشه‌مه لوحه‌سی

Carton قارتون ، جلبند (جلد بند) .

قارتون دیه‌اوزرینه رسم یاپمق ایچون احضارایدیلش وآستار سورولمش مختلف قطعه‌ده‌کی موقاووالره دینور .

جلدبند ایسه اوزرینه کاغد ویا بز قابلی واورتەسندن بز ویا مشینله بربرینه ملاصق کتاب جلدی کیبی بیوك ایکی لوحه قارتوندن عبارت بر قابدرکه آراسنه رسملر وضع اولنه‌رق صاقلانور .

Cartonnier جلدبندلك .

جلبندلری صیرا ایله قویمغه مخصوص رخله‌کی ویاخود چکمجه طرزنده یاپیلان آته‌لیه وکتبخانه أشیاسی‌که بونك ایچنده هردرلو رسم وکاغدلر حفظ اولونور.

Casque سرپاش ، کلّه‌پوش .

أسکی محاربه‌لرده باشه کیدکلری دمیر باشلق که قفانك هر طرفنی اورتر ویالکز کوزلرك محلنی آچیق بیراقیر .

Cavalier (*Dessin*) قوش باقیشی .

قوش باقیشی پلان ویا قوش باقیشی مناظر ، هوادن غایت یوکسك بر نقطه‌دن باقیلدیغنه کوره ابنیه واشیانك کورونیشنی ترسیم ایتمکه دینور . « مناظر » ده بو آیری بر بحث تشکیل ایدر . اکثر معمارلر یاپه‌جقلری

بنانك اولجه قوش باقيشى مناظرينى يا‌په‌رق هيئت عموميه‌سنك نظرده حاصل ايده‌جكى تأثيرى تدقيق ايدرلر .

Cave سرداب ، محزن.

بنانك آلتنده اكثريا كمرلى و اوته برى حفظنه مخصوص سرين محل.

Cavet ياريم اولوق *

ياريم اولوق

اكثريا مجنبى (profil) بر ربع دائره اولان مقعر برسيلمه‌در. بوسيلمه قورنيش (corniche لرده قوللانيلور. عين شكلده كى سيلمه‌لر قاعده‌وكرسيلرده استعمال ايديلديكى زمان (congé) اسمنى آلير. (قونج ايله مناسبت) . وبو سيلمه‌نك منحنى‌سى برسطح مستوى ايله نهايت بولورسه adoucissement « آليشديرمه» اسمنى آلير.

Ceinture de colonne *(archit)* ستون قوشاغى ، ستون بند.

ستون كووده‌سنك (fût de la colonne) يوقارو ويا آشاغى باشلرينه قونيلان وبر (congé) قونج ايله برلشمش بر زيخ filet ويا مربعى بر سيلمه‌دن عبارت اولان قوشاق .

Ceinture de volute *(archit)* قيوريم قوشاغى .

ايونيك باشلقلرده volute «قيوريم»ك حصوله كتيرديكى ياصديق اوزرينه كلن سيلمه moulure .

Cellule حجره ، اركاح (مفردى ركح) .

مدرسه و مناسترلرده كى كوچوك اوطه‌لر .

Céramique اوانئ ترابيه ، چوملكجيلك .

هر نوع طوپراقدن ، هر شكلده أشيا يا‌پمق و اونلرى نقش وياخود (plastique) تجسيمات ايله تزيين ايتمك صنعتيدر. (آوانى) غلطدر .

طوپراغك جنسنه واعمال ايديلن اشيانك اينجه‌لك وتزيناتنه كوره أوانئ ترابيه بر قاچ قسمه آيريلور .

١ — طوغله، كيرەميد، دستى، صاقسى و عادى چاناق چوملك .
٢ — „faïence„ چينى دينيلن معمولات. ياكلش اولەرق چينى دينور. بونلرە كاشى ديمك لازمدر.
٣ — grès cérame قوملى چينى معمولاتى .
٤ — Porcelaine پورسلنلر .

أوانىٔ ترابيه (Céramique) معمارى ، نقش و نحته اولان مناسبتلرى حسبيله تزيينى صنعتلرده پك مهم بر موقع اشغال ايدر . چينىنك الك اسكى استعمالى چينيلرده‌در. چينيلرده كى اوانىٔ ترابيه اشكالى برقاچ صنفه آيريلور.
١ — قريزانتەم و خشخاش چيچكلرى تزيناتى.
٢ — يشيل تزينات، باقر يشيلى رنكى و تاريخى موضوعلر ، قايالر ، قرنفيللر ، پاپاديه وكلبكلردن عبارت شكللر .
٣ — پنبه تزينات .
— ايرانيلرده كى «چينى» لر اكثريا مينەلى بياض ماوى ويا ترشه يشيلى زمين اوستنه رنكلى چيچكلر و هندسى اشكالدن عبارتدر . تورك چينيلرى شرق صنعتلرى ايچنده الك مهم بر موقع اشغال ايدر .

Cerner تحويط ايتمك. (حائط چكمك معناسنه)

بر (contour) محيط چيزكيسنى اولديغندن فضله قالينلاشديرەرق بللى ايتمك. بر رسمك كنار چيزكيلرى قالينلاشديريلمق و قويولاشديرلمق صورتيله تفريق ايديلورسه او رسمك (relief) مجسميتى غائب اولور ومسطح كورينور. بو كبى رسملر انجق ديوار رسملرينه يعنى تزيينى بر ماهيتى اولان و دوز كورونمسى ايستنيلن رسملره تطبيق اولونور.

Céroplastique *(sculpt)* مجسمات شمعيه ، سەروپلاستيك .

بالموميدن مجسم صورتلر ياپمق صنعتى. قديم ملتلر بو صنعتى بيليرلردى شيمدى بوصنعت پك ايلرى يه كيتمشدر. تشريح موزەلرنده، قيافت وحفظ الصحه موزەلرنده بو اصول ايله فوق العاده شيلر ياپيلمقده‌در.

Cheire *(archit)* كرسى .

جامع وكليسالرده وعظ ايتمكه مخصوص، اوزرينه مرديونله چيقيلور يوكسكجه محللر .

Chaleur de coloris *(peint)* حرارت لونیه .

بر رسمده صیجاق رنکلرك استعمالندن وجوده کلن لونیت اوصافی (qualité de coloration) که رسمی شفاف وضیادار کوسترر .

Chambranle *(archit)* سوکه پروازی *

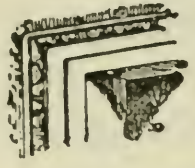

سوکه پروازی

سیلمه‌لردن متشکل ویا دوزاوله‌رق بر قاپو ویا پنجره‌نك اطرافنه جوریلن کنار (bordure) ، (پرواز).

Champ *(peint)* یاڭق .

اوزرینه بر نقش ، بر رسم ، بر صولی بویا ویا بر مینیاتور یاپیلان سطحلرکه بز ، کاغد ، تخته ، مرمر ویا رطوبتله دوزه‌لدلمش یمورطه قبوغی ، فیل دیشی و سائره کبی مواددن عبارت اولور .

Champêtre *(archit)* قیر ، قیره مخصوص . صحرائی.

کوزمل منظره‌لی بر یرده ویا پارقلرده و اورمانلرده یازین اوطورمغه مخصوص خفیف انشاآت ویا قیره مخصوص شیلر .

شطف ، باخ

Chanfrein *(archit)* شطف *

بر دیوارك ویا مرانغوز کاری بر کتابه (panneau) وصفیحه‌نك سیوری کوشه‌سنی آله‌رق حصوله کتیریلن (باخ) (biseau) در.

Chantier *(archit)* انشاآتکاه .

بر بنایه لازم اولان مواد انشائیه‌نك احضار ایدیلدیکی اوستی آچیق ویا قاپالی محل .

Chantignole *(archit)* طاقوز .

چاتیلرده مقاص کیریشلری (arbaletrier) اوزرینه میخلانوب افقی آشیق کیریشلرینی (pannes) طوتان کوچوك تخته‌لر .

Chapelet *(archit)* تسبیح *

بونجوق و دوکمه‌لر شکلنده تزیینات.

Chapiteau *(archit)* باشلق، ستون باشلغی * تسبیح

بر ستونك (colonne)، بر پایه‌نك (pilastre) ویا پیلپایه‌نك (pilier) رأسنه قونولان ومختلف سیلمه‌لردن وشکللردن مرکب اولان تزیینی موضوع (motif d'ornementation) در. خدمتی ستونك رأسنی کنیشلتمك و تحمل ایتدیکی ثقلی دها کنیش برسطح اوستنه یوکلته‌رك باش طابانی تقویه ایتمکدر.

باشلقلر هر نظام معماریده باشقه شکللر آلورلر و او شکللره کوره عائد اولدقلری معمارینك اسمنی طاشیرلر. تورك باشلغی کیبی.

1 — Chapiteau arabe	١ — عرب باشلغی
2 — Chapiteau byzantin	٢ — بیزانتین باشلق
3 — Chapiteau composite	٣ — قومپوزیت باشلق
4 — Chapiteau corinthien	٤ — قوره‌نتیه‌ن باشلق
5 — Chapiteau dorique	٥ — دوریك باشلق
6 — Chapiteau egyptien	٦ — مصری باشلق
7 — Chapiteau gothique	٧ — غوتیك باشلق
8 — Chapiteau ionique	٨ — ایونیك باشلق
9 — Chapiteau persan	٩ — ایران باشلغی
10 — Chapiteau roman	١٠ — رومان باشلق
11 — Chapiteau renaissance	١١ — رنه‌سانس باشلق

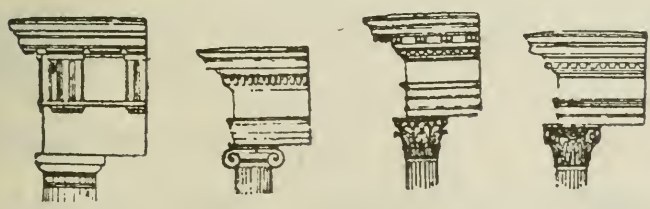

یونانی باشلقلر و صاچاقلقلری

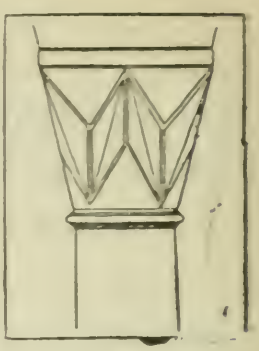

[*] تورك باشلغى

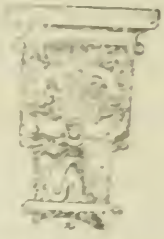

(١) عرب باشلغى

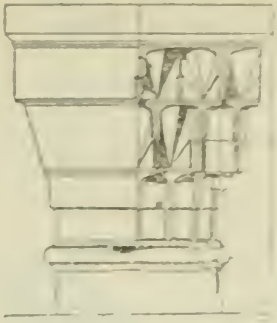

تورك باشلغى

(٢) بزانس باشلغى

(٣) قومپوزيت باشلق

(٤) قورنتيەن باشلق

(٧) غوتيك باشلغى

(٥) دوريك باشلق

(٨) ايونيك باشلق

(٦) مصر باشلغى

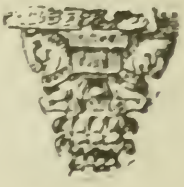

(٩) ايران باشلغى

(١٠) رومان باشلغى

[*] «هاينرخ غلوك»ك استانبول حاملرى كتابندن.

Char *(art doc)* جنك آرابه‌سی.

ایکی تکرلك اوستنده و اوستی آچیق آرقه طرفندن کیریلور. قاغنی‌یه بکزر آرابه. تمثالی اثرلرده مظفریتی ارائه‌ایدر. اقوام قدیمه بونك اوزرنده محاربه ایدرلردی.

Charge شارژ، مبالغه‌لی رسم.

بعض خصوصیتلری مبالغه‌ایده‌رك یاپیلان ترکیب‌واکثریا تصویر (portait)لر حقنده قوللانیلور. قاریقاتورله پورتره آراسنده‌در.

Charpente *(archit)* چاتمه.

بنالرك کرسته‌دن، دمیردن ویا دوکمه‌دن وسائر موادّدن یاپیلان اسکلتلری (ossature). دمیر چاتمه. اخشاب چاتمه.

رسمده (charpente) دیه بر صورتك (figure) کیکلرینه و اسکلتنه دینور une figure mal charpentée دیمك کیکلری یرنده اولمایان برصورت ویا تصویر دیمکدر. «أبی چاتیلمامش» دینه‌بیلور.

Chasse-rond اولوق طیغی.

مقعر مجنبلی (profil) سیلمه‌لری (moulure) اویمغه مخصوص آلت.

Chasse-roue تکرلکلك.

آرابا کیرمدن قاپولرك یان طرفلرنده دینکیللرك قاپو سوکمسنه چارپه‌رق تخریب ایتمه‌سی وآرابه‌نك تام اورتمدن کیرمسی ایچون أشیکك ایکی طرفنه قونیلان مدور و منحنی و اکثریا ربع دائره شکلنده دمیرلر.

Chassis *(grav)* شاسی *

شاسی، سورمه

حکاکلر قازدقلری لوحه‌لر اوزرنده‌کی خطوطی کوزه‌ل کوره‌بیلمك ایچون چالیشدقلری لوحه‌لرله ضیا کلن پنجره‌نك اوکنه، ایچنه بوزلی جام، کاغد ویا بزکیریلش بر چرچیوه‌یی مائل اوله‌رق آصارلرکه بو چرچیوه‌یه شاسی دینور. بوندن کچه‌رك کلن طونوق ضیا باقرك ویا معدنی لوحه‌نك اوزرنده‌کی چیزکیلری دها عیان کوسترر.

معماریده chassis دیه سورمه چرچیوه‌لره دیرلرکه سوکمك ایچنده آشاغی یوقاری حرکت ایدن قسمدر .

فوطوغرافیده ایچنه حساس جام قونیلان ویا مثبت رسملرك کونشده طبعی ایچون جام وکاغد برلکده وضع اولونان تخته ویایلی چرچیوه‌لره دینور.

Chassis a tabatière *(archit)* دام پنجره‌سی * (دروانه)

طاوان آراسنده طوغریدن طوغری‌یه کیرمیده ودامه آچیلان وبر طرفندن توتون طبقه‌سی کبی منتشه‌لرله آچیلوب قاپانان پنجره‌لره دینور.

Château *(archit)* شاطو، قصر، قوله، حصار. دام پنجره‌سی

قرون وسطاده حکمدارلرك ودره بکلرك اوطوردقلری مستحکم سرای، و اقامتکاهلر.

Chatoiement *(peint)* شطارت لونیه .

بعض آثار نقشیه‌ده‌کی پارلاق طونیت (tonalité brillante) . جانلی برونق اظهار ایدن رنکلر حقنده قوللانیلور.

Chaud *(peint)* صیجاق . (رنك)

صیجاق رنك دیه صاری و قیرمزی طونارك غالب اولدیغی شفاف (transparent) و جانلی (vigoureux) رنکلره دینور . ماوی و یشیللره‌ده صغوق رنك دینور. مثلا سه‌پیا وقارمن رنکلریله یاپیلمش صولی بویا رسملرك کوزده حاصل ایتدیکی لونیت تأثیرینه صیجاق دینور . طیف شمسینك مرکزندن یعنی صاریدن اعتباراً قرمزی‌یه طوغری کیدن رنکلره صیجاق و قویو ماوی‌یه طوغری کیدن رنکلره صوغوق تعبیر اولنور.

Chef-d'œuvre شاه اثر .

بر صنعتکارك الك أیی أثری . اسکیدن صنایعده اوسته اولمق ایچون چراقلرك یاپدقلری امتحانلق اثرلره دینیلوردی .

Chef-d'orchestre *(mus)* سر آهنك .

اورکسترویی اداره ایدن موسیقیشناس .

Chéneau *(archit)* دره .

بر دامك اتكلرنده یاغمور صولرینی طوپلایوب آقیتمغه مخصوص اوستی آچیق مجرالرکه صولری آشاغیه اینن بر بورویه ویا اولوقلرله طیشارویه دوکر. اسکی زمانده بودره‌لرك طاشدن ومرمردن اویولمشنری کوریلور. اون اوچنجی عصر میلادیدن صوکره بو دره‌لره gargouille میزاب دنیلن خارجه طاشقین‌اولوقلر قونولدی وبو وجهله صولرك دیوارلر وتملره ضرر ویرمه‌مسی تأمین ایدیلدی . دها صوکره‌لری کیره‌میدلردن دره‌لر قوللانیلدی . مبانیٔ حاضره‌ده چینقو وقورشوندن‌یاپیلمقده‌در. بودره‌لرك‌خارجه طاشقین‌اولانلرینه (chéneau suspendu) آصمه دره تعبیر اولنور .

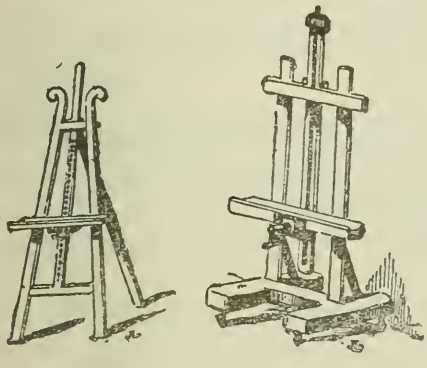

سهپا

Chevalet *(peint)* سهپا *

اوزرنده رسم یاپمغه مخصوص آیاقلی رسم طاشیه‌جغی. آنه‌لیه ایچون ثابت وطیشاروده رسم یاپمق ایچون آچیلور، قاپانیر وقابل نقل‌اولانلری واردر. نحاتلرك قوللاندقلری برنوع یوکسك ماصه‌یه‌ده سهپا دینور .

Chevêtre *(archit)* قاصناق بویوندوروغی .

دوشه‌مه کیریشلرینك ایچندن اوجاق وسائره کچه‌جکی ویاخود بر آچیقلق براقیله‌جغی زمان اوجی کسیلمش کیریشلرك تثبیتی ایچون اوجلرینه قونیلان کیریش .

Chevron *(archit)* چاتی کیریشی *

چاتی کیریشی

چاتینك ماقاصلرینه‌موازی قونیلان مائل کیریشلرکه بونلرك اوزرینه کیره‌مید آلتی دینیلن چاتی اورتوسی وضع اولنور. (چاتی‌یه مراجعت)

Chic (de) *(peint)* مخیله‌دن.

طبیعت واورنه‌ك نظر دقته آلمقسزین فکردن واویدورمه اوله‌رق یاپیلان رسم و نقشلره دینور.

Chimère شیمه‌ر.

باشی آرسلان، وجودی کچی وقویروغی اژدر اولان خرافی بر حیواندر. باشی قوش، وجودی آرسلان شکلنده انسان چهره‌لی وقانادلی اوله‌رق قرون وسطا آثار تحتیه‌سنده برر تزیینی موضوع کیبی قوللانیلان شکللره chimérique دیرلر.

Chrysographe مُذهِب.

آلتون ویا کوموش یالدیزله کتابلرك صحیفه‌لرینی تزیین ایدن صنعتکار.

Chrysographie تذهیب.

دری اوستنه آلتون ویا کوموش یالدیزله حرفلر یازمق وکتابلری یالدیزلی ورنکلی چیچکلرله تزیین ایتمك صنعتی. بوصنعت تورکلرده پك ایلری یه کیتمشدر.

Ciel *(peint)* سما.

بر طابلوده هوا و بلوطلری کوسترن قسم. بو قسمه طابلونك سماسی دینور. هواسی غایت نازك طونلرله ایشلنمش بر طابلوده کی سمایه (un ciel fin) ایچه بر سما دینور. آغیر بر سما (un ciel lourd) دیه سرت رنکلرله باپیلمش بر سمایه دینور.

Cintre *(archit)* کمر قالبی، قنطره.

قنطره‌دیه بر کمرك داخلی قوسنه دینور. کمر قالبی دیه‌ده کمرلری اورمك ایچون یاپیلان اکره‌تی قالبلره کمر قالبی، قنطره تعبیر اولنور. تیاترولرده صحنه‌نك پرده اوستندن اعتباراً چاتی‌یه قدر اولان محلنه دینورکه پرده‌لرك مقاره‌لری وبرچوق‌الات وادوات‌ایله‌صحنه مانوره‌لرینه عائد وسائط وشیروانلر بوراده بولونور بوکا عرش‌صحنه ویاخودصحنه قنطره‌سی دیه بیلیرز.

Ciselure نقر .

معدنیاتی چکیچ وچلیك قلمله تجسیم ایتمك صنعتی . حکاك بر معدنك سطحنی قازارق رسملر حصوله کتیرر ، نقار ایسه اونی اویاراق وچوقور- لاشدیروب قابارتارق اوکا مجسم اشکال ویرر .

Ciseleur نقّار .

نقرده مهارتی اولان صنعتکار . (ciselure) ه باقیکز .

Citadelle *(archit)* حصار ، أرهك .

بر شهرك بر طرفنده او شهری مدافعه ایتمك ایچون یاپیلان مستحکم حصار ، ایچ قلعه.

Clair-obscur ایشیق و قارالتی .

بر طابلوده ایشیقلی وکولکهلی قسملرك صورت توزیعی . بو خصوصده تمایز ایدهن رساملردن برنجیسی « رامیراند » در . اسکیدن ایکی رنکله یاپیلان رسملرهده تعبیر اولنوردی، بو تعبیر شیمدی ترك اولونمشدر. clair-obscur بر کلمه حالنده قوللانیلور «ایشیق وقارالتی» اصطلاحیده بویله قوللانیلمایدر. وقتیله بونی آچیقلق قویولق دیه ترجمه ایتمشدك حالبوکه کولکه ombre مقابلی اولدیغی کبی قویولقده foncé معناسنه کلیر. sombre مقابلنی ایسه مظلم کلهسیله ترجمه ایتملیز Les couleurs sombres مظلم رنکلر.

Clairs *(peint)* ایشیقلی یرلر .

بر طابلوده ضیانك قوتلیجه طوقوندیغی یرلره (les clairs) دینور . یعنی آچیق طونلردن عبارت اولان قسملردر.

Clarté منوریت .

شفافیت ، صافیت ، رونقیت معناسنهدر.

مثلا غایت ضیادار بر رسم سماسنده ویاخود ضیا ایله مشبوع افقلر حقنده « بو رسمك افقلرندهکی منوریت » دینهبیلور.

Classé مُصَنَّف.

«آبدات مصنفه»دیه محافظه‌سی لازمکلن آبدات تاریخیه لیسته‌سنه داخل اولان آثار و مبانیه دینور.

Classique قلاسیك.

بر قاچ معنایه کلیر. أسکی یونان آثار عتیقه‌سنك (antiquité) اك کوزه‌ل دورینه دیندیکی کبی بو دورك طبیعتده‌کی کوزه‌للکی تدقیق ایده‌رك حصوله کتیردیکی آثاره دینورکه بالاخره بو آثارده‌کی قوانین و نظامات نمونه اتخاذ ایدیه‌رك اونك خارجنه چیقیلمقسزین یاپیلان آثار صنعته دیرلردی. دها صوکره‌لری دور انحطاطده بو قواعده تابع اولمایان بر طاقم آثار وجوده کلدیکه بونلره «قلاسیك» تعبیراولونمیوردی. مع‌مافیه رافائل کبی أسکی یونان آثارینی تقلید ایتمه‌رك کوزه‌للك پیشنده حقیقتی بولمش وبر عنعنه وضع ایتمش اولان استادلرك اثرلرینه‌ده «قلاسیك» تعبیری قوللانیلمشدرکه اك زیاده بویله عنعنوی آثار حقنده مستعملدر. بونك قواعدندن چیقه‌رق اون طوقوزنجی عصرده ظهوره کلن اختلال فکری وبدیعی نتیجه‌سی اوله‌رق طوغان آثاره‌ده Romantique دیرلر. بو سربست جریانکده کندینه مخصوص قواعدینی فضله کوره‌رك عصیان ایده‌ن صنعتکارلر réalisme «شأنیون» و بوکا قارشوده impressionisme «انطباعیون» مسلکلری ظهور ایتمش و اك صوك اوله‌رق بوکونکی cubisme «مکعبیون» چیقمشدر. بو مکتب رومانتیزم و ره‌آلیزمك خولیاوی حسلری وشأنی منحنی و شکللرندن اوزاقلاشمش و عصرك بدبینی و أمیله هم‌اهنك بر یوله کیرمشدر.

Clausoir کلید طاشی (*archit*)

کمرك اك اوستنده کر طاشلرینی باغلایان طاشدرکه بوکا clef de voûte دخی دینور.

Claveau (*archit*) کمر طاشی *

کمرلرك انشاسنده مستعمل آلتی وجهلی طاشلردرکه بونلر بربرلرینه

استناد ایتدیریلەرك کمر وجوده کتیریلور. بو طاشلرك یوقاروکی سطحلرینه صیرت(extrados)و آلت طرفده کی سطحلرینەده قارن (intrados) دیور. هرایکی طرفده کی شاقولی سطحلرینه یوز (têtes) وبربرلرینه بیتیشدکلری و آرالرینه خرج قونیلان سطحلرینەده lit یاتاق دینور.

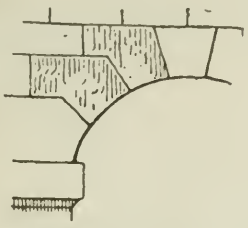
قولاقلی کمر طاشی

کمر طاشی

کمر طاشلرینك عددی هر کمرده تکدر. اورتەده واك یوقاروده کی طاش دیکرلرندن بویوك اولوب بوکاده کلید طاشی ویا کمر کلیدی (clausoir) (clef de voûte) تسمیه اولنور.

a crossette — قولاقلی کمر طاشی * یوقاروکی قسملری افقی اولوب بربرینه باغلانان کمر طاشلری.

clef pendante
معلق کلید

Clef de voûte (*archit*) کمر کلیدی

باقکز (clausoir) کمرلرك اورتەسنه کلن بر کمر طاشیدر. غوتیك معماریده کمرلی قبەلرك مرکزینه قونیلان کوکبیه (rosace) لرەده دینور. بونلرك آشاغیيه طوغری صارقانلرینه clef pendante (معلق کلید)* یاخود (آونك کلید) دینور.

Clocher (*archit*) چانْ قولەسی.

کلیسالرده ایچنه چانْ قونیلان قولەلر.

دَیرْ

Cloître (*archit*) دَیرْ *

بر کلیسایه و یاننده کی بر مناسترە عائد بنالرك هیئت مجموعەسی. اکثریا برباغچه ویا حولی اطرافنده برطرفی مشبك رواقایله دائراً مادار کمرلی یوللری محتوی اولان بنالرە دینور.

Coiffe *(archit)* طاقیه .

اون آلتنجی واون‌یدنجی عصر میلادیلرده انشا ایدیلن کلیسا محرابلرینك اوستنی اورتن کمر .

Collateraux *(archit)* یان صوفه .

bas côté یه باقکز .

Collier *(archit)* دیزی .

دیزیلش اینجی کبی یووارلاقلردن عبارت عصابه . تسبیح کبی دیزیلی یووارلاقلردن عبارت باشلق سیلمه‌سی . moulure de chapiteau

Colonnade *(archit)* صیرا ستونلر *

صیرا ستونلر

بر ویا مختلف صیرایه کلمك اوزره ترتیب و انشا ایدیلش ستونلرك مجموعی‌که بو ستونلرك اوستی اسلوبه کوره یا کمرلر ویا بند مستویلرله اورتولمشدر .

بعض دیره‌کلی یول (portiques) لره‌ده تسمیه اولنور . بو نوع صیرا ستونلره‌ده قدیم یونان وروما معماریلرنده اکثریتله تصادف اولونور .

بزم اسکی دیره‌کلر آراسی بر colonnade ایدی .

پارسده لوور colonnade ی مشهوردر .

Colonne *(archit)* ستون *

اوزرینه یاپیلهجق بنانك ثقلتی طاشیمق ایچون شاقولاً قونولمش طاش دیره‌ك. ستونلر اوچ قسمدن عبارتدر.

(base) قاعده و پابوج ، (fût) کووده ، (chapiteau) باشلق. (بو کلمه‌لره باقکز) . ستونلرك شکللرینه کوره انواعی واردر.

Colonnes accouplées چفت ستون .

بربرینك یانده اولمق اوزره ایکیشر ایکیشر قونولمش ستونلر.

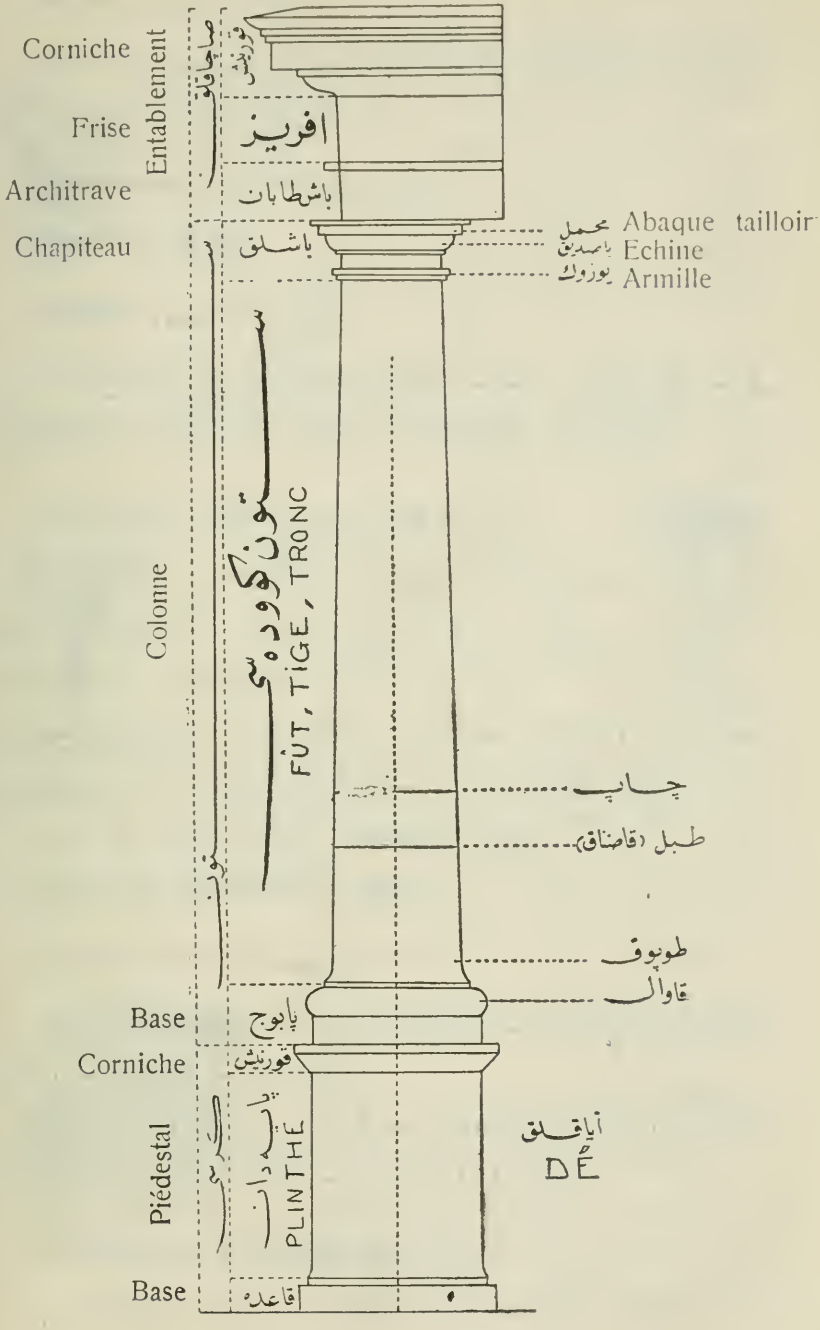
Corniche
Frise
Architrave
Chapiteau
Entablement
Colonne
Piédestal
Base
Corniche
Base
صاچاقلق
قورنیش
افریز
باشطابان
باشلق
ستون گوده سی
FÛT, TIGE, TRONC
پابوج
قورنیش
پایه دان
PLINTHE
قاعده
Abaque tailloir
محمل
Echine
یاصدیق
Armille
یوزوك
چاپ
طبل (قاصناق)
طوپوق
قاوال
آیاقلق
DÉ

Colonne adossée ملاصق ستون.

بر دیواره شاقولاً نصفی ویا برقسمی کومولی اولان ستون. بوکا کومولی ستون دینور.

Colonne annelée حلقه‌لی ستون.

قابارمه حلقه‌لرله مزین ستون.

Colonne à pans کوشه‌لی ستون، منشوری ستون. کثیرالزوایا ستون.

Colonne cannelée یيولی ستون.

کووده‌سی یيولرله تزیین اولونمش ستون cannelures کلمه‌سنه باقکز.

Colonne cantonnée کوشه ستونی.

بر پیلپایه‌یی تحکیم و قبه‌یی ویا کمری طوتمق ایچون مذکور پیلپایه‌نك کوشه‌سنه قونیلان ستونلر.

Colonne composite قومپوزیت ستون.

باشلغی و اسلوبی قومپوزیت composite نظامنده اولان ستون.

Colonne corinthien قوره‌نتیه‌ن ستون.

باشلغی و اسلوبی قوره‌نتکاری اولان ستون.

Colonne cylindrique اسطوانی ستون.

قطری هر نقطه‌سنده مساوی و مجنبی یکدیکرینه موازی ایکی خط شاقولیدن عبارت ستون.

Colonne d'assemblage قاپلامه ستون.

اساسی تخته و دمیردن اولوب اوزرینه ستون تقلیدی اوله‌رق آلچی و سائره‌دن قاپلانمش ستونلر.

Colonne diminuée مخروطی ستون.

باشلغنه یاقین اولان قسمك قطری قاعده‌سنه یقین اولان قسمك قطرندن دها آز اولان شکلده‌کی ستون.

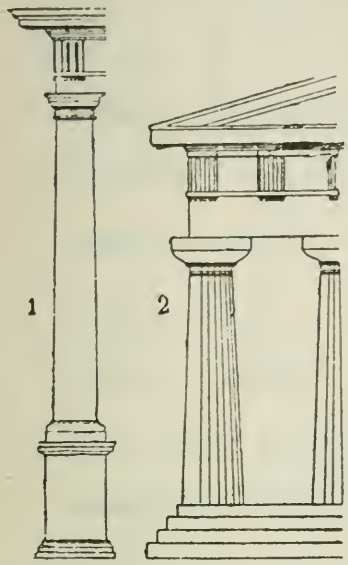

دوریك ستون و صاچاقلی

Colonne dorique دوریك ستون *

باشلق واسلوبی دوریك dorique نظامنده اولان ستون.

Colonne doublé مضاعف ستون.

بر جبهه‌یه عمود بر سطح داخلنده بربرینك آرقه‌سنه کلن چفته ستون.

Colonne en faisceau دسته ستون *

دسته ستون

غوتیك اسلوبنده بربرینه یاپیشدیریلمش کبی یان یانه و ملاصق اولەرق قونیلوب هیئت عمومیه‌سی بر پیلپایه تشکیل‌ایدن ستونچەلرك هیئت مجموعه‌سی. بونلرك پلانلری مختلف شکلده اولانلری واردر.

Colonne en tambours قاصناقلی ستون.

ارتفاعی قطرندن آز اسطوانەلرك بربری اوزرینه وضعندن حصوله کلن ستون.

Colonne flanquée ایچرلك ستون.

پایەلرله محاط ستون.

Colonne fuselée محدب ستون.

پروفیلده برقسمی خارجه طوغری شیشکین اولان ستون. بوشیشکینلك اکثریا ارتفاعلرینك ثلثی قسمنده‌در.

Clonne gemellée بنه‌یرمه ستون.

بربرینك اوستنه قونیلمش و بیندیریلش ایکی ستوندن مرکب ستون.

Clonne gothique غوتیك ستون.

باشلغی و اسلوبی غوتیك نظامنده اولان ستون.

Colonnes groupées مجتمع ستونلر.

مشترك بر آیاق (socle) اوزرینه قونولمش لااقل اوچ ستوندن عبارت ستون زمره‌سی (groupes de colonnes).

Colonne historique تاریخی ستون.

بر بیوك وقعهٔ تاریخیه‌یی تذکیر ایچون یاپیلمش ستون.

Colonne ionique ایونیك ستون.

باشلغی و اسلوبی ایونیك نظامنده ستون.

Colonne meniane شرفه‌لی ستون.

تپه‌سنده باشلق یرینه شرفه‌سی اولان ستون.

Colonne nichée حجروی ستون.

برقسمی دیواردەکی شاقولی حجره‌یه کیرەن فقط دیوارك زمینه یاپیشوب اطرافی بوش اولان ستون.

Colonne ovale بیضی ستون.

ستون کوودەسنك مقطعی بیضی اولان یاخصی بر ستون.

Colonne polygonale منشوری ستون.

کوودەسی منشوری اولان یعنی کثیرالزوایا اولان کوشه‌لی ستون (clonne a pans) عینی معنایه‌در.

Colonne rustique رستائی ستون.

کووده‌سی قابارتمه بروز (bossage) وطاش کسمه اوله‌رق یاپیلمش ستون.

Colonne serpentine ییلانقاوی ستون.

بربرینه صاریلمش ییلانلر کبی یاپیلمش ستونلر. سلطان احمد میدانندهکی ییلان ستونی کبی.

Colonne torse بورمه‌لی ستون *

کووده‌سی هلزون شکلنده بورمه‌لردن عبارت ستون.

بو نوع ستونلر موبیلالرده اکثریتله مستعملدر.

بورمه ستون

Colonne toscane طوسقانی ستون.

طوسقان اسلوبنده ستون.

Colonnette *(archit)* ستونچه.

ارتفاعنه نسبتاً قطری دار اولان اینجه ستون. بو نوع ستونلر اکثریتله غوتیك معماریسنده کمرلری طوتمق اوزره قوللانیلور ودمت حالنده بر قاچی بر آره‌ده پیلپایه تشکیل ایدرلر.

Coloration *(peint)* تأثیر لونی.

بر نقشده مستعمل رنکلرك هیئت مجموعه‌سنك نظرده حصه‌له کتیردیکی تاثیر (effet d'ensemble)، بو تأثیرك نوع و درجه‌سنه کوره شدید (violente)، مغموم (triste)، اینجه (fine) بر (colo ation) تأثیر لونی‌دینور.

Colorant *(peint)* مُلوّن.

رنك حصوله کتیره‌ن ماده‌لر حقنده قوللانیلور (مادهٔ ملونه) دینور.

Coloré *(peint)* رنکین.

طونلری کسکین و صیجاق اولان نقشلر حقنده قوللانیلور.

قره قلم بررسم‌ویا براثرمعماریده‌داستعمال‌اولنور. «ایشیق وقارالتی»لری اهنکدار و رونقلی اولان بر بنا حقنده دخی (رنکین بر رسمده) دینیلور.

Colorer *(peint)* قیمت لونیه‌سنی ویرمك .

رسمده رنکلره کندی قیمتلرینی حقیله ویرمك معناسنه‌در. ساده بویالی رسملر حقنده قوللانیلماز . بیاض وسیاهدن عبارت اولان رسملرده‌ده هر شیئك لونی ، طونی ، و قیمتی (valeur) لایقیله کوسترلمسنه‌ده دینور . بعضاً بوکبی رسملر رنکلی اولدیغی حالده حصوله کتیردکلری (تأثیر لونی) ایله بویالی طابلولردن دها رنکین (coloré) عد اولونه‌بیلورلر.

Colorier *(peint)* رنکله‌مك ، تلوین ایتمك.

بر چیزکی ایله تحدید ایدیلش بر سطحی بویا ایله اورتمکه دینور.

اولجه یاپیلمش بر رسمی ویا بر حکی اوزرندن بویا کچه‌رك رنکله‌مکده تعبیر اولونور . اوجوز و جابوق اولمسی مطلوب اولان بعض اعلان و سائره رسملرینی بویالامق ایچون عملی بعض اصوللر واردر . بزدن ویا موقاووادن کسیلمش قالبلری رسمك اوزرینه تطبیق ایده‌رك بر سونکر ویا فورچه ایله بوش یرلرندن کچه‌رك رسملری چابوقچه بویالارلر . بر بنا ویا دوز بر سطحی بویامغه (peindre) دینور . بز بونی رسمده نقش ایتمك وعادی صورتده استعمالنه کوره بویامق‌دیه قوللاندیغمز ایچون بوکبی قالبله رسملری بویامق ایچون قوللانیلان colorier کلمه‌سنی رنکله‌مك ویاخود تلوین ایتمك تعبیریله ترجمه ایتملیز .

Coloris *(peint)* محصلهٔ لونیه ، لونیت .

بر رسمده استعمال اولونان رنکلرك هیئت مجموعه‌سنك ویاخود بربرلری اوزرینه کلمه‌سندن حاصل اولان لونیتلرك حصوله کتیردیکی تأثیر ، (محصلهٔ لونیه) .

Coloriste *(peint)* رنکشناس .

کندی‌اثرلرنده رنکه اهمیت فوق‌العاده ویره‌رك رنکلرك رونق وآهنکنی افاده ایتمسنی بیلن نقشکار. وندیك مکتبنك نقشکارلری فوق‌العاده رنکشناس ایدیلر .

(Coloriste) دیه حك ویا لیطوغرافیا اصوللریله باصیلمش، رسملری فورچه ایله بویایان (artisan) حرفتکارلرده دینور بونی لسانمزده (بویاجی) ویا (رنککار) دیه ترجمه ایده بیلورز .

Colossal شدّادی .

فوق العاده بویوك بر جسامتده یاپیلمش اولان آبدات ، مبانی ، هیکللر و سائر آثار صنعت حقنده استعمال اولونور.

Comble *(archit)* چاتی آراسی *

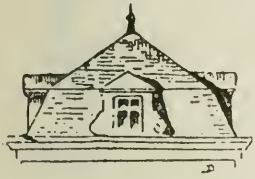

مانسار چاتی آراسی

چاتی آراسی

دامی طوتان چاتمه (charpente) نك هیئت مجموعه سی. چاتی آرالرینك ارتفاعی مختلف اولور . شمال مملکتلرنده وباخصوص غوتیك معماریسنده همان بنانك جبهه سی ارتفاعی قدر یوکسك چاتی آرالری یاپیلور . وبو چاتی آرالری داخلاً بر قاچ قاته دخی تقسیم اولونور. چاتی یه (ferme) دینور. comble چاتیده بولونان قات دیمکدر .

Commémoratif تذکاری .

بر خاطره یی احیا ایتمك اوزره یاپیلمش صنعت اثرلری (آثار تذکاریه).

Compétent اهل .

طبیعتنده ذوق سلیم اولوب صنعت آثارینی دخی تدقیق ایله بوخصوصده صلاحیت کامله کسب ایتمش اولان (amateur) هوسکار ، قوللکسیونجی ، منقد ، اهل خبره کبی ذوات حقنده قوللانیلور .

Complémentaire مُتَمِّم .

مبحث ضیا قانونلرنجه بشقه بر رنکله برلشدیکی وقت بیاض رنك حصوله کتیرمن رنکه دینور . رنکلر ماوی ، صاری ، قرمزی اولمق اوزره اوچ اساسه آیریلوب بونلردن هر هانکی ایکیسنك برلشمه سندن حاصل اولان

مركب رنك ديكر قالان رنكك متمم و قالان رنكده او برلشمش اولان رنكلرك حصوله كتيرديكى رنكك متمم اولور . مثلا ، يشيل ـ كه ماوى وصاريدن مركبدر ـ قرمزينك متممیدر. صارى ـ ديكر ماوى وقرمزينك برلشمه‌سندن حصوله كلن ـ مور رنكك متممیدر . متمم رنكلر يان يانه اولدقلرى وقت رنكلرى دها شدتلى كورينور.

Composition ترڭيب .

رسمده شكل و رنكلرك بربرلرينه اولان مناسبتلرى نظر دقته آلنه‌رق آهنكدار بر صورتده ترتيب ايديلمرينه دينور.

بر طابلو ويا بر هيكلده خطوطك و شكللرك حصوله كتيرديكى آهنكه كوره (ترڭيبى فنا) ويا (ترڭيبى أيى) بر اثر دينور.

ترڭيبى أيى بر منظر ديمك آغاجلرينك كتله‌لريله اراضينك خطلرى و سمانك افقده‌كى شكلى بربريله هم آهنك اوله‌رق كوزه‌لك حسى ويره‌ن بر رسم ديمكدر .

Concentration d'effet تحشيد تأثير ، تأثيرى تمركز ايتديرمك .

بر اثر صنعتده ديكر جهتلرى اهمال ايده‌رك بتون نظر دقتى بر نقطه‌يه طوپلامق .

Conception ادراك .

صنعتكارك بر موضوعى آكلايشى طرزى . بر اثر صنعتك صنعتكارده حصوله كتيرديكى انطباع. او اثرى آكلامق وابداع ايتمك.

Congé *(archit)* قونج *

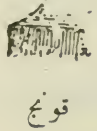

قونج

بر حذاده بولونميان، برى ايچرويه وبرى طيشارويه طاشقين اولان ايكى سطحى برلشديرمك ايچون اكثريا ربع دائره مجنبده بر سطح مقعردن عبارتدر . بونلرك بعضاً منحنيلرى اوزانمش اولانلريده واردر، سيلمه‌لرده تصادف اولونور.

Conque *(archit)* یاریم قبه.

قبه‌نك نصفی شکلنده کی محرابی قبه‌لر.

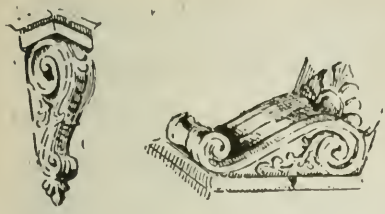

قونسول

Console *(archit)* قونسول *

بر سطحدن دها طاشقین اولان سیلمه‌لری ، بالقونلری ، پروازلری طوتمق اوزره آلتلرینه قونیلان دستك شکلنده بر عنصر معماری. قونسوللرك مختلف شکللری واردر. اکثریا هر ایکی اوجی مقابل طرفلره قیوریلمش قیوریملرله مزیندر.

Console à encorbellement *(archit)* بیندیرمه قونسول.

بربرلرینی طاشه‌رق قونولمش بر قاچ صیرا طاشدن عبارت فروش. بو نوع فروشلر تورك سیویل معماریسنده کثرتله مستعملدر. اکثریا اسکی خانلرك جونبا وچیقمالرینك آلتنده قدمه قدمه دستکلر شکلنده قونولمشدرکه مذکور چیقمالری طوتار.

ترس قونسول

Console renversée ترس قونسول *

بو نوع فروشلر اکثریا ایکی مختلف سطح آراسنده کی بوشلغی تزیین ایتمك وایکی عضو معماری‌یی بربرینه برلشدیرمك اوزره تزیینی بر مقصدله قوللانیلور. قلاسیك اسلوبلرده مستعمل دکلدر.

Consonance حاکمیت. (شکل و رنك حقنده)

بر موضوع تزیینی (Motif de décoration) ده حاکم اولان بر رنك ویا بر شکلی اخطار ایدن طرز تزیین (système d'ornementation) درکه دائما او شکل ویا رنك حاکم بولونور.

Constructeur انشاگر.

مبانینك یالکز انشاسیله اشتغال ایدن متعهد ویا متخصص مهندس ومعمار.

Construction انشاآت.

بر بناده متانت و اختیاجی تأمین ایده‌جك صورتده مالزمهٔ انشائیه‌نك استعمالی صنعتی و حال انشاده بولنان مبانی.

Continuateur پیرو.

کندیلرندن اول کلن استادلرك عنعناتی (traditions) واونلرك طرزلرینی تعقیب ایدن صنعتکارلر حقنده قوللانیلور.

Contour محیط.

بر شکلك کنار چیزکیسی، او شکلی احاطه ایدن چیزکی.

Contraste *(peint)* تضاد.

بر نقشك متعدد قسملرنده‌کی مختلف اوصافی عیان کوسترمك ایچون ایستیه‌رك وجوده کتیریلن ضدیتلر (opposition) تزییناتده: آچیق رنکلرك قراکلق رنکلره و مستقیم خطلرك منحنی خطلره مقابل کلملری.

Contraste des couleurs تضاد الوان.

بری قویو دیکری آچیق و فقط هر ایکیسیده عینی رنکده مثلا کول رنکی ایکی کاغدك اوجلری یان یانه قونولدیغی وقت آچیق اولانك دیکر آقسامدن دها آچیق وقویو کاغدك آچیغه طوقونان قسمنده‌ده دیکر آقسامندن دها قویو کورونمسی. کذا: رنکلرده‌ده ایکی رنك یان یانه اولدیغی وقت تماس ایتدیکی رنکك متممیله بویالی کبی کورونمسی. مثلا صاری ایله ماوی یان یانه کلدیکی وقت صاری‌نك ماوی متممی اولان طورونجی‌یه چالدیغی کبی ماوی رنکده صارینك متممی اولان موره چالار. طورونجی ایله صاری یان یانه کلیرسه طورونجی دها زیاده قیرمزیلاشیر وصاری دها زیاده یشیله طوغری کیدر. contraste simultané des couleurs الوانك تضاد نسبیسی دینور.

Contre-balancer توزین ضیا.

کو... و ایشیقلری (effet) تأثیرده توازن حصوله کتیره‌جك صورتده کتله‌لر آراسنه توزیع ایتمك.

Contre - bouter پایاندالامق .

بر بنانك بعض آقسامنی آخشاب دیرەکلر ویا دیوارلرە وکارکیر کتلەلرە و استناد ایتدیرەرك طوتمق .

Contre - clef *(archit)* قولتوق طاشی .

کمرلرده کلید طاشنك صاغ و صولندەکی ایکی طاش .

Contre - corbeau *(archit)* تالی فروش .

اون اوچنجی عصر معماریسنده بر کمرك استناد ایتدیکی (modillon) دستکجەلر آراسنه موضوع وبویوك کمرك ایچندەکی ایکی کوچوك کمرك استناد ایتدیکی (دستکجه) در .

Contre - épreuve *(graviere)* ترس باصقی .

بر حکك ترسنه باصیلمش اولان شکلی . بو نوع ترس باصقیلر یکی باصیلمش بر حکك اوزرینه دیکر بر کاغد قونیلەرق تکمیل مرکبی دیکر کاغده کچیرمك صورتیله ألده ایدیلور .

Contrefort *(archit)* استناد آیاغی ، پکتمه آیاغی *

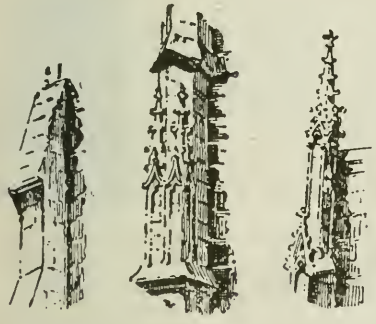

استناد آیاغی

شاقولی دیوارلرك متانتنی آرتیرمق ایچون یانلرینه یاپیلان کارکیر آیاقلر . بونلر غوتیك معماریسنده چوق مستعملدر . کمرلی اولانلرینه (arc boutant) (استناد کمری) دیرلر .

Contre - hachure مقابل طارامه .

طارامه رسملرده چیزکیلری قطع ایدەجك صورتده اوزرلرندن کچیریلن دیکر خطلر .

Contre - jour ایشیغه قارشو .

مقابل ضیا اولان بر شیئك آرقه طرفندن کلوب او شیئك هر طرفنی کولکه‌ده کوسترمدن و یالکز محیط خارجیلرینی ایشیقلاتان ضیانك ویردیکی ایشیق . هر هانکی بر ضیانك طوغریجه تنویر ایتدیکی سطحلرده حصوله کلن کولکه‌لرك بشقه ضیادار سطحلردن کلن ضیا عکسلریله تنور ایدوب دها آچیق کورونمسی حالنده بو أشیانك وضعیتنه‌ده (contre - jour) دینور .

Contre - marche *(archit)* رخت .

مردیوه‌ن باصاماقلرینك شاقولی اولان قسمی‌که مردیوه‌نك یوکسکلکنی تشکیل ایدر .

Contrevent *(archit)* کپنك .

بر فرجه ویا پنجره‌یی قاپامق ایچون پاپیلمش تخته ویا دمیر قاپاقلر .

Copie قوپیه .

بر صنعت اثرینك استنساخ اولونمش صورتی .

Copier قوپیه ایتمك .

طابلولرك قوپیه‌سنی یاپمق ، بر صنعتکارك آثارینی وطرز واصولنی قوپیه ایتمك .

Copieur قوپیه‌جی .

بشقه صنعتکارلرك اثرلرینی قوپیه ایده‌رك قوپیه اولدیغنی صاقلایان وکندی اثری کبی کوسترمدن صنعتکارلره دینور .

Copiste قوپیست .

کرك تعلیم وممارسه وکرکسه استنساخ مقصدیله باشقه صنعتکارلرك اثرینی قوپیه ایدن و قوپیه اولدیغنی صاقلامایانلر حقنده قوللانیلور .

Coquet ظریف .

(Gracieuse) و سویملی تازه طونلرله پاپیلمش سوسلی و ایچه صحنه‌لر حقنده مستعملدر . بو طابلوده ظریف بر ترکیب وار دینور .

Coquille *(archit)* محرابی کمر *

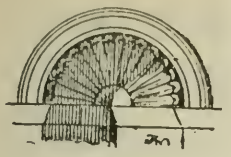

محرابی کمر

کره‌نك ربعی شکلنده اولان وولطو. بونلرك ایچی بعضاً یلپازه کبی یپولرله تزیین اولنور.

Coquille d'escalier *(archit)* مردیوه‌ن کمری.

مناره مردیوه‌نی کبی دونن مردیوه‌نلرده باصاماقلرك تشکیل ایتدیکی صاعد کمرلرك آلت طرفی که هلزون شکلنده دوام ایده‌ن بر کمردر.

Corbeau *(archit)* فروش *

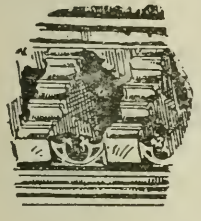

فروش

بر (cornıche) قورنیش ویا بر چیقمه‌نك ویا بر کمر اوزه‌نکلرینك استناد ایتمسی ایچون طاشقین اوله‌رق دستکجه کبی یاپیلان طاشلردر.

اون ، اونبر و اون ایکنجی عصر معماریلرنده بونلر بر طاقم انسان و حیوان اشکالیله تزیین ایدیلیردی. آخشاب انشاآتده‌ده مختلف شکللری قوللانیلمشدر. قرون وسطاده‌چوق‌مستعمل‌ایدی. تورك‌سیویل معماریسنده‌ده پك چوق قوللانیلمشدر.

Cordelière *(archit)* خالاط بوکومی.

خالاط شکلنده سیلمه. رومان اسلوبنده کثرتله مستعملدر.

Cordon *(archit)* قوردون *

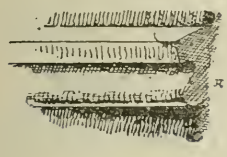

قوردون

بر بنانك اطرافنده هر قاتی کوسترەن و افقی اوله‌رق طولاشان آز طاشقین سیلمه‌لره دینور. بوکا قات سیلمه‌سی دخی دینور. بو نوع سیلمه‌لر یالکز قاتلره مخصوص دکلدر ؛ بشقه خصوصلرده‌ده قوللانیلور.

Corne d'abaque *(archit)* قَرن مُحَمَّل *

قرن محمل

(abaque) (مُحَمَّل) ك بعض شكللرنده اوست طابله‌سنك اوجلرى خارجه طوغرى سيورى اوله‌رق چيقاركه بو سيوريلكلره (قرن محمل) يعنى محمل بوينوزى ويا قولاغى دينور.

Corne d'abondance قرن الرخا.

ايچندن ميوه‌لر، چيچكلر و بعضاً هردرلو أشيا چيقار كبى رسم اولونان بوينوز شكلنده بر عنصر تزيينى‌كه بركت تمثاليدر. عثمانلى آرمه‌سنده وارايدى.

Corniche *(archit)* قورنيش *

صاچاقلغك (entablement) افريز (f.ise) اوزرينه طاشان فوقانى قسمى. برجبه‌نك ويا اقسام جبه‌دن برينك اوست قسمنى تزيين ايدن كنيش سيلمه‌لر. بر پنجره‌نك ويا قاپونك اوستندن ويا طاوانك آلت قسمنده چپه چوره طولاشان كنيش سيلمه‌لره دخى دينور. بزده پرده قورنژى ديدكلريده بودر. غوتيك معماريسنده قاتلرك حذاسنده و جبه‌ده كنيشجه چيقينتيلى و اكثريا اوزرنده توريقات اويولمش سيلمه‌لردن عبارت (ميان بند) لره‌ده دينور.

پروازلرك شكللرينه كوره مختلف اسملرى واردر.

Corniche architravée (باش طابان پروازى) أفريز بولونمايان صاچاقلقلرده طوغريجه باش طابان اوستنه استناد ايدن قورنيش.

Corniche cintrée (مقوس قورنيش) بر خط منحنى رسم ايدن آلنلقلرده قوس شكلنده‌كى قورنيش.

Corniche continue (ممتد قورنيش) بر بنانك جبه‌سنده هيچ بر عارضه ايله توقيف ايدلمكسزين دوام ايدن قورنيش.

Corniche coupée (منقطع قورنيش) پايه‌لرله ويا بشقه اشكال تزينه ايله انقطاعه اوغرايان قورنيش.

Corniche en chanfrein (شطفلی قورنیش) سیلمه‌سز اولوب یالکز بر پاخدن عبارت قورنیش.

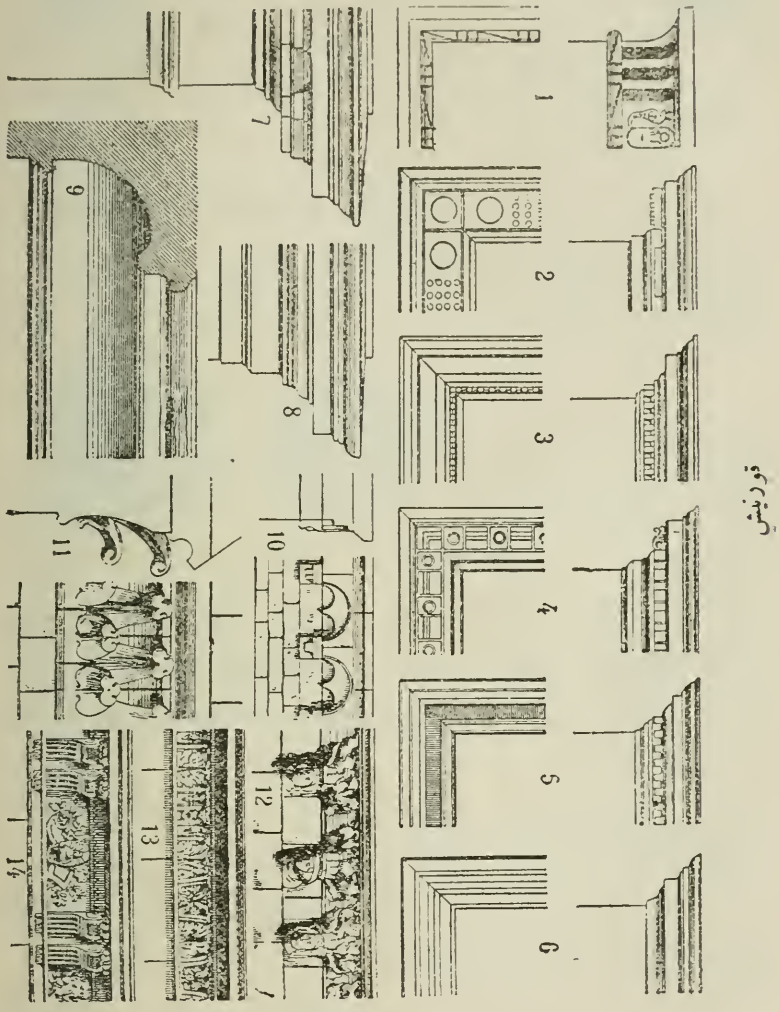

(١) مصری ؛ (٢) دوریك ؛ (٣) ایونیك ؛ (٤) قوره‌نتیه‌ن ؛ (٥) قومپوزیت ؛ (٦) طوسقان ؛ (٧) دستکجه و أفریزلی تام قورنیش ؛ (٨) باش طابانلی قورنیش؛ (٩) اویوق قورنیش؛ (١٠،١١،١٢) رومان قورنیش؛ (١٣ ، ١٤) ره‌نه‌سانس قورنیش.

Corniche mutilée (كسيك قورنيش) عمودی بر مقطعله كسيلمش قورنيش.

Corniche rampante (صاعد قورنيش) مثلثی بر آلنلغك رأسنه طوغری كيدن خط مائلی تعيين ايدن قورنيش.

قاپو وپنجره‌لرك ايكی جهتنه و دائراً مادار سوكه‌نك كناريه قونيلان قورنيشلره سوكه پروازی Chambranle. دينور

Cornière (archit) كوشه بند *

كوشه بند

بر زاويه تشكيل ايده‌جك صورتده بتيشمش كرسته ويا دمير سطحلرك متانتی ورابطه‌سنی آرتيرمق ايچون كوشه‌لريه قونيلان معدنی ديرسكلر.

Corps d'un édifice (archit) بنا بدنی.

بر بناده ديوارلرك هيئت مجموعه‌سی.

Correction صحت ترسيم.

رسمده correction دديه او رسمك صاف وغايت طوغری اولمسنه دينور. بر طابلوده (dessin) چيزكی غايت طوغری اولور فقط او طابلو معناسز و قيمتسز اوله‌بيلور؛ حتی فضله بولونمسی بعضاً صنعت قيمتنی بيله دوشورر. مع مافيه صنعتكارانه اولمق ايچون بر رسمك مطلقايا كلش اولمسی لازمكلديكی آكلاشيلماملیدر.

Corridor قوريدور.

بنالرده اوطه وصوفه‌لرك اطرافنی طولاشان وبربرينه وصل ايدن اوزون آرالقلر.

Cote (archit) ترقيمات، راقم.

بر طولی، بر ارتفاعی وبوكی بعد ومسافه‌لری كاغد اوستنده كوسترمك ايچون بر مقياسلی مسطح (plan) ويا بر (croquis) اوستنه يازيلان رقملر. مسافه‌سی رقمله كوستريله‌جك اولان بعدلر نقطه‌لی ويا نقطه‌سز بر چيزكی ايله

كوستريلور و چيزكينك هر ايكى جهتنه برر اوق اوجى رسم اولنور. ترقيمات بو چيزكينك اورته‌سنده براقيلان بوشلغه يازيلور.

خريطه‌لرده دكز سويه‌سندن اعتباراً ارتفاعى كوستره‌ن رقملره ايسه (راقم) دينور.

مثلا بر موقعك راقمى (١٥٠) مترو ديمك او موقع دكزدن (١٥٠) مترو يوكسك ديمكدر.

Côte *(archit)* دليم.

قبه‌لرده كرك داخلاً وكرك خارجاً مركزدن قاعده‌يه طوغرى قابارتمه ويا مقعر اوله‌رق ياپيلان اقسام.

Couleur رنك ، بويا.

ملون ماده‌لرك كوزده حصوله كتيردكى تأثير. اشبو ملون ماده‌لره ايسه (بويا) اطلاق‌اولونور. بويا دنيلنجه مطلقا رنككك مادهٔ ملونه‌سى خاطره كلير.

Couleurs amies قاينماق رنكلر.

يكديكرينه قاريشديريلديغى وقت آهنكلى طونلر حصوله كتيره‌ن رنكلر.

Couleurs changeantes يانار دونر رنكلر.

مختلف جهتلردن باقيلديغنه كوره بشقه بشقه الوانده كورونن رنكلر.

Couleurs génératrices مولد رنكلر ، آنا رنكلر.

ماوى، صارى، قيرمزى رنكلركه بوتون رنكلر بو اوچ اساس رنككك بربرينه قاريشديرلمسندن حصوله كلير.

Couleur locale موضعى رنك.

هر شيئك كنديسنه مخصوص اولان عمومى رنكى.

Couleurs primaires اساس رنكلر.

مولد آنا رنكلر معناسنه‌در.

Couleurs rompues قيريق رنكلر.

بشقه رنكلرله قاريشديربله‌رق شدتى غائب ايدلمش ولونيتى سوندورلمش رنكلر.

Couleurs vierges باکر رنکلر ، تمیز رنکلر .
بشقه رنکلرله قاریشدیریلمه‌رق صاف براقیلان رنکلر .

Couloir *(archit)* صوفا .
بر اوطه‌دن دیکر اوطه‌یه کچمك ایچون براقیلان اوزون صوفا .
تیاترو (galerie) شیروانلرینك ویا اجتماعه مخصوص بویوك صالونلرك آرقه طرفنده دائراً مادار طولاشیلان اوزون صوفا.

Coup de jour *(peint)* ایشیق چارپمه‌سی .
ضیانك نحت ویا نقش اولونمش بر اثر اوستنه اوره‌رق اواثرك تجسیماتی بارز بر حاله کتیرمه‌سی .

Coupe مقطع *

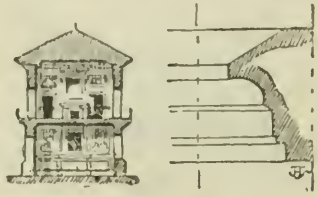

مقطع

بر بنانك بر سطح شاقولی ایله کسیلدیکی فرض اولوندیغنه کوره حصوله کلن شکل که او بنانك دیوار قالینلقلرینی و داخلی تقسیماتنی کوسترر .

Coupe des pierres *(archit)* قطع احجار .
بر بناده طاشلرك قونیله‌جغی یرلره کوره اولجه تعیین اولونان شکل وجسامتده تراش اولونه‌رق احضار ابدیلرینه ویاخود بوصنعتك نظریاتنه اطلاق اولونور.

Coupole *(archit)* قبه *

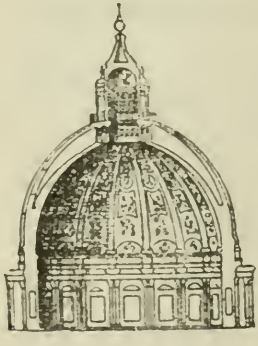

قبه

بو تعبیر بر (dôme) کنبد ایله مذکور کنبدك داخلی حققنده قوللانیلور فقط (coupole) تعبیری بالخاصه کنبدك ایچ قسمنه تخصیص ایدیلمك لازمدر.
بعضا بو ایکی قبه آراسنده کنیش بر آرالق براقیلدیغی کبی اکثری قبه‌لرده‌ده خارجی قبه‌ایله داخلی قبه بشقه بشقه شکللرده یاپیلور.
بناءً علیه coupole تعبیرینی قبه ایله ترجمه ایدرسه‌ك بونی داخلی قبه‌یه حصر

ایتمك و خارجی قبه‌لره dôme (کنبد) دیمك لازمکلورسه‌ده هر ایکیسنه‌ده (قبه) دنیه کلمکده‌در .

Cour *(archit)* آولو . (چغتایجه «آوول» دن)

بر بنانك ایچنده اوستی آچیق و اطرافی رواق (portique) دیوار ویا سائر مبانی ایله محاط میدانلق . جامعلرك آولوسنه حریم دینیلور . سلاطین جامعلرنده ایچ آولو ، طیش آولو ویا جامع میدانی دینور .

Couronne *(archit)* تاج .

بناوموبیلالرك یوقاروسنه ویا قاپو و پنجره‌لرك اوستنه تزینات اوله‌رق یاپیلان تپه‌لکلر .

Couronnement *(archit)* تپه‌لك ، اوستلك .

بنا و موبیلا یوقاروسنه تزینات اوله‌رق قونیلان شکللر .

Couverture *(archit)* اورتو *

بنالرك چاتیلرینی اورتمك خصوصنده مستعمل کیره‌مید ، ساز ، قایاغان ، تخته ویا طوپراق کبی مواده اطلاق اولونور . «کیره‌مید اورتولی بر بنا» دینور .

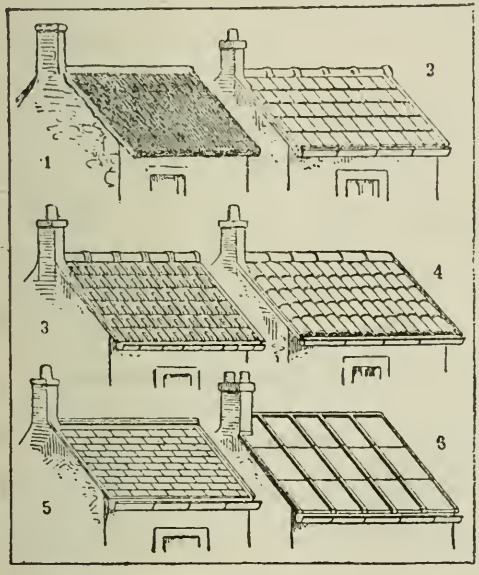

اورتو
۲ ، ۳ ، ٤ کیره‌مید أورتو ؛ ٥ قایاغان أورتو ؛ ٦ چینقو أورتو .

Coyeau قیرمه صاچاق. چلیك *

صاچاق قیرمه‌سی

چاتی کیریشلرینك دیوارلر اوزرینه کلن قسمنك صولری دیواردن خارجه ویرمك ایچون یاپیلان مائل سطح .

Création احداث.

Original (اصلی) اولان بر اثر حقنده استعمال اولنور. «بو صنعتکار احداثده غایت مقتدردر» «بو بر اثر احداثدر» کبی. ابداع invention معناسنه‌ده کلیر.

Créneau *(archit)* مازغال سپری *

قلعه دیوارلرینك اوستنده آرالقلی اوله‌رق دیش دیش یاپیلان سپر دیوارلری.

مازغال سپری

Crète *(archit)* ایبك، ماهیا سوسی *

چاتی ماهیالری اوزرینه تزیینات مقامنده قونیلان چینقو ویا قورشوندن معمول دانتل شکلنده سوسلر.

ایبك، ماهیا سوسی

Creux چوکرتمه.

قابارتمه‌نك ایچریسیه کیرکین قسملری. یوکسك قسملره relief قابارتمه و انکین قسملره creux چوکرتمه دینور.

Criard چی.

بربرلریله امتزاج ایتمه‌جك صورتده ترتیب ایدلمش رنکلر حقنده قوللانیلور.

Croissant ماهچه، هلال.

بایراق کوندەرلرینك و بعض مبانینك اوزرینه علم اوله‌رق یاپیلان هلال شکلنده‌کی تزیناته دینور.

Croquis *(dessin)* قروکی.

کرك طبیعتدن وکرکسه دوشونیلن بر شیئك فکردن مختصر بر قاچ چیزکی ایله یاپیلان رسملرینه دینور. هر تفصیلاتیله یاپیلان رسملره قروکی دنیلمز. قروکی مطلقا برقاچ اساسلی چیزکی ایله بسیط اوله‌رق یاپیلان رسملردر.

Culée d'arc - boutant (*archit*) کمر پایندەسی .

بر کمر و یا قبەنك خارجه طوغری تضیقنی طوتمق اوزره یاپیلان دیوارلر.

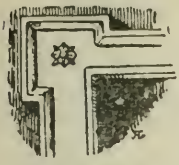

سوکه قولاغی
پرواز قولاغی

Crossette کلید قولاغی ، سوکه قولاغی *

بر فرجه (baie) نك اطرافندەکی سوکەلرك کوشەلرینه یاپیلان چیقینتیلر ویاخود بر کلید طاشنك اوستنه طوغری چیقان قسم. claveau à crossette ه باقکز.

Dais (*archit*) سایەلك *

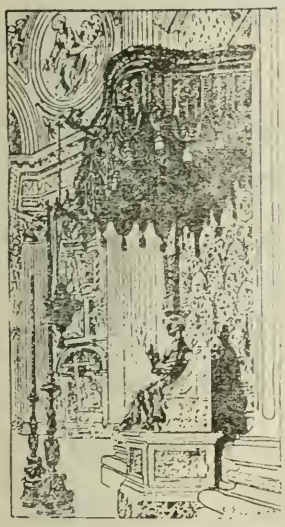

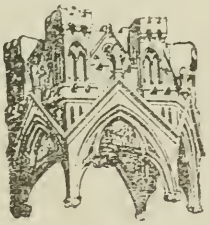

سایەلك سایەپوش

دیواره ملاصق اولەرق یاپیلان کوچوك و مزین صوندورمەلر. بعض هیکللرك اوستنی محافظه ایتمك اوزره درت دیرەك اوستنه ویا دیواره ملاصق اولەرق یاپیلان کلاهلر. قماشدن اولانلرینه سایەپوش و سایەبان (baldaquin) دینیلور. اکابرك اوطوره- جنی تخت و صندالیەلر اوزرینه قماشلر آصیلەرق یاپیلان سایەبانلره ده دینور بوکا بزده آصقی دییورز ، کلینلرك آصقی آلتنه اوطورملری کبی فقط بو (Dais) لر قرون وسطاده و غوتیك معماریسنده مستعملدر. زمان حاضرده یالکز قاتولیك دینه عائد مراسمده استعمال اولونمقدەدر.

Dalle *(archit)* فاپاق طاشی ، کالار .

ثخنی آز وکنیش صفیحه حالنده طاشلره دینورکه قالدیرمده، دوشه‌مه‌ده و مجرا قاپاقلرنده قوللانیلور.

Damasquine *(art. dec.)* دمشق ، کومه تلکاری .

ده‌میر ویا چلیکدن معمول أشیا اوزرینه‌قازیله‌رق سائر معدنلرله طولدیرلمق صورتیله یاپیلان تزیینات.

ده‌میر ویا سائر معدن اوزرینه کذابله قازیله‌رق اویوقلی رسملر وجوده کتیریلور و بورالره آلتون طوتقالی سوریله‌رك آلتون ویا کوموش ورقلر تثبیت واویوقلردن خارجده قالان ورقلر کسکین بر آلتله تمیزلنه‌رك مصقله‌لانیرکه بو اصوله Damasquinure و Damasquinage دخی دیرلر.

Damassé شام قماشی (داماسقو).

مقدما شامده اعمال اولونان غایت بیوك تزیینات ایله مزین ایپك ویا یوك قماشلری تقلیداً یاپیلان قماشلر.

Dé *(archit)* کرسی طاشی *

کرسی طاشی

بر (piedestal) کرسینك بدنی تشکیل ایدن منشور مربعی شکلنده‌کی طاش که اوزرینه ستون ویا تخته‌ویاخود ده‌میر دیره‌کلر استناد ایتدیریلور.

Débillarder *(archit)* پاخلامق .

بر کرسته‌نك کوشه‌لرینی آلمق.

Décadence انحطاط .

صنعتك اسکیسی کبی یوکسك آثار وجوده کتیرمه‌مسی و سقوط ایتمسی خصوصنده مستعملدر . مثلا : صنعت بر دورهٔ انحطاط کچیریور دینور . «دور انحطاطه عائد آثار» کبی .

Décalcomanie چیقارتمه .

خصوصی برنوع ضمغلی بویالرله باصیلمش رسملردرکه بونلری ایصلاده‌رق باشقه بر کاغد اوزرینه یاپیشدیرنجه آرقه‌سندن برآز تضییق ایتمکله تکمیل رسم دیکر کاغده چیقار و رسمی حامل اولان کاغد بیاض قالیر؛ چوحوقلرك پك خوشنه کیده‌ن اکلنجه‌در.

Décalque کچیرمك .

بر رسمدن آلنان صورتی (calque)ی دیکر بر سطح اوزرینه نقل ایتمکه دینور . مع مافیه اولجه بشقه بر کاغده صورت آلمه‌دن طوغریدن طوغری‌یه décalquer ایتمك‌ده ممکندر. بعض رسملرك آرقه‌سنه ایسلی کاغد ـ سیاه طرفی نقل اولونه‌جق کاغده کلمك اوزره ـ قونیلوب رسمك‌اوزرندن سیوری بر کمیك، فیل دیشی ویا معدنی بر شیئله کچه‌رك رسمی آرزو ایدیلن کاغد اوزرینه کچیرمك قابل اولور. حکاکلر غایت اینجه اولمسی مطلوب اولان رسملری شفاف (ژه‌لاتین) کاغدلری اوزرینه سیوری بر اوجله آله‌رق بالاخره بونلرك چیزکیلری آراسنی قورشون قلمی ویا رچنه توزی ایله طولدیرر وباقر لوحه‌لر اوزرینه خفیف بر تضییق ایله کچیررلر. calquer دی‌یه رسمدن بر صورت استنساح ایتمکه و décalquer دی‌یه او صورتی بشقه بر کاغد ویا بر سطح اوزرینه نقل ایتمکه دیرلر .

Décharge *(archit)* حماله . قورد باجاغی . پشتیوان .

بربنانك، برکمرك ثقلتنی تقسیم ایدرك عین نقطه‌اوزرینه یوکلنمه‌مسی‌ایچون یاپیلان دیوار ، کمر ویا سائر اقسام انشائیه . آخشاب بنالرده بو مقصدی تأمین‌ایچون قونیلان پاینده‌واری پارچه‌لره قورد باجاغی دینور. صوم‌دیوارلرده تملی صاغلام اولمایان قسملره یاپیلان طولو کمرلرکه بونلر دیوارك ثقلتنی صاغلام طرفلره توزیع ایده‌رك او قسمك یوکنی بوشالدیر.

Décor ده‌قور . تزیینات .

ده‌قوردی‌یه بلا تفریق، نقش تزیینی peinture décorative وpeinture d'ornementation و سوس نقشنه و تیاترو نقشلرینه دینور.

بر آته‌لیه‌ده ویا بر اوطه ایچنده بعض کوزه‌ل أشیالری رسامانه بر وضعیتده ترتیب ایده‌رك «صنعتکارانه بر ده‌قور» وجوده کتیرلمش اولور.

بر وازونك اوزرنده‌کی تزیینات ورسملرده‌ده او وازونك ده‌قوری دینور.

ده‌قور کلمه‌سنی عیناً آلمالیز. سوس کلمه‌سنی ornement مقابلی آلیورز. مثلا اشیانك اوزرنده‌کی ornement سوسلرك مجموعی اواشیانك بر(ده‌قور)یدر تیاترونك پرده‌لری و رسملریله صحنه‌سنك ترتیباتی مجموعنده‌ده (ده‌قور) دینور. تیاترو پرده‌لری کبی بسیط و تزیینی نقطهٔ نظردن پاپیلمش تابلولرده‌ده ده‌قور دینور. Décoratif تعبیرینی تزیینی‌دیه آیرملیز. ornemental = سوسه عائد. Décoratif = تزیینی.

Décorateur مُزَیِّن، ده‌قور رسامی، قلمکار.

نحت تزیینی ویا نقش تزیینی ایله مشغول اولان صنعتکار.

بر هیئت مجموعه (ensemb'e) ایچنده اشغال ایده‌جکی محل نظر اعتباره آلنمق اوزره پاپیلان نقش ویا نحتلره، تزیینی (Décorative) دینور. بو کبی تزیینی اثرلری یاپان صنعتکارلره‌ده Décorateur ده‌قور رسامی تعبیر اولونور. تیاترو ده‌قورلری یاپان رسامله‌ده ده‌قور رسامی دینور. دیوارلره مرمر و تحته تقلیدی یاپان و زیخلر و سوسلر (ornement) ایشله‌ین بویاجیله‌ده peintre décorateur تسمیه اولنورکه بوکاده لسانمزده (قلمکار) دییورز.

Décoratif تزیینی.

بر محلك، بر شیئك ویا هر هانکی بر ماده‌نك طبیعت و سجیه‌سنی دکیشدیرمیه‌جك و اونك مختص اولدیغی کیفیتی بوزمیه‌جق صورتده صرف (تزیین) مقصدیله اوزرلرینه نقش، نحت و سائره ایله پاپیلان موضوعلر.

art décoratif تزیینی صنعت‌دیه صرف طابلو ایله هیکل کبی باشلی‌باشنه بر صنعت اثری اولمق اوزره احداث ایدلیوب، أشیا، أو، مجوهرات، البسه، موبیلا و سائره کبی شیلر اوزرینه صرف بر مقصد تزیین ایله پاپیلان آثاره عائد صنعته اطلاق اولونور.

Décoration تزيينات.

بر جبهنك تزيناتی دیمك او جبهه‌یی سوسلهین سوس ornement موضوعلرینك هیئت مجموعه‌سی دیمکدر.

بعض محللری خالیلر، صنعت اثرلری، وسائر کوزهل شیلرله سوسلهمك صنعتنه‌ده art de la décoration صنعت تزیین دینور. تیاترولرده‌کی صحنه رسملرینك مجموعنه، یعنی پرده‌لر، قولیسلر، چرچیوه‌لر واوزرینه رسم یاپیلمش تخته ویا بزلرك کافه‌سنه (تیاترو ده‌قوری) Décoration théâtrale دینور.

Décoré مُزَيَّنْ.

(ornement) سوسلرله کوزللشدیرلمش معناسنه.

Décorer تزیین ایتمك.

نقش ویا نحت ویا نقر اثرلریله سوسلهمك. بر قماشك اوستنه نقش ایشلهیه‌رك کوزهللشدیرمك. بر شیئك اطرافنه کوزهل شیلر دیزه‌رك نظره خوش کلهجك بر هیئت مجموعه، بر (کل) حصوله کتیرمك.

Dédicace اِتْحَافْ.

بعضی اثرلرك صنعتکارلری طرفندن مقام شکرانده ویا وسیلهٔ یاد وتخطر اولمق اوزره مذکور اثرلرك اوزرینه یازیلان یازی.

اون یدنجی واون سکزنجی عصرك بعض حکلرنده آرمه‌لر ایچنه قازیلمش ورسام طرفندن اورسمك تقدیم ایدیلدیکی ذاته اتحاف ایدیلمش جمله‌لر یازیلیدر.

Dégagement *(archit)* آرالق.

یان یانه ایکی اوطه‌یی بربرینه وصل ایده‌ن ویا براوطه وصالانك قاپوسندن چیقنجه صوفا مقامنده بیراقیلمش محل.

Degré *(archit)* قدمه.

مردیوه‌نلرك اوزرینه باصیله‌جق درجه‌لرندن هر بری. (قدمه) ایکی قسمدن عبارتدر. بریسی اوزرینه باصیلان افقی قسم که بوکا marchepied باصاماق و دیکریده ایکی باصاماغك آراسنده‌کی شاقولی قسملر که بوکاده contremarche رخت دینور.

Demi - bosse یاریم قابارتمه.

bas relief کلمه‌سنه مراجعت.

Demi - nature یاریم جسامت طبیعیه.

جسامت طبیعیه‌نك یاریسی جسامتنده یاپیلمش اولان صورتلره دینور. مثلا آیاقده اوله‌رق ۸۰ سانتیمترو طولنده یاپیلان بر انسان صورتی یاریم جسامت طبیعیه‌ده‌در.

Demi - teinte نیم رنك.

رسملرك ضیا اوران‌ایشیقلی قسملریله کولکه‌ده قالان قاراکلق قسملرینك رنکلری آراسنده‌کی متوسط الوانه ویریلن اسمدر.

(Les demi - teintes d'un tableau) بر تابلونك نیم رنکلری، شدتلی آچیقلر وقویولر آراسنده بر کچید تشکیل ایده‌رك تابلونك هیئت عمومیه‌سنه آهنك ویرر. (نیم رنك‌ایشلنلمش بر طابلو) دیمك قویو وآچیقلری شدتلی اولوب هر طرفی معتدل رنکلرله خفیف و نازك بر طونده یاپیلمش دیمکدر.

Demi - ton یاریم طون.

بربرندن چوق فرقلی قویولقده، ایکی طون آراسنده‌کی متوسط طون.

Demi - translucide نیم شفاف.

شعاعات ضیائیه‌یی، تام شفاف اولان جسملرکبی تمامیله کچیرمیه‌ن و یالکز بر پارچه کچمسنه مساعد اولان مواد حقنده مستعملدر.

Denticule (*archit*) دندانه *

دندانه

ایونیك و قوره‌نتیه‌ن نظام معماریلرنده صاچاق بدننك سیلمه‌سی مقامنده (moulure) یاپیلان و پروازك آلتنه کله‌رك پارچه، پارچه کولکلر حصوله کتیرمك صورتیله یکنسقلغی دکیشدیره‌ن بر موضوع تزیینیدرکه قلعه بارولری اوزرنده‌کی دیشلرك ترسنه جوریمش شکلنده کوچوك کوچوك مکعبلردن عبارت اولور.

Description شرح ، توصیف .

آثار صنعته عائد قاتالوغلرده قیصه‌جه ویریلن ایضاحات.
Description d'un monument بعض آبدات حقنده ایضاحات وتعریفات «توصیف آبده» .

Dessin رسم ، چیزکی .

باالجمله أشیانك (crayon) قورشون قلم ویا (plume) دیر قلمله یاپیلمش اشکالنه دینور . فرانسزجه‌ده Dessin دنیلنجه رنکسز رسم آکلاشیلور . صولی بویا (aquarelle ، یاغلی بویا (peinture á l'huile) وپاستل (pastel) آیریدر: رسم dessin دنیلدیکی وقت بونلرعقله کلمز . فقط بزده اکثریا هپسنه رسم دنیلیور . بو کلمه‌نك تخصیصاً آثار نقشیه‌دن غیریسنه اطلاقی لازمکلور . مع مافیه Les arts du dessin دنیلدیکی وقت نقش ، نحت ، معماری ، حك صنعتلری آکلاشیلور.

Dessin چیزکی معناسنه‌ده کلیر. بوطابلونك (Dessin) چیزکیسی بوزوق ویا طوغری دکلدر دینور.

معماریده (Dessin) رسم‌دیه معمارك چیزدیکی پلان، پروفیل وسائره‌نك مجموعنه دینور . مثلا «شو بنا فلان معمارك رسمی اوزرینه انشا ایدیلشدر ؛ فلان بنا، فلان معمارك رسمیدر» دنیلور .

Dessin au trait چیزکی رسم.

اشیانك یالکز حدود شکلیسنی کوسترمن و ایشیق وکولکه‌لرله بوحدودك داخلنده‌کی قابارمه وتجسیماتی ارائه ایدمن و ایتمین و یالکز چیزکیدن عبارت اولان رسملره دینور .

Dessin à la plume طارامه رسم .

اشیانك تجسیماتی کوسترمجك صورتده کوچوك چیزکیلرله و سیوری قلمله یاپیلان رسملر.

Dessin aux deux crayons ایکی قره‌یون رسم.

رنکلی کاغد اوزرینه قورشون قلمیله یاپیلوب اوستنه ایشیقلری بیاض قره‌یونله قویلان رسملر.

Dessin auz trois crayons اوچ قره‌یون رسم.

رنکلی ویا بیاض کاغد اوزرینه سیاه، بیاض و سانکین (خنابی) قره‌یونلرله یاپیلان رسملر.

d'architecture — رسم معماری.

بنالرك هندسی اصوللرله یاپیلمش پلان مقطع و جبهه رسملری.

de machine — ماکنه رسمی.

ماکنه‌لرك اعمالی ایچون مختلف اقسامنك مرتسملری و پلانلرینه وکیرونیشلرینه عائد چیزکی ایله ویا یالامه اصولیله یاپیلان رسملر.

d'imitation — تقلیدی رسم.

منظره، اشخاص ویا تزییناته عائد شکللری اوکرەتمك اوزره مکتبلرده تعلیم اولونان رسم درسلری. بو تعبیر معماری و ماکنه رسملرینك غیریسنه مخصوص اولمق اوزره استعمال اولنور.

géometrique — رسم هندسی.

(Linaire —) رسم خطی کلمه‌سنه باقکز. هندسهٔ رسمیه (geometrie descriptive) ایله قارشدیرلمامالیدر.

industriel — رسم صناعی.

فابریقه و ماکنه رسملری.

Lavé — یالامه رسم.

طارامه رسمده اشیانك تجسیماتی، چیزکیلرك صیق ویا سیرك اولمسیله کوسترلمشدر. یالامه رسمده اشبو تجسیمات برر نکك قویو و آچقلقیله کوسترلور. معماریده و ماکنه رسملرنده و بعض طوپوغرافیا خریطه‌لرنده بو اصول مستعملدر.

Linéaire رسم خطی.

چیزکی ایله بر شکل هندسیده یاپیلمش بنا ، ماکنه و بونلره عائد پلان مقطع و سائره رسملریدر .

Dessin ombré کولکه‌لی رسم .

محیطی چیزکیلردن عبارت اولدینی حالده ایچنده (modelé) تجسیماتی و قاباریقلقلری (اسطومپ) ایله و یاخود فورچه ایله بر رنك اورولهرق کوستریلن رسملر.

Dessinateur چیزکی رسامی ، رسمکار.

معماری و صنایع رسملری یاپمقده متخصص رسام. بزده رسام دیلنجه رسمك دیکر شعبه‌لرنده‌ده اختصاصی اولان صنعتکارلر آکلاشیلدینی جهتله بونی (چیزکی رسامی) ویا رسمکاردیه آییرمق اقتضا ایدر. دمیر قلم، قره قلم و قورشون قلم رسم یاپمقده ماهر صنعتکارلرده dessinateur تعبیر اولنور .

aq arelliste صولی بویا رسامی .

peintre یاغلی بویا رسامی که بوکا (نقشکار) ده دیه‌بیلیرز .

Dessiner چیزمك ، رسم ایتمك.

اشیانك رنکسز اوله‌رق خطوط و اشکالنی یاپمق . بویالی رسم یاپمغه peindre دیرلر.

Dessiné رسملی .

محیطی واقفانه چیزیلمش بر اثر حقنده قوللانیلور. رسملی بر تابلو ویا بر صورتك چیزکیلری صنعتکارانه وکوزمل رسم ایدلمش اولمسی دیمکدر . رسملی بر آت . کبی .

Dessus *(archit)* صحنه شیروانی .

تیاترو صحنه‌سنك درونده وپرده‌لرك اوستنده‌کی قات. بوراده پرده‌جیلر پرده ایپلرینی و ماکنه‌لرینی قوللانیرلر . بویوك تیاترولرده بو قاتلر متعددر . صحنه پرده‌سنك اوستنه کلن بو قسمه centre (صحنه قنطره‌سی) دخی دینور.

Dessus de porte قاپو اوستلکی *

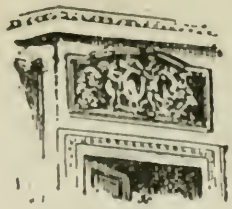

قاپو اوستلکی

بر قاپونك اوستندهکی سطحی تزیین ایتمك اوزره یاپیلان نقشلی ویا اویمه تزیناتلی panneau کتابه.

Détail تفصیلات .

نقش و نحت آثارنده اهمیتلی و اساس قسملرك غیری اولان مثلا البسه ومضافات attributs کبی ایکنجی درجه اقسامه دنیلدیکی کبی رسمك هر پارچهسنك اك خرده تفرعاتنی ایشلهمك وکوسترمکدده اطلاق اولونور .

مثلا : تزیینی دیوار رسمنرنده تفصیلات ایشلهمکه حاجت یوقدر، بو کبی رسملرده اساسلی قسملر یاپیلور وتفصیلات اهمال ایدیلور ذاتاً بویله رسملرده تفصیلات رسمك آهنك عمومیسنی بوزار . رسمك کوزللکنی بوزمقسزین تفصیلات ایشلهمك أیی کوچ بر شیدر .

معماریده تفصیلات (Détail) دیه بنانك مختلف اقسامنك انشا آتنده صحیح بر نمونه اولهجق وجهله آیری آیری ومفصل اولهرق معمار طرفندن یاپیلمش رسملرینه وسوس (ornemen) شکللرینك ایضاحاتلی و بویوك مقیاسده یاپیلمش رسملرینه دینور .

Détrempe (نقش) دهترامپ .

بیوك سطحلر ایچون طوتقال وکوچوك رسملر ایچون ضمغلی صو ایله قاریشدیریلهرق یاپیلان بر نوع (طوتقاللی بویا) اصولیدر . بوکا دهترامپ اصولی نقش دینور ، بو اصولده بویا تیاترو پردهلری و بعض دیوار کاغدی و تزیناتلی قماشلر ایچون قوللانیلور.

Développement *(peint)* انکشاف ، اکمافات .

رسمده آهنکدار و مناسب محیطلر (contours) و انحنالری کوزمل بر شکلده انکشاف ایتمش خطلر حقنده مستعملدر .

مثلا : (cette figure présente de beaux développements) . بو تصویر کوزمل انکشافاتی حائزدر .

معماریده : پلان ، مقطع و رسم ارتفاعیسی (élévation) کبی بر بنایی هر طرفدن کوسترەدن و انکشاف ایتدیرەدن رسملر.

بر جسمك منحنی ویا کروی اولان سطحلرینك آچیلەرق بر سطح مستویه انطباقندن حصوله کلن شکل .

Déversoir *(archit)* آزماق.

بر خزینه ویا صهریج طولدیغی زمان فضله صولری طیشارویه آقیدەجق بوری ویا اولوق .

Devis *(archit)* کشف .

بر بنایی انشا ایتمك ایچون لازمکلن ایش و مالزمهٔ انشائیه مقداریله بو خصوصده ایجاب ایدەن مبلغك حسابات و تفصیلاتنی کوسترر جدول .

Diablerie شیطانیات .

رسام Teniers و Callot نك طرزلری کبی شیطانلر اعجوبەلر و خرافی مخلوقاتی کوسترەدن رسملره اطلاق اولنور.

Diadème سربند .

اسکی حکمدارلرك تاج کبی آلنلرینه باغلادقلری قماشدن معمول بر قوشاق . قادینلرك باشلرینه باغلادقلری سربند و چنبر .

Diagramme خطط .

بر جسمك شکلنی ارائه ایدن رسم هندسی.

Diagraphe دیاغراف .

اون آلتنجی عصر میلادیده معمار Cigosi طرفندن ایجاد ایدیلش بر آلتدرکه قارشوسندەکی بنا اشیا ویا طابلولرك رسمنی عینی عینه بر کاغده چیزمکه خدمت ایدر. بونکله موزەلردەکی بعض رسملرك قوپیەلری چیزلمشدر.

Diamant (en) *(archit)* الماستراش.

الماس کبی فاسەتالردن عبارت بر شکلده کسیلن طاشلرکه بونلر دیوارلرك جبهەلرینی تزیین ایدرلر .

Diaphane نیم شفاف.

آرقه‌سندن کلن شعاعاتك بر قسمنك کچمه‌سنه مساعد اولان اجسام. رسمده بلوطلرك آرقه‌سندن کلن ضیایی کوسترمه‌سنه‌ده بلوطلرك نیم شفافتی دنیلور.

Diaphanographe دیافانوغراف.

بر جامك آرقه‌سندن بر رسمی قوپیه صورتیله چیزمکه مخصوص آلت.

Digue *(archit)* بند، صو بندی، طالغه قیران.

ایکی تپه‌نك یاماجلری آراسنه وکچیدلرك دارجه اولان قسملرینه صولری طوپلامق ایچون یاپیلان قالین ومتین دیوارلر. صولر بوراده طوپلانه‌رق شهرلره ایصال ایدیلور. استانبولك جوارلرنده بویله بر چوق صو بندلری واردر.

Diorama دییوراما.

۱۸۲۲ سندسنده فوطوغراف موجدی داگر Daguerre ایله Bouton طرفلرندن ایجاد ایدیلش بر نوع پانوراما در که رسملر موشامبانك هر ایکی طرفنه‌ده پاپیله‌رق آرقه واوك طرفدن ویریلن صنعی ضیالرله طبیعتی حقیقت منظره‌سی حاصل ایدر.

Diptyque دفتین، لوحتین.

بر کتاب قابی کبی اورته‌سندن منتشه‌لی وآچیلوب قاپانور ایکی قناد شکلنده جفت (صفیحه panneau) لرکه بونلرك اوزرینه دینی وتمثالی رسملر یاپیلور. فیل دیشندن اولانلریده واردر. وبعضلری بویوك کتابده قابلق خدمتنی کورر.

Disciple پیرو.

أسکی براستادك عنعناتنی تعقیب ایدن صنعتکار. طلبه معناسنه قوللانیلیدر فلان استادك طلبه‌سیدر دیمك اوندن طوغریدن طوغریه درس آلمش دیمکدر Continuateur دخی دیرلر.

Discordance اهنكسزلك .

يان يانه قونولمش رنكلر آراسنده امتزاجسزلق حسبيله حصوله كلن نقصان.

Disposition وضعيت .

بر (ترڪيب composition) ده كتله‌لرك يكديكرينه نسبتاً وضعيتلرى و قونولوشلرى ، آغاچ كتله‌لرينك حصوله كتيردكى شكل.

Disproportion عدم تناسب .

صورت و شكللرك نسبتلرى آراسنده طبيعيلك اولمامسى مثلا بر انسان رسمنك يانده بولونان بر آغاجك او شخصه كوره پك كوچوك ويا خود بر شخصه نسبتاً بر صاندال و يا قايغك ويا بر حيوانك پك كوچوك و نسبتسز رسم ايديلمسى .

Distance (*perspection*) بعد .

بر طابلونك بعدى ديمك راصدك كوزندن طابلويه قادار اولان مسافه‌در.

Divergent متباعد .

كيتدكجه بربرندن اوزاقلاشان خطلر حقنده مستعملدر.

Dôme (*archit*) كنبد .

كنبد

كثير الاضلاع و يا مدور ويا بيضى بر پلان اوستنه ياپيلان قبه (coupole)لرك خارجى قسمى. اكثريا **قبه**لرك داخل و خارجى آيرو آيرو شكللرده‌در، بناءً عليه بونلره آيرو اسملر ويريلمسى لازمسه‌ده عموميتله قبه دينجه هر ايكيسيده آكلاشيليور . (كنبد) تعبيرينك Dôme يعنى خارجى قبه‌يه تخصيصى ويا خود بوكا (طيش قبه) دينيلمسى معمارى نقطهٔ نظرندن فائده‌ليدر .

Dôme دى‌يه قاتەدرال كليسالره‌ده دينيور . مثلا Dôme de Milan ميلان قاتەدرالى يرينه ميلان دومى دينيور.

Dôme a pans *(archit)* وجهه‌لی کنبد.

بر ذوکیرالاضلاع اوزرینه انشا اولونمش کنبد.

Dôme surbaissé باصیق کنبد.

کورون سطحی بر نصف کره‌دن کوچوك اولان کنبد.

Dôme surhau sé معلاّ کنبد.

نصف کره‌دن متشکل فقط قسم سفلاسی مستوی ویا منحنی بر شکلده اوزایوب دوام ایده‌ن کنبد.

Dominant حاکم رنك.

بر طابلوده دیکر رنکلر اوزرینه تفوق ایدن وهرطرفده بارز برصورتده کورونه‌ن رنك.

Donnée اساس.

بر اثرك اساسی l'idée fondamentale حقنده مستعملدر. (un tableau dont la donnée n'est pas heureuse) دیمك فکر اساسیسی و موضوعی ایی اولمایان بر طابلو دیمکدر.

Dorique *(Archit)* دوریك *

قدیم یونانی نظامات معماریه‌سندن بری ویاخود اونی تقلیداً یاپیلمش اصول معماری. بو نظامه‌کی اشکال هم متین و هم ظریفدر. اوزرنده‌کی سوسدری ornementation غایت بسیط و ستونلرك اکثریا قاعده‌سی (base) یوقدر. برده (دوریك رومه‌ن) واردرکه بو رومالیلرك یاپدیغی (دوریك) نظامیدر. بوکا طوسقان دخی دیرلر. بو نظامده شکللر یونانی دوریکدن دها قالین وآغیردر.

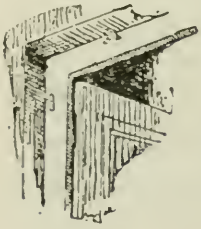

سوکه

Dormant *(archit)* سوکه *

قاپو وپنجره قانادلرینی طوتان ودیواره ربط ایدیلن ثابت چرچیوه. قاپو سوکه‌سی. پنجره سوکه‌سی دینور.

chassis dormant, verre dormant دیه صاغر جام، آچیلوب قاپانمیان پنجره و جاملره دینور .

صاغیر قاپو، ثابت پنجره، بونلرك خارجدن كورینه‌ن قسملرینی چپه‌چوره قوشاتان پروازلره قاپو و یا پنجره پروازی و عمومی تعبیرله سوكه پروازی Chambranle دینور .

Dos آرقه ، صیرت .

انسانك اوموزلرندن بلنه قدر اولان آرقه قسمی وبوندن كنایه اوله‌رق اشیانك آرقه طرفنه دینور . بر صندالیه‌نك آرقه‌سی ، بر دولابك آرقه‌سی ـ بر كمرك صیرتی .

Dos d'âne خرپشته .

هر ایكی طرفه میللی بر سطحه دینور كه دیوارلرك اوستنده یاغمور صولرینك ایكی طرفه آقمسی ایچون ایكی طرفه میللی یاپیله‌رق اوستی‌كیره‌مید ویا سائر بر شیئله اورتولور. بوكا (سمر) ده دینور. زیر زمینده‌كی كونكلری محافظه ایچون اوستلرینه طاش وخرجله یاپیلان اورتویه‌ده دینور.

Dosseret (*archit*) كمر آیاغی .

بر تقویه كمری (arc doubleau) نك اوزه‌نمكی (naissance) سنه آیاقلق خدمتنی كوره‌ن طاشقین پایه (pilastre saillant) .

Dosserets قاپو آیاغی *

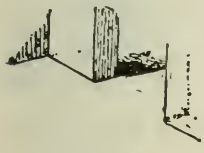

قاپو آیاغی

قاپو ویا كچید كبی بر (فرُجه baie) نك (سوكه باشلغی linteau) نی طوتان و اونكله برابر بر چرچیوه تشكیل ایدن عمودی آیاقلر كه بونلر او بنانك طرز معماریسنه و نظامنه كوره ساده ویاخود سیلمه‌لی و تزیناتلی اوله‌رق یاپیلور و قاپو اولان محللرده‌كی سوكه اشبو آیاقلره تثبیت ایدیلور .

(بر قاپونك دیكمه‌لری) دیمك Dosserets معناسنی افاده ایدر . سوكه باشلغی و یان سوكه‌لر اشبو قائمله تثبیت ایدیلور .

Dossier آرقه‌لق .

صاندالیه ، مصطبه وپیکه‌لرك آرقه طایامغه مخصوص اولان شاقولی ویاخود آز میللی اولان قسمی ، بر قاریوله‌نك باش طرفنده تزیناتلی اولان قسمنه‌ده دینور.

بربنایه ویاخود برایشه عائد باجمله اوراق و حسابلرك مجموعه‌ده Dossier دیرلر بونی (دوسیه) دیه عیناً آلیورز.

Doubleau تقویه کمری ، تقویه کیریشی .

بر کمرك ویاخود بر طاوانك متانتنی آرتیرمق ایچون قوللانیلان (کیریش solive) ویا (کمر arc) . بو نوع انشا اولونان کمرلردن (تقویه کمری arc doubleau) ظهوره کلمشدر .

Doucine آرمودی *

آرمودی

مقعر طرفی یوقاروبه و محدب طرفی آشاغیه کلمك اوزره ایکی قوس دائره‌دن متشکل سیلمه . بونوع سیلمه‌لر صاچاق بدنلرنده و (تپه‌لك couronnement) لرده کثرتله قوللانیلور .

Doucine renversée ترس آرمودی .

مقعر جهتی آشاغیه و محدب قسمی یوقاری‌یه کلن آرمودی سیلمه کرسی (piedestale) و اوست تمل (soubassement) ینك سیلمه‌لرنده کثرتله مستعملدر .

Dragon اژدر *

اژدر

پنجه‌لری آرسلان و وجودی یپلان وکرتنکله شکلنده قانادلی (خرافی fabuleux) بر حیوان . هر ملتك اژدره ویردیکی شکل بر آز باشقادر . اسکی بیزانسلیلر وبا و خطلق کبی بلالرك تمثالی اولق اوزره اژدر رسمی یاپارلردی .

چینلیلرك اژدرلری کندی اسلوبلرینه کوره بشقه بر شکلده‌در .

خرستیانلر دینی ماصاللرده اژدری دائما ذکر ایدییورلر. قرون وسطاده مملکتلری فلاکتدن قورتارانلرك رسمی اکثریا بر اژدری اولدیرر وضعیتده یاپیلمشدر. اژدر رسملری صنعتکارلرجه مختلف شکللره صوقولمشدر.

Drapé پوشیده‌لی.

کرك منقوش و کرکسه منحوت آثارده (صورت figure) لرك بر طرز صنعتکارانه‌ده قیوریملر تشکیل ایده‌جك صورتده قماشلر ویا اسکی البسه‌لرله کییملی و اورتولی اولمسی. قماشلرك قیوریملرینی تعلیم ایتمك ایچون اسکی طرز تلبسه کوره بیوك قماشلرله اورتولمش جانلی مودهلر.

Draperie دراپه‌ری پوشیده.

کوزه‌ل بوکلوم وقیرمه (pli) لر حصوله کتیره‌جك بر بچیمده کسیلمش قماشلر و البسه‌لره دینور. قدیم زمانلرده البسه‌لر بو بچیمده ایدی. اسکی یونان و رومایه عائد هیکللرده کورولن قیرمه قیرمه البسه‌لر بویله بویوك بر قماشك وجوده صاریلسندن حصوله کلمشدر. وجودك بعض قسملرینی چیپلاق اوله‌رق کوستره‌ن بو طرز تلبس زمانمزده موده اولمغه باشلامشدر.

١٢ نجی عصر میلادیده (نکارنده imagier) لر رسملرنده‌کی بوکلوم (plis) لری صیق و یکدیکرندن عین مسافه‌لرده منتظم یاپارلردی.

١٣ نجی عصرده (دراپه‌ری) لرك دوز و سرت اولدقلری کورولیور.

١٤ نجی عصرده‌کی هیکللره باقیلیرسه دراپه‌ریلر دها ماهرانه ترتیب ایدیلدیکی و١٥نجی عصرده وجودك شکللرینی دها زیاده کوستر بر بچیمده اولدقلری بناءً علیه هر عصره کوره بشقه بشقه شکللر ارائه ایدر صورتده یاپلدیغی کوریلیور. بناءً علیه صنعتده (دراپه‌ری) مهم بر موقع اشغال ایده‌ر.

دراپه‌ری دیه پرده‌لرك اوستنه وبعضاً دیوارلره تزینات مقامنده بوکلوم و قیرمه‌لی قماشلردن یاپیلان اورتولره‌ده دینور.

Dressoir سركن *

قات قات رافلرى اولان وقاباقلرى اولميان بر نوع أشيا كه اوزرينه اوته برى قونيلور. قرون وسطاده سركنلرك اوزرينه قيمتلى آلتون وكوموش آوانى قونولهرق تشهير ايديلوردى.

بالاخره بونلرك يرينه شيمديكى بوفهلر قائم اولدى بوفهنك ظهورى اون آلتنجى عصر ميلاديدن صكرهدر.

Dur سرت.

بر رسمده محيطك سرتلكى ديه چيزكيلرك شكل عمومى ايله امتزاجسز، آهنكسز وچى اولمسنه دينور. بر صنعتكار ايچون قلمى ويا فورچهسى چوق سرت ديمك او رسامك كندى اثرلرندهكى (تجسيماته modelé) اهنكدار بر يموشاقلق (moellaux) ويرهمهمسى ديمكدر. (سرت رنك) ديه بربريله امتزاج ايتميهجك صورتده قونولمش رنكلره دينور. (چى رنك) مقابلىدر.

Eau-forte (*grav*) اوفورت.

صو ايله قاريشديريلمش حامض آزوت محلولى درونته معدنى لوحهلرى قويهرق آشيندير مق صورتيله ياپيلان بر نوع اصول حك.

بو اصولده حك ايچون باقر ويا چينقو لوحهلر اوستنه رهچينالى برورنى طلا ايديلوب اوزرينه، اوجى اينجه دمير قلمله رسم چيزيلور. قلمك چكديكى يرلرده ورنى قالقار ومعدنك سطحى ميدانه چيقار. بعده بو لوحه حامضلى مائيويه صوقولونجه، حامض ورنيلى قسملره تأثير ايتميوب يالكز ورنيسى

قالقمش اولان چیزکیلری آشیندیرر و اویوق چیزکیلردن متشکل بر رسم حاصل اولور . بالاخره مرکب سورولدیکی وقت اشبو اویوقلره طولان مرکبلر کاغده چیقه‌رق رسم وجوده کلور. بو اصول ایله رسم یاپان رسامارہ Aquafo t'ste (اوفورت رسامی) دینور .

Ébauche قابا طاسلاق .

رسمك اساس چیزکی ویا رنکلرینی قویه‌رق بالاخره اینجه چالیشمه‌یه حاضرلق اولمق‌اوزره یاپیلان شکل احضاریسی .

رسمك ایشیقلی جهتلریله کولکه‌لی قسملرینك قابا طاسلاغی عین طرزده یاپیلماز. قابا طاسلاغك رسمده بویوك اهمیتی واردر. بعض جهتلرك شفاف قالمسی لازمدر. اورالره قالین بویالر سوره‌رك طولدورمق جائز اولماز بعض یرلرده‌ده موشامبانك پروزلری کورونمك لازمدر و الحاصل رسمك نهایتنه قدر ایش ایلرولدکجه هر قسمه لازمکلن قالینلق ، شفافلق ، اینجه‌لك نظر دقته آلنمق اوزره بر قابا طاسلاق یاپیلماسی ایجاب ایدر .

(نحت sculpture) ده قابا طاسلاق بر یاریم قابارتمه (bas relief) ویا بر (هیکل statue) ك فکر ابتدائیسنی تشکیل ایدر؛ وبو فکر ابتدائی اوزرنده او هیکلك تکمیل اساس خطلری و شکلی کورونور .

صنعتکار بعضاً بو قابا طاسلاق اوستنده دها زیاده چالیشه‌رق اونی اکمال ایدر، بعضاًده اویله‌جه براقیر واونی نمونه اتخاذ ایده‌رك دها بیوك بر مقیاسده باشلار . رسمده‌ده بویله‌در . ایشته بو کبی اکمال ایدلمه‌مش و فقط او اثرك اوصافنی وشکل انطباعیسنی مختصرجه‌حائزاولان رسملره قابا طاسلاق دیرلر. بونلر ایچنده بعضاً اکمال ایدیلمش رسملردن قیمتلی اولانلری‌ده بولنه‌بیلور.

Ébaucher قابا طاسلاق ایشله‌مك .

بر نقشك ، بر نحتك ویا بر حکك شکل احضاریسنی یاپمق و بالاخره تعدیل ایدیلك اوزره استار مقامنده لازم اولان رنکلر ویا شکللری قویمق.

Ébeniste طاوشان.

موبیلا یاپان ایچه مرانغوز.

Ébenisterie ایچه‌مرانغوزلق.

زنکین و ایچه موبیلا یاپمق صنعتی.

Ébrasement آیدینلق سطحاری*

بر پنجره‌یك آلت قسمنده حصوله کلن کوپشته ویا دکزلك.

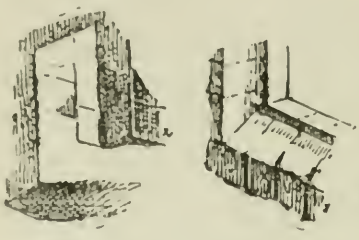

آیدینلق سطحاری

Écaillage (*peint*) فابوفلانمق.

نقشلرك سطحنده بویانك چاتلایه‌رق پول پول دوکولمسیدرکه بوده طابلونك فنا ورنیلنمسندن ویاخود بویالرك فنالغندن نشأت ایدر.

Écaille (*sculpt*) بالق پولی، باغه*

اکثریا مائل دیوارلرله چاتیلرك اوستنی اورتمك اوزره بالق پولی کبی بربری اوستنه قونیلان و مختلف شکللرده بولونان کوچك پارچه‌لر. قایاغان طاشندن، تحته‌دن وکیره‌میددن وجامدن یاپیلور. بعض قبه‌لرك اوستنه باقردنده قونیلور.

بالق پولی، باغه

Écailler (s') قاولامق.

بر مرمر، بر طابلو ویا چوملك کبی شیلرك سطحلرینك چاتلایه‌رق دوکولمسی.

Échantignole (*archit*) طاقوز*

آشیقلری طوتمق ایچون ماقاص کیریشلری اوزرینه میخلانان اغاج پارچه‌لری.

طاقوز

Échafaudage (*peint*) اسکله، رسم اسکله‌سی.

بنالری یاپمق ایچون قوللانیلان وبنانك ختامنده سوکیلن کرمسته

انشاآت. رسامارده بویوك دیوار رسملری یاپمق ایچون مردیوه‌نلی اسکه‌لر قوللانورلر. بو اسکه‌لرك اوزرنده رسامك صاغه صوله کیده‌بیلمسی ایچون دوز صحنلقلر واردر.

Échelle مقیاس.

رسمده بر شکلی بویولتمك ویا کوچولتمك ایچون استعمال ایدیلن نسبت جدولی. معماری رسملرنده او رسمك هانکی نسبتده یاپیلدیغنی یعنی حقیقتده قاچ متروق بعدك رسمده قاچ سانتیمتروبه معادل اولدیغنی کوسترەن جدول ویا تقسیماتلی چیزکیه دینور.

مقیاسلر عمومیتله بشده بر، اونده بر، یکرمیده بر اولمق اوزره مختلف نسبتلرده یاپیلور. فقط مختلف ایشلره کوره عمومی بر صورتده قبول ایدیلمش مقیاسلر واردر.

مثلا بر بنانك عمومی پلانی ایچون $\frac{۱}{۱۰۰}$ (بر تقسیم یوز) یعنی رسمده برمترو طول، حقیقتده یوز متروبی کوسترمك اوزره قوللانیلور. بر سانتیمترو برمترو دیمکدر. عمومی پلانلرایچون $\frac{۱}{۵۰۰}$ ده قوللانیلور. تفصیلات رسملرنده $\frac{۱}{۵۰}$ ، $\frac{۱}{۲۵}$ کبی بیوك مقیاسلر استعمال اولنور.

خریطه‌لرده مقیاس دها کوچوك اولمق لازم کلدیکندن $\frac{۱}{۱۰۰,۰۰۰}$ ، $\frac{۱}{۲۰۰,۰۰۰}$ ، $\frac{۱}{۲۵۰,۰۰۰}$ ، $\frac{۱}{۴۰۰,۰۰۰}$ ، $\frac{۱}{۱۵۰,۰۰۰}$ ، $\frac{۱}{۸۰۰,۰۰۰}$ مقیاسلری مستعملدر.

Échelle de front (*perspec*) جبهه مقیاسی.

مساوی مسافه وبعدلرك مناظرلرینی تعیین ایتمك ایچون استعمال اولونان خط افقی‌که مساوی یعدلر اشبو خط اوزرنده مساوی مسافه‌لرله کوستریلور.

Échelle de pente میل مقیاسی.

سویه‌لری کوسترەن مقیاس.

Échelle de proportion تناسب مقیاسی.

تخته، فیل دیشی ویا معدندن معمول بر جدول ویاخود رسمك بر

كوشه‌سنه چيزيلش بر خطدركه اشيانك نسبتى اشبو جدول اوزرندن آلنه‌رق كاغده نقل اولونور يعنى حقيقتده‌كى بعدلر بر نسبت داخلنده يا كوچولديلور ويا بويولتيلور و مقابلى اولان بعد اشبو جدولدن آلنه‌رق نقل ايديلور .

Échelle des plans پلان مقياسى .

بر پلانك بر كوشه‌سنده حقيقى مسافه‌لرله رسم اوزرنده‌كى مسافه‌لرك نسبتى و بناءً عليه رسمده‌كى بعدلرك حقيقتده نه مقداره معادل اولديغنى كوستر تقسيماتلى چيزكى.

Échelle fuyante (*perspe*) فرارى مقياس .

نقطهٔ فراره برلشه‌ن برخط اوزرنده كيتدكجه كوچولمك اوزره كوستريلن بعدلرى جامع خطلركه بونلر حقيقتده مساوى اولدقلرى حالده نقطهٔ فراره تقرب ايتدكجه كوچوليور كبى كورونن خطلرك بعد حقيقيلرى و ياخود بعد مناظريلرينى تعينه خدمت ايدەر .

Échelle progressive تدريجى مقياس .

تقسيمات اعشاريه‌سى ينه او مقياسه موازى سائر خطلر اوزرينه نقل ايديلەرك تقسيمات نقطه‌لرينك قاريشمسى احتمالى منع ايديلن مقياسلر .

Échelle simple بسيط مقياس.

ايكى موازى خط آراسنه چيزيلش تناسب مقياسى .

Échine ياصديق *

ياصديق

يونانى دوريك نظام معماريسنده‌كى باشلقلرده محمل (abaque) ك آلتنه كلن وخفيف بر منحنى ايله بويوك نصف قطرلى بردائره‌نك قوسندن تشكل ايتمش اولان سيلمه.

Éclairage ايشيق .

بر طابلوده ايشيقلرك صورت توزيعى . مثلا بو طابلونك éclairage ى فنادر ديمك ايشيقلى اولان قسملرك كولكه‌لى قسملرله هم آهنك اولميه‌جق

صورنده ترتیب ایدیلش اولمسی دیمکدر. بوندن ماعدا برطابلونك éclairage ی فنادر دیه آصیلی اولدیغی یرده ضیانك فنا بر وضعیتدن کلمسی ویاخود راصده نسبةً طابلو ایله ضیا آراسنده زاویهٔ مطلوبه بولونمیه‌رق طابلونك پارلامسی و رنکلرك ایی کورونمه‌مسی دخی دیمکدر. مثلا رسملرده ایشیق یوقارودن کلیدر. آثار نحتیه‌ده ایسه کلن شعاعات ایله افق آراسنده ٤٥ درجه‌دن فضله بر زاویه بولونمامليدر.

Éclaircie قطعهٔ مضیه.

منظری رسملرده آغاج کتله‌لری ویا قایالقلر آراسندن اوزاقلرده کورونمن کونشلی ومنور قسملره وقالین وقویو بلوطلر آراسندن کورونمن ضیادار سما پارچه‌لرینه دینور.

Éclaircie (*peint*) آچمق، آیدینلاتمق.

بر طون (Ton) ی دها آز قاراکلق یاپمق، بر لون (teinte) ی داها آیدینلاشدیرمق.

Éclat رونق، پارلاقلق.

پارلاقلق ومنوریت حقنده استعمال اولنور. برطابلونك لونیتی وطونلرك جانلیلغی (vavacité) خصوصنده مستعملدر.

Écoinçon کوشه‌لك *

کوشه‌لك

ایکی خط مستقیم ایله بر خط منحنیدن عبارت مثلثه قریب شکلده اولوب کمرلرده ویا بر مربع ایچنه بر دائره چیزلدیکی وقت کوشه‌لرنده قالان قسملره یاپیلان اشکالدرکه اکثریا طاوان تزیناتنده مستعملدر.

هر طرز معماریه کوره بو کوشه‌لکلر مختلف صورتده مزینات وچیچکلرله طولدیریلور، غوتیك معماریسنده وعرب معماریسنده اکثریا کوشه‌لکلره کوکبه‌لر رسم اولونور.

École مكتب

بر مملكت صنعتكارلرينك وضع ايتدكارى اساسات داخلنده عنعنوى بر شكل آلان طرز صنعت. مثلا تورك مكتبى ديمك تورك صنعتكارلرينك هيئت مجموعه‌سنه عائد آثار ديمكدر. اثرلرنده كندى خصوصيتى ايله تمايز ايده‌ن بر استادك اثرينه اقتفا ايدنلرك ياپدقلرى اثرلره ده، او استادك مكتبى دينور. معمار سنان مكتبى، رسام بهزاد مكتبى كبى كه، معمارسنان اصولنده معمارى، بهزاد اصولنده نقش ديمكدر.

Écrasé باصيق.

عرضنه نسبةً بويى قيصه اولان شكللر. بويى قيصه اولان بر رسم ويا طاوانلرى آلچق اولان بر قات حقنده مستعملدر. باصيق بر رسم، باصيق بر قات، باصيق بر بنا كبى.

Écusson آرمه‌لق *

اوزرينه (آرمه armoirie) ويا سائر تزيينات رسم اولونان قالقان شكلنده‌كى (قارتوش cartouche)لر.

آرمه‌لق

Édicule بناچه.

بر بنانك كوچوك موده‌لى. كوچك بنا.

Édifice عالى بنا، مبنا. (جمعى مبانئ عاليه).

عالى بنالر حقنده مستعملدر.

Effef تأثير.

بر اثر صنعتك نظرده حصوله كتيردكى انطباع.

ce tableau a de l'effet يعنى بو طابلو گوزه أيى بر تأثير ياپيور.

il manque d'effet تأثيرسز بر طابلو.

un effet heureux تأثيرده موفق اولونمش بر طابلو كبى.

Effet de nuit كيجه ايشيغى ، كيجه رسمى .

بر منظر (paysage) ويا بر دكز رسمى (marine) نك كيجه حالى اولەرق رسم ايديلوب بر ضيا ويا آى ايشيغيله تنوير ايديلمسى .

Égrisage قوم پرداخى .

مرمرلرى ، اينجه قوم سورتمك صورتيله دوزلەيەرك اوزرندەكى قلم يارالرينى كيدەرمك . (هيكللرده قوللانيلور) .

Élephantine فيل ديشى اثار نحتيه.

فيل ديشى اوزرينه نحت ايشلەمك. فيل ديشنەالتون قسملرعلاوەايديلەرك ياپيلان هيكللره « chryséléphantine » دينوركه آتنه پارتەنونده فيدياسك ياپدينى هيكل بويله ايدى.

Élévation مرتسم شاقولى .

بر شيئك ويا بر بنا وياخود بر ماكنەنك سطح شاقولى اوستنه آلنمش رسم هندسيسيدر.

Dresser un plan en élévation بربنانك رسم شاقوليسنى ياپمق. ديرلر.

Élève شاكرد .

مكتب وآقادەميلرده صنعت تحصيل ايدنلر . بيوك بر استادك طرزينى تعقيب ايدنلرەده او استادك تلميذى دينور . disciple كلمەسنه باقيليرسه شاكرد كلمەسنى استاددن طوغريدن طوغرىيه وصاغلغنده درس آلمش اولانلره تخصيص ايتمك دها مناسبدر . مثلا بوكون رافائل طرزنده رسم يابان بر رسامه « رافائلك تلميذى » ديمك وشاكردى ديمەمك دها طوغرى اولور . Bougreau دن طوغريدن طوغرىيه درس آلمش بر رسامه (بوغرونك شاكردى) دىيەبيليرز.

Émail مينه .

جامك ايچنه مختلف حمضات معدنيه قونيلەرق مختلف رنكلرده ياپيلان بر مادۀ زجاجيەدركه معدنى اوانى وسائره اوستنه قاپلامه اولەرق قوللانيلور.

Émailleur مينا كار.

مينا ايشلريله طانمش مشهور صنعتكارلره تعبير اولونور .

Embrasement أتك ، بنا أتكى .

بر بنانك آلت قسمنده طاشقين اولهرق بنانى طولاشان قاعده ديوارى.

Embaumer تحنيط.

جنازه‌نى چوريمكدن منع ايچون وجوده اجزائر طولدوره‌رق صارمق . مصريلر موميالر بويله محافظه ايده‌رلردى.

Emblème رمز .

تمثالى اولان شكللر و بر شيئك اشارتى كوسترەن مضافات (attributs).

Embrasure كديك ، آيدينلق سطحلرى . مازغال شيوى .

بر قاپو ويا پنجره فرجه (baie) سنى تشكيل ايتمك اوزره بر ديوارده براقيلان آچيقلق ودليك. بو دليكك مائل اولان ديوار قالينلغنه‌ده embrasure دينور . بو معناده embrasement تعبيرى مستعملدر . اسكى قلعه‌لرده دشمنه كوللە ومرمى آتمق ايچون كنارلرى شيولى‌اولهرق ياپيلان مازغالله‌ده دينور.

Embu (*peint*) دومان ، تكدر .

بر طابلوده آلتده‌كى بويالر ايچه قورومه‌دن اوستنه بويا سورولورسه رنكلر طونوق ودومانلى بر حال كسب ايدر اشته بوكا دومان (embu) ديرلر، تكدرده دى‌يه‌بيليرز . بويالر ايچه قورويوبده بو دومان زائل اولمه‌دن وه‌رنى سورولمك جائز دكلدر .

Emmurer (*archit*) ديوار چويرمك ، تحويط ايتمك .

بر عرصه‌ك ويا بنانك اطرافنى ديوارله احاطه ايتمك.

Empâter قالين بويا اورمق ، تعجين ايتمك .

بر طابلوده بويالر ياش ايكن بربرينه قولاى قاريشه‌جق صورتده اوست اوسته قويمق. قالين بويالرى خمور كبى بول بول سوره‌رك ايشله‌مك. حكيات (gravure) ده رسملرك بوكبى قالين طبقه‌لرينى تقليد ايتمك .

Empattement *(archit)* پابوچ ، طابان آیاغی ، پنچه *

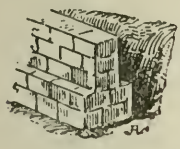

طابان آیاغی

دیوارلرك اوست تمل (soubassement) ندەکی طاشقین قسم. بر ستونك، بر پایەنك، بر کرسینك آلتنده قاعدەسنك طاشقین اولان قسمی که بوکا پابوچ دینور . ستونك قاعدەسندەکی مربع بر (پایەدان plinthe) ك همان اوستنه کلن سیلمه (moulure) ایله رابطەسنی تأمین ایدەن موضوع تزیینی (motif d'ornementation) که پنجه دینور .

Encadrement *(archit)* چرچیوه *

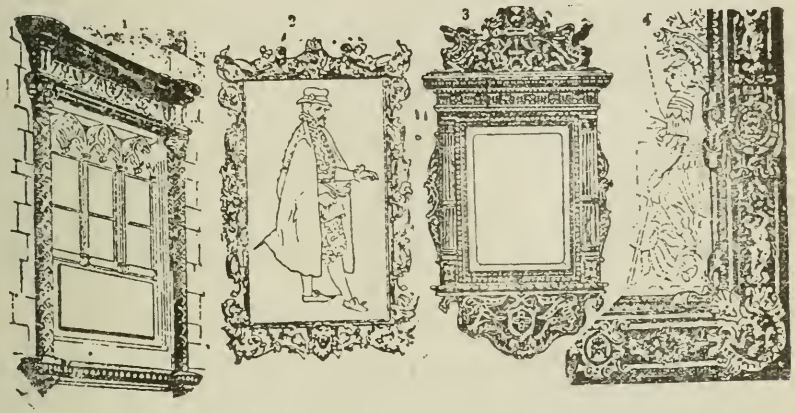

مفروشات چرچیوەسی آینه چرچیوەسی طابلو چرچیوەسی پنجره چرچیوەسی

بر قارطوش ویا بر قاپو ویا بر پنجره فرجه (baie) سی اطرافنده چیقینتیلی تزیینات ویا سیلمەلردن مرکب کنار.

Encarpe انقارپ *

چیچك، یاپراق ویمشدن عبارت آصقی (guirlande) لر.

Encensoir بخوردان .

ایچنده بخور و قوقولی آغاجلر یاقیلان قاپاقلی و مزین کوچك منغالجقلر.

Enchevêtrure *(archit)* دوشه‌مه قاصناغی .

دوشه‌مه‌ده باجا کچمسی ویاخود باشقا بر شی ایچون بوش براقیلمسی لازمکلن یره آچیلان دلیکی تحکیم مقصدیله پاپیلان آخشاب ویا ده‌میر کچه‌لردن عبارت چرچیوه که بر طرفی دیوار ویا باجا اولوب ایکی طرفنده‌کی کیریشلره کچیریلش قوتلیجه بر « چلیك » ایله تحکیم ایدلمشدر . بو چلیکه chevêtre قاصناق بویوندروغی دیرلر.

Enclave *(archit)* ایچ بنا .

بر بنا ویا آپارتمان ایله محاط وقاپالی اولهرق ایچروده قالان بنا قسمی.

Encoignure کوشه ، پاخلی کوشه *

کوشه ، پاخلی کوشه

ایکی دیوارك بربرینه ملاصق اولدیغی سیوری کوشه ویاخود بوکوشه‌نك بر (پاخ) وجوده کتیرمسی. أولرده کوشه‌لره قونولق اوزره پاپیلان موبیلالره‌ده تسمیه اولونور بونلره (کوشه‌لك أشیا) دیمك مناسب اولور.

Encorbellement *(archit)* بیندیرمه ، جونبا ، چیقمه *

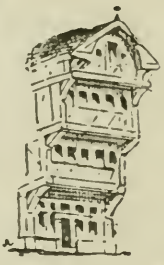

بیندیرمه جونبا ، چیقمه

دستکلر اوزرینه استناد ایدن چیقمه قسملر که دیواردن خارجه طوغری بربرلری اوزرینه طاشیره اولهرق قدمه قدمه چیقان طاشلر ویاخود بر طرفلری دیواره استناد ایده‌رك خارجه طوغری امتداد ایدن دیرکلر اوزرینه بیندیریلن بنا قسملریدر . غوتیك معماریسنده وتورك معماریسنده قاتلر بویله‌جونبالرله بربری اوستنه چیقار. بو نوع انشاآت، عرصه‌لرك محدودیتی ویوللرك دارلغی حسبیله اوست قاتده فضله یر قازانمق وسوقاغه نظارتی‌اولمق‌ایچون یاپیلمشدر.

قرون وسطا معماریسنده (جونبا) طرزنده یاپیلمش یعنی فروشلر و دستکلر اوزرینه استناد ایدەر صورتده یاپیلمش غالەریلر و کمرلر کوریلور که بونلره بیندیرمەکمر، بیندیرمه غالەری دینور. شاهنشینلرده برر جونبادر. چیقمەنك مقابلی porte a faut در.

Enduit *(peint)* آستار ، *(archit)* صیوا .

اوزرینه فرەسك رسم یاپیلەجق دیوارلرك سطحنی رسمه الویریشلی بر حاله قویمق ایچون سوریلەن کیرەچ وقوم ویاخود خوراساندن عبارت صیوا.

فرەسك رسملر، بو صیوا دها یاش ایکن یاپیلدیغی ایچون هر کون رسم یاپیلەجق قسمه اوصباح آستاری سورولمك لازمکلور. بوکا فرەسك صیواسی دە دینور.

Énergique رصین ، قوتلی .

چیزکیلری ومحیطی (contour) متین ، امین وترددسز اولەرق یاپیلمش رسملر و اثرلر حقنده مستعملدر.

Enfaîteau ماهیا .

چاتی کیرەمیدلرینك ایکی سطح مائلی برلشدیکی سیوری صیرتلری اورتمك ایچون مستعمل نصف اسطوانی کیرەمیدلر .

Enlumineur مُذَهِّبْ .

أل یازیسی کتابلرك یازیلری اطرافنی یالدیز و چیچکلر ویا نقوش تزیینیه ایله سوسلەیەن صنعتکاره آوروپاده بیوك حرفلری ویازیلری یالدیزله سوسلەین صنعتکاره أسکی تعبیرله chrysographe دیرلرکه اصل (مذهب) ك مقابلی بودر . Enlumineur نقوش تزیینیه ایله سوسلەیەنه دیرلر . بزده ایسه أسکی اثرلرده (طرآحان) دیه بر صنف صنعتکار واردر. (طرآح) کلمەسی باغچەیی سوسلەین و چیچکلرله تزینات یاپان معناسنه کلدیکی جهتله enlumineur مقابلی اولسه کرکدر. اسکیدن بو ایکی صنعتی بربرندن آییرییورلردی بوکون ایسه کرك یالدیزلی وکرك نقوش ایله مزین اولەرق کتابلره سوس یاپان صنعتکارلره (مذهب) دییورز .

Enluminure تذهيب ، طرح .

أل يازيسى كتابلر ويا سائر وثائقك يازيلرى اطرافنى يالديزلامق ورنكلى نقوش ايله سوسلەمك صنعتى. يالكز يالديزله ايشلەمك صنعتنه chrysographie دينوردى. فقط بوكون عموميتله تذهيب enluminure مقابلى قوللانيليور .

يالديز استعمال اولونمايان تزيينات و نقوش ايچون enluminure مقابلى (طرح) كلمەسيله افاده ايديلەبيلور ظننده‌يم .

Enroulement قيوريلە * *(archit)*

قيوريلە

فيليز كبى قيوريلش دور (volute) لردن عبارت موضوع تزيينى . بونلر اكثريا فيليزلر كى ترسنه قيوريلور وبونلردن برچوق عناصر تزيينيه تشكيل ايديلور . تورك طرز تزيينده‌پك مستعملدر.

ايونيك نظامنده‌كى باشلق (chapiteau) لرله فروش (console) لر اشبو قيوريلە (enroulements) لرله سوسلەنمشدر. (روقاى) و (روقوقو) اسلوبلرى بو شكلك افراط درجەده استعمالندن ظهوره كلشدر.

چينيلرك تزيينده اك چوق قوللانيلان برشكلدر دور شكوفه (Rinceau)لر بو كبى (قيوريلە) و (دوْره) لردن متشكلدر.

Ensemble كل . هيئت مجموعه .

بر شكل ويا بر بنانك هيئت مجموعه‌سى .

Entablement صاچاقلق *

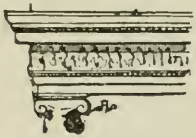

صاچاقلق

نظامات قديمه (ordres antiques) ده بر باش طابان (architrave) ، بر افريز (frise) و بر قورنيش (corniche) دن تركب ايده‌ن افقى قسم. صاچاقلق ستونلرك اوستنه كلير ويوكسكلكى ٤ الى ٥ چاپ (module) آراسنده تخالف ايدر . ١ چاپ module ديمك ، ستونك قطرى ديمكدر . بر قاچ نظام معمارى

بربری اوستنه کلمك اوزره ترکیب ایدیلن بنالرده ایسه متوسط نظاملرك

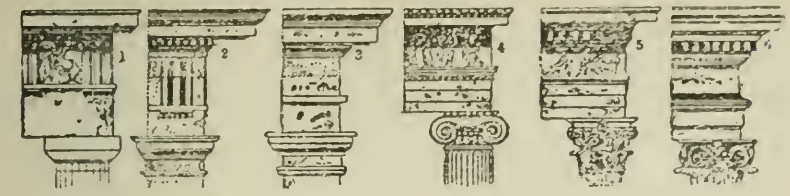

۶. قومپوزیت ۵. قورنتیهن ۴. ایونیك ۳. طوسقان ۲. رومادوریکی ۱. یونانی دوریك

صاچاقلق قورنیش (corniche) سز اولور وقورنیش بنانك الك اوست قاتنه قونور. بعضاً هیچ ستون اولمدیغی حالده بنالرك اوست قسمنده (صاچاقاق) یاپارلر؛ بونلر اکثریا کیره‌میدلری ستر ایتمك ایچون قوللانیلور.

(أشیا meuble) لرك (تپه‌لك couronnement) نی تشکیل ایدن سیلمه‌لره‌ده بعضاً entablement تعبیری قوللانیلور، بو موقعده اوکا (اوستلك سیلمه) ویا (تپه سیلمه‌سی) دیملیز. entablement کلمه‌سی تپه‌لك وتاج معناسنه‌در. فقط بز بو کلمه‌لری couronnement مقابلی آلدق. وقتیله اصطلاحات علمیه انجمنی طرفندن قبول ایدیلن اصطلاحات میانده بو کلمه‌یی (صاچاق بدنی) دیه ترجمه ایتمشدك. معمارلرمزك اکثریسی ایسه یاکلش اولهرق صاچاق سیلمه‌سی دییورلر و سیلمه تعبیری بوراده استعمال اولونمقله moulure معناسنی غائب ایدییور. (صاچاق بدنی) تعبیری entablement ی تمامیله افاده ایتمیور؛ برکلمه‌دن عبارت اولان صاچاقلق تعبیری دها موافق کورونیور.

Entrain ایشلکلك، سرعت افاده.

بر صنعتکارك اثرنده کوستردیکی سرعت تخیل وافاده حقنده مستعملدر. un peintre qui a plus de sience que d'entrain زیاده ایشلکلکدن علمی اولان بر رسام دیمکدر. یعنی بیلکیسی چوق فقط سرعت افاده‌سی آز دیمکدر.

Entrait *(archit)* باغ کیریشی. براقمه. ✶

باغ کیریشی، براقمه کیریشی

بر چاتی (ferme) ده دیوار اوزرنده‌کی طابانلره استناد ایدن و چاتینك آلتنه کلن افقی کیریش. غوتیك معماریسنده بعض باغ کیریشلری ایچ طرفدن کورونور و اوزرلری اویمه‌لر و سوسلره تزیین ایدلمشدر.

Entre - colonnement *(archit)* ستون آرالغی *

ایکی ستون آراسنده‌کی مسافه. ستون آرالغی بر ستونك مرکزندن دیکر ستونك مرکزینه قدراولان بعددرکه هرنظام معماری‌یه‌کوره دکیشور طوسقان نظامنده (entre - colonnement) ٦ چاپ (module) و چاپك اون ایکیده سکز قسمیدر. دوریك نظامنده ۷ چاپ (modules) و ۸ قسمدر. ایپونیك‌نظامنده ۱۱ بچق چاپدر. قوره‌تیه‌ن نظامنده ستون آرالغی رواق (portique) ك کرسیلی (piedestal) ویا کرسیسز اولدیغنه نظراً ٦، ۹ و ۱۲ یه قدر تخالف ایدر.

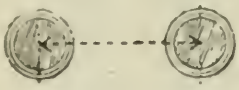

ستون آرالغی

Entrecoupé متقطع.

آراسی کسیلمرك صیرا ایله دوام ایتمیان تزینات، اشکال و سائره.

Entrée *(archit)* گیریش قاپوسی، گیریش یری، مدخل، آغزلق *

کیرمکه مخصوص اولان محل ویا قاپو. porte d'entrée گیریش قاپوسی une entrée monumentale آبده‌وی بر مدخل. کلیدلرك آناختار دلیکلری آغزینه قونیلان معدنی و اورتمسی دلیك لوحه‌لره‌ده دینورکه بز بوکا (آناختار آغزلغی) دییورز.

آناختار آغزلغی

Entrelacement *(archit)* کرفت.

چیزکیلری بربری ایچنه کیرمن وکرفت اولان موضوع تزیینی.

ایکی ویا اوچ نوع دالك بربرلرینه صاریلمرق فاصله‌لی شکللرله دوام ایتمسندن حصوله کلن اشکال تزیینیه‌که هرایکی ویا اوچ جنس یاپراغك هپسی‌ده آیری آیری کوریلدیکی حالده عین بر موضوع منظره‌سی حاصل ایدر.

Entrelacs *(archit)* کرفت زینت *

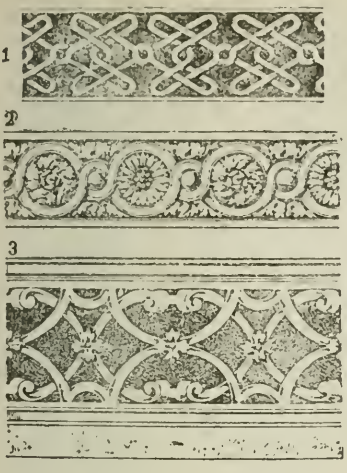

کرفت اشکال تزیینیه

بربرینه صاریلیر شکلده وایچ ایچه کیرینتیلی دال و چیچکلردن عبارت سوس (ornement). عرب اسلوب معماریسنده بو نوع زینتلر پك چوق مستعملدر. چینلیلر دخی کثرتله قوللانمشلردر.

Entre-sol *(archit)* آراقاتی.

یر قاتی (rez de chaussée) ایله برنجی قات آراسنده؛ طاوانی آلچاقجه اولان قات. بعضاً ایکی یوکسك قات آراسنده‌کی آلچاقجه قاتلره دیرلر.

Entretoise *(archit)* اشکب.

ایکی کیریشی بربرینه چاپراسد اولهرق ربط ایدن کیریشلره دینور.

Épargner *(peint)* محافظه ایتمك.

صولی‌بویا رسمده بیاض وضیالی‌اولان یرلر کاغد اوزرنده محافظه‌اولونور. بو صورتله حصوله کلن بیاض رنك صکره‌دن قونیلان غواش بیاضیله ویاخود بویانی قالدیره‌رق وجوده کتیریلن بیاضدن دها شفاف اولور. اشته بوصورتله بویا سورولمیه‌ن محللر حقنده بیاضلری محافظه ایتمك on épargne les blancs تعبیری مستعملدر.

Éperon *(archit)* مهموز.

بر کوپری آیاغنده صولرك کلدیکی طرفه متوجه اولمق اوزره یاپیلوب آقینتینك شدتی کسمکه خادم اولان سیوری آیاغه دیرلر. بوکا Avant-bec ده دینور. اسکی غاله‌لرك برونه طاقیلان سیوری دمیر و یا طونجدن معمول قارغی کبی شیئلر.

Épi *(archit)* کیرپی

اهرامی ویا مخروطی برچاتی آراسی (comble)نده بابا (poinçon) نك اطرافنده کی چاتی کیریشلری (chevron) مجموعی .

دام باشاغی

de toiture — دام تمرنی ، دام باشاغی *

قورشون ، چینقو ویا صیرلی طوپراقدن معمول سوس(ornement) موضوعلری اولوب داملرك اوزرینه و سیوری یرلرینه وضع اولونور . صرف قدیم آوروپا بنالرنده اون اوچنجی عصر میلادیه طوغری کثرتله قوللانیلمشدر . کلیسالرده ومبانیٔ رسمیه‌نك داملرنده کوریلور. بونك مختلف شکللری واردر. انسان قفاسی شکللری و میوه‌لر ودها اوستنده بر طاقم سوسلر ، بر قوش ، بر تاج والحاصل تزیینی شکللرك ترکیبندن حصوله کتیرلمش بر (علم) ماهیتنده سیوری اوقلردر . بزده مناره و قبه‌لرك اوستنه قونیلان مختلف بوغوملی و یوقاروسنده هلاله بکزمر بوینوز شکلی بولونان تزیناته دینور.

Épigraphe کتابه .

بنالرك اوزرنده خاطره اولمق اوزره بر لوحه ایله وضع اولونان یازی . panneau و inscription کلمه‌لرینه باقکز.

Épistyle *(archit)* اوست طابان.

ستون باشلقلری اوزرینه افقی اوله‌رق قونیلوب مذکور ستونلری بربرینه ربط ایدن و بنانك صچاقلغنی یوکلنه‌ن باش طابان ویا اوست طابان.

Épitaphe *(archit)* مزار کتابه‌سی ، مزار طاشی.

مزارلرك اوستنه قونیلان یازیلی طاشلر ویا معدنی لوحه‌لر .

Épreuve *(grav)* پرووا .

حك ایدلمش بر معدنی لوحه ویا لیطوغرافیا طاشندن تجربه اولمق اوزره باصیلوب اوکا کوره تصحیحات اجرا ایدیلن نسخه‌لر.

حك اثرلرينك آلتنه دهايازى يازيلهدن اوّل آلنمش اولان پرووا نسخهلرينه épreuve avant la lettre ديرلر. قبل الحروف معناسنهدر؛ بو كبى نسخهلر نادر اولديغى ايچون بعضاً پك بهالى يه صاتيلور. بونلره قيصهحه (avant-lettre) دخى ديرلر. آلتنده اسمى يازيلمش و حكاكك، رسامك و طابعك اسملرى باصيلمش اولان نسخهلره (avec la lettre) تسميه اولونور.

épreuve ساده پرووا معناسنه كلمز، نسخه معناسنده كلير. حكياتده سرنامهلر و حكاك و رسام و طابع اسملرى مختلف يازيلرله اولديغنه كورهده مختلف اسملر ويريلور:

avec la lettre blanche ايچى بوش يازى. آلتندهكى سرنامه ويازيلر، ايچى بوش چيزكيلرله كوسترلمش اولانلر.

avec la lettre noir سياه يازيلى. آلتندهكى سرنامه ويازيلر ايچى طولى سياه چيزكيلرله كوسترلمش اولانلر.

avec la lettre grise طارامه يازيلى آلتندهكى سرنامه و يازيلرك، ايچى طارانمش چيزكيلرله طولدورلمش اولانلر.

Épreuve neigeuse *(grav. sur bois)*

تخته اوزرينه پاپيلان حكلرده تختهنك اويوق قسملريله قاباريق قالان چيزكيلر بربرينه قاريشيرسه رسم قارلى كبى كورينور و بو سببله اوكا، (قار ياغديلى حك) (épreuve neigeuse) دينور.

Épreuves volantes *(grav)* منفصل نسخهلر.

تخته اوستنه حك ويا ليطوغرافيا ويا خود معدنى لوحه اوزرينه قازيلمش حكلردن ايجه چين كاغدينه باصيلوب موقاووايه يالكز برراوجلرندن ياپيشديريلهرق ايلنيشديريلمش اولان نسخهلر.

Épure *(archit)* كارنامه، مُفَصَّل.

بر بنانك مسطحنى (plan)، مقطعنى (coupe)، و مرتسم شاقوليسنى (élévation) كوسترهن و چيزكيلرله ياپيلمش اولان رسم هندسى يه اطلاق اولونور.

کارنامه‌لر دائما مقیاسلی اوله‌رق یاپیلورلر و اکثریا بعدلری ارائه ایدن ترقیات (cote) ی محتویدرلر .

دیوارجیلرك و یا دولکرلرله طاشجیلرك یاپه‌جقلری قسمی واضح بر صورتده کوسترمك اوزره جسامت طبیعیه‌ده اوله‌رق دوز بر تخته‌یه ویا کاغده یاپیلان رسملره‌ده تعبیراولنور. بوکا بز مُفَصَّلْ دییورز . یعنی بر ستونك مفصلی ویا بر باشلغك «مفصلی» او باشلغك اوزرنده‌کی تزیناتك ابعادینی جسامت طبیعیه‌ده کوسترمن رسم وشکللردر.

Épurer تصفیه ایتمك .

براثرصنعتی دها تمیز، دها صاف ودها عیان بر حاله کتیرمك. بر (محیطی contour) تصفیه دیمك اونی تصحیح ایده‌رك اطرافنده‌کی زائد چیزکیلردن تمیزله‌مك دها صاف و عیان بر حاله کتیرمك دیمکدر .

Equation du beau دستور آهنك ، دستور جنس .

بنالرك ابعادی (Dimension) آراسنده‌کی مناسبتدن چیقان بر دستور ریاضیدر . بو خصوصده بر چوق نظریه‌لر واردر . بنالرك کوزل اولمسی ایچون عرضنه نسبتاً ویریله‌جك طول ومسطحنه نظراً ویریله‌جك ارتفاع حقنده بعض دستورلر موجود اولدیغی کبی موسیقیده‌کی صدالرك عدد اهتزازلری آراسنده‌کی نسبتی تدقیق ایده‌رك ابعادی بو نسبت اوزره یاپمق نظریه‌سنی ایلری سورمن مؤلفلرده واردر .

Équerre (*archit*) گونیه .

دمیردن دوز وزاویهٔ قائمه شکلنده ایکی ضلعی بر پارچه‌در که آخشاب انشاآتده تخته وکیریشلری بربرینه ربط ایتمك وکوشه‌لری تحکیم ایتمك اوزره قوللانیلور . کوشه‌بند (cornière) بر کتاب شکلنده زاویهٔ قائمه تشکیل ایدر یعنی سطحلری بربرینی عموداً قطع ایدر . گونیه‌ده ایسه سطح دوزدر قوللر بربرینه زاویهٔ قائمه تشکیل ایده‌جك صورتده اکریلمشدر . بناءً علیه گونیه‌یه کوشه‌بند دیمه‌ملیدر . رسمده عمود چیزمك ایچون قوللانیلان اوچ کوشه جدوله‌ده تسمیه اولونور.

Équerre a coulisse سورمه‌لی کونیه *

سورمه‌لی کونیه

اسطوانی جسملرك قطرینی‌اولچمکه یارار، اوستی تقسیماتلی برچوبوغه قائماً قونولمش، بری ثابت، دیکری سورمه‌لی جدول.

à dessiner — رسم کونیه‌سی *

رسم کونیه

مثلثی شکلده اولوب بر زاویهٔ قائمه‌سی اولان ایکی لوحه‌دن عبارت و اورته‌سی دلیك کونیه. عمود چیزکیلر ایچون بو کونیه و بر جدول قوللانیلور.

a 45^0 — ٤٥ درجه‌لی کونیه.

بر زاویهٔ قائمه ایله ٤٥ درجه‌لك ایکی زاویه‌دن متشکل رسم کونیه‌سی. بوکونیه معماری رسملرینك کولکه‌لرنده استعمال اولونور چونکه بوکولکه‌لر دائماً ٤٥ درجه‌لك بر ضیایه کوره رسم اولونمسی اصولدندر.

d'arpenteur — معمار کونیه‌سی.

اراضی اوزرنده مساحه عملیاتی اجرا ایتمکه و خریطه و پلان یاپمغه مخصوص سکز کوشه‌لی ویا اسطوانی شکلده بر آلت اولوب قارشولقلی یاریقلری واردر و سهپا اوزرینه قونیله‌رق باقیلور.

de tailleur de pierre — طاشجی کونیه‌سی *

طاشجی کونیه‌سی

طاشلرك یونتوله‌سنده وجهلرك عموداولمسنی تأمین ایچون طاشجیلرك قوللاندقلری زاویهٔ قائمه‌لی دمیر کوشه.

fausse — متحول کونیه.

ایستنلدیکی صورتده بر زاویهٔ حاده ویا منفرجه ویا قائم چیزه‌بیلمکه قابلیتلی و قوللری متحرك کونیه.

faux — آقساق کونیه.

زاویهٔ قائمه‌نك غیری بر زاویهٔ منفرجه ویا حاده تشکیل ایدن کونیه‌لر.

d'équerre — كونيه‌لى.

زاويهٔ قائمه تشكيل ايتمك اوزره بولونان.

Équilibre موزونيت.

بر صورت (figure) ك طبيعى وضعيتى و بر تركيب‌ده (compositi n) طولو و بوش قسملرك متناسب و آهنكدار بولونمسى حقنده مستعملدر.

Érection ركز ايتمك.

بر هيكلى ويا بر ستونى قاعده‌سى اوزرينه قويمق.

Ériger (*archit*) ركز و بنا ايتمك.

تأسيس، انشا و بنا ايتمك معنالرينه‌در.

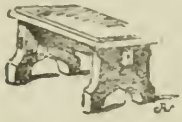

اسكمله

Escabeau اسكمله *

قرون وسطاده قوللانيلان آرقه‌لقسز وطبقى بر رحله‌كى تخته‌دن معمول اوطوره‌جق اسكمله. حمام اسكمله‌سى.

Escalier مرديوه‌ن *

كوشه‌لى مرديوه‌ن

مدور مرديوه‌ن

مناره مرديوه‌نى

صحنلقلى مرديوه‌ن

مناره مرديوه‌نى

آصمه مرديوه‌ن

صحنلقلی مردیوەن — a paliers de repos
مدور مردیوەن — circulaire
خدمت مردیوەنی — de degagement
کیزلی مردیوەن — derobé
تشریفات مردیوەنی — d'honneur
طولامباج مردیوەن مناره مردیوەنی — en colimacon
آصمه مردیوەن — suspendu

Estcmpe *(dessin)* اسطومپ *

اسطومپ

کاغـددن ویا دریدن بوکولەرك قلم کبی یاپیلمش، اوجلری سـیوری اسطوانەجکلر که بونلری رسـاملر کومور قلم ویا قورشـون قلم رسملرك اوستنه سـورەرك کولـکەلری طاغیدیرلر. sauce دینیلن غایت یوموشـاق بر قورشون قلمنك توزلرینی‌ده بو اسطومپ ایله آلەرق کاغده رسم یاپارلر.

Esquisse تاصارلامه.

بر بنانك، بر طابلونك ویا بر هیکلك ایلك شکل خیالیسی.

تاصارلامه صرف خیالك وتصورك اثری اولان بر شکلدر، تاصارلامەلر غایت چابوق و همان فکرەکی خیال ایله یاپیلدیغی ایچون بعضاً طابلودن دها صنعتکارانه اولورلر.

طابلو اوزون بر سـعی وتدقیق وبیوك بر صبر و تجربەنك محصولیدر. تاصارلامه ایسه فکره سنوح ایدن بر خیالك صورتیدر.

ce n est qu'nne esquisse ایچه چالیشلمامش و بیتیریلەمش طابلولره «بو طابلودن زیاده بر تاصارلامه»در دیرلر.

تاصارلامەلر دمیر قلم ویا قورشون قلمله چیزیلور وبعضاًده پاستل، یاغلی بویا ویا صولی بویا ایله بعض رنکلر قونیلور. بو کبی بویالی رسملره بویالی تاصارلامەلر (esquisse peinte) دینور. بعض تاصارلامەلر همان طابلو قدر قیمتلیدر. نحاتلر (sculpteurs) تاصارلامەلرینی لوله‌جی چاموری ویا بالمومی ایله یاپارلر.

Esquisser تاصارلامق .

برطابلونك تاصارلامه‌سنی یاپمق . بویوك چیزكیلرله ترکیب (composition) نك خطوط اساسیه‌سنی کوسترمك .

Estampe استامپا .

حك (gravure) ویا لیطوغرافیا اصولیله باصیلمش رسملره اطلاق اولنور .

Esthétique بدیعیات .

فلسفهٔ صنعت . کوزللكك قواعد وشرائطنی تدقیق وتحلیل ایدن علم .

Étage (*archit*) قات .

بر بناده دوشه‌مه ایله تفریق ایدیلن افقی تقسیمات .

Étai (*archit*) طایاق .

بربنایی طوتمق ایچون قوللانیلان اخشاب کرده‌سته وکیریش .

Étalon (*archit*) قالیب ، واحد قیاسی .

بر بنانك انشا اولونه‌جغی اراضی اوزرینه او بنانك رسمنی چیزدرك یرلرینی بللی ایتمك . قالیبنی چیقارمق .

(واحد قیاسی) اوچوده اساس اولمق ایچون آلنان ثابت بعد .

Étançon پاینده .

بربنایی طوتمق ایچون قوللانیلان کیریشلرك بویوکی معناسنه‌در . بونك کوچوکنه Etai طایاق دیرلر . دها کوچوکنه‌ده دستك دینور .

باغلامه

Étançonnement پاینده‌لامق ، آصقی‌یه آلمق .

بر دیوار ویا بنایی بویوك کیریشلر وپاینده‌لرله طوتدورمق ، تحکیم ایتمك .

Étrésillon باغلامه ⋆

چوروك اراضیده درین تمل آچیلدیغی زمان، طوپراغك بیقیلمامسی ایچون هر ایکی جداره قارشولقلی اولارق افقی وچاپراسد قونیلان طایاقلر .

Étrésillonnement باغلامه ، اکره‌تی‌یه آلمق.

انشا ایدلمش اولان قسملرده بر طرفی بیقه‌رق یکیدن بر قسمه علاوه ایتمك ویا تبدیل ایتمك ایچون اوست قسملری باغلامه‌لر وطایاقلرله تحکیم ایتمکه دیرلر . بر تمالك باغلامه‌سنی یاپمق ؛ بر پنجره‌نی اکره‌تی‌یه آلمق ؛ بر چاتی‌نی اکره‌تی‌یه آلمق دینور .

Étude تمرین .

طبیعتدن ویاذی‌روح موده‌لدن تدقیق وتحری‌ایله‌طوغری‌اوله‌رق‌دقتلیجه یاپیلمش برتاصارلامه (Croquis)یه دینور. رسام‌طابلوسنی بوتمرینلر سایه‌سنده یاپار . هر رسام ایچون بو تمرینلر پك قیمتداردر .

Études مشق .

طلبه‌لره اورنك (modèle) اوله‌جق رسم (Dessins) لر ، حلیات gravures ویاخود قاباتمه‌لر . etudes de marine دکز مشقلری ، حیوان مشقلری ، یاپراق مشقلری وسائره کبی .

Étudié تدقیق وتتبعلی .

مؤلفلری طرفندن بویوك بر تدقیق و وقوف ایله یاپیلمش اثار صنعت حقنده قوللانیلیر .

«Les premiers plans de ce paysage sont bien etudiés»

« بو منظرك برنجی صفحی غایت تدقیق وتتبعلی یاپیلمشدر. » کبی .

Eurythmie نظم تناسب .

معماریده‌نسبتلرك کوزللکی(beauté des proportions)، نقش(peinture) ونحت (sculpture) ده ترکیبك کوزللکی و خطلرك موزونیت (équillbre) واهنکدارلغی حقنده مستعملدر .

یلپازه

Éventail یلپازه *

دری ، قدیفه ، ایپك و سائر قماشلر اوزرینه یلپازه شکلنده یاپیلوب بالاخره یلپازه‌نك صاپلرینه

کچیریلن رسملر . بو نوع یلپازه‌لرك پك قیمتدار اولانلری و موزه‌ده محافظه اولونانلری واردر . باخصوص ژاپونلر بو طرزده فوق‌العاده اثرلر وجوده کتیرمشلردر .

Exécution یاپیلیش . انشا .

بر صنعتك فنی جهتلری . الده‌کی مهارت وحرفتك بیلکیلری. فناترکیب اولونمش بر طابلونك عین زمانده (یاپیلیش)ی پك أیی وماهرانه اوله‌بیلیر. یعنی فنی جهتدن مکمل، فقط صنعت‌اعتباریله تصورلی اولور. بناءً علیه یاپیلیش‌ده‌کی اوصاف، ترکیبده‌کی اوصافدن بوسبوتون آیریدر. بونی انشا کلمه‌سیله‌ده افاده ایده‌بیلورز . بر طابلونك انشاسی دیه‌بیلورز . (arch) معماریده بو کلمه‌نك معناسی انشادر . exécuter une oeuvre d'architecture بر اثر معماری‌یی انشا ایتمك‌معناسنه‌در. (un modèle, grandeur d'exécution) انشاجسامتنده بر اورنه‌ك دیه ترجمه ایدرز .

Exèdre (*archit*) مصطبه ، أیوان *

اسکی‌زمانلرده‌قوللانیلان پیکلره وباخصوص قدیم فیلسوفلرك اوطوردقلری محلی اکدیران

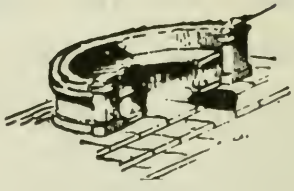

مصطبه

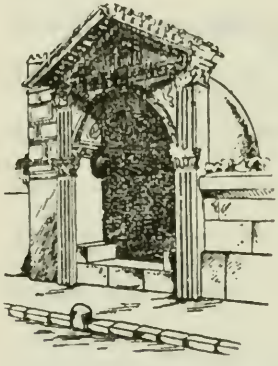

پومپه‌ئیده بر أیوان

یاریم نصف دائره شکلنده اوطوراجق محللره دینور . سرای قاپولری یانده قاپوجیلرك اوطورمسی ایچون طاشدن معمول پیکلر .

Exercice تعلیم .

طلبه‌لرك بعض مشکلات ایله ممارسه کسب ایلاری ایچون قوپیه ایتدکلری اورنه‌کلردر .

Expert اهل خبره .

آثار صنعت حقنده معلوماتی اولوب بونی کندینه مسلك اتخاذ ایده‌نلر. اثار صنعته قیمت تعیین ایتمك وحقیق اولانلرینی تقلیدلرندن آیرمق کبی خصوصاتده بوکبی اهل خبره یه مراجعت اولونورسه‌ده اهل خبره‌دن اولانلرکده بر چوق خطالری کورولور واهل خبره دیه یه کچینلرك معلوماتی چوق دفعه ناقص وحکملری یاکلش ظهور ایده بیلور. مزادیرلرنده رسمی اهل خبره‌لر واردر.

Exposition سرکی ، مشهر .

آثار صنعتك تشهیر ایدلدیکی دائره . فرانسه‌ده ایلك صنایع نفیسه سرکیسی ۱۶۷۳ سنه‌سنده نقش آقاده‌میسی طرفندن پاله‌روایال‌ده تأسیس ایدلمشدر ۱۶۹۹ ده لوور سرایینك بویوك غاله‌ریسنده وبعده بویوك صالونده یاپیلدی. شمدی هر سنه یاپلقده اولان صنایع نفیسه سرکیلرینه (صالون) تعبیری بوندندر .

۱۷۰۷ دن ۱۷۲۷ یه قدر صالون دوام ایتدی ؛ صکره بر آرالق اهمال ایدلدی واون بشنجی لوئی ۱۷۳۷ دن ۱۷۵۱ سنه‌سنه قدر هر سنه تأسیس ایتدی . اوندنصکره ۱۷۹۱ تاریخنه قدر ایکی سنه‌ده بر آچیلدی. بوسرکیلر یالکز آقاده‌می اعضالرینه کشاده ایدی . ۱۷۹۳ ده ینه سنه‌لك اولدی . (۱۸۰۲) تاریخنه قدر هرسنه یاپیلدی. ۱۸۶۳ سنه‌سندنصکره منتظماً سنه‌ده بر دفعه کشاد ایدیلدی . ۱۸۶۷ تاریخندن اعتباراً سرکی هر سنه Palais de l'industrie دنیلن بیوك سرکی دائره‌سنده وشانزه‌لیزه سرایینده یاپیلدی . ۱۸۸۱ سنه‌سندنبری صالونلرك تأسیس واداره‌سی حکومت طرفندن یاپیلوب Société des artistes français نامی آلتنده طوپلانان رساملر جمعیتنه ترك ایدیلدی .

Expression افاده .

برأثری، موضوعك سجیه‌سنی حقیله کوسترمه‌جك برصورتده یاپه‌بیلمکه‌دینور. figure d'expression دیه سجیه‌سی بارزاولان وبرحسی افاده‌ایدن برچهره ویا باشه اطلاق اولنور؛ (افاده‌لی بر چهره ویا سیما) کبی.

Extrados *(archit)* کمر صیرتی ، قبه صیرتی .

بر کمرك (voûte) طاشلرینك صیرت طرفنك تشکیل ایتدیکی سطح محدب .

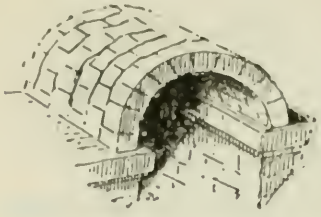

کمر صیرتی ، قبه صیرتی

de niveau — افقی کمر صیرتی .

اوستی افقی اولان کمر صیرتی.

en chape — شطفلی کمر صیرتی.

مختلف سطح مائللردن عبارت کمر صیرتی .

parallèle — موازی کمر صیرتی.

صیرتی کمرك ایچ یوزینه موازی بر قوس تشکیل ایدن کمر صیرتی .

Extradossé تسویه‌لی کمر صیرتی .

منتظم صورتده یونتولمش وتسویه ایدلمش اولوب قابا وپروزلی براقیلمیان کمر صیرتی .

F

Façade *(archit)* جبهه .

بر بنانك یوزی. بالخاصه اك اساسلی واك زیاده کوزه کورونه‌ن و تزیین ایدیلن واساس مدخلك بولوندیغی یوز جهتی.

Face *(peint)* چهره .

چکه‌دن آلنه قدر اولان قسم .

— *(archit)* وجهه .

آقسام معماریه‌نك بویوك و دوز سطحلری حقنده قوللانیلور.

مثال : بر باش طابانك وجهه‌سی کبی .

Facette فاسه‌تا .

كوچوك دوز سطحلر . بر پرلانطه‌نك فاسه‌تالری.

Fac - similé فاق سیمیله .

بر شیئك بعضاً بر صنعتكار طرفندن و چوق دفعه فوطوغرافی ، هلیوغراووركی میخانیكی اصوللرله یاپیلان و تامیله اصلنه بكزه‌ین بر عینه دینور . صوك عصرده استاد رسملرینك (taille douce) دنیلن اصول حك ایله صورتلری چیقاریلور وهر درلو تفصیلاتی حتی كاغدك لكه‌سنه قدر تقلید ایدیلوردی؛ بوكون فوطوغرافی سایه‌سنده غایت طوغری (fac - similé) لر الده ایدیله‌بیلور .

أل یازیلری وامضالرك دخی فوطوغرافله آلنمش اولان صورتلرینه دینور.

Facture یاپیم .

بر اثر صنعتك یاپیلیشی ، طرز اعمالی .

مثال : la facture de ce dessin est habile, بو رسمك یاپیمی مهارتكارانه‌در . cet artiste a des qualités de facture remarquable بو صنعتكارك كندیسنه مخصوص اوصافی حائز بر یاپیمی واردر .

Faïence كاشی .

طوپراقدن یاپیلوب صیرلی ویا جلالی اولان معمولاته دینور . دیوارلره قاپلانان faïence لره بز یاكلش اوله‌رق چینی دییورز و پورسله‌ن ایله كاشی‌نك هر ایكیسنه‌ده چینی تعبیر ایدییورز. پورسله‌ن (porcelaine فغفوری) بشقه faïence باشقادر أك أسكی زمانلرده‌بیله قوللانمشلردر porcelaine ایسه بیاض و خصوصی بر نوع طوپراقدن اعمال اولونور . چینی دینجه بیاض چین ایشی فغفوری معمولات آ كلاشیلمالیدر . جامعلرك و سائر مبانینك دیوارلرینه قونیلان صیرلی‌طوپراق لوحه‌لر فغفوری وچینی دكلدر. مع‌مافیه چینی تعبیری او قدر تعمم ایتمشدر كه بوكون ترك ایده‌میورز بناءً علیه بو تعبیری یالكز دیوارلره قاپلانان faïence لوحه‌لر حقنده قوللانمق ضروریدر.

يمك بيديكمز طاباقلرڈه كاشى (faïence) ويا فغفورى (porcelaine) اولانلرى واردر.

Faisceau (*archit*) دسته ستون.

غوتيك اسلوب معماريسنده ياپيلمش بعض بنالرده بربرينه بيتيشيك و باغلى كبى دسته شكلنده ياپيلان ستونلردن مركب piliers پيلپايه.

Faîtage چاتى اومورغه‌سى.

بر چاتينك اوستنده اك يوكسك صيرتى تشكيل ايدن و صولرى ايكى طرفه تقسيم ايدمن ماهيانك وضعيتنده بولونان كيريش.

Faîte (*archit*) ماهيا كيريشى.

بر چاتينك تپه‌سنده چاتى كيريشلرينك (chevron) استناد ايتديكى بويوك كيريش.

Faîteau (*archit*) ماهيا سوسى.

بر چاتى اومورغه‌سنك اوجلرينى قاپاتمق وتزيين ايتمك ايچون قوللانيلان ornement سوس.

Faîtière (*archit*) ماهيالق *

ماهيالق

چاتى اومورغه‌سنى اورتن بويوك ومدوركيره‌ميدلر.

Fantaisie فانته‌زى.

صرف خيالى اولان وباخصوص طبيعتدن لايق وجهله تدقيق ايديلميرك ياپيلان اثرلر حقنده استعمال اولونور. بو اثر فانتازيدر ديمك طبيعتدن تتبع و تدقيق ايديلمهمش ديمكدر.

Fantastique فانته‌زيكارانه.

غريب و بر طاقم عجائب شكللرى هيولا ويا خياللرى محتوى و بعضاً طبيعتك ضدى رنكلر و شكللردن عبارت اثرلر.

چيقمه ✶ *(archit)* Faux (Porte à)

چيقمه

بر ديوارك طوغريدن طوغرى يه اوستنه بينميوب خارجه طوغرى دستكلر اوزرنده چيقان قسملر. چيقمه جبهه .

پنجره ✶ *(archit)* Fenêtre

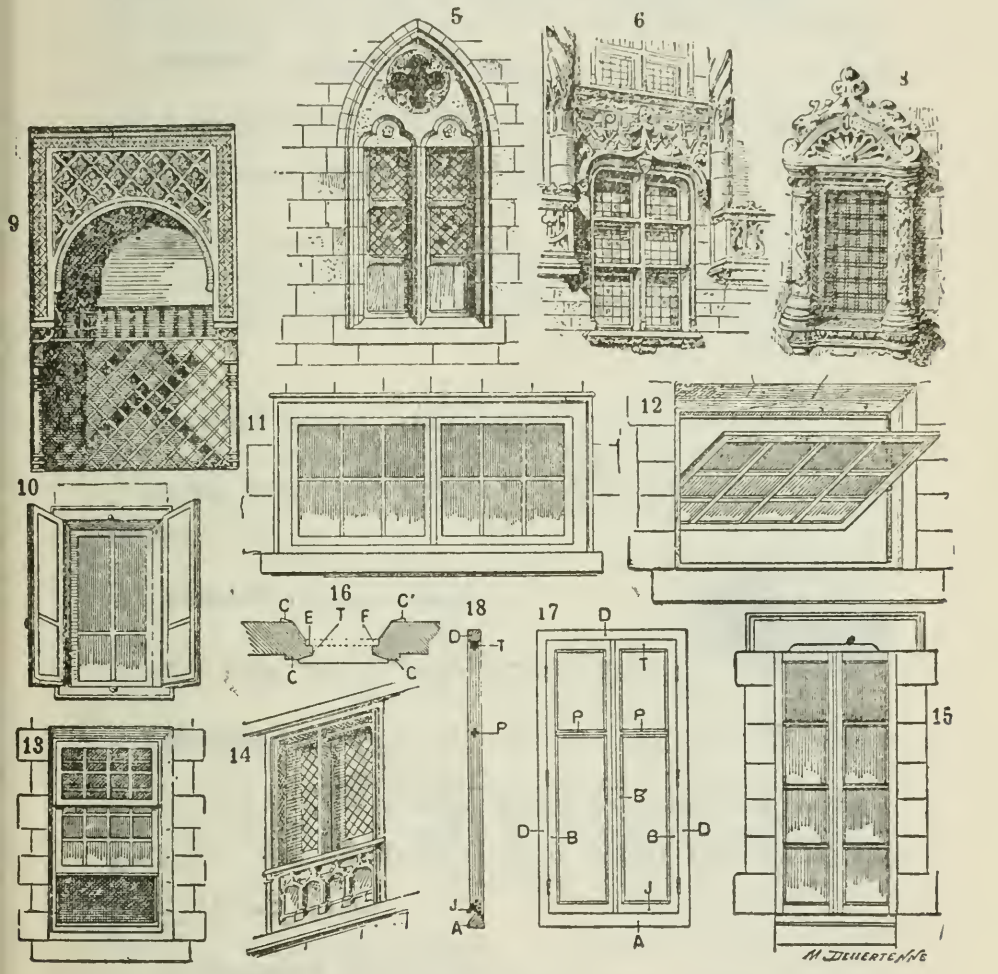

(5) ١٨ نجى عصر سيودى كوتلرى — (9 ، 7) ١٥ نجى عصر غوتيك پنجره‌لرى — (8) وه‌نه‌سانس پنجره — (6) اندلس پنجره‌سى (10) ثابت پنجره — (11) افقى پنجره — (12) باسكوللى پنجره — (13) سودمه پنجره — (14) صاچه پنجره — (15) ايكى قاناتلى پنجره — (16) پنجره پلانى — C سوكه پروازى — (17) پنجره‌نك داخلى — A طابان — B كنار قيدلرى — D آتا چرچيوه — PP' اورته قيدلرى — (18) پنجره مقطعى .

بنایه ضیا و هوا کیرمك ایچون آچیلان مختلف جسامت و شکلده‌کی آچیقلقلر. اعصار قدیمه‌دنبری پنجره‌لر هراسلوب معماریده برر شکل مخصوص اکتساب ایتمش و عناصر معماریه‌نك اك مهم بر رکننی تشکیل ایتمشدر.

یونان اسلوبنده پنجره‌لر (بند مستویلی plate-bande) بر شکلده اولوب رومان اسلوبنده (plein-cintre دائروی) درلر. بونلرك چرچیوه‌لری طاشدن، مرمردن ویا تخته‌دندر. بونلره کوچوك جاملر طاقیلیردی. غوتیك وتورك اسلوبنده (سیوری کمر ogivale) شکلنده و عرب معماریسنده نعل کمر شکلنده‌در. تورك معماریسنده‌ده سیوری کمر شکلنده‌در. تورك سیویل معماریسنده ایسه دوز پنجره دخی مستعملدر.

Feinte (*archit*) یالانجی پنجره *

بردیوارك سطحنده پنجره کبی یالاندن یاپیلمش واطرافی پروازلی اوله‌رق انشا ایدلمش پنجره شکللری‌که جبه‌لرك رسمنده آهنك وشکلده تناظر حصوله کتیرمك ایچوندر.

Ferme (*théâtr*) فرما *

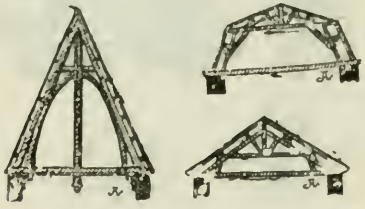

فرما (معماری)

تیاترو صحنه‌لرنده تخته چرچیوه‌لره میخلانمش بزلر اوستنه یاپیلان ده‌قور-لردر که دیب پرده‌سی اوکنده مختلف وضعیتلرده قونیله‌رق آرزو ایدیلن شکل وجوده کتیریلور.

— (*archit*) چاتی *

بر (comble) چاتی آراسی‌نك اومورغه (faîte) سنی طوتان آخشاب ویا دمیر چاتمه‌لرك هیئت مجموعه‌سی.

Ferronnerie (*archit*) حدیدیات.

عمومیتله دمیردن معمول شیئلره اطلاق اولونور. قرون وسطاده‌کی ferronnerie d'art‌لك ایك مکمللرینه تصادف اولونمقده‌در. او زمانك

معماریسنده بالقون و پارمقلقلر عادتا مهم برر اثر صنعت ماهیتنی اکتساب ایده‌جك درجه‌ده یاپمشدر. بنالره ویا اشیایه لازم‌اولان دمیر قسمی. مثلا قاپو طوقماقلری، منتشه‌لر، کلیدلر، کوشه بندلر و سائره عادی مالزمهٔ انشائیه صیراسنده قالیوب بونلرك اوستنه غایت ظریف وصنعتکارانه تزیینات ایشلنه‌رك برر اثر صنعت حالنه کتیریلمشدر.

موزه‌لر بوکبی حدیدیاتی طوپلارلر. بزده‌ده قاپو خلقه‌لری، قاپو طوقماقلری، منتشه‌لر، دمیر پارماقلقلر، کلیدلر کبی بنایه و سائر اعمالاته عائد بر چوق آثار صنعت واردر. بونلرك قسم اعظمی آوروپا موزه‌لرینه کچمشدر.

Feuillage (*sculpt*) توریقات، زورق *

معماریده تزیینات اوله‌رق طاشلره نحت صورتیله یاپیلان وکرك طبیعی وحقیقی (réels) وکرك فانته‌زیکارانه

صارقیتمه‌لی توریقات

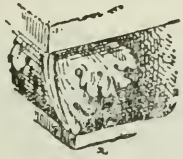

توریقات، زورق

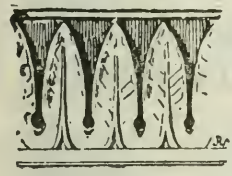

صو یاپراغی

یاپراقلره تعبیر اولونور. هر مملکتك اسلوب معماریسنده مستعمل یاپراق شکللری او مملکتك نباتات شکللریله مناسبتداردر. مثلا مصر قدیمه‌کی توریقات، خرما ولوطوس یاپراقلرندن عبارت اولدیغی کبی یونان قدیم و روما اسلوبنده دفنه، زیتون و کنکر یاپراقلرندن متشکلدر. تورکلر تزیناتده یاپراقدن زیاده چیچك استعمال ایتمشلردر. الك زیاده قوللاندقلری یاپراق نخوددر.

قرون وسطاده آوروپاده مستعمل توریقات، تدیم صنعتلردن کلن یاپراقلر ایدی. اون اوچنجی عصر میلادیدن صکره توریقاتدن متشکل اولان موضوع تزیینلرك اصللری طبیعتدن غایت دقتله تتبع وقوپیه ایدلمك صورتیله وجوده کتیرلمشدر.

الك زیاده مستعمل یاپراقلر، صارماشیق، اوزوم، میشه، چیلك، الما، کستانه، ایجیر، مایدانوز، هندبا، ختمی، کیرهویز، لحنه و یابان دیکنی یاپراقلریدر. توریقاته رهنهسانس دورندن چیچك ومیوه آصقیلری guirlande انضمام ایتمشدر. اون آلتنجی عصردن اعتبارآده یونان قدیمده کنکر acanthe یاپراغی تعمم ایتمشدر. تورکلرده نخود یاپراغیالك زیاده قوللانیلان برموضوع تزیینیدر.

Feuille *(sculpt)* یاپراق ⋆

(سیلمهلرده moulure) و (ستون باشلقلرنده chapiteau) تزیینات مقامنده یاپیلان یاپراق شکللری.

اولوق

Feuillure *(archit)* اولوق ⋆

بر تختهیه ویا بر طاشه بویدن بویه آچیلان اولوقکه بونك ایچنه کندی جامتنده دیکر بر قسم کیرر.

Figure فیکور. (انسان وحیوان رسمی)

بر انسان ویا حیوانك نقش، نحت ویا خط ایله یاپیلان رسملرینه دینور. بر (منظر paysage)ی (فیکور) لرله دوناتمق دیمك او (منظر)ه اشخاص و حیوانات رسملری علاوه ایتمك دیمکدر.

une figure de grandeur nature دیمك جسامت طبیعیده بر انسان رسمی دیمکدر. Demi-figure یاریم فیکور یالکز بله قدر اولان انسان رسملریدر و یاریم جسامت طبیعیه، une figure demi-nature جسامت طبیعیهنك باریسی قدر اولان فیکورلردر.

(figure d'académie آقادمی فیکوری) تعبیری، صنایع نفیسه مکتبلرنده عادت‌اولان بویوکلکده ، یعنی یاریم جسامت طبیعیه‌دن بر پارچه کوچوك‌اولان جسامتده‌کی فیکورلره دینور.

فیکور تعبیری یرینه انسان ویا حیوان رسمی دخی دیه‌بیلیرز.

figure d'homme
figure de femme } انسان رسمی

figure d'animal حیوان رسمی

بو حالده figure ی عمومی اوله‌رق ترجمه ایچون (انسان و حیوان رسمی) دیه برلکده افاده ایتمك لازمکلور.

figure آیروجه (شکل) معناسنده‌ده کلور.

drapée — کییملی فیکور.

البسه ، مانطو ویاخود بر (پوشیده draperie) ایله اورتولمش اولان فیکور. dessiner une figure drapée کییملی بر فیکورك رسمنی یاپمق.

nue — چپلاق فیکور ، چپلاق انسان رسمی.

البسه، مانطو ویا پوشیده کبی هیچ بر شیئله اورتولمیه‌رك چپلاق اولان ارکك ویا قادین رسملری.

Figuriste فیکور یاپان.

آلچیدن انسان و حیوان رسملری یاپان صنعتکار. چیچك و سوس (ornement) کبی تزیناته عائد شکللری اعمال ایدنلره ornemaniste دیرلرکه figuriste بونك ضدیدر یعنی فیکوریست دیه یالکز حیوان و انسان رسملری یاپانلره دینور.

Filer *(archit)* زیخ چکمك.

دیوارلرك (joint درز) لرینی و (assise طبقه) لرینی عیان ایتمك ایچون دیوارلرك سطحنه چیزکیلر چکمك. بعضاً بو زیخلر دیوارك اوستنه بویا ایله یاپیلور و بعضاًده خرج و یا چمنطو ایله قابارمه اوله‌رق کوستریلور.

Filet *(archit)* زیخ *

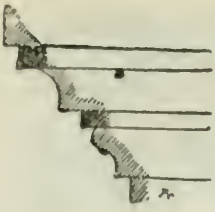

زیخ

مقعر و محدب (سیلمه moulure) لرك آرالرینه کلن دوز و مربعی پروفیلده‌کی سیلمه‌لره دینور که هرنظام معماری‌یه کوره عدد ونسبتلری تخالف‌ایدر.

Filigrane تلکاری .

ایجه معدنی تللرك بربرینه لهملنه‌رك ربط ایدیلمسی صورتیله اعمال ایدیلن اوانی . بزده کوموشدن یاپیلمش بوکبی بر چوق اشیا واردر . باخصوص تلکاری فنجان ظرفلری مشهوردر.

Filigrane du papier کاغد فیلیغرانی .

کاغدلرك خموری ایچنده اولوب کاغدی ایشیغه قارشو طوتونجه کورونن مه‌نه‌ویش ، مارقه و شکللر.

Fini بیتیریم .

هیچ بر تفصیلات اهمال ایدیلیه‌رك ایشلنمش اولان بر طابلونك صورت ترسیمی حقنده قوللانیلور . le fini d'un t.bleau برطابلونك بیتیریمی دیمك او طابلونك بتون تفصیلاتیله چالیشیله‌رق ایشلنمسی دیمکدر .

بویوك طابلولرده مبالغه ایدلمش بر (بیتیریم) رسمی بوزار.

Fioritures دونانیم .

بر موضوع تزینی اطرافنه ، اونی سوسله‌مك ایچون علاوه ایدیلن وصاریلان قیوریق شکوفه‌لر و (سوس ornement) لره دینور.

Flanc *(archit)* جناح .

بر (بنا édifice) نك یان جهتلری حقنده مستعملدر .

Flanqué *(archit)* کوشه‌له‌مه .

کوشه‌لره مائلاً قونیلان تزینات و اقسام معماریه حقنده مستعملدر .

Flèche *(archit)* کلاه ⋆

کلاه

غایت سیوری اولان چاڭ قوله‌لرینك تپه‌سنه‌دینور. بونلر یا کارکیر ویاخود آخشابدن معمول اولوب اوستی قورشون قاپلیدر. مناره‌لرك تپه‌سنده‌کی کلاهلر کبی. فقط بو تعبیر چاڭ قوله‌لرینك یالکز تپه‌سنه اطلاق اولونمیوب هیئت مجموعه‌سنه دینور که او معناده عیناً «فله‌ش» اوله‌رق قوللانیلمایدر. «سیوری قوله» دخی دینه‌بیلور.

Fleur du chapiteau *(archit)* باشلق گولی.

قوره‌نتیه‌ن باشلقلرینك (محمل taillon) لرینك اورته‌سنه تزیینات اوله‌رق یاپیلان (گول rosace).

Fleuron *(archit)* تپه چیچکی، کوبك ⋆

تپه چیچکی، کوبك

عمومیتله نحت اولونمش اولان بر یاپراق ویا بر چیچکه دخی تسمیه اولنورسه‌ده اصل غوتیك اسلوبنده سایه‌لك (dais)، چاتی قالقانی (pignon) و مثلثی تپه‌لکلرك اوجنی تزیین ایچون یاپیلان موضوع تزیینی‌لره اطلاق اولنور.

— قلاسیك اسلوبلرده کوچوك کوکبه‌لره واورته‌سنه اوفاق بر چیچك واطرافنه یاپراقلر یاپیلان منفرد تزینات موضوعلرینه کوبك دینور.

Flore ازهار .

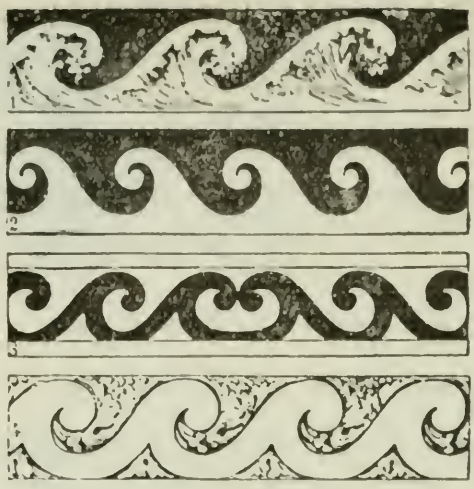

موجه

١ ابتدائی. ٢ بسیط. ٣ قارنه‌لی .
٤ چیچکلی .

نباتاتدن آلنان اسوس موضوعلری. تورکلرك تزینات اوله‌رق قوللاندقلری باشلیجه چیچکلر ، لاله ، نار ، قرنفیل چیچکلریدر ؛ بونلره تورك ازهاری دینور . La flore grecque أسکی یونانك تزینات اوله‌رق قوللاندیغی چیچکلردر .

Flots (grecs) موجه* *(archit.)* (S) شکلنده تکرر ابده‌ن تزینات.

Flou بولانیق .

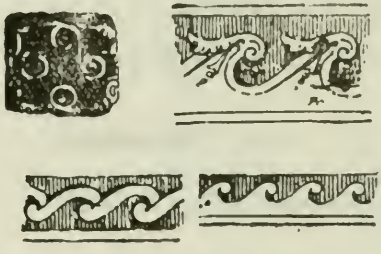

موجه

محیطی (contour) و تجسیمی (modelé) بللیسز اوله‌رق یاپیلمش اولان اثرلره دینور . « بولانیق بر رسم » فوطوغرافیده خطلری کسکین چیقمیان رسملره دینور .

Fond زمین ، اوزاقلقلر . دیب زمینی .

رسم و نقشده افق و افقه یقین اولان قسملره « اوزاقلقلر » دینور . (Le fond d'un paysage) بر منظرك اوزاقلقلری کبی . اکر رسم یاپیلان سطحك کندیسی مراد اولونیورسه زمین دینور . مثلا شو تصویرك زمینی چوق قیرمزی اولمش ویاخود زمینی تصویر ایله مناسبتدار اولمایان بر طابلو دینه‌بیلور بو حالده زمین موشامبا ویا کاغدی اورتن عمومی رنکه عائددر . فوطوغرافیده اشخاصك آرقه‌سنه قونیلوب اوزرنده رسملر بولونان پرده‌لره‌ده

زمین پرده‌سی fond دینور. بونلرك مختلفلری واردر صالون دیب زمینی un fond de salon رستائی بر دیب زمینی کبی. un fond rustique

Fond gradué تدریجی زمین.

اکثریا فوطوغرافیلرده استعمال اولونان وبر طرفدن باشلایوب کیتدکجه آچیلان ویا قویولاشان زمینلر.

Fond grainé *(grav)* قوملی زمین.

قورشون قلمی کبی رسم حصوله کتیرمك اوزره manière de crayon دیدکاری اصول حکده، طارامه چیزکیلری کبی اولیوب اوفق اوفق نقطه‌لرله طبق قورشون قلمی ایله یاپیلمش رسمره بکزه‌ین بر رسم حاصل ایتمك اوزره قوللانیلان معدنی لوحه‌لرك زمینی.

Fondation *(archit)* تمل.

اوستنه بر بنانك اوطورمسی و صاغلام اولمسی ایچون یاپیله‌جق اولان تمل دیوارلریله طولدیریلان خندقلر و بو خندقلرك ایچنده‌کی دیوار قسمی.

Fondement *(archit)* تمل دیواری.

تمل خندقلری ایچنه یاپیلوب طوپراقك سطحی سویه‌سنه قدراولان دیوارلر.

Fonderie دوکومخانه.

دمیر، پرنج ویا طونجدن معمول هیکل ویا سائر آثار صنعت دوکولن فرونلر.

Fondre *(peint)* قایناشدیرمق.

یان یانه اولان هرایکی رنکك کنارلرینی آچیقلاشدیره‌رق ویاخود بربرینه مزج ایدرك حلول ایتدیرمك. هر ایکی رنکی بربرینه قایناشدیرمق. یاغلی بویاده اوست اوسته وبعضاً یان یانه قونیلان رنکلر، یوموشاق بر فورچه ایله حفیفجه کچیله‌رك یکدیکرینه قایناشدیریلور. صولی بویاده فورچه صولیجه طوتیله‌رق هر ایکی رنکك کنارلری اریدیلمك صورتیله قایناشدیریلور.

Fonts baptismaux وافتیز قورناسی*

وافتیز قورناسی

وافتیز مراسمنده چوجوقلری طالدیرمق ویا ایصلاتمق ایچون خرستیان کلیسالرنده بولونان ماء مقدس قابی.

رومانو بیزانتین و غوتیك دور معماریلرنده بونلر طاشدن، باقیردن و قورشوندن یاپیلوردی. بعضلرینك قاپاقلری واردی.

Forcé جبری، زورینه.

کرك نقش اولونمش و کرك نحت اولونمش انسان و حیوان رسملرنده وضعیتك غیر طبیعی اولهجق صورتده مبالغهلی بر شکلده اولمسنه دینور.

Format قطعه، بوی.

کتاب وکاغدلرك بویوکلکلری، بویلری. اوقتاو قطعهسنده بر کتاب. بطال بوی بر کاغد کبی.

Forme شکل.

رسم و نحته، رنکك غیری اولهرق، یالکز محیطك وجوده کتیردیکی هیئت مجموعهدر.

chercher la forme d une gure برانسان ویا حیوان رسمنك شکلنی آرامق؛ یعنی رنکلریله مشغول اولمیهرق یالکز خطوطنی ومحیطنی رسم ایتمك.

— *(archit)* قوم دوشك.

معماریده بر زمینه چینی قاپلانهجغی وقت آلتنه دوشهنیلن قوم طبقهسی.

Fouetter *(archit)* چارپمق.

خرج ویاآلچیبی بر دیواره صیوامق ایچون او دیوارك سطحنه حیزلیجه آتمق.

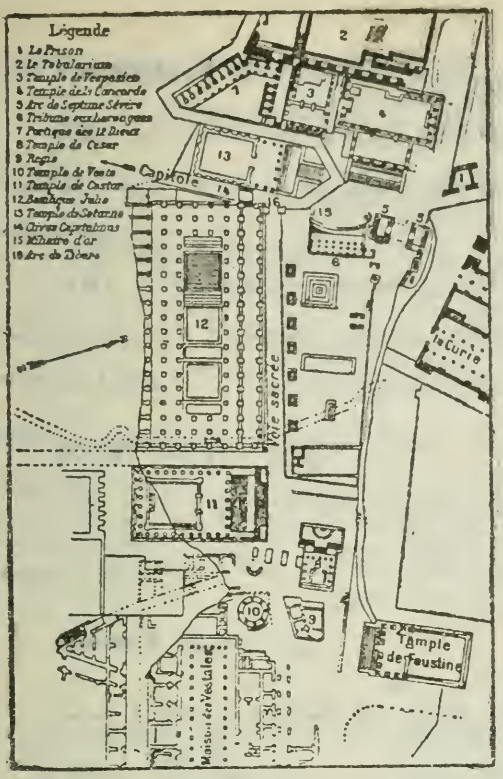

Forum

روما فورومی *

١ — جيبسخانه
٢ — طابولاريوم (محزن اوراق)
٣ — وه‌سپاسيه‌ن معبدی
٤ — قونقورد معبدی
٥ — سه‌پتيم سه‌وه‌ر طاقی
٦ — تريبون
٧ — روق
٨ — سه‌زار معبدی
٩ — ره‌ژی
١٠ — وه‌ستا معبدی
١١ — قاستور معبدی
١٢ — بازيليك
١٣ — ساتورن معبدی
١٥ — يالديزلی ستون
١٦ — تيبه‌ر طاقی

قديم روماده خلقك اجتماع ايده‌رك مسائل حقوقيه وتجاريه ايله مشغول اولدقلری بويوك

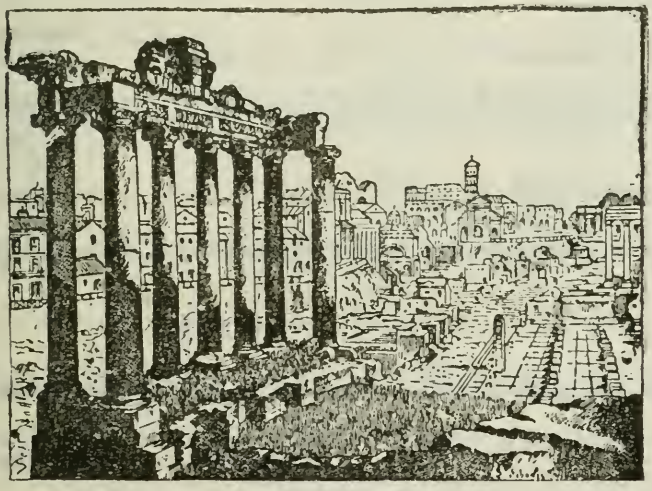

« فوروم » ك خرابه‌سی « كوريلن ستونلر » ساتورن معبدينكدر »

ميدان. بو ميدانك اطرافنده محكمه. معبد وبوكي مبانئ عموميه بولنور. فوروملرعين زمانده معاملهٔ تجاريه‌نك چديكی برر بورسه مقامنده ايدی . اطرافنده بانقه‌كي مالی مؤسسه‌لر و سائره بولنوردی . روماده‌كی فوروم بوكون كاملاً خراب اولمشدر .

Fouillé آراشدیریلش .

بویوك بر تتبع ودقتله اك ایچه نقطه‌لرینه قدر افاده ایدلش اثرلر حقنده قوللانیلور .

Fragment پارچه، اقسام معماریه .

هیکللردن قیریلوب قالان پارچه‌لر ویا سوس موضوعلریله ستون، پرواز، باشلق کبی معماری‌یه عائد منفرد اقسامه دینور .

Fresque فرسك .

خصوصی صورتده احضار ایدیلن بیاض صیوا اوستنه، دها صیوا یاش ، ایکن سوریه‌رك یاپیلان دیوار نقشلریدر که صیوانك درونته نفوذ ایدرك عصرلرجه رنکنی محافظه ایدر . بو اصول اك اسکی نقش اصولیدر . قدیم یونانیلر وبیزانسلیلر کنرتله قوللانمشلردر. قعریه جامعی دیوارلرنده‌کی فرسك رسملر مشهوردر . بو اصولده رسم یاپمق ایچون دیوارك صیواسی دها یاش، فقط پارماق باطمایاجق قدر قاتی ایکن اوجلری سیوری ، قیللری اوزون وسرتجه فورچه‌لر (brosse)له ایشله‌نور .

بویالر طوپراق چاناقلرایچنده حاضرلانور وصولاندیریلور. بوعادتا کیره‌چلی بر نوع صولی بویادر . کیرچ دیواره نفوذ ایتدکجه رنکلر دها صولوقلاشور. رنکین اولمسی آرزو ایدیلن اقسامه درعقب اوچ درت قات کچرلر. قورودقدن صوکره رنك اورولورسه لکه یاپار. بو اصوله ایتالیانلر (Fresco) دیرلر.

Frise *(archit)* أفریز ✶

صاچاقلق (entablement)لرده باش طابان (architrave) ایله قورنیش (corniche) آراسنده‌کی دوز ویا رسملی و تزیینات ایله مزین قسمدر.

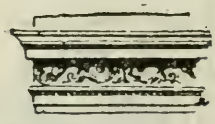

أفریز

دوریك نظام معماریسنده أفریز، مه‌طوپ métopes لر و تریغلیف (triglyphes) لرله مزیندر . قوره‌تتیه‌ن و ایونیك نظامنده قابارتمه (bas relief)لرله تزیین اولونمشدر .

طولی عرضندن پك چوق فضله‌اولان واوزون اوله‌رق دوام ایدن رسم، نحت ، نقش آثارینه‌ده أفریز (frise) تعبیر اولونور.

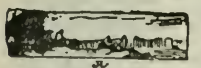

أفریز

Fronteau *(archit)* کِرچوك آلنلق.

آلنلغك کوچوکی.

Frontispice *(archit)*

اساس جبهه.

بر بناده اساس جبهه‌نك هیئت عمومیه‌سی.

Fronton *(archit)* آلنلق*

بنالرك ویا قاپو و پنجره کبی اقسامك اوستنده تپه‌لك (couronnement) اوله‌رق انشا ایدیلن و مائل ایکی (قورنیش) ك افقی بر صاچاقلق قورنیشی ایله برلشمسندن حصوله کلن مثلثی شکلده ویا آلتی‌افقی، اوستی مدور شکلرده تپه‌لکلردر. ازمان‌قدیمه معبدلرینك جبهه‌لرنده دائما (آلنلق)یاپیلوردی. بو آلنلقلرك ایکی مائل ضلعلری دامك میلنی اورترلر. قرون وسطا مبانیسنده دخی آلنلق مستعملدر فقط بونلر صاغر وطولواولمیوب مشبك (ajourés) واویمه‌لی‌اوله‌رق یاپیلورلر. بونلره gâbles ویا pignons دینور. بو نوع آلنلقلر سیوری و مثلثی اولوب غوتیك و رومان معماریلرنده مستعملدر. آلنلقلرك مختلف شکللری واردر.

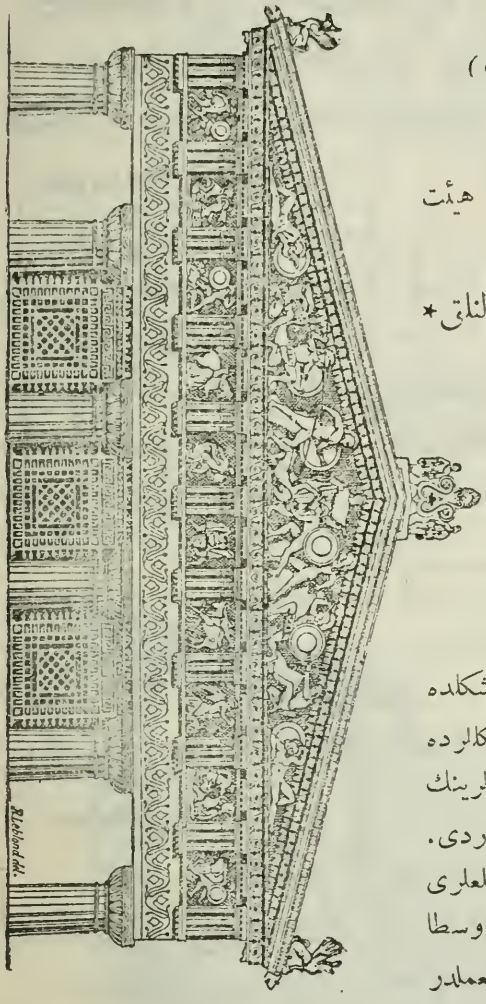

آلنلق

Fronton à jour ـ مشبك آلنلق *

آلن (tympan) قسمنه يووارلاق بر دليك آجيلمش آلنلق .

آلنلق — مشبك آلنلق

Fronton à pans

منحرفه آلنلق *

ايكى مائل ضلع ايله اوزرلرنده افقى بر قسمدن عبارت و اكثريا دها اوسته بر امامه قونولمش آلنلقلر.

منحرف آلنلق

brisé — كسيك آلنلق *

ايكى ضلع مائلى بربرينه التصاق ايتميوب ياريده قالان وبعضاً قيوريلان و اورتەدەكى بوشلغه بر كرسى اوستنده بر هيكل ويا صاقلى قونيلان آلنلقلر .

كسيك آلنلق

circulaire — مدور آلنلق *

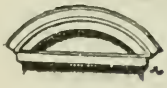

قورنيشلرى بر قوس دائره شكلنده اولان آلنلق.

مدور آلنلق

double — چفت آلنلق *

بربرى ايچنه ياپيلان ايكى آلنلق . بونلردن برى برصاچاقلغه (entablement) تپەلك (couronnement) وظيفەسنى كوروب مذكور آلنلغك tympan يعنى آلنى ايچندەكى بر پنجره ويا بر سوسك اوستنده ايكنجى بر كوچوك آلنلق ياپيلور.

چفت آلنلق

entrecoupé — كسيك آلنلق *

كسيك آلنلق لرك عينيدر. fronton brisé

كسيك آلنلق

par enroulement — قیوریق آلنلق .

مائل قورنیشلری، افقی قورنیش اوزرنده قونسول کبی قیوریلان آلنلق.

sans base — اتکسز آلنلق .

قاعده قورنیشی اولمایان آلنلق.

surbaissé — باصیق آلنلق *

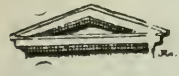

باصیق آلنلق

رأسنده‌کی زاویه‌سی غایت منفرج اولان یاتیق وباصیق آلنلق. طولی اوزون اولان مبانیده استعمال اولونمشدر.

surmonté — سیوری آلنلق.

رأسنده‌کی زاویه حاد اولان سیوری آلنلق.

triangulaire — مثلثی آلنلق .

مثلث متساوی الاضلاع شکلنده آلنلق .

Frottis *(peint)* اینجه طلا .

آلتده‌کی رنکی و یاخود موشامبانك قابارجقلرینی اورتمیه‌جك قدر اینجه بویا سورمکه دینور . بو صورتله اینجه اوله‌رق سورولان رنکلر حفیفلك وشفافیتی حسبیله کولکه‌لرده شفافلق حصوله کتیررلر.

Fruit *(archit)* شیو ، میل *

شیو ، میل

دیوارلرك خارجنده سطحلرینه ویریلن میل. اکر دیوار طیشارویه طوغری مائل اولورسه اوکا عکسی شیو دیرلر .

Fusainiste کومور قلم رسامی.

کومورله رسم یاپان صنعتکار .

بوغوملی مقاره

Fuselé (*archit*) بوغوملی مقاره *

ارتفاعلرینك ثلثنده شیشکین اولان ستون وتپه‌لك (couronnement) موضوعلری وسائره حقنده مستعملدر. قاعده‌لری وتپه‌لری بربرینه یاپیشمش مخروطلرك بر صیرایه دیزیلمسندن حصوله کلن سیلمه تزیناتنه‌ده دینور.

ستون کووده‌سی

Fût (*archit*) ستون کووده‌سی *

ستونك باشلق وقاعده آراسنده‌کی اسطوانی قسمی. ستون کووده‌لری یا پیولر ویاخود سائر شکللرله تزیین اولونور وعلی الاکثر دوز اولور. کووده‌نك آشاغی قسمنده‌کی نصف قطری چاپ module نامنی آلیر ونظامات معماریه اولچیلرنده واحد قیاسی خدمتنی کورر.

Fuyant فراری.

بر طابلوده‌کی اوزاقلر (Lointaines) ك مناظراً درین کورونشلری وکیتدکجه کوچوملری.

G

Gabarit (*archit*) قالیب.

بر کمر ویا برسیلمه‌نك انشا واعمالی ایچون اعمال جسامتنده (grandeur d'exécution) واو کمر شکلنده یاپیلان تخته ویا ده‌میر اورنك (modèle). کمر قالیبی، سیلمه قالیبی که کمر وسیلمه‌لر اشبو قالیبه کوره انشا اولونور.

Gâble *(archit)* سیوری تپه‌لك *

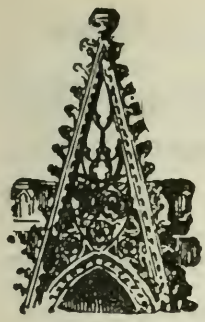

سیوری تپه‌لك

غوتیك و رومان معماریلرنده اکثریته مستعمل سیوری و مشبك آلنلق (fronton). بونلر بنالرك چاتی ماقاصلرینی وقالقانلرینی اورتمك ایچون‌ده مستعمل‌اولدیغی کبی سیوری کمر (ogival) تقویسات (arcature) اوستلرینه تپه‌لك اوله‌رق‌دخی وضع‌اولونورلر. بعض‌کلیسا قاپولرنده مختلف سطح شاقوللر داخلنده طیشاروبه وبربری اوستنه چیقنتیلی اوله‌رق یاپیلورلر. تورك معماریسنده مستعمل دکلدر.

Gaine *(archit)* ترس اهرام آیاقلق *

ترس اهرام آیاقلق

آشاغی طرفی دار ویوقاریسی کیتدکجه کنیشله‌یه‌ن آیاقلق (piédestale) که اوزرلرینه هیکلچه‌لر (statuette)، «بوست» هیکللری (buste) ویا سائرصنعت‌أشیلری قونیلور.

Galbe محدبیت.

ستونلرك مولدلرنده اورته‌یه طوغری کیتدکجه محدب اولمری.

Galbé *(archit)* قارنلی.

اورته‌سی شیشکینجه اولان ستونلره دینور.

Galerie *(archit)* اوزون صوفه، کمر آلتی، شیروان، شرفه*

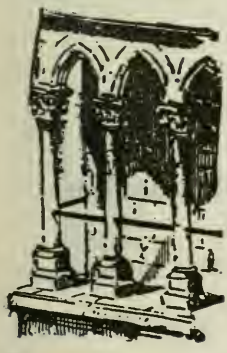

غاله‌ری

طولی عرضنك لااقل ایکی مثلی اولان اوزون و بویوك صوفه (salle). لوور، ورسای، فونتبلو کبی أسکی سرایلرده بو کبی galerie لر غایت مزین برر اوزون صوفه‌لردن عبارتدر.

معماریده، خارجی ویا داخلی جبهه‌لرده تأسیس ایدیلن قاتلره ستون ویا درابزانلر وضع اولونه‌رق حصوله کتیریلن شیروانلردر. آیاصوفیه جامعنك یوقاریکی قاتلرینه Galerie supérieure فوقانی شیروان و فوقانی محفل دینور. خنکار محفلی. کبی.

بعض بنالرك خارجی قسمنده دائراً مادار طولاشمق ایچون یاپیلان کمرلی یوللرده تعبیر اولونور . بر نوع غالەریلرده واردرکه بونلر أسکی کلیسا وشاتولرده‌کی قوله‌لرك یوکسك جاتیلرینك کیریشلرینی استناد ایتدیرمك ایچون بنانك خارجنه بیندیرمه و چیقمه صورتیله یاپیلان شرفه‌لردر . مناره‌لرك شرفه‌لرینه‌ده galerie دینور .

— (théatre) برتیاترو salleیوقاروسنده دائراً مادار یاپیلان بالقون.

— طابلو، هیکل وسائره‌کبی صنعت‌أشیاسی قوللکسیونته تسمیه‌اولونور.

— تاریخی اشخاص و مناظری کوسترن حکیاتدن عبارت بعض قوللکسیونلرده دینور.

Gallo - romain غالو ـ رومەن .

غول اقوامنك روما حاکمیتی آلتنده بولوندیغی زمانه عائد آثار صنعت و عتیقیات حقنده قوللانیلور . اك پارلاق دوری، بشنجی عصر میلادیدن طقوزنجی عصره قدردر.

Galon (« ») شرید *

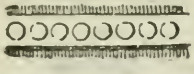

شرید

دوز ویا اویمه‌لی بر شرید اوتنه دیزیلش بونجوقلردن عبارت تزیینات موضوعی.

Galvanoplastie غالوانوپلاستی .

هیکل ، قابارتمه ، قابارتمه حك کبی آثارك قالیبلرینی آله‌رق مذکور قالیبلری ، الکتریق جریانی کچن بر بانیو ایچنده وقارشولرنده معدن لوحه‌سی اوله‌رق قویوب ، مذکور معدنك محلولده اریمه‌رك قالیبه یاپیشمسی صورتیله عینی استحصال ایتمك اصول مخصوصیدر .

دەمیر ویادوکمه‌أشیایه بواصول ایله آلتون، کومویش، باقر وسائره‌قاپلانور. قاپلامه ودوکمه‌لرده قوللانیلان بو اصوله « ألکترو میخانیکی » Electro - mécaniques اصوللر دینور .

Gamme des couleurs مسطرَ الوان .

بر رنكك فروق متعاقبه (nuances successives)سی ودرجاتی حقنده مستعملدر ؛ مع‌مافيه مسطرالوان دينيلنجه طيف شمسده‌كی يدی رنكك آيری آيری آچيقدن قويويه قدر اولان درجاتی آ كلاشيلماملیدر . هر رنككده كثيف (intense)، رمادی (grisatre)، مجرد (neutre) وشدتلی(vigoureuse) پرده‌لرينك (gamme) درجاتيده واردر . بر رنكه خصوصيت ويرەن پرده اورنكك پارلاقلق وشدتنه‌ده تابعدر. مثلا برطابلو هرهانكی بر(مسطرالوان) (gamme des couleurs)ه كوره پاپيلورسه او طابلوبه كيرەن رنكلرك هيچ بری او مسطردن خارج قلمامالیدر ؛ زيرا بشقه بر مسطره عائد يابانجی بر رنك، طابلونك بوتون رنكلرينی بوزار وآهنكی اخلال‌ايدر. بونی ايضاح ايده‌لم: مثلا بر طابلوده قيرمزی بايراقلر ايچون او طابلونك ديكر رنكلرينك ايجاباتندن اولەرق قويو كيره‌ميدی و براز مورجه بر رنك قوللانيلمش ايسه طابلونك بشقه بر يرنده‌كی بو نوع قرمزيلركده عين مسطره تابع بر قيرمزی اولمسی لازمدر ؛ يوقسه دها چی ويا قويو بر قيرمزی او طابلوده‌كی هوايی و درينلكی بوزارق بر لكه كبی قالير .

Garde *(art. dec.)* قبضه سپری .

قلنجك صاپنده ألی محافظه‌يه مخصوص كوپرو.

Garde - meuble أشيا خانه .

فرانسه‌ده حكومته عائد قيمتلی أشيا و خاليلرك محافظه‌سنه مخصوص انبارلر وبونكله مشغول‌اولان‌اداره‌يه‌اطلاق‌اولونور. بوأشيالر رجال حكومتك قوناقلری و دوائر رسميه‌نك تفريشنه و بعض شاتولرله أسكی سرايلرك مفروشاتنه عائددر . اشبو اداره بعضاً قيمتلی أشيالرينی تشهير ايتمك صورتيله سركيلرده وجوده كتيرر.

— نقل ايتمك ويا سياحت ايتمك ايستيه‌نلرك أشيالرينی بر مدت موقته ايچون ايجار مقابلنده محافظه ايدن اداره وانبارلره‌ده تعبير اولونور.

Garde - vue كوز سپرى .

حكاكلرك ايشلركن، ضيادن كوزلرينى محافظه ايچون آلنلرينه‌طاقدقلرى هلال شكلنده موقووا كه اكثريا يشيل آستارله قاپليدر .

Garde - robe البسه‌لك ، جامه‌كاه .

تياترولرده و سائر يرلرده، كيرنجه چيقاريلان پالطو ، شمسيه و سائره‌نى محافظه‌يه مخصوص اوطه و مأمور . تياترو صحنه‌لرنده صنعتكارلرك البسه‌لرى حفظ اولونان دائره .

Gargouille *(archit)* اولوق ، ميزاب .

قرون وسطا مبانيسنده داملرده‌كى ياغمور صولرينى بنانك تملندن‌اوزاقجه بر محله‌آقيتمق ايچون دامدن طيشارويه طوغرى چيقاريلمش اولوقلردر.

اولوق ، ميزاب

بونلرك استعمالى اون ايكنجى عصر ميلاديدن صوكره تعميم ايتمشدر . بو اولوقلر طاشدن معمول اولوب اكثريا ـ غوتيك معماريسنده ـ عجائب‌الشكل حيوان باشلرى و شيمه‌رلر شكلنده ياپيلمشدر ؛ صو، بونلرك آغزلرندن چيقيورمش كبى يره‌دوكيلور.

اون بشنجى واون آلتنجى عصرلرده قورشوندن ياپيلمش اولانلريده واردر.

قالقانلى (pigeon) قرون وسطا أولرنده قالقانك قاعده‌سنده و ايكى طرفنده صولرى سوقاغه دوكن اولوقلر واردر.

قرون وسطا معماريسنده بو اولوقلر مهم بر عنصر معمارى ماهيتنى اكتساب ايتمشلر و تزيينات مقامنده قوللانيلمشلردر ، حتى هيكل شكلنده اولانلرى دخى واردر. اولوقلره، تورك معماريسنده كثرتله تصادف اولونور. يزده‌كى اولوقلر يكپاره طاشدن اويولمش دوز و ساده‌در.

كعبهٔ مكرمه‌نكده آلتون اولوغى واردر.

Garnissage *(céram)* قاپلامه ، ياپيشديرمه.

اوانى ترابيه‌دن بر پارچه‌نك اوستنه معدنى ويا بينه او خموردن بعض پارچه‌لر علاوه ايده‌رك سوسله‌مك.

Gauchir چارپیلمق .

مسطحلغی غیر منتظم صورتده غائب ایدن سطحلر حقنده مستعملدر .. یاش آغاجدن معمول چرچیوه‌لره کچیرلمش موشامبالرك چارپیلمسی کبی .. قوری آغاجدن یاپیلمایان تخته لوحه‌لر وسائره‌ده چارپیلورلر.

Géminé (*archit*) ایکیز .

ایکیشر ایکیشر یان یانه بولونان پنجره‌لر، کمرلر وستونلر حقنده مستعملدر.

Génie دها .

ذکا نك فوقنده بر قابلیت فوق‌العاده . رافائل ، میکل آنژ برر دِها صاحبی صنعتکار ایدیلر .

(Le génie de l'art) «دهای صنعت» قانادلی برانسان ویا چوجق رسمی اولوب روح صنعتی تمثیل ایدر .

Genre حیاتی رسم ، حیاتی طابلو .

حیات حقیقیه وحیات بشریه مناسبتی اولان باجمله صحنه‌لرك طابلولرینه «حیاتی‌طابلولر» تسمیه‌اولونور. بوصنف رسملره دینی وتاریخی رسملر داخل اولماز. حقیقی حیات صحنه‌لرینی کوسترن مثلا چشمه‌دن صو طولدیران برقادین، سوقاقده بر صاتیجی ، بر أو داخلنده بر قاچ اشخاص ، بر سواری ، دانس ایدن بر غلبه‌لك بونلر هپسی حیاتی طابلولر جنسندندر ؛ بو طرز رسملرده اختصاص کسب ایدن رسامله «حیاتی» صحنه‌لر رسامی دینور. دیکرلرینه‌ده مثلا تصویرده (portrait) اختصاصی اولانه تصویرکار «پورتره رسامی» (portraitiste) ، منظر رسملرنده اختصاصی اولانه منظر رسامی دینیلور .

Géométral (*perspect*) افقی لوحهٔ ارتسام .

زمین لوحه‌سی .

مناظری چیزیله‌جك شیلرك پلانی رسم ایتمکه مخصوص اولان افقی لوحه‌نك تعبیر مختصری .

— رسم هندسی .

بر بنا ویا بر شیئك رسم هندسیسی دیه ، او بنا ویا شیئك خطوطی آراسنده‌کی نسبتلری عینیله طوغری اولهرق ارائه ایدن رسملره دینور . بو کبی رسملر ، رسم مناظرینك عکسیدر. یعنی مناظرده‌کی کبی مسافه‌نك اوزاقلغی نسبتنده ابعادی کوچوك کوسترمك اوزره یاپیلمش رسملر دکلدر . هر خطی اولچو اوزرینه رسم اولونمشدر .

Géometrie descriptive هندسهٔ ترسیمیه .

اجسامك شکللرینی، بری افقی دیکری شاقولی ایکی لوحه‌اوزرینه‌ارتسام ایتدیرمك صورتیله ابعاد حقیقیه‌لرینی و وضعیتلرینی کوسترمن علمه دینور .

Geste اوضاع .

بر رسم ، بر نقش ویا برنحت اثرنده وجود واعضای وجودك طوروشی. مثلا : بو هیکلك اوضاعی کوزدل دکلدر دینور.

Gigantesque غولانه .

غایت جسیم نسبتلرده یاپیلان ویاخود مستثنا برقیمتی اولان اثر صنعتلره دینور .

Girouette یلقووان ، فیریلداق .

داملرده روزکارك کلدیکی استقامتی کوسترمك اوزره قونیلان میل‌اوستنده دونر لوحه ویا اوق . اخشاب بنالرده صاچاغك‌اوکنه میخلانان وکیره‌میدلرك اغزلری قارشوسنه کان دوز تخته‌یه‌ده دینور.

Glacis (*peint*) غلاسی .

یاغلی بویاده اولجه یاپیلمش اولان بویالر قوریدقدن‌صوکره اوزرینه یاغلی وشفاف اینجه بر قات بویا سوره‌رك رنکلر آراسنده آهنکی تأمین ایتمك اوزره قوللانیلان شفاف رنکه دینور .

Glacis de corniche *(archit)* قورنیش شیوی *

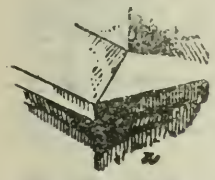

قورنیش شیوی

بعض قورنیشلرك ، اوست طرفنده صولرك آقمسی ایچون مائل یاپیلان سطحلری .

Gland *(ar hit)* پوسکول *

صاچاق ویا پالاموط شکلنده منجوتات .

Glaise لوله‌جی چامورى .

پوسکول

حدید ، قوم و قالکرله ممزوج کیللی بر نوع طوپراقدر که هیکلتراشلر موده‌للرینی بونك چاموریله یاپارلر . دائما رطوبتلی اوله‌رق محافظه ایدیلور . بو چامورله یاپیلان موده‌للر ایشلندیکی زمان ایصلاق بر بزله اورتوله‌رك قورومقدن محافظه اولونور . چونکه هوایه معروض قالنجه قورور و چاطلار ؛ باخصوص داخللرینه تجهیزات قونولمش ایسه چاطلامغه دها مساعد اولور .

Glyphe *(archit)* غلیف .

بعض دوز سطحلری تزیین ایتمك و اقسامه آیره‌رق یکنسقلغنی ازاله ایتمك ایچون اویوق اوله‌رق حك ایدیلن ییولردر .

Gnomon بسیطه، مِرْقَم، کونش ساعتی *

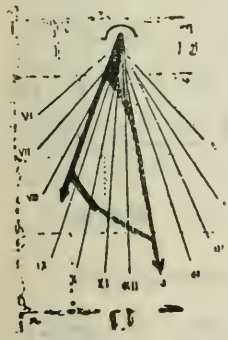

بسیطه ، کونش ساعتی

قرون وسطا بنالرنده کونش کوره‌ن جبهه‌لره ، کونشك وضعیتنه کوره حصوله کتیردیکی کولنکه‌لرك اوجی تصادف ایده‌ن محله برر رقم قونولمش ، معدنی میللی طاش لوحه‌لردرکه ساعتی کوسترر .

Godet *(peint)* بویا طاباغی ، حقه ، یاغ حقه‌سی *

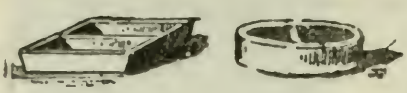

رساملرك پالت کنارینه طاقوب ایچنه یاغ قویدقلری کوچك معدنی قابلر. صولی بویاده قوللانیلان حقه‌لر پورسلندندر.

Gorge *(archit)* بویون *

پروفیلی مقعراولان برنوع سیلمه.

Gothique غوتیك .

بویا طاباغی

قرون وسطاده استعمال اولونان براصول معماریدر. سیوری کمر اسلوبنده یاپیلمش اولان بواصول معماری شرق وعرب معماریسنك تأثیریله حصوله گلمش ورومان اسلوبنی تعقیب ایتمشدر. بونك الکوزل انموذجلری اون اوچنجی عصر میلادیده یاپیلمشدر.(١٥) و(١٦)نجی عصرلرده عناصر تزیینیه‌سی شعله‌وی شکللر آلدیغندن طولایی gothique flamboyant نامیله بر نوعی وجوده گلدیکی کبی « رەنەسانس » دن أولده چیچکلرینك فضله‌لاشمسی و تزییناتنك آرتمسی حسبیله gothique fleuri اسمنی آلمشدر.

بویون

Gouache گواش .

ضمغلی وباللی صو ایله أزیله‌رك خمور حالنه گتیریلمش غیر شفاف بر نوع صولی بویادر که بو اصول ایله یاپیلان رسملرده کاغدك بیاضی هیچ برخدمت گورمز وبویالرله کاغد تماماً اورتوله‌رك بیاضلری وآچیقلقلری بویاله قاریشدیریلان بیاضله حاصل ایدیلور. أسکی مینیاتورلر «گواش» اصولیله یاپیلوردی. (برهان قاطع)

دستك

Gousset *(archit)* دستك *

بر بریته استناد ایدەن ایکی دیره‌کی طوتمق اوزره مائلاً قونیلان پارچه‌لر.

Gouttière *(grav)* دوداق .

حك ياپيلديغى زمان كذاب مايعنى آقيتمق اوزره لوحه‌نك كنارينه بالمومى ايله ياپيلان اولوق شكلنده كوچك بر كوشه.

Gradine *(sculpt)* ديشلى قلم .

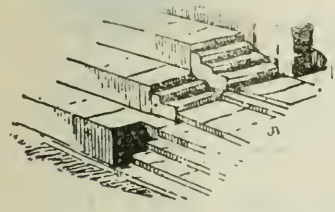

قدمه‌لر

برقاچ ديشى اولان دمير قلمكه هيكلتراشلر مرمرلرك قباسنى اونكله آليرلر.

Gradins قدمه‌لر *

بربرندن يوكسك اوله‌رق ياپيلان قدمه‌لى سدلر وصيرالر . أسكى يونان وروماتياترولرنده ياپيليوردى.

Grandeur d'exécution اعمال جسامتى .

نحت موده‌للرى وپلان و معمارى و ماكنه رسملرينك اعمال اولونه‌جق يويوكلكده ياپيلمشلرينه دينور .

Grandeur nature طبيعى جسامت .

هرهانكى برشيئك حقيقى جسامتنه مساوى اوله‌رق ياپيلان رسمى حقنده قوللانيلور .

Graveur حكاك .

معدنى ويا تخته لوحه‌لر اوزرينه هر نوع رسم اويان صنعتكار . كيميوى اصوللرله رسم قازان صنعتكارلره‌ده حكاك ديندكى كبى بزده مهر قازانلره‌ده اطلاق اولونور .

Gravure حكيات .

هر نوع حك آثارينه دينور. معماريده اويوق اوله‌رق ياپيلان تزيناته‌ده دينور .

Grecque عاشق یولی *

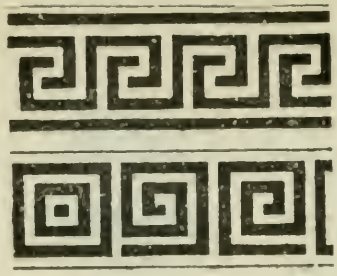

عاشق یولی

منکسر خطلرك یکدیکرینه عموداً طولاشمسندن حصوله کتیریلش بر نوع موضوع (motif d'ornementation) تزیندر .

Griffe (*archit*) پنجه *

رومان اسلوبنده‌کی ستوندك (base) قاعده‌لرنده‌کی مدور و محدب سیلمه (moulure)لری، اوزرینه‌موضوع اولدقلری مربع کرسی یه ربط ایتمکه خادم‌اولان تزیینی بر یاپراق (feuille d'ornementation) در .

پنجه

Griffon غریفون *

باشی قارتال، وجودی آرسلان شکلنده خرافی بر حیوان رسمی . ایران ، آشوریه و یونان معماریلرنده تزینات اوله‌رق قوللانیلور .

غریفون

Grillage (*archit*) پارماقلق .

مشبك حائطلر تشکیل ایتمك اوزره آخشاب ویا دمیردن معمول پارچه‌لرك یان یانه کتیریلمسندن ویا تزیینی بر شکلده ترتیب ایدیلوب ربط اولونمسندن حصوله کلن بوشلقلر .

Grisâtre رمادی .

کول رنکنه بکزین .

Groupe زمره .

برهیئت تشکیل ایده‌جك صورتده طوپلانمش اولان اشخاص (figures) ویا أشیا.

مثال: برطابلونك مختلف زمره‌لری آهنکدار کتبلر (masse) تشکیل ایتملیدر.

Groupement تجمع ، تجمعات ، کومه .

رسم ، نحت ، ویا نقشده شکل وصورت figure لرك جمعنه دینور . بو طابلوده‌کی تجمعات آهنکدار دکلدر کی .

Guichet *(archit)* دریجه ، قاپو یاوروسی ، کیشه *

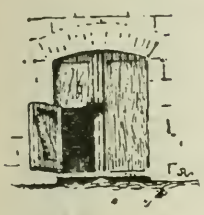

دریجه ، قاپو یاوروسی ، کیشه

بویوك قاپولرده قانادلردن برینك ایچنه آچیلان کوچوك قاپو .

Gynécée حرم ، دأتم ، قادینلره مخصوص قسم.

کلیسالرده قادینلره مخصوص اولان قسم . قدیم یونان أولرنده ارککلرك اوطوردیغی قسمه سلاملق (androniti) دینوردی .

Guirlande آصقی *

آصقی

چیچك، یاپراق ویا میوه‌لردن عبارت اوله‌رق هودنك کبی بر آرایه کتیریله‌رك ایکی اوجلرندن آصیلمش و قورده‌لالرله باغلانمش ، اورته‌لری شیشکینجه شکلده موضوع ترینی motif d'ornementation لردر . بزده کلیسلرك اوطوردقلری یرك اوستنه یاپیلان تزیناته‌ده آصقی دینور .

H

Hachure (*grav*) طارامه *

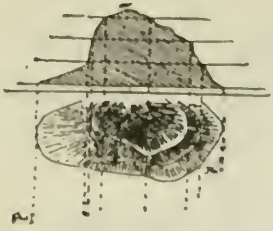

طارامه

یکدیکرینه موازی ویا چاپراست چیزکیلرله رسمك مختلف قویولقلرینی حصوله کتیرمك و تجسیم (modelé) ایتمك ایچون قوللانیلان بر نوع اصول ترسیمدرکه چیزکیلرك بربرلرندن آچیق ویا صیق اولمریله آچیق ویا قویو بر طون (Ton) وجوده کتیررلر. معماریده کولکه‌لری کوسترمك ویا برکتله‌نی اشعار ایتمك اوزره قوللانیلور. طوپوغرافیا خریطه‌لرنده اراضی‌نی کوسترمك ایچون ده طارامه قوللانیلور. صارپ ودك قسملر طار وقالین چیزکیلرله، ملی آز اولان قسملرده ایسه آچیق و آرالقلی چیزکیلرله ارائه اولونور.

Hangar (*archit*) خان غرد ، صالاش.

اطرافی خفیف برصورتده قاپادیلمش واوستی موقت برچاتی ایله اورتولمش، اوته بری محافظه‌سنه مخصوص بویوك محل.

Harem (*archit*) حرم.

اسلام أولرنده قادینلره مخصوص دائره.

Haut - relief یوکسك قابارتمه *

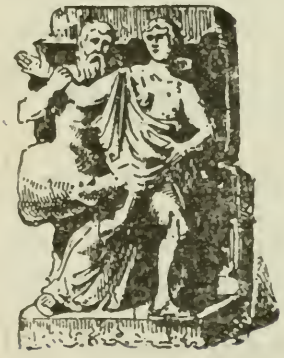

یوکسك قابارتمه

او صورتله یاپیلمش آثار نحتیه‌یه دینورکه صورت (figure)لری آرقه‌ده‌کی سطحه یالکز برقاچ نقطه‌ده تماس ایده‌جك وجهله مجسم یاپیلمشدر؛ یعنی قابارتمه اوله‌رق تماماً مجسمدر. عادی قابارتمه bas relief لرده ایسه اشکالك نصفندن زیاده‌سی آرقه‌سنده‌کی سطحه کومولی کبی طورر..

Hélice حلزون *

حلزون

دونن براسطوانهنك سطحی اورینه تماس ایدهرك عین زمانده یوقاری ویا آشاغی طوغری حرکت ایدن بر شیئك چیزدیکی منحنی. اکثریا دونمه مردیوهنلره تطبیق اولونان بر شکلدر. معماریده قورهنتیهن باشلنك مقارهلرندهکی قیوریملرده اطلاق اولونور.

Hémicycle حجرهٔ مدوره ، نصف قبه *

حجرهٔ مدوره، نصف قبه

شاپهل وکلیسالرده محراب مقامنده اولان جهتك نصف دائره شکلنده یاپیلمسندن حصوله کلن قسم انشائی. معماریده نصف دائره شکلنده یاپیلان نصف قبهلره و قبهنك انشاسی ایچون یاپیلان آخشاب اسکهلره تسمیه اولونور.

Herse آصمه پارماقلق (*arch. milit.*) *

آصمه پارماقلق

قرون وسطاده قلعه قاپولرینی دشمنه سدّ ایتمك فقط عین زمانده مدافعه ایدهبیلمك اوزره ایکی دیوارك آرالغی بوینجه زنجیرلرله آشاغی یوقاری حرکت ایدن بویوك دهمیر پارمقلقلی آصمه قاپو.

Heurtoir قاپو طوقماغی (*archit*) *

قاپو طوقماغی

قرون وسطاده قاپولری چالمق ایچون قوللانیلان مختلف شکلدهکی حلقه و طوقماقلره دینور. بونلرك پك مزین و ظریف اولانلری واردر. بزده حالا استعمال ایدیله کلمکدهدر. أسکی مزین قاپو طوقماقلرینك ایچنده موزهلرده حفظ ایدیلن و اثر صنعت نظریله باقیلانلری پك چوقدر.

آناطولی أولرنده قاپو اوستندهکی تزیینات و طوقماقلرك پك کوزهللری واردر.

Hippcdrome *(archit)* ايپودروم *

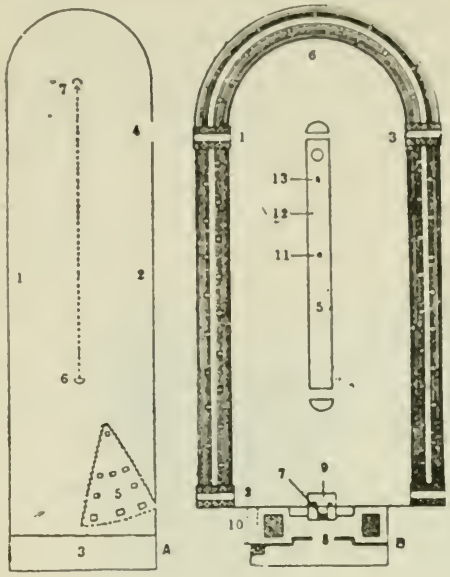

ايپودروم

بيضى شكلده واوزون اولوب ايكى طرفلرى نيم‌دائره كبى مدور آت قوشدورمغه مخصوص جانباز خانه(cirque لر. بوكونكى قوشو محللرينه ده اطلاق اولونور .

Horizon افق .

مناظرده افق، دائما راصدك كوزى ارتفاعندن كچن وزمين خطنه موازى اولان برخط افقيدر . بو خطك اوست طرفنده اولان اشيانك افقى چيزكيلرى يوقاريدن آشاغيه طوغرى وآلت طرفنده اولانلرك چيزكيلرى آشاغيدن يوقاريه طوغرى كيدر كبى كورينور وحقيقتده موازى اولان افقى خطلر اشبو افق اوزرنده برنقطه‌ده برلشيرلر . رسمده اك اوزاق طاغلرك ودكزك سما ايله برلشديكى خطك سويه‌سنده‌كى قسمه افق دينور .

Horizon visuel افق بصرى .

رسمده ارضله سمانك برلشيركبى كورونديكى خط. بوكا Horizon visuel افق مرئى دخى دينور .

Hôtel *(archit)* قوناق ، اوتل .

بويوك ومزين خصوصى أو . — Hôtel de ville شهر قوناغى ، بلديه دائره‌سى ، حكومت قوناغى كبى رسمى مبانيه دخى دينور.

Hotte *(archit)* اوجاق خوطوزی ، اوجاق کلاهی ، یاشماق *

اوجاق کلاهی

اوجاقلرك دومانی اوطه‌یه کیرمه‌مك ایچون اوکلرینه یاپیلان مختلف شکللرده‌کی اورتولر . أسکی زمانلرده اوجاق کلاهلری غایت مزین یاپیلیردی . کلاه دیه‌یه بونلرك اوست طرفنده‌کی سیوری قسمه تعبیر اولونور بونك آشاغی طرفنده دومانلری طیشاری‌یه چیقمقدن منع ایده‌ن قسمه‌ده یاشماق دینور . بعض آناطولی أولرنده‌ده پك صنعتکارانه یاپیلمشلری واردر . بوکلاهلر باجا کلاهیله قاریشدیریلمامالیدر . باجا کلاهلری باجانك خارجنده‌کی اقسامنك اوستنه‌کلور . خوطوس دیه‌اوجاغی باجایه ربط قسمه‌ایدن دینور .

Hourd *(archit)* اخشاب متریس ، سنك انداز *

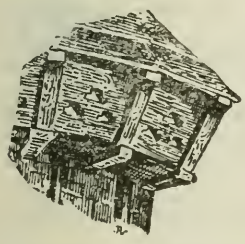

قرون وسطا شاتولرینك قوله‌لری تپه‌سنه و سکرده‌لرك قورقولقلری اوستنه بیندیرمه وطیشاروبه طوغری طاشیرمه اوله‌رق اخشابدن یاپیلان و دیوارلرك دیبنی مدافعه‌یه مخصوص اولان غاله‌ریلر . بونلرك بعضلری طاشدندر . آخشاب اولانلری متحرك اولوب طاش قونسولر اوستنه استنادایده‌ر . اخشاب‌متریس ، سنك‌انداز

اون دردنجی عصرده بو متریسلرك یرینه mâchicoulis «سنك‌انداز»لر قونولمشدر . فقط آلمانیا و اسویچره‌ده hourd اصولی ١٥ و ١٦ نجی عصرلره قادار دوام ایتمشدر .

Hypèthre *(archit)* هیپه‌تر ، قاپو پنجره‌سی *

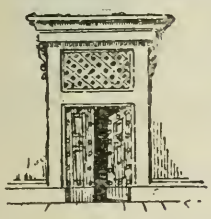

قاپو پنجره‌سی

یونان معماریسنده اوستی قسماً آچیق و دامسز اولان معبدلره تسمیه اولونور . معبدلرده قاپولرك اوستنده‌کی پارمقلقلی بویوك پنجره‌لره اطلاق اولنورکه معبده بو پنجره‌دن هوا و ضیا کیرر . ضیای اوستندن آلان و دامك برقسمی آچیق اولان یونان معبدلرینه تعبیر اولنور .

Hypocauste (*archit*) كوخان.

اسكى حاملرك آلتى ايصيتمغه مخصوص (جهنملك) دينيان قسمك بر اوجنده اولوب آتش ياقيلان اوجاغك بولوندیغی قسم. Hypocauste دیه حاملك آلتى ايصيتان بوش قسمه‌ده دينور. يعنى هم كوخان و هم جهنملك معناسنه كلور.

Hypogée ير آلتى مدفنى *

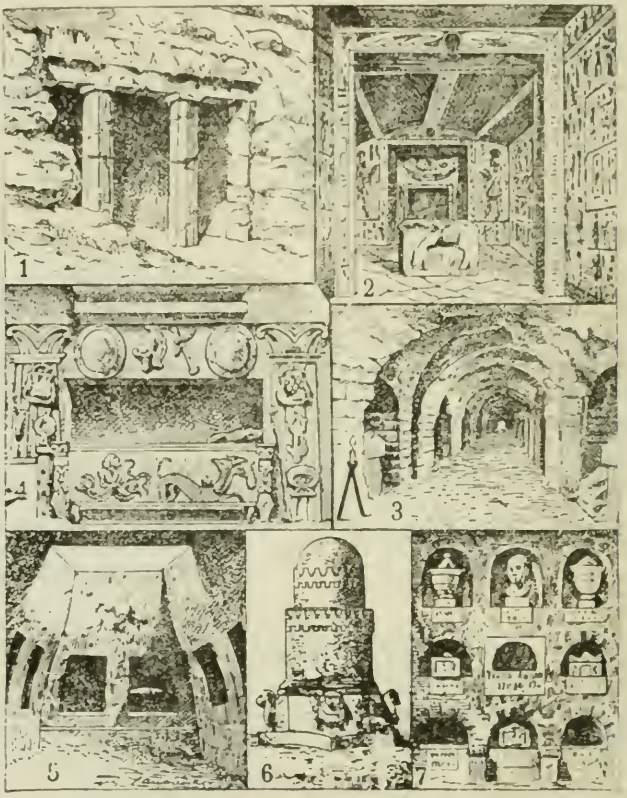

١ — بر مصر هيپوژه‌سى جبهه‌سى.
٢ — ميت اوطه‌سى.
٣ — سه‌رابه‌ئوم غاليريسى.
٤ — ئه‌تروسك مزارى درونى.
٥ — آمريك مزارى (داخلى).
٦ — آمريك مزارى.
٧ — روماليلرك قولومباريوم تسميه ايتدكلرى ير آلتى مزارلرى.

تحت‌الزمین معناسنه‌در . یر التنده یاپیلان هر دورلو مبانی ، محزن ، معبد ، مزار وسائره‌یه اطلاق اولنور .

Hypostyle هیپوستیل *

طاوانی ستونلرله طوتدورلمش بویوك صوفه‌لر و دیوانلر .

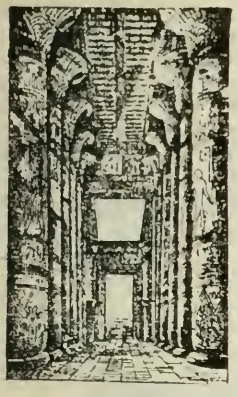

هیپوستیل

Idéal مفکوره ، خیالی .

صنعتده مفکوره ، یالکز صنعتکارك تصورنده‌کی کمالدرکه دائما برغایهٔ خیال اوله‌رق قالور . مفکوره فردیدر . هر صنعتکارك کیتدیکی بر مفکوره واردر . مفکوره‌یه واصل اولمق دیمك صنعتکارك خیالنده‌کی تکامله ممکن مرتبه یاقلاشمق دیمکدر . beauté idéale مفکوره‌وی کوزه‌للك ـ خیالده تصور ایدیلن کوزه‌للك معناسنه‌در .

Idéaliser خیالی بر کوزه‌للك ویرمك .

بر صحنه‌یی ، بر رسمی یوکسك برحسله تصویر ایده‌رك کوزللشدیرمك ، دها یوکسك وکوزهل کوسترمك .

Idéalisme افتکاریه .

فلسفه‌ده حقیقیه (réalisme) مسلکنك عکسی . أنا (moi)نك خارجنده‌کی أشیانك حقیقتنی قبول ایتمه‌ن ویالکز فکرك موجودیتنی فرض ایده‌ن نظریه .

Idéaliste افتكارى ، خيالپرست ، مفكوره‌جى .
اثرلرنده دائما مفكوره‌يى آرايان صنعتكار .

Idée فكر .

Idole صَنم .
بت معناسنه دخى كلير. الهلرك صورتى تمثيل ايتمك اوزره ياپيلان بويالى، ياليزلى هيكللر.

Illustrateur مُصَوِر .
كتابلرى و غزتەلرى رسملەمك ايچون مصورات (illustration) ياپان صنعتكار.

Illustrer رسملەمك .
بر اثر ويا غزتەيه، حك ويا سائر طرز رسملر قويمق . اونده‌كى بحثلرى رسملرله ايضاح ايتمك. كتاب باشلقلرى وكنارلر ياپمغه دخى رسملەمك دينور.

Illustration مصورات .
اسكى كتابلرك مينياتور طرزنده ياپيلمش رسملريله صحيفەلرينك اطرافنده‌كى چيچكلره و شيمديكى كتابلرده موضوعه دائر ياپيلمش رنكلى و رنكسز رسملره دينور .

Image نكار ، صورت .
بر رسم، برنحت ويا برنقشك طبع اولونمش برصورتى. بعضاً چوجقلرى اكلندرمك ايچون قابا صابا ياپيلان رسملره‌ده دينور .
اسكى وقتلرده خرستيانلرك ايكى قاپاقلى بر محفظه ايچنه و يا بر كوچك حجره ايچنه قويدقلرى اعزه هيكلچەلرينه‌ده دينوردى ، une image de la vierge «حضرت مريمك صورتى» كبى . نكار مريم .

Imagerie نکاری .

قرون وسطا نکارنده (imagier) لرینك صنعتی. بو صنعتکارلره اسکیدن imagier دیرلردی بالاخره art.ste دینیلمشدر . او زمانلری image دیه حضرت عیسی، مریم ، و سائر اعزه‌نك بویالی و یالدیزلی کوچوك هیکللرینه دینوردی که بونلر اکثریا حجره (niche) لر ایچنده کوچوك رافلر اوستنه وضع اولنوردی وبعضلرینك دولاب قاپاغی کبی قاپانیر ایکی قانادلی قاپاقلری واردی. بعضلرینکده یالکز اوست طرفنه بر سایه‌لك (Dais) قونوردی .

Imagier نکارنده .

قرون وسطاده صورت (image) یاپان صنعتکارلره دینوردی . باجمله نقاش ونحاتلره‌ده عین اسم ویریلوردی. شیمدی imagier دیه چوجوقلری اکلندیرمکه مخصوص قیمتسز رسملر یاپان رساملره دینور.

Imitation تقلید .

بعض قیمتلی ماده‌لری تقلید ایده‌ن آثار نحتیه ویا نقشیه . بر برونز تقلیدی ، بر مرمر تقلیدی کبی .

Arts d'Imitation تقلیدی صنعتلر .

صنایع نفیسه‌دن نقش ، نحت و حك صنعتلرینی، معماری و باخصوص موسیقی و رقصدن آیرمق ایچون اولکیلره ویریلن اسمدر .

Imposte *(archit)* کمر طابلاسی ، کمر یاتاغی *

بر پیلپایه (pilier) نك اوست طرفی نهایتنی تشکیل ایده‌ن طاشقین طاشلرکه بر کمرك (arc) ایلك کمر طاشی (voussoir)ی بو قسمه استناد ایدر . بر پنجره ویا قاپو دورینك ایچ طرفنده‌کی مدور قسم ؛ بوکا (کمر طابلاسی) دینور .

کمر طابلاسی ، کمر یاتاغی

برکمرك ویا برفرجه (baie)نك اطرافنی تزیین ایده‌ن سیلمه (moulure) یه دینور . بو حالده کمر بند (archivolte) معناسنه کلور .

Impression (peint) آستار ، انطباع .

اوزرینه رسم یاپیلهجق موشامبا ، بز ، تخته وسائرهنك سطحنه سورولن بویا طبقهسیدرکه اونی رسم یاپیلدغه مساعد بر حاله قویار .

انطباع معناسنهده کثیر ؛ بو صورتده بر رسمك نظرده حصوله کتیردیکی تأثیر مقامنده قوللانیلور .

Impressionnisme انطباعیه .

انطباعی (impressionniste) اولان رسامارك تعقیب ایتدیکلری مسلك.

Impressionniste انطباعی ، انطباعیون .

حقیقتی (réalité) افاده ایتمکی آرامیوب، طبیعتك یکنظرده کوزه چارپان کورونوش (aspect) نی ضبط و ارائه ایتمك ایستهین صنعتکارلره دینور ، (impressionniste) لر طبیعتدهکی بیك درلو تفرعاته أهمیت ویرمزلر. اشکالك هیئت مجموعهسندهکی کورونیشه باقارلر و بر فورچه ایله قوجامان بر آغاجك تکمیل یاپراقلرینی کوسترمك ایسترلر، طونلرك طوغریلغی ورنکلرله خطوط اصلیهنك آهنکی الك زیاده اهمیت ویردکلری جهتلردر . طبیعتی بوتون تفصیلاتیله قوپیه ایدهن (رهآلیست) مکتبله شیمدیکی فوتوریست ، کوبیست (cubiste ، futuriste) وسائر یکی مسلکلر آراسنده برکچید تشکیل ایتمشدر .

Improvisation ارتجال .

Incrustation خاتمکاری ، قاقه *

بر سطحك اوزرینه تزیینی شکللر اویارق حصوله کلن بوشلقلری اوسطحه بکزهیهن باشقا بر ماده ویا معدنله طولدورمق صورتیله یاپیلان تزیینات . مرمر طاشلری اویارق ایچنه رنکلی مرمرلر طولدیرمق ویا باقر ایچنه کوموش یرلشدیرمك وبعضاً ده تختهلری اویارق ایچنه باشقا رنکدهکی تختهلردن یاپیلان تزیناتهدهدینور. قاقهلرده کرك اویولان وکرك طولدوریلان سطحلرك سویهسی بردر.

خاتمکاری ، قاقه

Incruster قاقه ايشلهمك .

incrustation كلهسنه باقيكز .

Incrusteur قاقهجى .

قاقه ايشلهين صنعتكار .

Indécis متردد .

أمين اولميهرق ياپيلان چيزكى و شكلار حقنده قوللانيلور . عيان و بللى اولمامق معناسنهده كلور .

Individualité فرديت ، فرديلك .

بر صنعتكار (artiste) ك خصوصيتى (originalité) حقنده استعمال اولنور . او صنعتكارك گندى اثرلرينه ويردیكى شخصيت وسجيه (caractère) ديمكدر .

Industrie صناعت ، صنايع جسيمه .

مواد ابتدائيهنك ديكر بر شكله افراغى ضمنندهكى اعمالات . ثروت بشرى آرتيرهجق مصنوعات . خرفت (metier) معناسنهده كلير .

Industriel صناعى .

dessins industriels صناعى رسمدىيه استعمال اولونمق لازمدر .

arts industriels هده صناعى صنعتلر ديمك ايجاب ايدر .

Inscription كتابه ، محكوكات .

مرمر لوحهلره وياخود بر آبدهنك ويا بر مزار طاشنك كيمه و هانكى وقعهيى درخاطر ايتديرمكه مخصوص اولديغنى مشعر اولق اوزره قازيلمش يازيلره دينور . مزار طاشى كتابهلرى ، چشمه كتابهلرى ، نشانطاشلرى كتابهلرى كبى .

Intermédiaire متوسط .

نقشده بربرینك یانه قونوانش ایکی رنکی یکدیکرینه ربط ایدن متوسط رنك .

Interprétation تفسیر .

هر رسامك طبیعتی افاده ایتمك خصوصنده کوسترديکی طرز، آکلایشی وکوروشنك نتیجه‌سیدر . صنعت ، طبیعتك صنعتکاره کوره بر تفسیریدر .

Intersécance متقطعه .

تزیینی بر موضوعك (motif d'ornementation) صیرا ایله کلن دیکر بر موضوع آراسنده منتظماً فقط آزاده برکلمسی. تناوب alternance صورتنده‌کی تزیناتده مختلف ایکی موضوع بربرینی تعقیب ایده‌رك دوام ایدر ؛ متقطعه‌ده ایسه بر موضوع ، دوام ایدن موضوعلر آراسنده آزاده برکلیر .

Interstice فاصله .

آز آچیقلقده اولان آرالقلر. تزیینی موضوعلر آراسنده‌کی فاصلهلر .

Intrados لنکه ، قارن .

بر کمرك ایچ طرفنده، کمر طاشلرینك حصوله کتیردیکی سطح مقعرکه یوکا کمرك قارنی دینور .

Invention ابداع .

بر صنعتکارك بر صحنه‌یی ویا بر موضوعی طرز ترکیبنده‌کی خصوصیت، تصور. بو طابلو بر اثر ابداعدر دینور .

Ionique ایونیك *

یونان معماریسنه عائد بر اسلوب . بو اسلوبده ستون باشلقلرینك ایکی طرفی قیوریملرله مزیندر . منشأی اناطولیدر. Entablement صاچاقلق کلمه‌سنه باقکز.

ایونیك

Isolé *(archit)* اقسام مجرده *

اقسام مجرده

بنانك قسم آصليسندن آيريلش ، اوكه وياخود يان طرفه آيريجه ياپيلمش اقسام . مجرد ستون دیه اقسام انشائیه‌دن هیچ برینه ملاصق اولميان ستونه اطلاق اولونور. معمافيه تحتانی اوله‌رق بر اوست تمل وياخود فوقانی اوله‌رق بر صاچاقلق ايله مربوط اولان ستونلره‌ده مجرد نظريله باقيله‌بيلور. عين پلانه تابع اولديغی حالده بنايه ملاصق اولميه‌رق ياپيلان كوشكلر و سائر بو كی تمات انشائيه حقنده‌ده مستعملدر . Soutien isolé يعنی مجرد ستون و آياقلره « عماد » ديمك لازمكلور .

Jacquemart طنه‌زن .

اسكی بويوك ساعتلرده ساعتك ايكی طرفنده آلی طوقماقلی هيكللردر كه ساعت باشی كلديكی زمان اورته‌ده‌كی چاكه اورورلر .

Jalousie *(archit)* پانجور .

اخشاب ويا ده‌ميردن آرالقلی ، كوچوك و مائل لوحه‌لردن مركب پنجره كپنكلريدر كه داخلدن خارجه باقيلديغی وقت طيشاريسی كورولور ؛ فقط طيشارودن ايچريده كيلر كورونمز . بنالرده كونشك ايچريه كيرمسنی منع ايتمك فقط هوايه مانع اولمامق مقصديله ياپيلور . انواعی واردر .

Jambe de force *(archit)* كوكوسله‌مه ، دستك *

كوكوسله‌مه ، دستك

بر چاتمه (charpente) كرسته‌سنی تقويه ايتمك ايچون آلته قونولان و او خطك صالليلغنی قيصالدان ديكر بر پارچه‌يه دينور . بعض مائل انهدام و تهلكه‌لی ديوارلره قونيلان طاياقلره‌ده دينور . درين تمللر آچيلديغی وقت طوپراغك بيقلمامسی ايچون قونيلان آغاجلره‌ده كوكوسله‌مه و دستك دينور . بونلر مائلاً وضع اولنور .

Jambe d'encoignure *(archit)* کوشه باجاغی، کوشه قیرمه‌سی.

اخشاب بر بنانك کوشه‌سنده‌کی دیره‌که دینور .

Jambe étrière *(archit)* اوزه‌نکی آیاغی .

بردیوارك رأسنده مضاعف استناد نقطه‌سی اولمق اوزره احضار ایدیلن قسم.

Jambe sous poutre *(archit)* خطل یاتاغی .

بر دیوارك اوستنه افقی اوله‌رق کله‌جك خطللرك استناد ایده‌جکی دیوار قسمنه ینه طاشدن وبربرینه کچمه‌لی اوله‌رق (chaîne) شکلنده یاپیلان یاتاقلر.

Jambe قول .

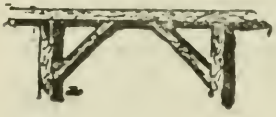

کردانه

Jambette *(archit)* کردانه ⋆

بر ماقاص کیریشنی، بر ماهیا کیریشنی تقویه ایتمك و وزونلغنی آزالتمه‌رق یل ویرمه‌سنه مانع اولمق اوزره ایکی طرفلرینه وضع اولونان دستکلرکه عین زمانده کوکسلمه ماهیتنده‌درلر .

Japonisme ژاپونیه .

ژاپون طرز صنعتندن ملهم اوله‌رق کرك چیزکی وکرك رنك اعتباریله او طرزه یاقین اثرلر یاپان صنعتکارلرك تعقیب ایتدیکی مسلك .

Jardins *(architecture des)* باغچه معماریسی .

باغچه رسملری یاپمق صنعتی. بو صنعتده باشلیجه ایکی مکتب موجوددر، ریسی فرانسز باغچه‌لریدرکه André Le Nôtre طرفندن ایجاد اولونمشدر .دیکری انکلیز کاری باغچه‌لردرکه موجدی Wiliam Kent در. چین باغچه‌لرندن آلنمشدر.

فرانسز کاری باغچه‌لرده اراضینك طبیعی عارضه‌لری تسویه ایدیله‌رك منتظم شکللر، حوضلر، سدلر یاپیله‌رق چمنلکلر و یاصدیقلر اشکال منتظمهٔ هندسیه اوزره طرح اولونور وآغاجلر طبیعی براقیلمیوب اهرام و مخروطی شکللرده کسیلور ویاپراقلر بر حذایه کلمك اوزره بودانیر .

انكليز كارى باغچه‌لرده ايسه بونك عكسنه‌در. كرك اراضى وكرك آغاجلر طبيقى طبيعتده اولديغى كبى قارمه قاريشيق و پريشان براقيلور و طبيعت تقليد ايديلور .

Joaillerie جواهرجيلك .

ذى‌قيمت طاشلرى آلتون و يا كوموش اوستنه طاقمق صنعتى .

Joint *(archit)* درز آرالغى ،

فصل مشترك *

درز آرالغى ، فصل مشترك

بر بناك طاشلرى ويا طوغله‌لرى آراسنده خرج ويا چمنطوايله‌طولدورلمغه مخصوص اوله‌رق قالان آرالقلر .

Joint a onglet طيرناقلى درز .

٤٥ درجه زاويه‌لى درزلر.

carré — قائم درز .

سطحلرى زاويهٔ قائمه تشكيل‌ايده‌جك صورتده كسيلمش مواد انشائيه‌نك حصوله كتيرديكى درزلر .

de lit — افقى درز .

اوزرلرينه باشقا بر صيرا كله‌جك اولان افقى درزلر.

en coupe — قطرى درز .

بر نصف قطر استقامتنده ميل ايتديريلن درزلر .

montant — شاقولى درز .

عمودى درزلر.

Jointoyer درز ايتمك .

طاشلرك آرالرنده‌كى كوچوك آچيقلقلرى خرجله دولدوروب دوزله‌مك وديوارك سطحيله بر ياپمق.

Jouée قالینلق . (پنجره و قاپو حفنده)

بر دیوارده قاپو ویا پنجره ایچون آچیلمش اولان فرجه‌نك دیواره کلن آچیقلغی . دیوار قالینلغی .

Jour d'escalier مردیودن قوواسی .

مردیوه‌نلرك کوپشته‌لری آراسنده قالان مدور ومردیوه‌ن بوینجه حصوله کلن قویو کبی بوشلق .

Jour d'en haut فوقانی ایشیق .

یوقاروطرفدن آشاغیه طوغری مائلاً کلن ایشیقلر .

Jury حکم .

صنایع نفیسه صالونلرنده آثارك قبولی ایچون تشکل ایدن هیئت امتحانیه‌که بونلر اثرلری تشهیر ایدن صنعتکارلر طرفندن انتخاب اولونور و اثرلری رأی طوپلامق صورتیله قبول ویا رد ایدرلر .

K

Khmer قیمه‌ر .

قامبوجك قدیم معماریسنه ویریلن اسم . هند معماریسیله مناسبتدار اولان و شرقك مهم بر معماری شعبه‌سنی تشکیل ایده‌ن صنعت .

Kiosque (*archit*) کوشك *

باغچه‌لرده مناسب محللره پاپیلان مزین وکوچوك بنالر . بزده‌کی کوشك بونك مقابلی دکلدر . کوشك دیه یازلق أولره دینور . فرانسزجه Kiosque دیدکلری بنالر کوچوك قمریه ویا مهتابیه‌یه بکزه‌ر سوسلی باغچه بنالریدر .

کوشك

ل

Labyrinthe لابیره‌نت *

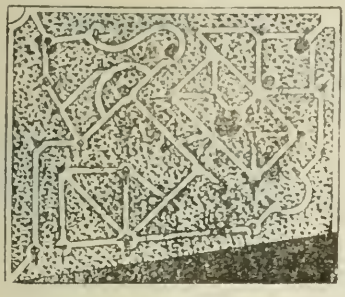

لابیره‌نت

باغچه‌تنظیمنده یوللری، طولاشیلدیغی وقت شاشیریله‌رق ایچندن چیقلمیه‌جق برشکلده یاپمقدن حصوله‌کلن شکلدرکه بو یوللرك اطرافنده‌کی طرحلره اغاج وبودور اورمان دیکیلور . تحت‌الزمین طولاشیق یوللری اولان یرلره‌ده دینور. أسکی رومالیلری کبی . ایچنه کیره‌نلر رهبرسز یولی بولوب چیقامازلر.

Lambris (archit) أتکلك قاپلامه‌سی *

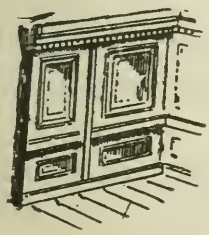

أتکلك قاپلامه‌سی

مرانغوز کاری سیلمه‌لی تخته‌لر ویادیوار اوستنه‌طوغریدن طوغری‌یه تطبیق ایدیلمش آلچی صفیحه‌لرله دیوارلرك ویا بولمه‌لرك اورتوله‌سندن حصوله کلن قاپلامه‌قسملری .

Lampe antique چراغ *

چراغ

طوپراق ویا معدندن، ایچنه معمول یاغ قونیلوب اوچ‌طرفنده‌کی دلیکه برفتیل طاقیله‌رق یاقمغه مخصوص اسکی یاغ قندیللری .

Lancette (archit) حاد سیوری کمر *

حاد سیوری کمر

اون بشنجی واون آلتنجی عصر میلادیده مستعمل غایت حادسیوری کمر (ogive). بوکمرك شکلی مرکزلری بربرندن غایت اوزاق اولان ایکی قوس دائره‌ایله‌رسم اولونور.

Lanterne فنار *

بر بنانك تپه‌سنده ویا قبه‌نك اوستنده داخله ضیا و هوا ویرمك اوزره جهاتدا کبی و یاخود اطرافی پنجره‌لی اوله‌رق یاپیلان کوچوك قوله‌جکلر .

فنار

Laques (*peint*) لاك .

آلومینلی بعض شفاف بویاله ویریلن اسمدر. چین وژاپونیاده قوللانیلان بر نوع «ورنی»درکه ژاپون معمولاتی تخته و سائر اشیالر اوزرینه سورولور وپارلار. بوطرزده‌یاپیلمش اشیالره‌ساده‌جه«لاك» ویا «لاکه» دیرلر.

Larmier (*archit*) داملالق ، صاچاق *

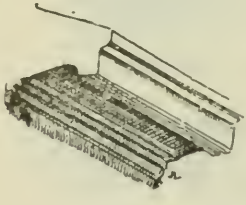

داملالق ، صاچاق

دامدن آقان صولردن بنانی محافظه ایچون جزئی کنیشلکده طیشارویه طوغری طاشغین اوله‌رق یاپیلان دام قسمی . صاچاق دخی دینور . قلاسیك معماریده قورنیشی تشکیل‌ایده‌ن سیلمه (Moulure) لرك چیقینتیسنه دینور .

Latéral (*archit*) جانبی .

یانلرده اولان شیلره دینور . جانبی پنجره دیه بویوك بر پنجره‌نك ایکی طرفنده‌کی پنجره‌لره دینور .

Lavé یالامه رسم .

یالامه (Lavis) اصولیله یاپیلمش رسملره دینور .

Lavis یالامه .

بر رسمك کولکه‌لرینی یا مستوی رنکلر ویاخود بر رنکك آچیقلی و قویولی درجاتیله کوسترمك اصولنه دینور .

ماکنه و معماری رسملرنده قوللانیلور .

Légende تعريفات .

بر خريطه ويا بر پلانك بر طرفنده‌كى محل مخصوصه يازيلان ايضاحات . بعض طابلولرك ويا فرمسكلرك ايچلرينه اولدقلرينى كوسترمك ايچون يازيلمش يازيلره‌ده دينور .

Liberté de main أل حفيفلكى .

بر استادك فورچه‌يى ويا قلمى قوللانمقده كوسترديكى أل مهارتى .

Ligne خط ، چيزكى .

رسمده اشكالك محيطنى تشكيل ايدن چيزكيه دينور . چيزكيى رنكه فدا ايتمك ديمك ، شكلك محيطندن زياده رنكنه اهميت ويرمك ديمكدر .

Ligne horizontale خط افقى .

Ligne de naissance (*archit*) اوزه‌نكى خطى .

شاقولى بر سطحله ، بر كمرك مقعر سطحنك برلشديكى خط .

Ligne de niveau سويه خطى .

بربرندن اوزاق ايكى نقطه‌نك افقى وضعيتلرينى كوسترەن خط .

Ligne de pente ميل خطى .

ايكى نقطه آراسنده‌كى سويه فرقنى كوسترەن خط .

Ligne de terre زمين خطى .

بر رسم مناظريده اساس اولان خط افقى .

Ligne méplate خط فاصل .

بر سطحدن ديكر سطحه كچيلديكنى ارائه ايدن خط .

Ligne fuyante خط فرارى .

مناظرده بر نقطه‌ده برلشير كبى كورونەن و حقيقتده يكديكرينه موازى اولان خطلر .

Ligne d'ombre كولكه خطی .

كولكه‌لی قسملری ضیالی قسملردن آییران حط .

Ligne ponctuée خط موهوم ، نقطه‌لی خط .

صیرا ایله نقطه‌لردن عبارت اولوب پلان ویا سائر رسملرده یا محورلری ویا غیر مرئی خطلری کوسترمك ایچون قوللانیلور .

Ligne horaire بسیطهٔ شمسیه خطلری .

کونش ساعتلرنده ساعتی کوسترمك اوزره چیزیلن خطلر

Linteau (*archit*) بویوندروق .

بر پنجره ویا قاپو بوشلغنك قائم آیاقلرینی (pied droit) برلشدیرمن افقی بندلر .

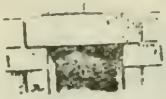

Lisse (*archit*) دور *

سیلمه‌سز و تزیناتسز بسیط سطحلر .

Lit d'un claveau (*archit*) یاتاق .

بر کمر طاشنك استناد ایتدیکی سطح .

بویوندروق

Lobe (*archit*) فص ، دیلیم *

غوتیك و مغرب معماریسنده مختلف دائره قوسلرندن دیلیم دیلیم آیریلمش کمرلر، عرب معماریسنده‌کی سیوری کمرلر دائما بویله « فص » لردن عبارتدر وهر کمرده‌کی فصلرك عددی تکدر. غوتیك معماریسنده بو « فص » لر چیچك تزیینات ایله سوسلنمشدر .

فص ، دیلیم

Lobé مفصص ، دیلیملی .

« فص » لره آیریلمش .

Loggia لوجه ، لوجیا *

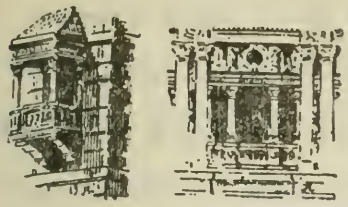

لوجه ، لوجیا

پنجره کبی ستونلرله و بعضاً بنادن جیقمه اولهرق اوستی و اطرافی رواقلی یاپیلان بالقونلردر . تیاترولرده اوچ طرفی قاپالی اولوب بر طرفی صحنه‌یه طوغری آچیق اولان کوچوك حجره‌جکلره دینور .

Logement مسکن .

اسکان و اقامته مخصوص اوطه‌لرك هیئت مجموعه‌سی.

Longrine (*cmstr*) طابان کیریشی ، خطل *

طابان کیریشی ، خطل

بر دیوارك اوزونلغنجه اوستنه یاتیریلان ویا یکدیکرندن آز فاصله‌لی ستونلر اوستنه افقی اولهرق قونیلان صاغلام و متین آخشاب کیریشلردرکه چاتی بونك اوستنه استناد ایدر .

Lucarne چاتی پنجره‌سی *

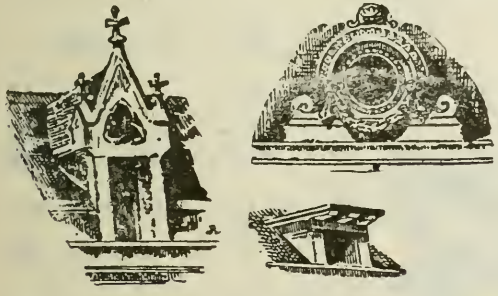

چاتی پنجره‌سی

بر چاتینك سطح مائلی اوزرنده عموداً آچیلمش و اوستی اوفاق بر چاتی ایله اورتولمش پنجره‌لر . قرون وسطا بنالرنده کثرتله استعمال اولونان بو چاتی پنجره‌لرینك مختلف اسلوبلره کوره مختلف اشکالی واردر .

Lumière ایشیق .

بر طابلو ویا بر رسمك اك منور قسمی ایچون استعمال اولنور .
مثال : بو طابلونك بعض قسملرنده ایشیق آزدر .

Lumineux منور ، ایشیقلی .

رنکلری آچیق و ضیالی اولهرق یاپیلمش طابلولر ایچون مستعملدر . موضوعك هر طرفی بویوك بر ضیا آلتنده و هر طرفدن ایشیقلی اولان رسمه غایت منور بر رسم دینه‌بیلور .

M

Machicoulis سنك انداز ، تپه مازغالی *

سنك انداز، تپه‌مازغالی

قرون وسطاده کی قلعه‌لرك دیوار دیبلرینی محافظه و مدافعه ایچون قلعه‌نك اوست قسمنده طیشاری‌یه طوغری طاشقین اولهرق یاپیلان مازغالی قسملر . دیوار دیبنه یاقلاشان دشمن اوزرینه بودلیکلردن طاش وسائره آتیلوردی .

Main courante *(archit)* کوپشته .

مردیوه‌ن طرابزانلرینك اوست قسمنده أل طوته‌جق کنار . طرابزانلر ده‌میردن اولدیغی تقدیرده اکثریا کوپشته آخشابدن معمولدر . بونلرك چوخه و قماش قاپلانمشلری دخی واردر . بعضاً مرمر مردیوه‌نلرك کوپشته‌لریده مرمردن معمولدر .

Maître استاد .

أثرلری بر مکتب احداث ایده‌جك قدر ممتاز اولان صنعتکار .

Manière طرز .

بر صنعتکارك کندینه مخصوص اولان ترکیبی ، اصوللری و ایشله‌یشی .

« بو طابلو Corot طرزنده یاپیلمشدر » دیمك اونك اصول نقشنده و اونك اثرینه بکزه‌مین دیمکدر. بعضاً بر صنعتکار مختلف طرزلرده چالیشور. هر استادك بیله حیاتنده بر قاچ طرز دکیشدیردیکی کورولمشدر.

Mannequin مانکه ، اویوق * (بوروق وزننده)

مانکن ، اویوق

مفصللری متحرك ، آغاجدن معمول کوچوك ویا بویوك انسان شکلی که رساملر اوکا ایستدکلری وضعیتی ویره‌رك او وضعیتلری قولایجه تصورایدرلر. بویوك مانکنلره البسه دخی کیدیریله‌رك قماشك بوروشقلقلری تدقیق و مطالعه و حقیقتده آله‌جغی شکللره کوره رسم ایدیلور. رنکلرك قویولق و آچیقلیقلری کورولور. اویوق تعبیری اویمق ، بکزه‌مکدن کلور.

Manteau d'arlequin آرله کن آتقیسی *

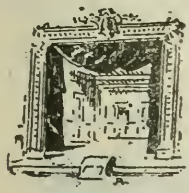

آرله‌کن آتقیسی

تیاترولر صحنه‌لرنده اوکده‌کی پرده قالقدیغی زمان قالان فاربالالی قسمدر که آرقه‌ده‌کی دیب پرده‌سنه کوره اکلی ویا اکسیز اوله‌رق تنظیم اولونور.

Manuscrit یازمه ، أل یازمه‌سی.

أل ایله یازیلش کتابلر. قرون وسطاده مطبعه ایجاد ایدیلمه‌دن اؤل بوتون کتابلر أل ایله یازیلوردی. بونلرك اکثریسی تذهیب و مینیاتورلرله سوسلنیردی.

Mappe جلبند.

ایچنه رسم کاغدلری ویا یاپیلمش رسملر قونیله‌رق اونلری بوزولمقدن محافظه ایده‌ن کتاب قابی کبی بر کنارندن بزله یاپیشمش ایکی موقووادن عبارت قاپاقر.

Marche (*archit*) باصاماق *

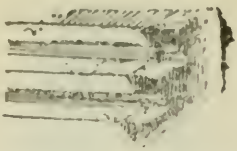

بر مردیوه‌نك باصیله‌جق قدمه‌سی . آیاغك باصدیغی افقی قسم . شاقولی اولان قسمنه رخت contre marche دینور .

Marge هامش .

باصاماق

رسمده و طبع ایدیلن کتابلرده کاغدك وصحیفه‌نك اطرافنده قالان بوش و بیاض قسم .

Mariniste دکز رسامی .

دکز رسملری یاپمقده اختصاصی اولان رسام .

Marqueterie رصعکاری .

مختلف رنکلی تخته، معدن ویا مرمر وسائره پارچه‌لرینی دیکر برسطح ایچنده‌کی اویولمش قسملره یرلشدیره‌رك تزیینی شکللر وجوده کتیرمك صنعتی. شامده کثرتله استعمال اولونان بر اصولدر .

Marqueteur رصعکار .

رصعکاری یاپمقده متخصص صنعتکار ویا زاناعتکار (artisan) .

Marquise ناغول ، مارکیز *

ناغول ، مارکیز

بر بنانك اطرافنده ویا بر قاپونك اوستنده یاغمور وکونشدن محافظه‌ایچون یاپیلان کوچوك وخفیف سقیفه‌لر. تیاترو واوتل قاپولری اوستنه یاپیلان بویوجك سقیفه‌لره‌ده دینور . عمومیتله بونلر جامدن یاپیلور .

Masse کتله .

صنعتده «کتله»دیه تفصیلات (détail) دن صرفنظر اوله‌رق هیئت مجموعه‌یه دینور. آغاجك کتله‌سی دیمك یاپراقلردن صرفنظر هیئت عمومیه‌سنك شکلی دیمکدر. کتله‌ایشله‌مك؛ تفصیلاتی براقه‌رق شکل عمومی‌یی یاپمق دیمکدر.

Massif *(archit)* بنا کتله‌سی ، کتله ، صوم .

بوشلقلری اولمایان بر دیوار حقنده صوم دیوار دینور . بنانك هیئت عمومیه‌سنی تشکیل ایدن دیوارلره تعبیر اولنور . قابا تزیینات حقنده‌ده صوم تزیینات تعبیری قوللانیلور.

Mausolé تربه ، مَرقد .

پیغمبران و أولیای کرام ایله مشاهیر و اعاظم رجالك مزارلری اوستنه یاپیلان بنالر. آناطولیده أسکی هالیقارناس شهری اولان بودرومده قرالیچه « آرته‌میس » ك زوجی « موزول » نامنه یاپیلان بویوك مزاردن قالمه برکله‌در.

Ménea *(archit)* پنجره بوله‌سی *

پنجره بوله‌سی

غوتیك وره‌نه‌سه‌نس اسلوبنده‌کی بنالرده پنجره‌لرك بوشلقلرینی متعدد اقسامه آیرمق اوزره مختلف پروفیلده یاپیلمش طاش سیلمه‌لردر.

ره‌نه‌سانسده قیدلر یکدیکرینی قائماً قطع ایده‌ر شکلده یاپیلوردی . بو قیدلرك آرالرنده قالان قطعه‌لرایچنه معدنی رابطه‌لرله کوچوك جاملر طاقیلیردی.

Merlon *(archit)* پارباته‌سپری *

پارباته‌سپری

قلعه‌لرك اوزرنده‌کی پارباته‌لرك آرالقلر تشکیل ایده‌ن فاصله‌سی سپرلری که بونلرك اوستی انشاآتك اسلوبنه کوره مختلف شکلده یاپیلور .

Metope *(archit)* مەطوپ .

یونان معماریسنده أفریزی تزیین ایدەن ، اورتەلرنده شاقولی پیولر واوجلرنده پوسکول شکللری بولونان برعنصر تزیین ، آخشاب انشا آتدەباش طابان اوستنه بینەن کیریشلرك خارجه چیقان اوجلرینی تقلیداً یاپیلمشدر.

Meurtrière مازغال ، گز .

قلعەدیوارلرینه آچیلان دلیکلر کە اورادن قلعەیی مدافعەایدنلر اوق وسائره آتارلر.

Mezzanine *(archit)* آرا قاتی *

آرا قاتی

برقاتك اوستنده و اوقات ایکنده یاپیلمش کی اولان قیصەقات. خارجدن هرایکی قات بر قات اولەرق یاپیلمش کی کورینور .

Mièvrerie سولپوکلك .

رسمده عجمیجه خطلر بولونمسی ورسمك متین اولمامسی حقنده مستعملدر.

Mihrab *(archit)* محراب .

جامعلرده امامك بولوندیغی و قبلەیه متوجه اولان حجروی محل .

Miliaire کرکوز .

یوللرده مسافەلری کوسترر وهر فرسخ باشنه دیکیلور طاشلر .

Miniature مینیاتور ، خرده نقش .

اسکی أل یازیسی کتابلری رسملەمك وتزیین ایتمك اوزره صولی بویا ویا کواش اصولیله یاپیلان اینجه ودقتلی رسملر .

بو یولده ایجه و دقتلی اوله‌رق یاپیلمش پك کوچك قطعه‌ده‌کی رسم ، نقش وحك کبی آثار صنعته‌ده اطلاق اولونور. مینیاتورلر اکثریا فیل دیشی و دری (ترشه) اوزرینه یاپیلور .

Miniaturiste مینیاتور رسامی .

مینیاتور یاپان رسام . مینیاتور طرزنده پورتره‌لر ایشله‌ین رسام .

Minute *(archit)* دقیقه.

چاپ (module) ك ۳۰ قسمده برقسمی [باقکز module] .

Modelage اورنه‌کنی یاپمه ، تجسیم ایتمه.

هیکلتراشلرك آلچیدن ، پیشمش طوپراقدن ، بروزدن ، مرمردن ویا طاشدن یاپه‌جقلری هیکللرك لوله‌جی چاموری ویا بالمومیدن کوچوك ویا بویوك اورنه‌ك (modèle) ینی یاپمغه اطلاق اولنور.

هیکلك ویاآثار نحتیه‌نك سطحلری‌اوزرنده‌کی تفصیلاتی میدانه‌چیقارارق ایشله‌مکده دینور . تجسیم معناسنه .

Modèle اورنه‌ك ، مودل .

اورنه‌ك‌دیه اونك عینی یاپمق اوزره وجوده کتیریلن نمونه‌لك شکللره دینور . مثلا بر رسم اورنه‌کی (un modèle de dessin) دینور . نحته‌ده هیکلتراشك اساس و نمونه اولمق اوزره بالمومی ویا لوله‌جی چامورندن یاپدیغی فیکوره دینور .

مودل لسانمزه کچمش کیدر . آته‌لیه‌لرده مودل دیه ذی‌حیات اورنه‌ك (modèle vivant) لره دینور . انسان رسملرینی اوکرەنمك ایچون ارکك ویا قادین مودللر آته‌لیه و رسم مکتبلرنده یوکسکجه یاپیلان محل مخصوصلرده وضعیت آلوب طورور و طلبه‌لر اونلرك قارشوسنده چالیشه‌رق رسملرینی یاپارلر .

Modelé تحسيمات .

نقشده سطحلرك مجسميتى كوسترمك . نحته بالمومى ويا چاموردن ياپيلان اثرلر. قارا قلمده (une figure modelée avec soin) ديمك اوفيكورك هر بر قابارتيسى و يووارلاقلقلرى دقتله افاده ايدلمش ، تحسيماتى كوسترلمش ديمكدر. هر طرفنده‌كى كيرينتى وچيقينتيلرى تماميله ايشلنمش اولان برهيكل حقنده (une statue d'un beau modelé) تحسيماتى كوزمل برهيكل دينور.

Modeler تجسيم ايتمك ، مجسملشديرمك .

بر هيكلك تحسيماتنى ايشلهمك وكوسترمك. بر رسمده تدريجاً قويولاشان ويا آچيلان رنكلرله بر سطحك ويا اراضينك مختلف سطحلرينى ارائه ايتمك.

Modeleur مجسم .

چامور ويا بالمومدن هيكل و منحوتات اورنهكلرى ياپان و بونلرك طاش ويا معدندن برر صورتلرينى ياپمق ايچون چامور ويا بالمومدن بويله نمونه‌لر ايشليهن و حاضرلايان صنعتكار.

Modenature سيلمه طاقمى .

هرهانكى براسلوبده مستعمل سيلمه‌لرك انواعى وبونلرك اولچو وقالبلرى.

Moderne عصرى ، شيمدكى ، زمانى ، نوايين .

Moderniser عصريلشديرمك .

اسكى بر موضوعى تازه‌لشديرمك ويكى و زمان آخيره موافق بر طرزه صوقمق .

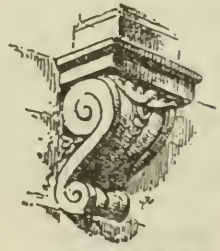

دستكجه

Modillon (*archit*) دستكجه .

بر بالقون ويا بر « قورنيش »ك چيقينتيسى آلتنه صيرا ايله و بربرندن مساوى مسافه‌لرده قونيلان تزيينى موضوعلر (motif de décoration). بونلرك افقى وضعيتده قونولمشلرينه‌ده دستكجه دينور .

Modulaire *(archit)* چاپلی نظاملر .

قدیم یونانلیلر و رومالیلرہ عائد اولان نظامات معماریہ حقندہ مستعمل بر اصطلاحدر .

Module *(archit)* چاپ .

نظامات معماریہدہ ابعادی اولچمکہ مخصوص واحد قیاسی کہ ستونك نصف قطر وسطیسنہ مساویدر . بو نصف قطر یعنی چاپدہ ۳۰ مساوی قسمہ تقسیم اولونہرق هر برینہ دقیقہ « minute » تسمیہ اولونور . یعنی بر چاپ ۳۰ دقیقہدر .

Molette دستہ سنك ، مردانہ *

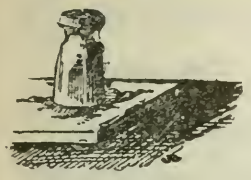

دستہ سنك ، مردانہ

بویالری أزمکہ مخصوص مرمر ، پورسلن ، صوماکی ویا بللور هاوان ألی . أسکی رسامللرك هپسی بویالرینی کندیلری ازرلردی. بویالر، بردوز مرمر اوستنہ قونولہرق أزیلور .

Monochrome یکرنك ، وحیداللون .

یالکز بر رنکلہ یاپیلمش نقش .

Monographie مونوغرافی ، توصیفنامہ .

یالکز بر صنعتکارك ترجمۂ حالی واثرلرینہ عائد اولہرق یازیلان کتاب ـ یالکز بر اثر صنعتی تدقیق ایدہن کتاب . بر بنانك « مونوغرافی » سی دیہ او بنانك تکمیل تفصیلاتی ایضاح ایدہن ، پلانلرینی و مختلف اقسام تزیینیہ و معماریہسنی کوسترہن اثرلرہ دینور .

Monoptère *(archit)* مونوپتہر *

مونوپتہر

قدیم یونان معبدلرینك مدور ویالکز بر صیرا ستونلری حائز شکلندہ اولانلرینہ تسمیہ اولنور . آتنہدہ لیزیقارتك خوراژیك آبدہسی بو نوعدہ بنادر .

يكباب، مونوپيل

Moncpyle *(archit)* يكباب ، مونوپيل *
يالكز بر قاپوسى اولان قديم معبد ويا بنا .

Montant *(archit)* ديكمه .
بر آچيقلق (فرُجه bai-)نك ايكى شاقولى قسملرينه سوكه كبى قونيلان كرەسته ويا دەمبرلر .

Montée *(archit)* كمر ارتفاعى .
كليد طاشنك آلتندن اولچمك اوزره بر كمرك يوكسكلكى .

Monter une couleur *(peint)* رنكى يوكسلتمك .
بر رنكك كثافتنى (intentité) تزيد ايتمك ، قوتنى آرتديرمق .

Monument آبده .
عربى ابددن مشتق ؛ دائم اولان شى معناسنه اولوب يكى اصطلاحدر جمعى آبدات كلير . بر ذاتك ، بر شيئك ويا بر وقعەنك تذكير نامى و تأييد خاطرەسى ايچون انشا و ركز اولونان آثار معماريه و نحتيەيه دينور .
ستون ، هيكل ويا سائر آثار صنعت . سلطان احمد ميدانندەكى ديكيلى طاش ، چنبرلى طاش ، طونج يبلان ، قيز طاشى ، آبدۀ حريت اسكى تورکلرك اورخون آبدەسى كبى .
— منافع عموميەيه عائد اولوب مبانئ عاديەنك فوقنده بولونان وياخود عظمت وكوزللكيله تمايز ايدن آثار معماريه . سليمانيه جامعى ، سلطان احمد چشمەسى ، بندلر كبى استانبولك مبانئ عاليەسى .
— (عتيقيات) ازمنۀ قديمەده بر علم دورينك براقديغى شايان دقت اثرلر . انشاآت قديمه ، اشياى قديمه ، آثار نقشيه .

— **Monument mégalitique** مغاليتى آبده .
اقوام قديمه طرفندن بويوك طاشلرى شاقولى اولەرق ركز ايدوب اوزرلرينه افقى طاشلر قويەرق حصوله كتيريلن و مقبر اولديغى ظن ايديلن اثرلر .

— Les monuments de l'art صنعت آبده‌لری .

تاریخ صنعتده تمیز ایدن آثار معماریه ، نحته ونقشیه .

— Monument historique آبدات تاریخیه.

وقایع تاریخیه‌نك تحقیق و تدقیقنه یارایان اثرلر . مه‌دای (médaille) و مهرلر تاریخ ایچون قیمتلی برر آبده‌در .

[۲۳ ربیع‌الاخر سنه ۱۳۰۱ و ۹ شباط سنه ۱۲۹۹ تاریخلی آثار عتیقه نظامنامه‌سنك اوتوز اوچنجی ماده‌سنده عمومی و خصوصی محللرده موجود ومرکوزاولان آثار عتیقه‌یی تخریب ویاخود رخنه‌دار ایدنلردن قانون جزانك یوز اوتوز سکزنجی ماده‌سی موجبنجه تضمینات وجزای نقدی آلنمقله حقلرنده بر آیدن بر سنه‌یه قدر حبس جزاسی دخی اجرا قیلنور] دیو محرر اولوب بو کبی آبداتك تعمیر و ترمیمنه و حسن محافظه‌سنه معارف (نظارتی) وکالتی مأمور ایدیلشدر .

— Monuments publics آبدات عمومیه .

منافع عمومیه ویا شهرك تزیینی ایچون یاپیلمش آبداتدر، فرانسزجه‌ده بو تعبیر ایله édifices publics تعبیری اکثریا بربرینه قاریشدیریلور . بویوك وقایع تاریخیه‌نك ویا مشهور ذواتك تأیید خاطره‌سی ایچون یاپیلان طاق ظفرلر ، اهراملر ، ستونلر ، هیکللر کبی آبدات عمومیه ایله معماریسی کوزه‌ل اولان سرای، کلیسا، تیاترو وسائره کبی مبانیٔ عمومیه‌یی اکثریا monuments publics نامی آلتنده ذکرایدرلر. یونی (مبانیٔ عمومیه) دیه ترجمه ایتمك مناسب اولور . اداره نقطهٔ نظرندن مبانیٔ عمومیه اوچ قسمه آیریلور . سیویل مبانی ، مبانیٔ عسکریه ، مبانیٔ تاریخیه .

Monumental آبده‌وی ، بنائی .

معماریده جسیم بنالره دینور. نقشده غایت بویوك سطحلری تزیین ایتمك ایچون یاپیلمش فرسك ویا طابلولره اطلاق اولونور. نحته‌ده بویوك قطعه‌ده و بنالرك جبهه‌لرنده‌کی تزیینات آراسنه قونیلمق اوزره یاپیلان جسیم هیکل و فیکورلره تعبیر اولونور .

Mosaïque موزاییق ، دیزه‌سنك ، دیزه‌نكاری *

موزاییق

كوچوك كوچوك رنكلى طاش ويا جام پارچه‌لريله ياپيلمش رسملر .

موزايق

تاريخ صنعتده مهم بر موقع اشغال ايدن موزايق اصولى پك أسكى زمانلردنبرى مستعملدر. موزايق ايچون استعمال اولونان كوچوك مكعبجقلر، ياپيله‌جق سطحه كوره طاولا زارى كبى ويادها كوچوك اولوب اكثريا خمورى بويانمش مينا ويا جامدندر . بونلرى ديوار ويا سائر دوز بر سطح اوستنه بر نوع خرج ويا چمنطو ايله تثبيت ايدرك رسملر حصوله كتيررلر. استانبولده أك أسكى موزايقلر آياصوفيه جامعنده كورىلور . بيزانس أثرى اولان قعريه جامعنك موزايقلرى ده مشهوردر.

Mosaïste ريزه‌كار .

موزايق ايشله‌ين صنعتكار .

Motif موضوع .

بر طابلونك، برفيكورك ، بر زمره (groupe)نك، بر كل تزيينى ensemble décoratif نك رسمنه اساس اولان فكر (sujet).

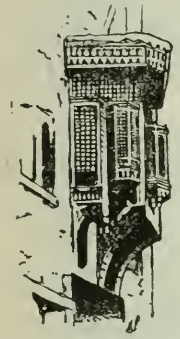

مشرفيه ، شبكيه

Moucharabi (*archit*) مشرفيه ، شبكيه *

مصر وعرب مملكتلرنده قوللانيلان مزين قفصلى پنجره‌لر وشاهنشينلره اطلاق اولونور. كوچوك كوچوك تخته‌لردن ياپيلمش اولان بو قفصلر اكثريا مختلف رنكلرى و شكللرى حاويدر .

Moulure (*archit*) سيلمه *

سيلمه

دوز ، مقعر و يا محدب بر مجنب (profil)ى اولان وديوارلرك سطحنه تزيينات اوله‌رق قونيلان چوبوق شكلنده‌كى چيقينتيلر (saillie). بونلرك هر بر شكلنه كوره مختلف اسملرى واردر . سيلمه‌لرك دوز و چكمه اولانلرى اولديغى كبى اوزرلرينه

یاپراق و چیچکلر ایشلنمش و یا قابارتیلمش اولانلریده واردر . هر معماری

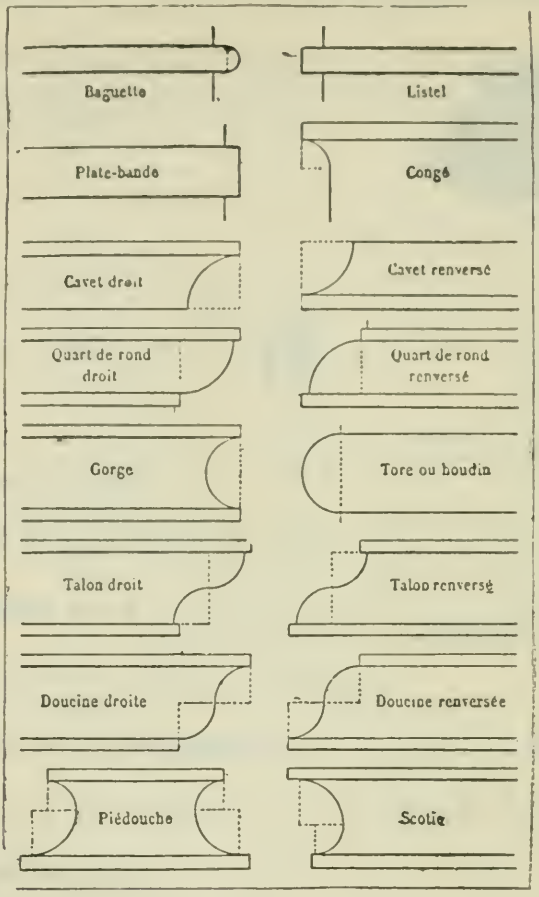

سیلمه

اسلوبنك كندینه مخصوص سیلمه شكللری واردر. بوشكللرك هیئت مجموعه‌سنه سیلمه طاقمی modénature دینور .

Moulurer سیلمه‌له‌مك .

سیلمه چكمك ، بر سطحی سیلمه ایله تزیین ایتمك.

Musée موزه .

آثار صنعتك محافظه‌سنه مخصوص محل ، رسم موزه‌سی، نقش موزه‌سی musée de peintnre.

Mutule *(archit)* موتول ، دوريك فروش *

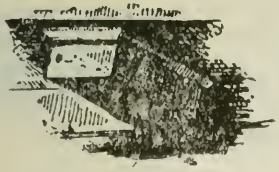

موتول ، دوريك فروش

دوريك نظام معماريسنده مستعمل كنيش و تزيناتسز دستكجه .

Nacré صدفى .

صدفه بكزه‌ين طون (ton) و شفافيتلر حقنده مستعملدر .

Naissance d'une colonne *(archit)* ستون باشلانغجى .

بر ستون كووده (fût) سنك باشلادينى قسم .

Naissance d'une voute *(archit)* كمرباشلانغجى ، اوزه‌نكى خطى .

بر كمر منحنيسنك باشلادينى قسم كه اوزه‌نكى خطى‌ده دينور .

Naos صحن معبد .

وقتيله يونان قديم معبدلرينك قسم وسطيسنه تعبير اولنوردى اليوم يونان وروم كليسالرنده اهالينك دعا ايتمك ايچون طوپلاندينى (صحن) ه تسميه اولنور .

Narcisse نركيس .

تزييناتده قوللانيلان برنوع چيچك .

Nartex دالانه ، طيش دهليز .

كليسالرده داخلى دهليز (vestibule) ، جامعلرده صوك جماعت يرينه‌تقابل ايدن قسم .

Naturalisme طبیعیه .

اثار صنعتده طبیعتی غایت یاقیندن وطوغری اولهرق تدقیق واقاده ایدن برمسلکدر . هرصنعت مکتبنك طبیعتی طبیق طبیقیسنه تقلید ایتمکه تمایلنی ایجاب ایدن فلسفهٔ صنعت .

Nature طبیعتك عینی .

صنعتده طبیعتی تمامیله تقلید ایدهرك یاپیلمش نقش ونحت اثرلرینه دینور بو معناده C'est nature جملهسی قوللانیلورکه دقتله و طبیعتك عینی اولهرق یاپیلمش دیمکدر .

Nature (d'après) طبیعتدن .

جانلی برمودهل ویا برمنظره قارشوسنده طوروب اوکا باقهرق رسم یاپمغه دینور . (بورسم طبیعتدن یاپیلمشدر) کبی .

Nature morte اجسام جامده ، جانسز .

چیچك ، اشیا ، میوه وسائره کبی جامد اولان شیلرك رسملرندن متشکل طابلولره وئهتودلره دینور . جانسزدن جالیشمق .

Nef *(archit)* صحن .

کلیسالرك chœur دینیلن اوکدهکی قسمیله بویوك قاپواراسنده ووسطنده بولنوب قبه ایله اورتولمش اولان قسمی. اکثریا غوتیك معماریسندهکی کلیسالرده ایکی طرفك ستونلرینه استناد ایدهن وباش آشاغیه چوریلش برکمی تکنهسنه بکزهین قسم .

Nef Collaterale یان صحن ، صحن جانبی .

صحن مرکزی (nef centrale) یه موازی اولهرق ایکی طرفده بولنان دیکر صحنلر .

Nerf *(archit)* عصبه .

nervure معناسنهدر . یعنی غوتیك معماریسنده وسیوری کمر اسلوبنده

فصل‌مشترکلرله حدفاصللره قیطان‌شکلنده یاپیلان سیلمه‌لردر. بونلربولوندقلری سطحه کوره مستقیم ویامنحنی جوبوقلر شکلنده‌در .

Nerf d'ogives *(archit)* سیوری کمر عصبه‌سی .

برکمرك‌علیقه(pententif) لرینی طوتان واحاطه ایدن چیقینتلی سیلمه‌لر .

Nerveux عصبی .

نقشده ونحته ترددسز قونولان رنکلر وزنده رسملر حقنده مستعملدر.

Nervure عُصَیبه ، شیرازه .

سیوری کمراصولنده‌کی کمرلرده فصل‌مشترکلرك قوردون شکلنده‌سیلمه‌لی وطاشقین قسمی . کتابلرك صحیفه‌لرینی بربرینه باغلایان آرقه قسمده‌کی‌دیکیش یری «شیرازه». بوحالده nerf دخی دینور .

Neutre بیطرف .

بللی باشلی حاکم (dominant) برونکی اظهار ایتمکسزین مبهم وسونوك اوله‌رق دیکر رنکلرك تأثیرینی بوزمایان رنکلر حقنده مستعملدر. صولی‌بویاده مورمتراق برکول رنکی ایچون قوللانیلور . بیطرف رنکلر طابلولرك زمین واوزاقلقلرینی (fond) یاپمغه پك ألویریشلیدر . دیکر جانلی رنکلری میدانه چیقاریر وشدتلرینی آرتیرر .

Niche *(archit)* حجره ، تحتچه *

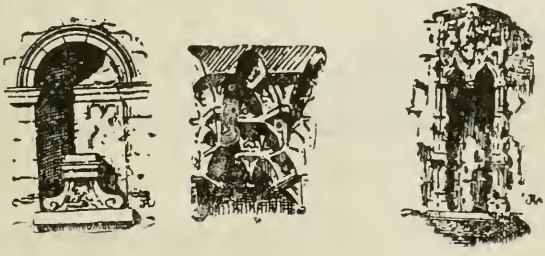

حجره

برجبهده ویادیواردہ محراب شکلنده داخلهطوغری اولمش کیبی براقیلان

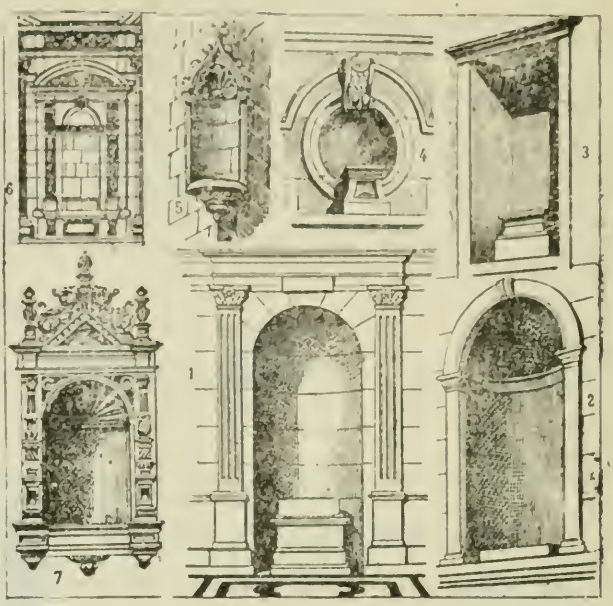

حجره، تختچه

٢،١ — محرابی حجره	٥ — کوشه حجرهسی
٣ — دوز حجره	٦ — یالانجی حجره
٤ — دائرهوی حجره	٧ — طابهر ناقل

حجرهلرکه غوتیك معماریسنده ایچنه هیکل وضع اولنور .

Niche feinte کاذب حجره .

دیواردہ رسمله تقلید اولهرق کوستریلمش اولان حجره ویا انجق کوچوك برهیکل قونهجق قدر درینلکی آز اولان تختچهلر .

Nimbe هاله *

هاله

رسـاملرك اعزه رسملرنده باشـك اطرافنه رسم ایتدکلری بر دائرهٔ نور . بونك مختلف شـکلده یووارلاق یپلدیز کبی ویا حزمهلی ویاخود مثلثی اولانلری واردر .

Niveau پردسه ، سویه ، ترازی .

تحته ویا دهمیردن مثلث شکلنده وزاویهٔ قائمه اولان کوشهسنه برشاقول آصیلی اولان تسویه آلتی . بو آلتی دیوارجیلر ، مرانغوزلر ، دولکرلر سطحلرك افقیلکنی بولمق ایچون قوللانیرلر . رمزی اولان رسمارده بو آلت « مساوات » ه دلالت ایدر .

علی‌العاده معناده سویه یعنی عین سطح افقیده بولونمق معناسنهدر

Note شیوه .

نقشده براثرك tonalité générale یعنی رنکلرینك محصلهٔ عمومیهسنه ، ترکیبنك اوصافنه و ارائه ایتدیکی شخصیته دینور . فلان رسام کندیسندن أولکیلرك یاپمدیغی برشیوه کوسترمشدر کبی .

tel œuvre donne bien la véritable note de l'artiste

(فلان اثر ، صنعتکارك شیوهسنی تمامیله کوستریبور) کبی.

Noue *(archit)* دره *

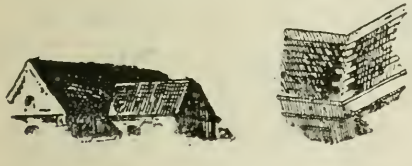

دره

دامدرده ایکی چاتیدك برلشدیکی کیرکین کوشهده حاصل اولان و چینقو و یاخود ترس کردمید قونیلهرق صولرك آقمسی تأمین ایدیلن قسم .

Nourrie بسیلی ، بول بویا .

نقشده خمورلی وقالین رنکلره (tons empâtés) دینور . بول سوریلن بویالرله رسمده قالین و کنیش چیزکیلره تسمیه اولنور. بسیلی چیزکیلر . بول بویا . کبی .

Nuance فروق ، آلات ، اینجهلك .

متعدد رنکلرك قاریشمهسندن حصوله کلن نتیجه. بررنکك مختلف درجاتی. عین طونك بربرندن فرقلی اولان درجاتندهکی اینجهلکلر .

Numismate مسکوکات شناس .

مه‌دای وأسکی پاره‌لری طوپلایان، وبونلرله مشغول اولان متخصص .

Numismatique مسکوکات شناسی .

تاریخی وأسکی پاره ومدای‌لری طانیق وتدقیق ایتمك علمی .

Numismatog.aphie مسکوکات نویس ، توصیف مسکوکات أسکی‌پاره ومه‌دایلری توصیف ایدن علم.

Obélisque *(archit)* اهرامی ستون *

یوکسك اهرام شکلنده یکپاره طاشدن معمول مصر قدیم آبده‌سی . دیکیلی طاش .

اهرامی ستون

سلطان احمد میدانده‌کی دیکیلی طاش . بعضاً بو نوع ستونلری یکپاره اولمیه‌رق مختلف طاشلردن ومتعدد پارچه‌لردن اهرامی ستون شکلنده یاپارلر .

Ocre rouge آشی .

نقشده وبویاده قوللانیلان برنوع قویو قیرمزی بویا .

مختلف درجه‌لرده‌کی رنکلرینه کوره ایتالیا قیرمزیسی، پروسیا قیرمزیسی وهند قیرمزیسی ناملرینی آلور .

Oculus *(archit)* کوز پنجره ، لومبوز .

ضیا ویاهوا آلمق اوزره یاپیلان یووارلاق پنجره‌لره‌دینور. بوشکلده پنجره‌لر اکثریا « رومان » و « غوتیك » اسلوبلرنده بولنور . اسکی لاتین کلیسالرنده پنجره آلتلرینه (tympan) قونور. اکرجبهه‌لرك تزیینده مهم‌برموقع‌اشغال ایدرسه اوزمان بوکبی پنجره‌لره‌گول ویا کوکبیه دینور. (ros) ویا (rosace)

Oeil *(archit)* کوبك *

کوبك

ایپونیك بر ستونك قیوریم (volute) لرینك مرکزی وبر قبه‌نك تپه‌سنه آچیلان یووارلاق پنجره (کوبك پنجره) برکوکبیه‌نك (rosace) مرکزینه قونیلان کوچوك دائره .

Oeil de bœuf *(archit)* — یووارلاق پنجره *

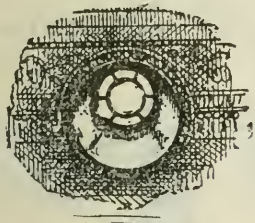

برجبهه‌یه ویا چاتی‌یه وضع اولونان یووارلاق ویابیضی‌پنجره. اون یدنجی واون‌سکزنجی عصر میلادی بنالرنده غایت مزین اولهرق استعمال اولونمشدر .

Oeil de chat — عین خور.

یووارلاق پنجره

برنوع قیمتدار طاش که رنکی صارمتراق ویا یشیلمتراق اولوب غایت پارلاق‌یشیل چیزکیلری حاویدر . کدی کوزینه بکزه‌دیکی ایچون عین خور تسمیه ایدلمشدر .

Oeuvre اثر ، مؤلفات ، آثار .

برصنعتکارك اثرلرینك مجموعه‌ده دینور . بومعناده قوللانیلدیغنه کوره Oeuvre کلمه‌سی مذکردر . فقط برصنعتکارك فلان ویا فلان اثرینی افاده‌ده استعمال اولوندیغی وقت مؤنثدر .

معماریده Oeuv.e بنامعناسنه‌در. Gros œuvre بنانك تمللری وقبادیوار قسملرینی افاده ایدر .

dans Oeuvre *(archit)* ایچدن ایچه .

بربنانك دیوارلرنده ایچطرفدن هرایکی دیوار آراسنده کی مسافه‌یی اولچمك خصوصنده مستعملدر .

Ogival *(archit)* سیوری کمر اسلوبی .

اون ایکنجی و اون اوچنجی عصر میلادیده انشا اولونان غوتیك اسلوبنده‌کی بنالره دینور . بو اسلوب اوچ دوره آیریلور . برنجی دور style ogival en lancette (حاد سیوری کمر) ایکنجی دورکه (١٣٠٠) دن (١٤٠٠)ه‌قدراولانزمان‌ظرفنده‌دراوکاده style ogival rayonnant (انشعاعی سیوری کمر اسلوبی) واوچنجیسی‌ده style ogival flamboyant (شعله‌وی سیوری‌کمراسلوبی) دینور. بوده‌اون‌بش واون آلتنجی‌عصرلرده تعمم ایتمشدر. «سیوری کمر»، تورك معماریسنده مستعمل اولان باشلیجه براسلوبدر .

Ogive *(archit)* سیوری کمر .

یکدیکرینی زاویهٔحاده اوله‌رق قطع ایده‌ن وعمومیتله مرکزخطی‌اوزرنده نهایت بولان ایکی قوس دائره‌نك تشکیل ایتدیکی برکمره دینور .

سیوری کمرلرك مختلف شکللری واردر .

Ogive arabe دنیلن سیوری کمرك براسمیده Ogive lanceolé یعنی «سیوری نعل کمر» در .

قوسلری مرکزلر خطندن اشاغیه دوام ایدن و نعل کمرك قوسلری بربرینی قطع ایده‌جك صورتده سیوری اولانیدر .

سیوری حاد کمر

Ogive en lancette *(archit)* حادسیوری‌کمر*

قرون وسطاده معمارئ عسکریده کثرتله‌استعمال ایدلمش غایت سیوری بر کمردر .

équilatérale — متساوی‌الاضلاع سیوری کمر *

متساوی‌الاضلاع سیوری کمر

کمرك آچیقلغنه مساوی برنصف قطرله چیزیلش بر سیوری کمردر . اون دردنجی عصر میلادیده کثرتله استعمال اولونمشدر .

Ogive lan.eolé سیوری نعل کمر *

Ogive arabe کلمه‌سنه باقیکز .

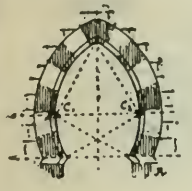

سیوری نعل کمر

Ogive obtuse *(archit)* منفرج سیوری کمر *

تام قوس (plein cintre) ك قیریلش اولانلره دینور . اون‌ایکنجی عصر میلادی اواخرینه طوغری یاپیلان مبانیده چوق قوللانیلمشدر .

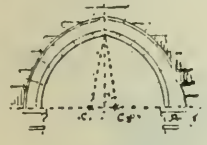

باصیق سیوری کمر

surbaissée — *(archit)* باصیق سیوری کمر .

کمرك آچیقلغندن دها کوچوك بر نصف قطرله چیزیلن قوسلرك حصوله کتیردیکی کمردر . بونوع کمرلر اون‌بشنجی عصر میلادیده کثرتله قوللانیلمشدر .

Olive *(archit)* زیتون *

زیتون

مقعر مقطعلی کوچوك سیلمه‌لر ویاخود چوبوقلر ایستنه یاپیلان اوزون بونجوق شکلنده محدب قابارتمه تزیینات.

Ombre کولکه .

برطابلونك ویا رسمك ارائه ایتدیکی أشیانك ضیا کورمیه‌ن جهتلرنده‌کی قویولق وقراکلق .

Ombre absolue مطلق کولکه .

برشیئك ضیایه مانع اولمسیله حصوله کلن قراکلق قسم؛ یعنی اوشیئك هیچ برجسم اوزرینه دوشمیه‌رك بوشلقده اوزانان کولکه‌سی .

Ombre droite افقی کولکه .

برسطح افقی اوسته دوشن کولکه .

Ombre portée منتقل کولکه *

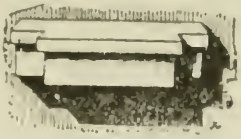

منتقل کولکه

برجسمك دیکر برجسم ویا سطح اوزرینه دوشن کولکه‌سی .

Ombre renversée منکوس کولکه .

شاقولی برسطح اوزرینه دوشن کولکه .

Ondes موجه *

موجه

متناظر و مساوی فاصله‌لرله محدب و مقعر اعوجاجلر یاپارق دوام ایدن چیزکیردن متشکل تزیینات . طالغه‌یه بکزه‌دیکی ایچون موجه دینیلمشدر .

Opus antique (*archit*) آنتیك أورکو *

آنتیك أورکو

طاشلری یونتولمقسزین اوریلن رومدیوارلرنده‌کی اورکویه اطلاق اولونور .

Ordonnance (*archit*) نظم ، منظومه .

عتیق معماری نظاملرینك استعمالنه دینور . أسکی بنالرده ستونلرك بنا خارجنده‌کی عدد وصورت ترتیبنه وهیئت مجموعه‌سنه اطلاق اولونور . اقسام معماریه‌نك هیئت مجموعه‌یه نسبتنه‌ده دینور .

—(نقش) ده بر ترکیب (composition) ك هیئت عمومیه‌سنده‌کی کورونیشه، خطلرك حرکتلرینه وکتله (masse) لرك اهنکنه دینور .

un Tableau d'une belle ordonnance نظمی کوزل بر تابلو . دینور .

Ordre (*archit*) نظام *

ستونلر و صاچاقلق (entablement) لرك مختلف شكل ونسبتلرده تنظيمنه كوره حصوله كلن وهر بری براسلوب معماری تشكيل ايدەن ثابت قاعدەلره دينور.

قلاسيك معماريده باشليجه اوچ نظام قبول اولونمشدر .

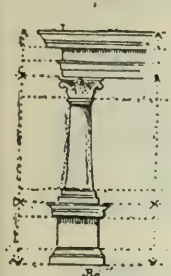

نظام

١ دوريك نظامی ordre dorique

٢ ايونيك نظامی » ioniqne

٣ قوره نتيەن » corinthien

بعض مؤلفلر بونلره طوسقان (toscan) ، قومپوزيت (composite) وحتی قاریاتید (cariatide) نظاملرینی دەادخال ايدەرلر .

بونظاملرك هربرينه كوره ستونلرك ارتفاعنه نسبتاً عرضلری، صاچاقلرك كنيشلكلری ، سيلمەلرك شكلی ، قاعدەلرك وكرسيلرك نسبتی رقملرله تثبيت ايدلمشدر . بنا نەقدر بويوك ويا كوچوك پاپيلورسه پاپيلسون عين نسبت محافظه ايديلەجكی جهتله شكل دكيشمز .

Original اصلی ، اصل ، ابداعی ، كندينه خاص .

شخصی بر ابداع و آكلايش (conception) له افاده ايديلن اثرلر . بونلر ايستر طبيعتدن، ايسترسه تصوردن پاپيلسون، صنعتكارك كندينه مخصوص برسجيەسنی حائز اولدقلری تقديرده اوكبی أثرلره original اطلاق اولونور .

قوپيەسی ويااستنساح ايدلمش صورتلری آلنان رسملرك ويا هيكللرك اساسلرينەده اصل (original) دينور. بورسمك اصلی فلان موزەدەدر دينيلور.

Originalité خصوصيت ، اصليت .

برصنعتكارك أثرنده كوزه الكزياده چارپان اوصاف . خصوصيتدن محروم (mauquer d'origianlité) أثرلر هرسامك ياپديغنه بكزەمين وشخصی سجيەيی

حائز اولمایان اثرلردر . bizarerie غرابت معناسنه‌در ، خصوصیت و اصلیت ایله قاریشدیرمامایدر .

Ornemaniste سوس رسامی .

یالکز سوس (ornement) یاپان یعنی ستون باشلقلری ، توریقات ، چیچکلر وبوکا مماثل تزیناته عائد شکللر یاپان رسام .

Ornement سوس .

برجسم ویابرجبهه‌یی تزیین ایتمك ایچون رسم بویا ویانحت صورتیله یاپیلان تزیینی موضوعلر . سوس لر دائما فانتازی اوله‌رق شکل ویاپراقلرك هر آرتیسته کوره‌عندی شکللرده یاپیلمسندن حصوله کلور .

Ornemental سوسه متعلق .

سوسه‌عائد شکللری محتوی اولان موضوعلر وسوسه‌متعلق اولان باجمله اشکال .

Orner سوسله‌مك .

برشیئی سوسلرله تزیین ایتمك .

Ovale بیضی .

اوزونلغنه کسیلمش بریمورطه‌نك حاصل ایتدیکی شکله بکزه‌ین برمنحنیدر . بیضی منحنیلر اکثریا مختلف مرکزلی قوس دائره‌لرك برلشمسندن حصوله کلمشدر . l'ovale d'une figure بر فیکورك شکل بیضیسی دیه انسان چهره‌سنك اطرافنی احاطه ایدر کبی کورونان بیضی شکله دینور .

Oves بیضه *

بیضه

بنالرك جبهه‌لرینی تزیین ایچون سیلمه‌لرك سطحنه تزیینات اوله‌رق یاپیلان یمورطه شکلنده قابارتمه‌لر . یونان معماریسنده کثرتله مستعملدر .

Palais (*archit*) سرای .

حکمدارلر ، پرنسلر ویا حکومت هیئتلرینك اوطورمسی ایچون یاپیلان مزین ومکلف بنالر .

Palette پالەت *

پالەت

رسم ملرك بویالری دیزەرك رسم یاپارکن فورچه ایله آلمق ایچون قوللاندقلری جویز ویا آرمود آغاجندن معمول تخته پالتلر. بونلر یامربع ویایووارلاق اولور؛ برطرفلرنده باش پارماق چکمك ایچون کنیشجه بردلیك واردر. پارماق مذکور دلیکه چیریلنجه پالت افقی اولەرق أللك اوستنده طورر. پالەتك کنارینه یاغ حقەلری چیریلور . صولی بویا ایچون پورسلن پالتلر قوللانیلور . دەترامپ اصولی بویالر ایچون معدنی وکوزلی پالتلر واردرکه بویالر بوکوزلرك ایچنده طورر.

Palier (*archit*) صحنلق .

مردیوەنلرك اورتەسنده دونمك ویاخود استراحت ایتمك ایچون براقیلان دوز وکنیشجه محللر .

Palme بوتە *

بوتە

هندوایران قوماشلرنده براوجی قیوریق بر یاپراشکلنده قیاپیلوب بعضاً ایچی چیچکلرله تزیین ایدیلن وبعضاًده اوجی دونمش بر سلوی‌یی آکدیران موضوع تزیینی در .

خیوەده آغاج وفدان معناسنه قوللانیرلر. «قالیچهٔ بوتهٔی» دیه بوشکلده تزیناتله طوقونمش خالیه دییورلر .

Palmette پالمت *

پالمت

قرون قديمه‌دنبرى آثوريلر ، مصريلر و بالخاصه يونانيلرده استعمال اولونان و آمپير اسلوبنك موضوع اساسيسنى تشكيل ايدن خرما ياپراغى شكلده تزييناتدر .

Panache *(archit)* ترنز سرغوج.

كمرلرك عليقه‌لرنده‌كى مثلثى سطحلر . بونلره fourche دخى دينور .

Pans de bois *(archit)* طوملە *

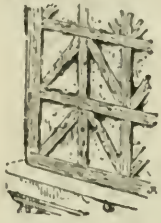

طوملە

آرالرى طوغله ويا كرپچله طولدوريلان اخشاب چاتمه (charpente) لردن متشكل قسم. بوكون حالا ازميرده و آناطولينك برچوق شهرلرنده استعمال اولونان بواصول اوروپاده قرون‌وسطا أولرينك انشاسنده قوللانيلوردى . اخشاب قسمى خارجدن سوسلى برشكل حاصل ايده‌جك صورتده ظريف ياپيلمشلرى واردر. الآن بعض‌خفيف قير بنالرنده ورسامانه ياپيلان بنالرده مستعملدر .

Panneau صفيحه ، كتابه .

اطرافى سيلمه (moulure) ايله مزين ومحيط دوزسطحلر . *(archit)* (معماريده) يونتولمش برطاشك يوزى .

(نقشده) اوزرينه رسم ياپمق ايچون تخته‌دن معمول اينجه ودوز لوحه‌لره دينور .

Panneau de douelle *(archit)* سطح مقوس .

برکمرطاشنك منحنى اولان سطحنه دينور. دوز اولان وكورينه‌ن يوزينه يوزسطحى (Panneau de tête) وديكر كمر طاشيله التصاق ايده‌ن سطحنه‌ده ياتاق سطحى (Panneau de lit) دينور .

Pantographe پانطوغراف *

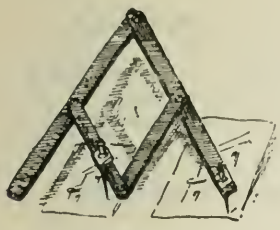

پانطوغراف

بر رسمی ، هندسی صورتده تمام برتناسب داخلنده بویولتمك ویا کوچولتمك ایچون استعمال اولونان برنوع قوللی جدول. بوجدولك اساسی ، یکدیکرینه مشابه مثلثلرك نسبتی اساسی اوزرینه انشا ایدلمش اولوب اوچ اوجندن بری ثابت ودیکر ایکی اوجنك بری رسم اوزرنده کزدیریلهرك دیکر اوجنده کی قورشون قلمیله بویوك ویا کوچوك رسم آلده ایدیلور .

Papillon قولاق .

خریطهلرك کوشهلرنده تفصیلات و سائره کوسترمك ایچون آیریلمش واطرافی برچیزکی ایله حاشیه صورتنده کوسترلمش قسملره دینور. مثلا « کوشه سنده بوغازایچنی کوسترهن برقولاغی محتوی تورکیه خریطهسی . »

« une carte de Turquie avec papillon du Bosphore. »

Parapet باریاتا .

بربالقون ویا برکوپری وسائرهده قول طایانهجق ارتفاعده یاپیلان قورقولق. قلعهلرده سپر دیوارلرینك مازغاللره قادار اولان قسمنهده تورکجهده باریاتا دینور .

Parchemin رق ، پارشومهن، تیرشه.

پومزه طاشی ایله تمیزلنوب دوزلدلمش کچی ویا قویون دریسی که اوزرینه یازی یازیلیردی . الیوم بونلرك اوزرینه مینیاتور وکواش رسملر یاپیلدیغی کبی بعض نادیده آثارك نسخهلریده باصیلور و بعض حك رسملرینك طبعنده استعمال اولونور .

Parement *(archit)* دیوار یوزی .

بردیوارك مرئی اولان سطحی .

Parmak (*archit*) پارماق .

آرشونك يكرمی درت قسمده برقسمنی ارائه ايده‌ن اولچو .

Parodie تهزيل .

برصنعتكاری تهزيل ايتمك، اونك طرز ترسيمنی كولونج برطرزده تقليد ايده‌رك قصورلرينی كوسترمك ديمكدر . استهزا صورتنده تقليد .

Parpaing باغ طاشی .

ديوارلرك آراسنه، هرايكی طرفه يوزی اوله‌جق صورتده قونيلان بويوك طومروق طاشلر .

Parquet (*archit*) پاركه .

دوشه‌مه مقامنده پارچه پارچه و بربرينه كچن تخته‌لردن حصوله كتيريلن سطحلر. شكللری وجسامتلرينه كوره پاركه‌لر مختلف اسملر آلورلر. كچمه پاركه ، چاپراسد پاركه ، ماجار پاركه‌سی ، زيقزاق پاركه كبی .

Parterre طرح زمينی ، يرقاتی .

چيچكلر ويا چمنلر ديكيلی برباغچه‌ده‌كی دوز قسملر .

معماريده يرقاتی معنا - سنه‌ده كلير .

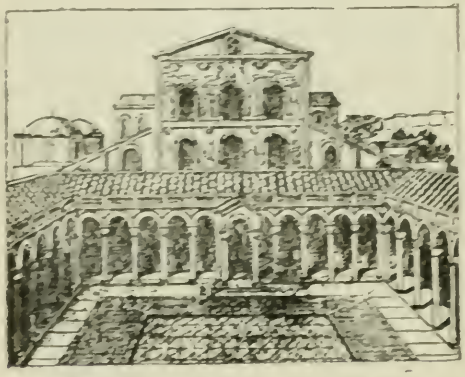

پاروی. آولو

Parvis (*archit*)

پاروی. آولو *

كليسالرك قاپوسندن اول اطرافی قاپالی واوستی آچيق اولمق اوزره ياپيلان آولولردر . اسكی معبدلرده بونلره atrium ديرلردی . معبده كيره‌ميه‌جك قدر كناهكار اولانلر بوراده عبادت ايدرلردی .

بزده جامعلرك قاپو طرفنده رواقلی و اورتاسی شادروانلی اولان اوستی آچیق قسمدر .

Passage (*pe'nt*) کچید .

یان‌یانه کلن ایکی طون (ton) ویا قاراکلق قسملردن آیدینلق قسملره کچرکن قوللانیلان متوسط « طون » لرك طرز تحوللرینه دینور .

مثلا ایشیقلی قسملردن قراکلغه « کچیدلر » لرك شدتلی اولماسی کبی .

-- (*archit*) ایکی اوطه آراسنده‌کی قوریدور ویاخود اوستی اورتولی چارشی کبی پیاده‌لرك برسوقاقدن دیکر سوقاغه کچمسی ایچون یاپیلمش خان ایچروسی ویا کوچوك سوقاق . أزمیرده آنترپو معناسنه کلن بارخانه‌دن آلنه‌رق بونلره « فرخانه » دیرلر .

Pastel پاسته‌ل ، قورو بویا .

رنکلی قلملرله یاپیلان رسملر . قورو بویا ایچون معجون حالنده‌یاپیلوب قورودولمش کوچوك‌چوبوق‌حالنده قلملر واردر . بونلرمخصوص اعمال‌ایدلمش کاغد ویا بزلی کاغدلر اوزرینه سوریله‌رك رسم یاپیلور . بویالرك توزلری دوکولمه‌مك ایچون استعمال اولونان کاغدك یوزی‌پروزلیدر . پارمقله ایشاندیکی وقت‌بویالر بربرینه‌قاریشور ، یعنی یاغلی‌بویا کبی‌بویالر پالت‌اوستنده قاریشدیریلیه‌رق رسم‌یاپارکن کاغد ولوحه‌اوستنده مزج‌اولونور . رسم بیتدکدن‌صکره فیکزاتیف ایله تثبیت‌اولنور وبوزولمامق‌ایچون‌جامه‌کچیریلور . فیکوروپورتره‌لرده پك‌فائده‌لی براصولدر . یوزك وچهره‌نك‌بوتون‌اینجه‌لك‌ویوموشاقلغی‌ویرر وصاللانوب‌توزلری دوکولمك تهلکه‌سنه‌معروض اولمدقجه‌قارارمیه‌رق‌پك‌اوزون‌زمان محافظه‌اولنور .

Pastiche مقلدات .

کزیده صنعت اثرلرینی تقلیداً یاپیلان اثار صنعت .

Pastille پستیل .

جزئی برشخنده یووارلاق اوله‌رق صولی بویاده استعمال اولونمق اوزره یاپیلان یوموشاقجه بویا قرصلری .

Pastorale طاغی ، چوبان موضوعلری .

قیر و طاغ موضوعلرینی کوستره‌ن لوحه‌لر . قویونلر و چوبانلری ارائه ایده‌ن قیر رسملری . مثلا رسام Boucher نك بو موضوعده‌کی لوحه‌لرینه « Les pastorales de Boucher » رسام بوشه‌نك طاغی رسملری دینور .

Pâté *(archit)* کومه .

کثیف وطوپلی اوله‌رق بولونان مختلف بنالرك هیئت مجموعه‌سی. مثلا دورت سوقاق آراسنده قالان وأولرله طولی اولان بر آطه‌یه‌ده pâté de maisons أو کومه‌سی دینه‌بیلور .

Pavillon *(archit)* سایوان ، دائره ، کوشك .

بربناده متناظراً یاپیلمش چیقمه‌لی قسملر . بر باغچه ایچنه منفرد اوله‌رق یاپیلمش کوچوك أو ویا اوطوره‌جق اوطه. برعمومی میدانده پازار محلی کبی یرلرك اوستنی اورته‌رك وجامله قاپایه‌رق حصوله کلن چارشولر . بوندنماعدا دکان کپنکلری ویا پنجره پانجورلری یوقاریه قالدیریلدیغی وقت اونلری ستر ایده‌جك صورتده باپیلمش تخته ویادمیردن کپنك پرده‌لرینه‌ده دینور .

Paysage مَنظَر .

ایچنده‌کی انسان وحیوان رسملری اهمیت اعتباریله درجهٔ ثانیه‌ده قالان کوی، اورمان ، قیر وآچیقلقلرله طبیعته عائد منظره‌لری افاده‌ایده‌ن رسملر. بونلرده حیوان و انسان رسملری انجق برمقیاس خدمتی کورمك ویااومنظره‌یه کوچوك برحیات شیوه‌سی ویرمك ایچون قونیلمشدر. منظره، vue مقابلی اوله‌رق هرهانکی برکورونیشه مثلا ده کیز منظره‌لرینه‌ده اطلاق اولنور. منظره‌لر یشدیریلمایدر.

historique — تاریخی منظر .

تاریخدن ویاماصالدن تصور ایدیله‌رك یاپیلان وطبیعتدن آلینمایان منظرلر.

Paysagiste منظرکار . منظر رسامی

منظر رسملری یاپمقده متخصص رسام . پورتره یاپانلره portaitiste وده کیزرسمی یاپانلره‌ده mariniste وحیوان رسملری یاپانلره animalier دیرلر .

Pectoral كوكسلك .

محاربه‌لرده كيلن زرهلرك كوكسه كلن قسمى .

pédicule (*archit*) يكپايه .

مجرد ومنفرد پيلپايه (pilier) . بر فسقيه‌نك آياغى . وسيورى كمر اسلوبنده‌كى پنجره ويا قاپولرك اوستنده بولونان سيورى قسم‌كه اوزرينه ترييني طومروجق ويا هيكل وضع اولنور .

Peigné مطرّا .

پك دقتلى اوله‌رق اوزه‌نه بزه‌نه وايجه ايجه ياپيلمش برسم ويا طابلو .

Peindre نقش ايتمك .

ياغلى ويا صولى بويا ايله رنكلى اوله‌رق رسم ياپمق . ياغلى بويا ، صولى بويا وقورى بويا (pastel) كبى بويا ايله رسم ياپمغه نقش ايتمك دينور .

Peintre نقشكار .

نقش رسامى ، نقاش ، بويا رسامى . بويالرله رسم ياپمق صنعتنى ييلن صنعتكار . (نقش كلمه‌سنه باقكز) . أولدن بويالى رسم ياپان صنعتكارلره نقاش دينوردى . فرانسزجه‌ده اولديغى كبى تورجكه‌ده‌ده بالاخره‌بوتعبير، بنالره بويالى تزيينات ياپانلره منحصر قالمشدر . فرانسزلر ، نقاش و بويا جيه peintre en bâtiment ديرلر .

Peinture نقش .

بويا ايله رسم ياپمق صنعتى . كرك ياغلى بويا كرك صولى بويا وكرك پاستل اولسون هپسنه نقش تسميه اولنور . أسكى زمانلرده نقش ايشلەمك ديه رنكلى تيره ، اپك ويا يوكله ايشله‌نن ايشلره تسميه ايديلوردى بوكون نقش بومعنايه پاكلش أوله‌رق تعمم ايتمشدر . اسكى دورلرده نقاش ديه بويا ايله رسم ياپان رسامره دينوردى . بالآخره ديوار بويا جيلرينه نقاش دنبلمشدر . مع مافيه فرانسزلرده‌ده بونلره peintre دينور . فقط صنعتكار نقاش ايله بنا نقاشى اوله‌رق آيريلور بزده نقاش كلمه‌سى پك زياده تعمم ايتديكندن اونى آرتق رسام

معناسنه‌استعمال ممکن اولهمیه‌جقدر. بناءً علیه رسامله نقشکار دیمك مناسب اولور. نقشه کلنجه اونیده معنای اصلیسنده و peinture مقابلی آلمالیز. ایشلمه‌یه یا ساده‌جه ایشلهمه ویاخود نقش ایشلهمه دیه ایکی کلمه برلکده قوللانمق لازمدر. مثلا قیز مکتبلرنده‌کی نقش درسی یرینه نقش ایشلهمه درسی ودوز اولانلرینه ساده‌جه ایشلهمه دیمك مناسب اولور.

Pendentif (*archit*) علیقه، آونك، فاقولیه *

علیقه، فاقولیه

نصف کروی بر قبه‌یی طوتان کمرلرك برلشدکلری قسملرده هرایکی کمرمنحنیسی‌ایله قبه‌نك قاعده‌سی آراسنده قالان مثلثی قسم. جامعلرك قبه‌لرندن کمرلره کچیلن قسملرده‌کی مثلث کروی شکلنده سطحلرکه اکثریا بورالره صحابه‌لرك اسملرینی حاوی لوحه‌لر تعلیق اولنور. رومللردن « باشلق » معناسنه کلن «فاکیولی» کلمه‌سندن آلنه‌رق فاقولیه‌دینلمشدر.

Pénombre شبه کولکه *

شبه کولکه

بر کولکه‌نك بر مقدار ضیا آلهرق آچیقجه کورینه‌ن قسمی. برجسمك کولکه‌سی دوشدیکی وقت اوکولکه‌نك حزمه‌سی اطرافنده بر قسم واردرکه مرکزی قسمندن فضله بعض شعاعاته معروض بولنور. ایشته بویله‌دها آچیقجه‌اولان کولکه‌لره شبه کولکه تسمیه‌اولنور.

Penturs (*archit*) رزنه *

رزنه

قاپولرك منتشه یرینه ایشلنمش ویا دوز دهمیر لوحه‌لردن اوزونجه اولهرق میخلانان بویوك منتشه قوللری. بوکبی رزنه‌لره اسکی بنالرده پك چوق تصادف ایدیلور. موزه‌یه قونوله‌جق قدر کوزل وصنعتکارانه ایشلنمش اولانلری واردر. قرون وسطا أولرنده کلید، خلقه، رزنه کبی قاپو طاقملرینه صوك درجه اعتنا ایدیلوردی.

Péridrome چوره دهلیزی .

بربنانك اطرافنده دائر آمادار اوستی اورتولی یول .

Perle *(archit)* بونجوق *

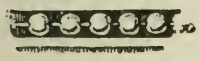

بونجوق

مقعر بر سیلمه‌یه تطبیق اولونان کوچوك یووارلاقلردن عبارت تزیینی موضوع.

Perron چیقمامردیودن، بینه‌ك مردیوه‌نی *

چیقمامردیودن، بینه‌ك مردیوه‌نی

بنالرك اوکنده خارجه‌طوغری چیقان، کنارلری دیوارلی وبینك طاشی ماهیتنده‌کی مردیوه‌نلر.

Persiènne *(archit)* پانجور *

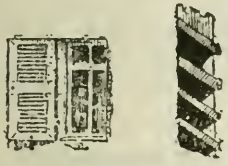

پانجور

مستطیل و مائل تخته ویا ده‌میر لوحه‌لردن متشکل آرالقلی کپنك . بونلرك ثابت و متحرك اولانلری واردر. لوحه‌لر ایکی‌طرفندن برمحورله قیدلرینه مربوط اولوب اونلره بویدن‌بویه‌ربط ایدیلش برجوبوقله‌تحریك ایدیلدیکی وقت آچیلوب قاپانیر وایچرویه ایسته‌نیلدیکی قادار ضیا ویریلور . بونلره Jalousie دخی دیرلرسه‌ده jalousie قفس معناسنه‌در .

perspective مناظر .

أشیایی کوروندیکی کبی ترسیم ایتمك‌علمی. Lamenais نك تعریفنه کوره مناظر ، پلانلرك وضعیتنه کوره رؤیت قانونلرینك تطبیقیدر .

aérienne -- هوائی مناظر .

راصدله أشیا آراسنده‌کی هوا طبقه‌سنك قالینلغنه کوره أشیانك‌رنکنده حصوله کلن آچیقلغی کوسترمك یعنی آرا یرده‌کی هوا طبقه‌سنی ارائه ایتمك اوزره‌رسمه دریناك ویرمك ومختلف پلانلری مختلف‌اوزاقلقلرده کوسترمك .

cavalière — قوش باقیشی مناظر .

أشیاومنظرەلری یوقاردن قوش باقیشی اولەرق کورر کبی مناظر قاعدەلرینه توفیقاً چیزمك. اکثریا بنالرك منظرهٔ عمومیەسنی کوسترمك ایچون یاپیلور .

de sentiment — عندی مناظر .

مناظری برر-مده رسامك مناظر قاعدەلرینه بالهندسه رعایت ایتمیەرك تقریبی یاپدیغی مناظره دینور .

Perspective des ombres کولکەلر مناظری .

اشیانك مناظری شکللرینی بالهندسه رسم ایتدکدنصکره کولکەلرینك خطلرینی دخی بالمناظر تعیین ایتمك .

Linéaire — خطی مناظر .

اشکال مخصوصهٔ هندسیه واسطەسیله أشیایی کوزدن اوزاقلقلرینه کوره ارائه وترسیم ایتمك .

ordinaire — عادی مناظر .

أشیایی کوروندیکی کبی برسطح مستوی اوزرینه کچیرەرك رسم ایتمك .

pratique — عملی مناظر .

أشیایی کوروندیکی کبی قولایجه رسم ایدەبیلمك ایچون قوللانیلان بسیط اصول ونظریەلره استناد ایدن مناظر .

spéculative — قیاسی مناظر .

راصدك کوزینه نسبتاً اشغال ایتدیکی وضعیته کوره أشیانك مختلف کورونیشلرینك مقایسەسنه خادم اولان نظری مناظر .

Petite nature — متوسط جسامت .

جسامت طبیعیه (grandeur nature) ایله یاریم جسامت (demie nature) آراسنده متوسط بربویده یاپیلان فیکور وپورترەلر .

Pied—droit (*archit*) آیاق ، قائم آیاق ، عمود آیاق *

آیاق ، قائم آیاق ، عمود آیاق

بر کمری طوتان دیوارك عمودی و قائم اولان قسمی . بر آچیقلغك هر ایکی طرفنده‌کی قائم قسملره‌ده دینور . رومان اسلوبنده کوشه‌سنده ستونچه‌لر اولمایان درت کوشه پیلپایه‌لره (pilier) دینور .

Piédestal (*archit*) کرسی *

سیلمه(moulure)وقاعده‌ایله‌تپه‌لك قورنیشی(corniche de couronnement)ی اولمایان درت‌کوشه‌وساده طاشیه‌جق قاعده (support) . بونك دورت‌کوشه یعنی منشور مربعی شکلنده‌کی قسمنه کرسی طاشی (dé) دینور . بعضاً اوزرلرینه هیکل قونوله‌جق اولان‌بوکرسیلرك اسطوانی‌ویا کوشه‌لری‌چالینمش اولانلری واردر .

کرسی

Pignon (*archit*) قالقان *

بر دیوارك یوقارو طرفی کیتدکجه سیوریله‌رك مثلثی بر شکلده بیتمه‌سندن حصوله‌کلن قسم. غوتیك اسلوبنده‌کی بنالرده بو طرز کثرتله مستعملدر وبوقسم دائما تزئیناتلی اولهرق انشا اولنور .

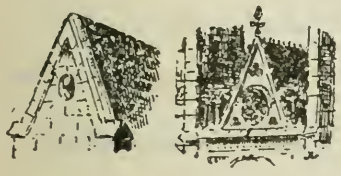

قالقان

بوکونکی انشا آتده یاغمور صولرینك مجاور بنالره آقمامسی ایچون‌بنالرك جبهه‌لرینه‌قالقان یاپیله‌جق صورتده ایکی‌طرفه آقینتیلی داملر یاپیلمسی ممنوعدر .

پایه

Pilastre (*archit*) پایه *

برقاعده‌وبرباشلقله‌نهایت‌بولان‌ودیواره ملاصق اولان مربعی آیاق . یونان معماریسنده پایه‌لرك تپه‌لکلری ستون باشلقلرینککندن فرقلیدر . روما وره‌نه‌سانس اسلوبلرنده‌پایه‌لرك تپه‌لکلری‌طبیق ستون باشلقلری کبی یاپیلمشدر .

Pilier (*archit*) پیلپایه ، فیل آیاغی *

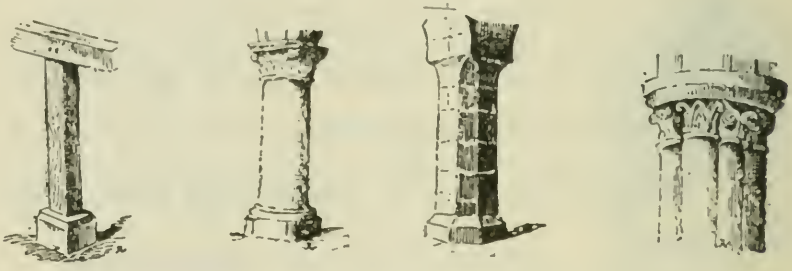

پیلپایه ، فیل آیاغی

تزییناتلی ویا ساده اوله‌رق یاپیلان‌عمودی آیاقلر . پیلپایه‌لر عمومیتله بنالرده کمر وقبه‌لری طوتمق‌ایچون قونور . بونلر برنوع ستون‌ماهیتنده‌در . فقط اکثریا منشور مربعی شکلنده اولورلر ، غوتیك اسلوبنده قوللانیلان پیلپایه‌لرك اکثریسی برچوق ستونلرك برآرایه طوپلانمسندن متحصل برشکلده یاپیلمشدر . مدور ویاصلیب شکلنده اولورلر واوزرلرنده باشلق یرینه منشوری سیلمه‌لر بولنور . قالین وباصیق اولان اسطوانی ایاقلره‌ده پیلپایه دینور . مثلا سلطان احمد جامعنده‌کی قبه‌یی طوتان آیاقلر برر پیلپایه، یعنی فیل آیاغیدر .

Pilier butant (*archit*) پاینده آیاق .

برکمرك آچیلسه (دافعه) poussée سنی طوتمق ایچون انشا ایدیلن آیاق .

Pilier de dôme (*archit*) کنبد آیاغی .

Pinceau توی فورچه .

فورچه‌لرك ایکی نوعی واردر. بری قیل‌فورچه‌لرکه بونلره Brosse دینور دیکرلری‌ده‌توی‌فورچه (Pinceau)در. توی‌فورچه‌لر صولی‌بویاده‌ویاغلی بویانك ایچه ایشله‌نیله‌جك یرلرنده استعمال اولنور . اکثریا صامور ویا بوکا مشابه حیوان تویلرندن یاپیلمشدر. بونره‌اسکیدن «توی قلم» دیرلردی . دیکرلری سرت قیلدن یاپیلمشدر .

Piscine *(archit)* قورنا ، پیسین *

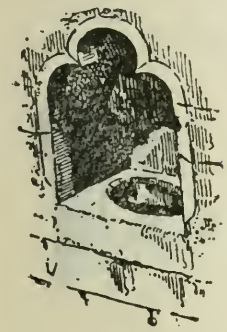

آب‌مقدس قورناسی، پیسین

غوتیك معماریسنده تقدیس اولونمش صو ایله یقانمق یعنی آبدست آلمق ایچون یاپیلمش قورنالر. قرون وسطا معماریلرنده بومقصد ایچون یاپیلمش مقدس حوض وقورنالر.

Pittoresque رسامانه ،نکارین ، آراسته*

رنکی، تجسمی وتأثیری‌اعتباریله برصنعت‌اثرینه لایق اوله‌جق درجه‌ده کوزدل اولان منظره‌لره دینور.

Plafonement طاوانلامه *

طاوانلامه

آشاغیدن یوقاریه طوغری باقیلدیغی زمان حاصل اولان‌مناظره کوره‌رسم ایدلمش اشخاص، أشیاء ویا مبانی رسملرینه‌دینور .

Plan مسطح ، صفح ، پلان

رسمده plan دیه‌لوحه‌نك سطحنه موازی اولان مختلف شاقولی سطحلره دینورکه‌اصددن مختلف‌اوزاقلقده‌کی‌أشیانك

بولوندیغی سطحلردر . مثلا برنجی صفحده بولونان أشیا دیمك کوزه ، الیاقین اولان أشیا دیمکدر. معماریده پلان دیه بنانك هندسی أشکالنی حائز اولان ویا صناعی ماکنه رسملرینی کوسترمدن رسملره دینور .

Plancher *(archit)* دوشمه .

کرسته ایله یاپیلان اوطه، صوفه وسائره زمینلری .

Plantation *(archit)* دیکمه .

تیاترو اصطلاحنده صحنه یه منفرد وبربرندن آیری اولهرق عموداً ویابعضاً مائلاً قونیلان دهقورلر حقنده مستعملدر .

Plastique تجسیم

أشیایی قاباریق ومجسم اولهرق استنساخ ایتمك. فیکورلری مجسم اولهرق یاپمق.

Plastiques (Arts) تجسیمی صنعتلر .

لولهجی چامووری، بالمومی وآلچی کبی یوموشاق مادهلرله مجسم رسم یاپمق صنعتلرینه دینور .

Plate-bande *(archit)* بند مستوی *

بر قاپو ویا پنجره آچیقلغنك دوز اولهرق یاپیلان اوست باشلغی ، بویوندروغی .

— چیقینتیسندن زیاده عرضی اولان بر سیلمه یهده اطلاق اولنور .

بند مستوی

Plate-forme *(archit)* سطیحه .

بربنانك اوستنده ویامائل برسطحك نهایتنده براقیلان مستوی وافقی سطحلر.

Plein *(archit)* صاغر .

بربنانك صوم (massif) وطولی اولان قسملری (Les pleins et les vides d'une façade) برجبهنك بوشلق (vide) و صاغر (plein) لری .

Plen-air آچیقده .

آتەلیەدن خارجده یاپیلان طابلو ورسملر حقنده قوللانیلور .

آتەلیەده ضیا یالکز برطرفدن کلدیکی جهتله ابشیق وکولکەلر قوتلی وبارز اولورلر . آچیقدەایسه هرطرفدن کلن ضیا وعکسلرله رسمك مختلف جهتلری ضیادار اولدیغی کبی (طون) لرده بویوك فرقلر حصوله کلور . بناءً علیه آچیقده یاپیلان رسملرده دها بویوك برملکه ومهارت لازمدر. بوصورتله سربست ایشیق آلتنده وخارجده یاپیلمش رسملری تفریق ایتمك ایچون بونلره (آچیقده) (en plein-air) دیرلر .

Plein-cintre (*archit*) تام قوس .

قوسی، تام نصف دائره ارلان کمره اطلاق اولنور.

Pli بوکلوم .

رسمده قماشلرك قیوریم یرلرینك حاصل ایتدیکی چیزکیلره دینور. « بوکلوملری غایت أنی یاپیلمش برقماش » « un pli bien étudié »

Plinthe (*sculpt*) کرسی زاری ، پایەدان »

پایەدان

هیکللرك قوندیغی آیاقلرك آلتنده کی مستطیلی ویا مدور کنیش ودوز قسمکه اورایه بعضاً یازیلر یازیلور .

— (*archit*) قاعده زاری، صیوادیی، سوپورکەلك، دوشەمه زاری طوغریدن طوغریيه یره موضوع ستونلرك آلتنده کی کنیشجه دوز قسم .

(دوریك) نظامندن باشقه قدیم نظامات معماریەنك همان هپسنده ستونلرك قاعدەسی بویله برپایەدان اوستنه قونولمشدر .

Pochade پوشاد .

سربستجه وچابوق اولەرق برقاچ قوتلی چیزکی ویا فورچه طوقونمەلریله یاپیلان رسملر . مثلا غروب ایدن برکونشك ویاچابوق دەکیشەن برمنظرەنك

برقاچ نوطه تأثیرینی محافظه ایتمك وبالآخره بوندن رسم یاپمق اوزره ایلك تاثیر آلتنده علی‌العجله یاپیلان رسملره دینور . بعض پوشادلر واردرکه چالیشلمش رسملردن چوق قیمتلیدر .

Pocher پوشاد ایشله‌مك .

غایت‌چابوق اوله‌رق برقاچ‌قوتلی طوقونمه (touche) ایله‌رسم‌یاپمغه‌دینور.

Podium چوتره، پیکه ، پایکاه .

اطرافی دائراً مادار آلچق بردیوارله محدود یوکسکجه محل . اوزرینه بر شی قونوله‌جق سد کبی محل .

Poinçon *(archit)* بابا .

چاتیده (ferme) کریشك اورته‌سنه کلن واومورغه‌یی طوتان دیره‌کلر (چاتی‌یه باقکز) .

Point d'aspect *(archit)* کورونیش نقطه‌سی .

بربرنك، بر باقیشده هرطرفی کوروله‌جك صورتده راصدك چکیلمسی لازمکلن نقطه .

Point de fuite principal *(perspec)* اساس نقطه‌سی .

لوحهٔ مناظری‌یه عمود خطلرك برلشیر کی کوروندیکلری نقطه .

Point de vue *(perspect)* نقطهٔ رؤیت .

زمین‌خطی (ligne de terre) اوزرنده اولوب خطوط رؤیتك‌طوپلاندیغی نقطه‌در .

Point à graver *(graver)* طیغ . (حك)

لوحه‌لری حك ایتمك ایچون قوللانیلان اوجی سیوری ده‌میر قلملر .

طیغ

Pointillé نقطه‌له‌مه .

جیزکی یرینه نقطه‌لرله یاپیلمش رسم ، نقش حك وسائره .

Poitrail *(archit)* براقه کیریشی .

پیلپایه‌لر ویا ایکی دیوار اوستنه باشلری طایانمق اوزره قونیلان و بویوك ثقللری طاشیمغه مخصوص اولان کیریشلر .

Polissage *(grav)* پرداخ .

حك ایچون قوللانیله‌جق باقیر، چینقو ویاسائر معدنی لوحه‌لری، اولا بر غراتوار وصکره قومله وبعده پومزه طاشی ، قایاغان توزی وسکود کوموری ایله تمیزلیه‌رك احضار ایتمکه پرداخ دینور .

Polychrome کثیرالالون، الوان.

چوق رنکی اولان شیلره دینور . architecture polychrome دیه مصر ویونان قدیمده بنالرك یوزینه بویالرله یاپیلان الوان تزیینـاتدن طولایی بووجهله تسمیه اولنوردی. الیوم بعض بنالرده طونج، چینی طوغله و سائره کبی رنکلی موادن یاپیلان جبهه‌لره‌ده اطلاق اولنور .

Pont-levis آصمه کوپری .

اسکی قلعه‌لرده خندکله قلعه قپوسی آراسنده زنجیرلرله آچیلوب قاپانان کوپریلر . ایکی جسیم آیاق اوستنه برساحلدن دیکرساحله باغلی اوله‌رق یاپیلان جسیم شهر کوپریلرینه pont suspeudu دینور .

Poncis سیلکمه ★

سیلکمه

بریازی ویاشکل تزیینینك عینی برکاغده چیقاردقدنصکره خطلری اوزرنده ایکنه‌ایله کوچوك دلیکلر یاپارق بالآخره اوکاغدی دیوار ویادیکرکاغد اوستنه‌تطبیق ایدوب اوستندن ایچی کومور توزی طولی کیسه کچیرمکله التنه کچن نقطه‌لی خطلردن عبارت شکللردرکه بونلرك اوزرنده یورویه‌رك رسم ویاتزیینات یاپیلور. اسکی خطاطلریازیلرینی بوصورتله سیلکرلر واوستنه کچه‌رك عینی چیقاریرلردی. مشهور خطاطلرك بوکبی سیلکمه قالبلرینه الآن تصادف ایدلمکده‌در.

Porcelaine فغفوری چینی .

قاؤلیندن یاپیلان سرت، بیاض، نیم شفاف وغیرقابل نفوذ برنوع چوملك خمورید رکه چینده اعمال اولنور. بونلرك غیر شفاف اولان جنسنه faïence «کاشی» دیرلر. بزده جامعلرده تزیینات اولهرق قوللانیلان لوحهلره یاکاشر اولهرق چینی دینمشدر. بونلر faïence یعنی کاشیدر. فقط آرتق چینی تعبیری carreau de faïence معناسنه تعمم ایتمشدر. بزم چینی دیدیکمز لوحهلره أسکی تورکه کتابلرده کاشی دینلمکدهدر .

Porche (*archit*) بالان *

بالان

قاپولرك اوکنده ستونلرله یاپیلان مزین صوندورمهلر. بونوع بالانلر اکثریا قرون وسطا کلیسالرینك قاپولری اوکنه یاپیلوردی. هرکوی کلیساسنك بیله قاپوسی اوکنده احشابدن یاپیلمش مزین بالانلری واردی .

بزده جامع آولولرینك اطرافنه یاپیلان دیرهکلی صوندورمهلقلره رواق دینور . بومعناده فرانسزجهسی portique در . مصر و بغدادده بونلره « لیوان » تعبیر اولونور .

Portail (*archit*) جله قاپوسی ، رتاج *

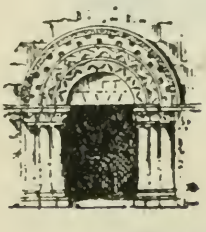

بویوك قاپو ، رتاج

١٣و١٤ نجی عصر میلادی رومان و غوتیك اسلوبلرنده کلیسالرك جبهلرینه تعبیر اولوندیغی کبی بونلرك بویوك و مزین قاپولرینه ده تسمیه اولنوردی .

بویوك جامع قاپولرینه ده تسمیه اولنور .

Porte (*archit*) قاپو .

بنالره کیروب چیقمق ایچون دیوارلرده براقیلان بوشلقلر .

Porte fortifié مستحكم قاپو *

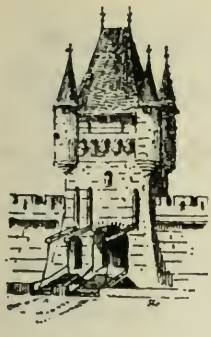

مستحكم قاپو

قرون وسطا قلعه‌لرنده وشهرلری احاطه ایدن دیوارلرده قوله‌لر و مازغاللر و آصمه کوپریلرله تجهیز وتحکیم ایدیلمش قاپولر .

Porte a faux (*archit*) چیقمه .

بنانك دیوارلرندن خارجه طوغری دستکلر اوزرنده چیقان قسملر .

Ports cartons جلبند رحله‌سی *

جلبند رحله‌سی

x حرفنه بکزر صورتده اچیلوب قاپانه‌جق بر شکلده یاپیلمش اولوب جلبندلری قولایلقله آچیوب قاپایه‌رق ایچنده‌کی رسملری آرامق خصوصنده استعمال اولونان رحله‌لردر . هررسامك آته‌لیه‌سنده بورحله‌لردن بولنور .

Ports cochère آرابا قاپوسی .

بویوك قوناقلر و اوتللرده آرابه‌لرك آولویه کیروب چیقمسنه مخصوص بویوك قاپو .

Porte crayon قلمدان *

قلمدان

فوزه‌ن وکومور قلملرینی طاقه‌رق ایشله‌مك ایچون قوللانیلان معدنی طوتغاج .

Porte égyptienne مصری قاپو .

یوقاری قسمی دار وقاعده‌سی کنیش برشکلده‌کی قاپولر .

Porte intérmédiaire آرا قاپو .

ایکی دائره وایکی آولو آراسنده‌کی قاپو .

Porte triomphale ظفر قاپوسی .

برظفرك خاطره‌سنی تأییداً طاق ظفر شکلنده یاپیلان قاپولر .

Portée *(archit)* آچیقلق *

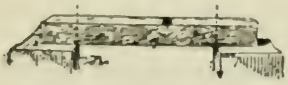

آچیقلق

ایکی طرفی برر نقطه‌یه استناد ایدن واورته‌سی بوشده قالیرصورتده قونولمش بردیره‌ك بوشلغه تصادف ایدن قسمنك اوزونلغی .

Portière قاپو پرده‌سی *

قاپو پرده‌سی

قاپو ویا بوکا مماثل آچیقلقلره تزینات مقامنده قونیلان پرده‌لر . اسکیدن جامع و کلیسالرك قاپوسنه صغوق روزکاری محافظه ایچون قونیلان جسیم پرده‌لر. یاقین وقته قدر تورك أولرنده‌ده استعمال اولنوردی.

Portique رواق ، دیره‌کلی یول *

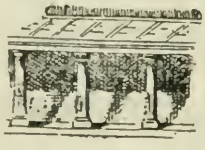

رواق ، دیره‌کلی یول

اوستی اورتولی ودامی دیره‌کلرله طوتدورلمش صوندورمه شکلنده یوللر ـ جامعلرك آولولرنده‌کی دیره‌کلی قسملر. دیره‌کلر آراسنده وقتیله دکانلرك اوکنی اورتن برطرفی آچیق قسم . آسیا معماریلرنده وباخصوص سوریه‌ده سوقاقده کزه‌نلری یاغمور وکونشدن محافظه ایتمك ایچون بوطرزده یوللر انشاسی عادت ایدی . استانبوله‌ده اورادن کلمشدر. حتی پارسده بیله بوطرزده یاپیلمش بعض سوقاقلر واردر .

Portrait پورتره ، تصویر .

برشخصی ویا برذی‌حیات موده‌لدن اونك تمامیله مشابهنی یاپمق .

Pose طوروم .

رسمی چیقاریلان برشخصك آلدیغی وضعیت . رسمده اوشخصه‌ویریلن شکل . فوطوغرافی چیقاریلان برشیئك اوکنده اوبژه‌کتیفك آچیق قالدیغی مدت . بوکا مدت توقف (temps de pose) ده دینور .

Postes موجه *

موجه

متمادی‌صورتده‌یکدیکرینی تعقیب ایده‌ن قیوریملردن‌مرکب تزیینات. بوکا Flots دخی دیرلر .

Poterne *(archit)* اورغون قپوسی .

بعض قرون‌وسطی قلعه‌لرنده ومستحکم قصرلرنده کیزلی اوله‌رق یاپیلمش قاپولرکه‌اکثریا بورادن‌خروج حرکتلری‌یاپیلیردی. طیشاری‌یه «اوغرامق» دن مشتق اولماسی‌ده محتملدر .

Premier plan برنجی صفح .

رسمده رسامه اك یاقین اولان قسملر . تیاتروده أوك پرده ایله برنجی قولیس آراسنده‌کی قسم .

Prendre du champs کیرویه چکیلمك، ساحهٔ رویته آلمق.

براثرصنعتی یکنظرده ایجه کوره‌بیلمك و هرطرفنی قاورایه‌بیلمك اوزره اواثردن کیرویه طوغری اوزاقلاشمق .

Primitifs (les) أولّیون .

رەنەسانس دورینك استادلرندن اول کلن رسام استادلرینه دینور .

Prisme منشور .

بللوردن منشور مثلثی شکلنده‌کی جسم اولوب شعاع شمسه طوتولدیغی وقت ضیایی تحلیل ایدر والوان سبعه‌یی آییرر .

Procédé اصول اعمال ، وَتیره .

برشیئك اعمالی ایچون قوللانیلان واسطهٔ عملیه وفنیه .

Profession مسلك .

بر شخصك رسماً مشغول اولدیغی ایش وصنعت . هرکون چالیشدیغی واونکله کچیندیکی ایش .

Profil مُجَنَّب ، پروفیل .

برجسمك یان طرفدن یعنی جانبندن کورونیشی دیمکدر . رسمده یان طرفدن یاپیلمش برتصویره ویا فیکوره دینور . معماریده بربنانك شاقولاً مقطعنك کوسترلمسنه دینور . برسیلمه‌نك شکللرینی کوسترمك اوزره اونك برسطح شاقولی ایله قطعندن حصوله کلن مقطعنه یعنی اثرینه مجنب دینور .

Profondeur (*peint*) درینلك .

طابلونك اك آشاغی کنارندن افقه قدر اولان قسمك محتوی اولدیغی مسافه‌لره دینور .

Progression تدریج .

آرزویا چوق بویوك برسطحی ستر ایتملرینه کوره موضوع (motif) لرك کیتدکجه اهمیت کسب ایتمسنه دینور . مثلا برآلن‌ده (tympan) کنارلرده خفیف باشلایان سوس (ornement) لرك تپه‌یه طوغری کیتدکجه اهمیت کسب ایتمه‌سی کبی .

Projection ارتسام *

ارتسام

اجسامك شاقولی ویا افقی برسطح مستوی اوستنده ابعاد واشکالنك بالهندسه ارائه سیدر. بر جسمك بر سطح اوزرینه دوشن ارتسامی دیمك اوجسمك هر نقطه سندن عموداً اوسطح اوزرینه ایندیریلن خطلرك وجوده کتیردیکی شکلدر ،

بو کندی باشنه برعلمدر که هندسهٔ ترسیمیه géometrie déscriptive تسمیه اولنور . ماکنه لرك انشاسی ایچون بوتون رسملر بواصولده یاپیلور .

Projet (archit) پروژه .

انشا ایدیلهجك بربنانك پلان وتفصیلات رسملرینك هیئت مجموعه سنه اوبنانك پروژه سی دینلدیکی کبی یازیلهجق اثر ویاانشا اولونهجق بربنایی تصور ایدهرك یاپیلان طاسلاق و رسملره وهنوز قوهدن فعله چیقمامش شیلرهده پروژه دینور .

Projet d'éxccution اعمال پروژه سی ، انشا پروژه سی .

بر بنانك ویا برموبیلانك(meuble) اعمال و انشاسی ایچون اساس اولمق اوزره اولچو ونسبتلری وشکللری کوسترهن رسملر .

Proportion تناسب .

رسمده بعدلرك بربرلرینه اولان نسبتی . نقشده ونحتده وجوده بشرك تناسبی قافا قسمیله اولچیلور . مثلا تام اولان بر انسان بویی باشك یدی الی سکزمثلی قدر برطولدهدر. صاچاقلغك تناسبی ستونلرك قاعدهسنه یاقین اولان قسملرده کی نصف قطرلریله یعنی جاب (module) لریله اولچیلور .

Pulverisateur پوسکوروجی ، پوسکورکه .

رسملری تثبیت ایتمك ایچون اوزرلرینه ورنی وسائر فیکزاتیف مایعلری پوسکورمکه مخصوص آلت .

Punaise رسم چیویسی .

تپه‌لری کنیش وچیویلری قیصه برنوع چیویلردرکه رسم کاغدلرینی رسم تخته‌لری اوزرینه تثبیت ایتمك خصوصنده قوللانیلور .

Pupitre دستکاه ، رحله .

هرنوع رسمه کوره دستکاه و رحه‌لر قوللانیلور . مثلا مینیاتور ویا پورسلن اوزرینه رسم یاپمقده وفطوغراف رەتوشلری ایشله‌مکده مستعمل کوچوك رحه‌لر واردرکه اوکه آرقه‌یه متحرکدرلر .

Pyrée آتشکده .

قدیم ایرانیلرك اوزرنده آتش یاقارق عبادت ایتدکلری محل مقدس .

Pylon پیلون *

پیلون

مصر معبدلرینك آولولری اوکنده‌کی جمله قاپوسنك ایکی طرفنده اهرامی شکلده بولونان قوله‌لر ویا اورتاسنده قاپو اولان قوله .

pyramide اهرام .

قاعده‌سی مربعی و رأسی قاعده‌سنك مرکزندن چیقان بر خط شاقولی اوزرنده‌کی مجسم شکل هندسی . مصر فرعونلرینك مزاری .

pramidion اهرامیه *

اهرامیه

قاعده‌سنه نسبتاً ارتفاعی غایت آزاولان اهرام شکللری‌که بعض مزار طاشلری وستونلرك اوست قسمنه یاپیلور .

Quadrature تزيينات هندسيه .

فرمسك اصوليله پاپيلان ديوار نقشلرنده مستعمل تزيينات هندسيه .

Quartier *(archit)* دور باصاماق .

يووارلاق مناره مرديوه‌نى كبى اولان مرديوه‌نلرك دونن باصاماقلرى .

Quatre-feuilles *(archit)* دزت پاپراق ، رباعى‌الورق *

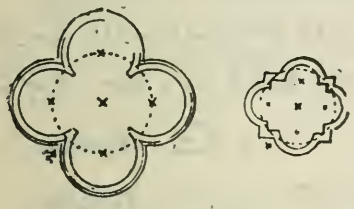

دزت پاپراق ، رباعى‌الورق

سيورى كمر اسلوبنده مستعمل بر سوس ornement موضوعى كه بر مربعك هر كوشه‌سى برر مركز اتخاذ اولونه‌رق چيزيله‌ن دائره‌لرك قوسلرندن متشكلدر. بعضاً درت قوس دائره يكديكرينى قطع ايدر و بعضاً ده برلشدكلرى يرلرده برر كوشه زسم اولنور . بونك شكلى عصرلره كوره دكيشمشدر. ١٤ نجى عصر ميلاديده استعمال اولونان شكلده دائره قوسلرى يرينه سيورى قوس قوللانيلمشدر .

Queue d'arronde

قيرلانغج قويروغى

قيرلانغج قويروغى *

قوش قويروغى شكلنده كچمه . فرنكى دخى دينور .

Quuite feuille *(archit)* بش ديلدن عبارت تزيينات موضوعى *

بش ديلدن عبارت تزيينات موضوعى

١٤ نجى عصردن اول بوبش پاپراقلرى مدوّر شكلده قوللانيورلردى. اوندن بونلرك دورلرى. سيورى پاپيلدى .

Rabattu (*art. dec*) سونوك .

برطونی تعدیل ایتمك، اوكاسیاه رنك قاریشدیرمق ضعیفلاتمق وسوندورمكدر.

Raccourci مقصّر ، قیصالتی.

اشیانك مناظراً كورونديكلری وقت قیصه وابعاد حقیقیه‌سندن دها باصیق برشكل اكتساب ایتملرینه دینور . مثلا رسامه طوغری برشخصك اوزاتدیغی قول غایت قیصه كورینور ورسمده اوقیصه‌لغی چیزمرك حقیقتده اونك عادتا جسامت طبیعیه‌ده برقول اولدیغی فقط رسامه نظراً وضعیتی اعتباریله قیصه كورونديكنی افاده لازمدر. برچهره‌نك آشاغی طرفندن باقیلدیغی زمان آغز برون وكوزلر آراسنده‌كی مسافه‌لر قیصالیر وعادتا بربرلرینه یاپیشمش دینه‌جك قدر یاقلاشیرلر. بونلربویله ترسیم ایدلدیكی حالده چهره‌نك مشابهتنی وخطوطك نسبتلرینی محافظه ایتمك ایچه‌كوچدر . هیكلتراشلر بیله بعض هیكللرك وضعیتنه كوره بوكبی شكل مقصرلرك تأثیرینی نظردقته آلیرلر .

Rais de cœur یوره‌ك یاپراق ⋆

یوره‌ك یاپراق

محدب سیلمه‌لرك اوستنی تزیین ایتمك اوزره استعمال اولونان یوره‌ك شكلنده یاپراقلرك صیرا ایله آرالرینه صو یاپراقلری دیزیلور .

Rampant (*archit*) مائل ، سطح مائل ⋆

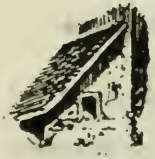

مائل ، سطح مائل

میلی اولان سطحلر حقنده قوللانیلور. مثلا میلی بر كیرمید rampant d'une toiture كیرمید سطح مائلی دینور .

Rampe *(archit)* سطح مائل ، مردیون پارماقلغی، رامپ *

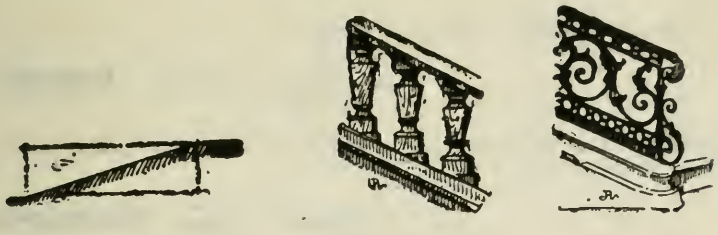

مردیوه‌ن بارماقلغی　　سطح مائل

مردیوه‌نلی ویا مردیوه‌نسز مائل برزمین حقنده مستعملدر. مردیوه‌نلرك یاننده طایانمق ایچون یاپیلان پارمقلقلر وکوپشته‌سی (théâtre) صحنه‌نك‌اوکنده برصیرا اوزرینه یاقیلان لامبه‌لر .

Raphaelesque رافائلانه .

مشهور رسام رافائلك اثرلرینی تقلیداً اواسلوبده یاپیلمش رسملر .

Rappel de ton *(peint)* طون رابطه‌لری .

برنقش اثرینك مختلف قسملرینه طابلونك الك بارز رنکنی تکرار ایتمك اوزره او رنکده فقط دها آز قوتده‌کی قونیلان رنکلر .

Rapporter *(archit)* کاغده کچیرمك .

اراضی اوزرنده آلنان اولچولری کاغده کچیرمك صورتیله مقیاسلی بر پلان چیزمك .

Réalisme شأنیه .

أشیایی کوروندیکی کبی رسم ایتمك مسلکیدر . بونك عکسی افتکاریه idéalisme در: افتکاریه مسلکنه کوره هرشیئه برشکل تکامل ویریلور واونك، حقیقتده اولدیغی کبی دکل ، فقط فکرده دوشونولدیکی کبی خیالی و مکمل بر شکلی یاپیلور . مثلا تاریخی رسملرده وقوعاتی ، شخصلری ، البسه‌لری

ممکن اولدیغی قدر اصلنه موافق اولهرق یاپار وعندی وفرضی اولان برطاقم البسهلر ویا مواقی قبول ایتمز .

réalisme مکتبی هر شیئی کوروندیکی کبی یاپار و اوکا فکر بشردهکی کوزللکلردن هیچ برشیئك علاوهسنی قبول ایتمز. حتی بوخصوصدهاودرجه ایلری کیدنلر اولمشدرکه چیرکینلکلرك استنساخندن بیله واز کچمهمشلردر .

Recul کیرو چکیلهجك مسافه .

براثرصنعتی ایجه کورهبیلمك ایچون قارشوسنده اوزاقجه بر مسافهیه چکیلمك ایچون لازمکلن مسافه .

Refroidir ضوغوتمق .

پك صولوق رنکلرله ویاخود ایجه ایجه ایشلهمك صورتیله بر طابلونك قیمت صنعتکارانهسنی آزالتمق دیمکدر .

Regle مسطره ، جدول .

تحتهدن، معدندن ویا جامدن معمول اولوب دوزچیزکیلر چیزمکمخصوص کنارلری مستقیم آلت .

Reglet *(archit)* دوز عصبه ، شرید سیلمه *

دوزعصبه

کوچوكمستوی سیلمه(mculure) بوکا (filet) و(Listel) دخی دینور.

اکر چوق اکلی اولورسه بند مستوی (plate-bande) تعبیر اولنور .

Rehauts قابارتمه ایشینی .

برجسمك رسم ویا نقشندهکی تجسیماتی (modelé) دها بارز کوسترمك وایشیق آلان نقطهلرینه قونیلان پارلاق طوقونه (touche) دیه مثلاقره قلم برراسمده بیاض رنکلی قلمله ویاغواش بویاایله اباب ایدن ایشیقلی قسملرینه طوقونهرق ایدیلوز ، قابارتیلور réchausser

Relation مناسبت .

ایکی طون آراسنده‌کی رنك مناسبتی (rapport) (une relation de note d'une grande finesse غایت اینجه برشیوه مناسبتی) کبی .

Relief *(peint)* تجسم .

رسمده رنکلرك صورت ترتیبیله قابارمه کبی کورینن شکللر. مثلا بورسم تجسم ایتمیور. ce dessin manque de relief دینور . مجسم اولان اشکالك قاباریق اولان قسملرینه‌ده relief قابارتمه دینور .

Remplissage طولدورمه .

بر صنعت أثرنده‌کی ترکیب (composition) ده لزومسز اوله‌رق قونیلان و طابلویی طولدیران شکللر حقنده قوللانیلور بوکبی طولدورمه‌لر طابلونك قیمتنی بوزار .

Renaissance اویانمه (دوری).

اون بشنجی عصر میلادیده باشلایوب اون آلتنجی عصرده دوام ایدن وقدیم نظامات معماریه‌نك تکرار استعمالندن عبارت اولان دور .

Rendu بیان .

برپورتره‌نك ، برفیکورك ویاسائر برموضوعك طرز نقشی، ترسیمی ویا افاده‌سی حقنده قوللانیلور . مثلا شو رسمك بیانی فنادر دینیلور. معماریده بیان دیه پروژه‌ده سطحی اوله‌رق کوستریلن بعض رسملرك تفصیلاتی اوله‌رق آیروجه یاپیلان ایضاحنامه‌لرینه دینور .

Repiquer سرتلشدیرمك .

ایشیق (clairs) وکولکه (ombres) لری سرتلشدیرمك؛ دها قوتلندیرمك.

Reserves *(peint)* احتیاطلر .

صولی بویاده reserve دیه رنك کچیلمیه‌رك بیاض براقیلان قسملره

دینور . کاغده براقیلان بویاضلقلر دائما کوواش بویا ایله یاپیلان بیاضلقلرده دها شفاف اولدینی ایچون صولی بویاده معتبر براصولدر .

Resille *(archit)* شبکه ، قید .

اسکی اصول اوزره یاپیلان پنجره جاملرنده کوچوك جاملوحه‌لرینی یان‌یانه طوتمق اوزره آلچیدن ویافورشوندن شریدشکلنده کی قیدلر . غوتیك معماریسنده کی vitrail ده نقشلی روزنلر استعمال اولنور .

Restaurer احیا ایتمك ، تعمیر ، ترمیم وتجدید ایتمك .

اثار معماریه ومبانیٔ تاریخیه‌یی ونقش ونحت اثارینی تعمیر ایتمك ، حال اصلیسنی بوزمقسزین مرمت ایتمك .

Restitution *(archit)* اسکی شکله قویمق ، حال قدیمه ارجاع ایتمك .

تمامیله بیقلمش أسکی وقیمتلی بنالری شکل قدیمنده اوله‌رق کوستر رسملر .

Retrospectif *(art)* أسکی صنعت ، صنایع ماضیه .

۱۹ نجی عصر میلادیدن اولکی صنعتلره اطلاق اولنور .

Rez-de chaussée *(archit)* یر قاتی *

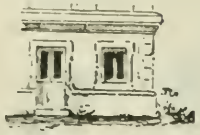

یر قاتی

برأوك ویا بربنانك یرله برسویه‌ده اولان قاتی . وبعضاً زمیندن ایکی متروبی کچمه‌ین یوکسکلکده کی قاتلره‌ده اطلاق اولنور .

Rinceau قیوریق دال *

بربری اوستنه قیوریلان چیچکلی داللردن (fleuries tiges) مرکب سوس

قیوریق دال

ornement . بوطرز سوسلر همان هراسلوبده مستعملدر . رومان اسلوبنده بوکبی قیوریق دالر واردر .

روما معماریسنده وقوره‌تئیدن اسلوبلرنده پك‌چوق استعمال اولونمشدر. اویانمه دورینه عائدده قیوریق‌دالره تصادف اولنور. تورك معماریسنده بونلرك اك متکامل وکوزهل شکللری قوللانیلمشدر . باخصوص چینی (کاشی) تزییناتنده‌فوق‌العاده کوزللری واردر آغاج‌اوزرینه‌پاپیلان تزییناتده‌ده بونلرمهم برعامل اولمشدر .

Rocaille روقای .

۱۵ نجی لوئی زمانینه عائد صنعت اسلوبنه دینور . بواسلوبده‌کی تزییناتك (enroulements) دورلری دکز قابوقلری کبی شکللرله مزیندر .

Rococo روقوقو .

روقای اسلوبنك مبالغه ایدیلمه‌سندن حصوله کلن‌براسلوب‌تزیینی‌در. بعضاً مجاز اوله‌رق موداسی کچمش وچیرکین اولان شیلرده دینور .

Roman (*archit*) رومان .

بشنجی عصرمیلادیدن اون‌ایکنجی عصره قدر یاپیلان وفارقهٔ اساسیه‌سی تام دور کمر اولان بر اسلوب معماریدر . روما (romain) اسلوبی ایله قاریشدیریلمامالیدر .

Rond point (*archit*) مدور میدان *

بر کلیسانك محرابی‌اولان abside قسمنده‌کی یووارلاقلغه وشهرلرده بربرینی‌قطع‌ایدن‌ایکی‌جاده‌نك برلشدیکی نقطه‌ده براقیلان دائره‌وی میدانلره دینورکه اکثریا بونلرك اورته‌سنده هیکل ویا چشمه کبی بر آبده بولونور .

مدور میدان

Rosace گول ، کوکبیه .

نقش ویا نحت صورتیله یاپیلمش یووارلاق برموضوع تزیینی‌در .

Rose *(archit)* گول ، کوکب *

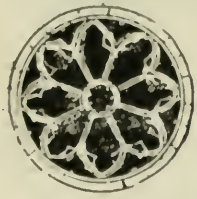

گول ، کوکب

رومان و غوتیك اسلوبلرنده دائروی اولان کلیسا پنجره‌لرینه وبونلری تزیین ایدن سوسلرك هیئت مجموعه‌سنه دینور قورنیتیه‌نِ باشلقلرده‌کی یووارلاق گول کبی تزیینـاته دینور . rosace ك کوچکنه‌ده تعبیر اولنور .

Rostre *(archit)* روستر *

روستر

قدیم سفینه‌لرك برونی شکلنده موضوع تزیینی‌که دکز محاربه‌لری مظفریتلرینه بر خاطره اولمق اوزره بعض آبده‌لره قونور .

Roulette رولەت ، دیشلی ماقارا *

رولەت ، دیشلی ماقارا

برمحور اطرافنده حرکت ایده‌ن دیشـلی کوچوك بر ماقاره‌که حکاکلر بونکله لوحه‌لر اوستنه نقطه‌لی‌چیزکیلر چیزه‌رلر.

Rustique *(archit)* رستائی .

بنانك دیوارلری طاش کبی یونتولمقسزین طبیعی براقیلان وبعض سطحلر قوردیینیکی طرزنده اوله‌رق تزیین ایدیلن برسوس اسلوبی .

Sallie چیقینتی *

بر سطحدن ، بر حذادن ضیشارویه طوغری چیقان قسملر. مثلا بنانك جبهه‌سنده‌کی بالقونلر، سیلمه‌لر، صچاقلقلر کبی اوسطحدن طاشقین اولان قاباریق قسملره دینور . معماری رسملرنده بو کبی چیقینتیلر صول طرفدن ٤٥ درجه‌لك برزاویه ایله کلن برضیایه کوره کولکه‌لری دوشمك صورتیله کوستریلور .

چیقینتی

Salle دیوانخانه . صوفه .

بو کلمه ژرمان لساننده بویوك اوطه معناسنه sal دن آلنمشدر . تورکجه‌ده تمامیله مقابلی بولونه‌مامشدر . اطرافنده اوطه‌لر اولان بویوك صوفه‌لره و طوپلانمغه مخصوص بویوك و اوستی اورتیلی محللره دینور . فقط بوتمامیله صوفه دیمك دکلدر . یاقین وقتلرده بعض یرلر ایچون بوکا صالون دیمشلردر. salle de douane کومرو‌ك صالونی ، بیلاردو صالونی کبی. حالبوکه صالون ، مسافر اوطه‌سی معناسنه‌در .

مراسمه مخصوص بویوك salle لره بزده دیوانخانه دیرلر. salle d'étude درسخانه salle d'opération عملیاتخانه ، salle à manger یمك اوطه‌سی ویا یمکخانه دینلدیکی کبی بعض یرده قغوش کلمه‌سیله‌ده ترجمه اولونمقده‌در . بنا ایچنده واسع براوطه معناسنه کلن salle ی یابویوك اوطه ویاصوفه دیه ترجمه ایدییورز . تیاترو ده خلقك اوطورمسنه مخصوص اولان قسمه‌ده salle دینور. بونیده تیاترو ویا تماشا صالونی دیه ترجمه‌یه مجبورز . بناءً علیه یرینه کوره صالون ویا صوفه و عمومیتله دیوانخانه دیمك ایجاب ایدر .

Salon رسم صالونی .

١٧٣٧ سنه‌سنده لوور سرایینك بویوك صالونده یاپیلان صنایع نفیسه مشهرندن اعتباراً صنایع نفیسه مشهرلرینه «صالون» دینلمکده‌در .

معماری -- بر أو ، دائره ویا آپارتمانده مسافر قبول ایدیله‌جك اوطه .

Sarcophage *(archit)* لحد .

درت طرفی طاش اولان ویاخود بویوك برطاش کتله‌سی اویوله‌رق وجوده کتیریلن مزارلرکه هردورك کندیسنه مخصوص اسلوبده یاپیلمشلری واردر .

Satirique هجوی .

قاریقاتور ماهیتنده یاپیلمش رسملره ورساملره دینور. un dessinateur satirique هجو رسامی .

Satyre ساطیر ، شطر .

قدیم یونان ورومالیلرده اساطیری برشخصیت‌درکه نیم‌اله صاییلوردی . آیاقلری کچی‌وچهره‌سی حیوانی اولوب وجودی قیللی وباشنده کچی‌بوینوزلری واردر .

Scène *(art théat)* صحنه .

تیاتروده اویونجیلرك اهالی قارشوسنده اویناماسنه مخصوص اولان قسم.

Scénographie ترسیم صحنه ، تحریر صحنه .

تیاترو ده‌قورلرینی مناظره موافق رسم ایتمك صنعتی .

Schème سِمه .

برشیئی ایضاح ایتمك ایچون بسیط وساده برصورتده افاده ایدیلن اشکال مثلا برماکنه‌نك مختلف اقسامنی کوسترمك ایچون تفصیلاتدن عاری اوله‌رق یالکز اساسلی قسملرینی ارائه صورتیله یاپیلان بسیط رسم .

Scotie (*arch.*) دوه بویونی *

یوقاری‌قسمی داها کنیش‌یکی منحنیدن متشکل مقعر پروفیللی سیلمه .

دوه بویونی

Sculpteur نحّات .

نحت یاپان صنعتکار . هیکلتراشه ناقکز .

Sculpture نحت .

أشیانك صورتلرینی مجسم اوله‌رق سرت مواد اوزرینه دمیرقلمله‌اویه‌رق یاپمق‌صنعتی . آثار نحتیه‌یه‌ده دینور . نحت ایچون اولا لوله‌جی چامورندن بر موده‌ل یاپیلور ؛ بوعملیاته (modelage) (تجسیم) دیرلر . بوموده‌لی مرمر ویا پرنج اوزرینه نقل ایتمکده (نحت) دینور . اشکالك قابارتمه و فقط تمامیله مجسم و اطرافی بوش اوله‌رق یاپیلان شکللرینه یعنی bas-relief وrond-bosse لره‌ده نحت دینور .

بو شکللر اویولمق صورتیله چوقور اوله‌رق یاپیلمش شیلر ایسه او زمان glyptique اسمنی آلور. بونلره بزحك‌دییورز. عتیق مهرلرده اولدیغی کبی .

Séance جلسه ، چالیشیش .

رسمده برصنعتکارك ایستر موده‌لدن ایستر طبیعتدن چالیشدیغی بر دورهٔ زمانه اطلاق اولونورکه اکثریا ایکی ساعتلق بر زماندر - faire un portrait en une séance بر پورتره‌یی بر چالیششده ویا برجلسه‌ده یاپمق کبی . شومنظری (paysage) بیتیرمك ایچون دها ایکی چالیشش لازمدر کبی.

Second plan (*art. théatr*) ایکنجی صفح.

تیاتروده برنجی قولیس coulisse ایله ایکنجی قولیس آراسنده‌کی ساحه — برطابلوده ایکنجی صفح اهمیتی دیگه نسبتاً درجهٔ ثانیه‌ده قالان فیکورلره دینور .

Selle صپا * (سهیادن)

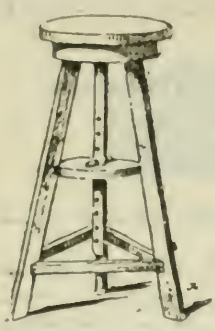

صپا

هیکلتراشلرك اوزرینه جامور قویه‌رق چالیشدقلری اوج وبا درت آیاقلی یوکسك ماصالر. chevalet یه سپا دیندیکی جهتله بونی سپهانك تعبیرعامیانه‌سی اولان صپا تعبیری ایله آیرمالیدر .

Série ترتیب ، فصیله .

صیرا ایله ترتیب ایدیلش ویاخود طاقم طاقم آیریلش شیلر حقنده قوللانیلور .

Seuil أشیك .

قاپولرك آلتنده آیاق باصه‌جق اولان یوکسکجه قسمه تعبیر اولونور .

Sigillographie خاتمشناسی .

خاتملرك عائد اولدقلری زمان وافاده ایتدکلری معنا و اشارتلری تدقیق وایضاح ایدن علم .

Silhouette سنبُوت ، هیولا .

یالکز شکل خارجیسی چیزیلەرك کسیلمش و سیاهه بویانمش فیکورلری حاوی رسملره دینور . وقتیله بونوع رسملری یاپان غایت ماهر رساملر واردی. هرشخصه باقەرق سیاه‌برکاغد اوستندن مقاصله پورترەلرینی‌یاپارلردی. قوتلی برضیا اوکنده اوطورولدیغی وقت یقینده‌کی دیواره دوشن واوشخصه تمامیله بکزەین کولکەلره‌ده silhouette دینور . کونش غروب ایدرکن اسانبولك أولری، جامعلری سما اوزرنده بر شکل حاصل ایدرکه بوکاده استانبولك سنبوتی تعبیر ارلنور . هیولا تعبیری ایسه برسم یاپیلمه‌دن اول اونك شکل عمومیسنی کوسترمك اوزره خیال میال چیزیلش رسمه تخصیص اولنه‌بیلور .

La silhouette de la tour Eiffel.

پارسه‌ده‌کی طور أیفل قوله‌سنك تفصیلاتندن صرف‌نظر ایدیله‌رك سما اوزرنده ترسم ایدن شکل خارجیسی دیمکدر .

Sociétés artistiques صنایع نفیسه ، جمعیتلری .

متمدن مملکتلرك هر برنده مختلف صنعت جمعیتلری واردر . بونلر صنایع نفیسه‌یی تشویق ایتمك ، تاریخی تدقیق ایتمك و نشر ایتمك واختیار صنعتکارلره برتقاعدیه معاشی تأمین ایتمك مقصدیله تشکل ایتمشلردر. بو جمعیتلر بوخصوصده سرکیلر یاپار و مجموعه‌لر چیقاریرر و واردات تأمین ایدرلر . Société des artistes و société des amis des arts و سائره اسملرینی آلورلر . بزده‌کی رساملر جمعیتی‌ده بویله برصنعت جمعیتیدر.

Socle *(archit)* آیاق .

بربنانك ویا برستونك آلت قسمنه قاعده‌لك وظیفه‌سنی کوره‌ن مربعی قسم . ویاخود اوستنه برهیکل ویا برساقسی قونمق اوزره مزین و ساده برکرسی شکلنده اولان طاشلرویاتحته‌لر. بوموقعده کرسی piédestal معناسنه‌در. فقط اصل socle ده‌کی معنا برکرسینك آلت طرفنده‌کی سیلمه ویا چیقینتلی قسمدر .

Soffite صوفیت *

برقورنیشك ویابر داملالفك آلتنده‌کی طاوان لوحه‌لری بونلر اکثریامزین اولوب اورته‌لرنده برر کول ایله سوسلنمشدر .

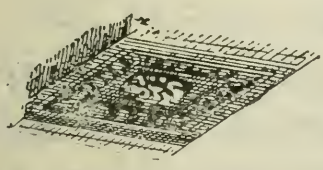

صوفیت

Solide صوم ، جسم ، رصین .

هندسه‌ده سطحلرله محاط جسم معناسنه‌در. معماریده طولی وصوم اولان قسملره دینور . نقشده ورسمده رصین معناسنه کلور . des roches qui manquent de solidité دیمك رصانتدن محروم قایالر دیمکدر . یعنی بورسمده‌کی قایالر طبیعتده اولدیغی کبی رصین ویرلرینه اوطورمش کورونمیور دیمکدر .

Solive d'enchevêtrure *(archit)* قاصناق كيريشى *

قاصناق كيريشى

بردیواره طایانان كيريشلرك اوچلرى برباجا وياسائر برقسم انشائى كچمك اوزره كسيلديكى تقديرده اونلرى طوتمق ايچون كسيك طرفلرينه و ديكر صاغلام كيريشلره استناد ايتمك اوزره ميخلانان كيريشلردر. بوكبى آچيقلقلر آراسنه قونيلان وديكر كيريشلردن قالين اولان كيريشلره ده دينور .

Sommier اوزه‌نكى ياتاغى *

وزه‌نكى ياتاغى

بركرك استناد ايتديكى طاشلره دينور .

بر پنجره ويا قاپونك بويوندوروغنى تشكيل ايدن كيريشلرك اوجنى طوتان قالين كرسته‌لره ده دينور .

Sortie چيقيش قاپوسى ، ويا يرى .

جيقمغه مخصوص اولان قاپو ويا كذركاه .

Soubassement *(archit)* اوست تل ، قاعده أتكى *

بربنانك آلت قسمى . برجبهنك الك اشاغى قسمنده أتك كبى دائراً مادار طولاشان socle آياقلق ، أتك .

اوست تل ، قاعده أتكى

أسكی جامعلرك زمیندن صوكره باشلایان چیقینتلی و بویوك طاشلردن عبارت أتكلری . بعض بنالرده بوأتكلر اویمه طاشلرله تزیین اولنور ، بعضیلرنده (طاش كسمه) اوله‌رق یاپیلور . اویانمه دوریه عائد اوست تملرك قابارتمه‌لی وهردورلو ازهار تزیینیه ایله سوسلنمش اولانلری كوریلور.

Soupirail *(archit)* منفس (نزه :

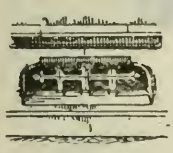

برهان قاطع) *

یر آلتی قاتلرینه (sous sol) هوا وضیا ویرمكه مخصوص كوچوك پنجره‌لر .

منفس

Soutènement *(archit)* استناد دیواری *

بر بنایی ویا انشا آتی قوتلندیرمك و طوتمق ایچون یاپیلان صوم دیوار . بو كبی انشا آته travaux de soutènement دینور. برسدك طوپراغنی طوتمق ایچون یاپیلان مائل بر دیواره‌ده استناد دیواری دینور .

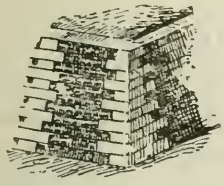

استناد دیواری

Sphinx ابوالهول *

باشی و كوكسی قادین و وجودی آرسلان‌شكلنده سماطیری برفیكوردر . مصرده‌كی ابوالهول یكرمی مترو ارتفاعنده یكپاره‌برطاشه اویولمشدر. بو، قدیم مصریلرجه‌برمعبوداوله‌رق طانمشدر.

ابوالهول

Stalactites *(archit)* مقرنسات ، استطالات .

بعض مغاره‌لرده داملهٔ دامنه آقان صولرك كتیردیكی املاح كلیسیه‌نك ترسب وتحجر ایتمسندن حصوله كلن سیوری و صالقیم كبی اولان طاشلره بكزر صورتده فقط برر شكل منتظم وهندسیده یونتوله‌رق بنالرده سوس وتزیینات مقامنده قوللانیلان اشكالدر .

بوشكل تورك معماريسنك أك زياده قوللاندیغی برشكل تزیندر . (صحیفه ٦١ ده‌كی تورك باشلغی شكلنه مراجعت) حجره (niche) لرده ، محرابلرده وبوكا بكزه‌ر اویوق محللرك یوقاری قسملریله دیرك باشلقلرنده واكثر سیلمه‌لرك آلت قسملرنده تزیینات اوله‌رق قوللانیلور . بوشكللرك انواعی اولوب بونلری طاش اوستنه چیزه‌رك اویمق ایچونده اسكی سنكتراشلرك عملی اصول و قاعده‌لری واردی . بوكون كوزه‌ل مقرنسات یاپان اوسته‌لر آزالمقده‌در .

Statuaire هیكلتراش .

فیكورلر وهیكللر نحت ویا تجسیم ایده‌ن صنعتكار .

un sculpteur statuaire برهیكلتراش نحات .

هرنحات هیكلتراش دكلدر. سوس (ornement) یاپان‌برنحات هیكل‌یاپمقده مقتدر اولمیه‌بیلیر . La statuaire هیكل‌یاپمق صنعتی یعنی‌هیكلتراشی معناسنه‌در.

Statue هیكل .

انسان صورتی ارائه ایدن مجسم اثار نحتیه.

Statuette هیكلچه .

انسان اولچوسندن كوچك‌مقیاسده یاپیلان هیكللر نیم‌جسامتده برهیكلچه . uue statuette demi-nature

Stature قامت .

برانسان ویا حیوان صورتنك (فیكور) یوكسكلك وتناسبی .

Stiratore قاصناق ، رسم قاصناغی ✶

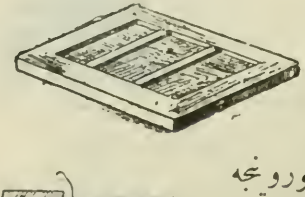

قاصناق ، رسم قاصناغی

بربری ایچنه كچمك اوزره یاپیلمش ایكی تخته چرچیوه‌درکه بونلرك آراسنه ایصلادیلمش كاغدك اوجلری صقیشدیریله‌رك كریلور. كاغد قورونجه كنارلرندن طوتولدیغی ایچون كریلور واوزرینه رسم قولایلقله یاپیلور . صولی بویا رسملرده كاغدلر دائما

بويله قاصناقلره كريلور وياخود يانى ايكن اطرافندن قولا ايله ياپيشديريله‌رق قوريدقدنصوكره كريلمسى طولايسيله دوز بر سطح حصوله كتيريلور و بويله كاغدلر اوستنه ايشلەمك قولاى اولور . كنارلرى مربست اولان كاغدلره صولى بويا ايشلنلديكى وقت كاغدك ايصلانان يرلرى قنبورلاشمق محذورى واردر .

Structure طرز ، نسج .

بربنانك طرز انشاسى حقنده مستعملدر . مثلا تزيناتى أسكى صنعتلره كوره ايسه عتيق طرزده structure antique ياپيلمش دينور . اشخاص ويا اشيانك رسملرى ياپيلديغى وقت وجهلرى ويا سطحلرينك نوعنه كوره ايجاب ايدەن طرزده فورچه ويا قلمى قوللانەرق او سطحى واو مادەيى تماميله افاده ايدەبيلمك ايچون لازمكلن طرز ترسيمەده «نسج» دينور . مثلا بر طاشلك رسمنى ياپاركن اونى تنكەدن مجلا برجسم كبى كوسترمەمك ايچون قلماورو شلرده او سمك نسجنه دقت ايتمك واونسجى تقليد ايتمك لازمدر .

Style سلوب .

صنعتده اسلوب دىيه برصنعتكاره، برعصره خاص اولان طرز مخصوصه دينور .

رافائل اسلوبى Le style de Raphaël ، غوتيك اسلوبى كبى. توركلرك بنالرنده قوللاندقلرى شكللرك هيئت مجموعەسنەده تورك اسلوبى دينور . اصيل براسلوب un style noble دىيه رسمده يوكسك حسلره افادەايدىلن براثر حقنده قوللانيلور .

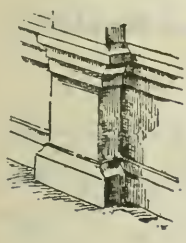

Stylobate

سيلمەلى ستون ويا پايه كرسيلرينه دينور . plinthe كلمەسنك مرادفيدر. دوزاولان اوست تملره stéréobates تسميه اولونور .

Sujet موضوع .

صنعتكارك اثرينه اساس اولمق اوزره انتخاب ايتديكى فكر . اكثريتله تاريخدن آلنان وقايع حقنده قوللانيلور .

Sujet orné (*archit*) موضوع مزين .

معماريده غايت زنكين وتفصيلاتلى اولەرق ايشلنلمش موضوعلر وتركيبلر حقنده قوللانيلور .

Surbaissement (*archit*) كمر باصيقلغى *

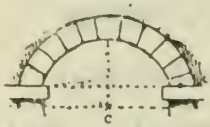

كمر باصيقلغى

ارتفاعى آچيقلغنك نصفندن آز اولان كمرلره دينور .

Surhaussement كمر يلقيقلغى *

كمر قالقيقلغى

كمرلرك ارتفاعى آچيقلغنك نصفندن فضله اولمسنه دينور .

Surplombe (*archit*) چيقمه .

بوشلغه طوغرى چيقان بنا قسملرى ، بالقونلر ، سيلمەلر قورنيشلر كبى شاقولى بردىوارك دوز يوزيني طاشان هرنوع چيقنتيه دينور .

Symétrie تناظر *

متناظر

برتركيبك(composition) اورتەسنده خيالى ويا موجود بر خطك هر ايكى طرفنده عينى صورتله تكرر ايدەن شكللردن عبارت اولمق اوزره پيلان تزينات و سوسلر حقنده قوللانيلور . بربنانك هرايكى طرفيده عين شكلده اولورسه «هرايكى جهتى تناظرى حائز» دينور .

« تناظرلى برجبهه» دى يەبنانى اورتەدن ايكى يه آيرديغمز تقديرده هرايكى طرفك بربرينه تماميله مشابه برشكلده بولونمسى عين پنجره وقاپولرى حائز اولمسى ديمكدر .

T

Tabatière تپه‌جامی ، دام قاپاغی ، دام پنجره‌سی .

دامه چیقمق ایچون قوطو قاپاغی کبی آچیلور پنجره (دردانه : برهان قاطع) ه دامك سطح مائلنه مطابق اولان پنجره‌لرکه چاتی آرالرینی تنویر ایدرلر .

Tableau لوحه ، طابلو .

(مناظر perspective ـ ده) راصدك‌قارشوسنده کوزلرندن کیدن‌خطه‌عمود وشاقولی اولان لوحه‌که بوکا لوحهٔ مناظری دینور . اشیانك رسملری بولوحه اوستنه ترسم ایدر .

(رسمده ـ) طابلو،موشامباویاتحته‌اوزرینه‌یاپیلمش‌یاغلی بویارسملرده‌دینور.

Tablette طابلا ، طابله‌ت .

کوچوك مستطیللر شکلنده ومختلف قالینلقده صولی بویا رنکلری ه

Tailloir باشلق طابلاسی ، مُحَمَّل .

محمل abaque ك .ترادفی .

Talent هنر .

یرصنعتك اوزون مدت تطبیقیله اکتساب اولونان ملکه ومهارت .

Talon (*peint*) طوپوق *

بری محدب دیکری معقر ایکی‌قوس دائره‌دن مرکب سیلمه moulure . شکلده‌کی کبی‌محدب‌قسمی‌یوقاروده‌اولانه talon droït تسمیه اولنور .

یونك یووارلاق قسمی آشاغیده ومعقر قسمی یوقاروده طوپوق یعنی ترسنه اولونجه بو سیلمه‌یه ترس طوپوق talon renversé دیرلر . (moulure کلمه‌سنه باقکز)

Tambour *(archit)* طبل، دونه قاپو .

رستونك بدنی تشکیل ایدن اسطوانی پارچه‌لرك هربری .

— برقبه‌یی طوتمق اوزره یووارلاق اوله‌رق داوول قاصناغی کبی انشا اولونان بنا دیوارلری .

غوتیك اسلوب معماریسنده بعض کوشه‌لره قونولمش کوچوك مردیوه‌نلری ستر ایتمك اوزره تخته ویا طاشدن مزین اوله‌رق یاپیلان مناره جدارلری کبی اسطوانی قسملر. یکی بنالرده روزکاروصغوغك، ایچرویه کیرنلرله برابر کیرمه‌مسی ایچون قاپولرك اوکنه یاپیلان دونر قانادلر . دونه قاپولر ، دونه طولابلر.

Tapisserie historiée رسملی خالی (قالیچهٔ نکاشته) .

اوزرنده انسان رسملری وبعض موضوعلر ایشلنیلمش خالیلر.

Tas de charge *(archi)* اوزه‌نکی طاشی .

کمرلرك باشلادیغی طاش که کمر اورایه استناد ایدر .

Teinte لون .

برقاچ رنکك couleur قاریشمسندن حصوله کلن رنك .

خفیف برنك معناسنه‌ده کلیر . برنکك آز ویا چوق قوتلی اوله‌رق قوللانیلدیغنه کوره حصوله کتیردیکی رنکده دینور .

Tempéra تمپه‌را .

ده‌ترامپ اصولیله یاپیلان بویالی رسمده قوری بویالری أزمکه مخصوص برنوع مایعدر. بواصول ایله یاپیلان رسملر طونوق اولور . طبیق یاغلی بویا کبی قه‌رشون طولملر ایچنده احضار ایدلمش تمپه‌را بویالری واردر. بونلرله طبیق یاغلی بویا ویاخود صولی بویا کبی رسملر یاپیلور ومنظره‌سی طونوق وغیر شفاف برصولی بویایی آکدیرر. چیچك ومنظر رسملرنده بواصول ایله‌غایت کوزل نتیجه‌لر الده ایدیله‌بیلور .

Tepidarium صوغوفلق .

حاملرك حرارتی نسبتاً آز اولان ایکنجی قسمی .

Terrasse (*archit*) تراچه ، سد *

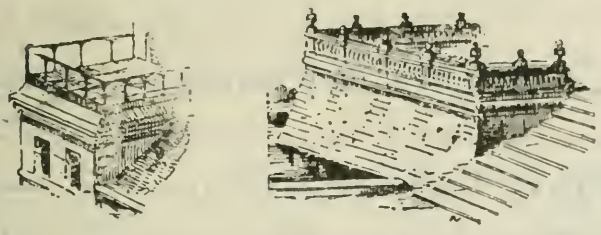

سد، تراچه

بربنانك اوستنده کی مستوی دام سطوح، أولرك اوستنده اوطوریله جق وهوا آلنه جق محل . أسکی روما أولرینك اوستنده کونش آلمق ایچون solarium دنیلن بویله تراچه لر واردی بانچه و سائره ده دیوارلی ویوکسکجه اولوب اوزرنده کزینمك واوطورمغه مخصوص اولان محللره ده دینور .

Théâtral تماشائی ، صحنه ی .

طوروشلری طبیعی اولمیه رق نقش ویانحت اولونمش فیکورلر . وضعیتلرنده مبالغه بولونمسی . بسیط اولمیوب مبالغه لی ومفرط وضعیتلرده بولونان اشخاص.

Théatre (*archit*) تیاترو .

تیاترولر عمومیتله ایکی قسمدن عبارتدر : صحنه وتماشا صالونی . برنجیسی صنعتکارلرك اوینامالرینه مخصوص اولان قسم دیکریده اهالینك سیر ایتمك ایچون اوطوردیغی قسمدر صحنه قسمی همان تماشا صالونی قادار مهم وجسیمدر .

Thermes حمام .

استحمام ایتمك ایچون رومالیلرك یاپدقلری بنالرك هیئت مجموعه سی .

Tholus (*archit*) طولوس .

اوزونلغنه اورولمش کمرلر. کمرلی اقسام انشائیه. برقبه نك کلیدی وقبه نك هیئت مجموعه سنه دخی دینور .

Tirant *(archit)* کرکی *

کرکی

بر چاتیده ایکی مقاص کیریشنك قوه‌دافعه‌لرینی طوتمق ایچون وضع اولونان افقی پارچه . کرکیلر اکثریا اورته‌سندن بل‌ویرمه‌مك ایچون بابایه باغلانور و دمیر چوبو قدن اولور .

Tire-ligne جدول قلمی .

آغزی بر، یدا ایله آچیلوب قاپانه‌جق صورتده یاپیلمش ایکی دیللی برقلمدر که بونك آراسنه چینی مرکبی طولدیریلور و ویده ایله ایستنیلن آچیقلق ویریله‌رك برجدول کنارینه تطبیق اولونمق صورتیله چکیلدیکی وقت ایکی دیلك آراسندن کاغده آقان مرکب ارزوایدیله یکی قالینلقده منتظم برچیزکی چیزر. بوچیزکینك هرطرفنده قالینلغی براولور . معماری رسملرینی یاپمق ایچون بو قلمه احتیاج واردر. بویله برقلمله قیل قدر اینجه چیزکیلر چکمك قابلدر. بوجدول قلملری برپروکارك اوجنه طاقیله‌رق دائره وقوسلرده چیزیله‌بیلور .

Toile موشامبا .

اوزرینه یاغلی بویا رسم یاپیلان اوستی آستارلی خصوصی بزلر . بونلرك چرچیوه‌یه میخلانمش اولانلرینه‌ده ساده‌جه toile دینور .

Toile de fond *(theatr)* دیب پرده .

تیاترو صحنه‌لرنده اك کریده بولونان بویوك شاقولی ویاخود مدور پرده‌که بونك اوزرنده سما واوزاقلقلر ترسیم ایدیلمشدر . برنجی صفحه عائدتفصیلات دها اوکلرده‌کی دیکمه‌لر وقولیسلرده بولنور .

Toiture *(archit)* دام اورتوسی .

بربنانك اوستنی اورتن کرمید وسائره کبی شیلر . دامك کندیسنه‌ده اطلاق اولنور . une toiture en ardoise قایاغاندن دام اورتوسی . کبی .

Ton طون ، رنك عیاری .

هرهانکی بردرجهٔ لون (Nuance) ك سیاه ویابیاضله قاریشمسندن حصوله کلن نتیجه . یعنی بر رنکك طونی دیمك اونك آچیقلق ویا قویولغنه کوره درجه‌سی دیمکدر . فقط بر طابلوده رنکلرك پارلاقلغی و کثافتی ایله برابر حاکم اولان رنك حقنده‌ده استعمال اولنور . مثلا بوطابلو بر قرمزی طون داخلنده چالیشلمشدر. صیجاق طونلر (des tons chauds) ، سرت طونلر (des tons vigoureux) ویا صوغوق طونلر (des tons froids) دینور .

Ton Local زمین طونی .

برسطحی قاپلایان عمومی‌طون حقنده استعمال‌اولنور. بوطونك آچیقلریله ایشیقلر وقویولریله کولکه‌لر ایشلنلدیکی وقت ایکیسنك آراسنده قالان و او شیئك سطحنی قاپلایان متوسط وعمومی طون .

Tonalité طونالیته .

حاکم اولان برطونه تابع اولان دیکر طونلرك هیئت مجموعه‌سی .

Un tableau peint dans une tonalité violette.

Torche مشعله .

ایچنه یاغلی پاچاورا قونیله‌رق یاقمغه مخصوص محلی اولان والده طوتیلان اوزون قوللی ایشیق ویریجی آلت .

Tore *(archit)* قاوال ⋆

قاوال

محدب مجنبی (profil) ی اولان سیلمه . بومجنب اکثریا نصف دائره‌دن متشکلدر . غوتیك معماریده قاوال سیلمه‌لرك بیضی ویکدیکرینی بر زاویه ایله قطع ایدن ایکی محیط دائره‌دن عبارت اولانلری واردر .

Torsade (*art. dec.*) بورمه *

بوكولمش بر خلاطى اكديران سوس ornement موضوعى. بورمه‌لى ستون، بورمه‌لى مسجد كبى . پرده‌لرك صاچاغنه قونيلان بوكولمش قيطانلره‌ده دينور .

بورمه

Torse كووده *

برانسان فيكورينك (صورت) اوموزلرى كوكسى و بل قسملرى محتوى اولان هيكل ويا رسم .

كووده

Toscan (*archit*) طوسقان *

طوسقان نظامنده ستون باشلغى وقاغده‌سى

ئه‌تروسك اسلوبنده بر معمارى نظامى . بعض روما بنالرينك اك الت قسمنده قوللانيلان بر نظامدر . بو نظام يونان‌دوريك نظامنك داهاقاباجه برشكلندن باشقا برشى دكلدر.

Touche طوقونيش .

رسام طرفندن بويالرك موشامبا اوزرينه وضعلرى .

Une touche artistique صنعتكارانه برطوقونيش.

Indiquer un modelé a l'aide de quelques touches habilement posées.

تجسيماتى ، غايت ماهرانه برقاچ طوقونيشله كوسترمك كبى .

Tour (*archit*) قوله ، برج *

قوله ، برج

قاعده‌سی درت کوشه ، کثیرالاضلاع وباخود مدور اوله‌رق یوکسکلکی عرضندن فضله اولان بنالرکه أسکی زمانده قلعه‌لری مدافعه ودشمنی ترصد ایتمك ایچون قلعه دیوارلرینك کوشه‌لریه یاپیلوردی . کلیسالرده چاك بولونان یوکسك قسملرده چاك قوله‌سی دینور .

Tour de main أل اوسته‌لغی .

برشیئی یاپمقده کی مهارت. براصولك وصرف میخانیکی اولان برعملیه‌نك اجراسنده کی کوجلکلره حاکم اولمق . بویوك برأل اوسته‌لغیله یاپمق.

کوچوك قوله

Tourelle *(archit)* قوله‌جك، کنکره *

بنالرك کوشه‌لرنده بولونان وبعضاً مردیوه‌ن محلی وبعضاً ده رصد قوله‌سی اولمق اوزره انشا ایدیلن مختلف شکلده کی کوچوك قوله‌لر.

Tournisse چلیك ، قوشاقلامه ، دیکمه .

قوشاقلامه‌لرده پاینده‌لرله طاباتلره عموداً وضع اولونان تقویه پارچه‌لری.

Tournisser چلیکله‌مك .

قوشاقلامه‌لری کوچوك پارچه‌لرله تقویه ایتمك .

Tournure روش .

برسمك، برفیکورك سجیه‌وی کورونیشی aspect caractéristique وعظمتی حقنده قوللانیلور. une figure d'une tournure élégante. روشی ظریف برفیکور.

Trace ایز چیزکیسی .

برسمه باشلامق ایچون اورسمك موشامبا اوزرینه کچیریلن چیزکیسی. بویوك تیاترو پرده‌لری ویا ده‌قور لوحه‌لرنده قالبدن موشامبا اوزرینه نقل ایدیلن اساس چیزکی .

Tracé چیزی .

برسطحی تحدیدایدن محیط چیزکلرینك هیئت مجموعه‌سی . مثلا شوتزیناتك چیزیسی غایت قاریشیقدر کبی. کولکه‌لرك ترسیم هندسیسی حقنده‌ده قوللانیلور. tracé géometrique des ombres کولکه‌لرك هندسی چیزیسی. چیزکی trait مقابلیدر .

Tradition عنعنه .

اسکی عادات ویاوقایعك آغزدن آغزه اوزون برمدت یاشاماسی وزمان حاضره قدر کلمسی .

Transept ترانسه‌پت * *(archit)*

غوتیك کلیسالرك صلیبه بکزه‌ین پلانلرنده قوللر تشکیل ایدن و یانلره طوغری چیقان قسملر .

ترانسه‌پت

Trait چیزکی .

برشیئك محیطنی تشکیل ایدن خط. خطلرله یاپیلمش رسم .

gravure au trait چیزکیلرله یاپیلمش حك .

Trappe دوشه‌مه قاپاغی .

دوشه‌مه اوزرنده ویاخود طاوانده دامه چیقمق وأسکی مردیوه‌نلرده انبار قاپاغی کبی قاپانمق اوزره براقیلان وکپنکله اورتولن دلیکلر. تیاترولرده اشاغیدن یوقاری‌یه بعض اشخاص وشیطان کبی شیلری چیقارمق ایچون صحنه‌یه آچیلان قاپاقلی دلیکلر .

Travailleur en nacre صدفکار .

صدف ایشله‌ین صنعتکار . صدف پارچه‌لرینی کسوب تخته‌یه اویولمش قسملری تزیین ایدن وبویولده ایشلر یاپان صنعتکار .

Travée *(archit)* کمر گوزی *

کمر گوزی

ایکی ستون آراسنده‌کی کمرك بوشلغنه دینور . برجامع رواقنك هر ایکیشر ستون آراسنده‌کی کمرلری برر کوز تشکیل ایدر .

Treille *(archit des jardins)* أورمه چاردق .

باغچه معماریسنده آصمه ، صارماشیق وسائر بوکبی نباتاتی صارارق تزیینات حصوله کتیرمك اوزره قفس شکلنده یاپیلان مختلف شکلده‌کی چاتمه‌لره وانشا آته دینور. اون ایکنجی عصرمیلادیده باغچه‌لرده بوکبی کمرلی چارداقلر یاپمق پك مودا ایدی . اون آلتنجی عصردنبری بوچارداقلرك عادتا بربنا کبی رواق وکمرلی اوله‌رق یاپیلمشلری واردر .

Tribune *(archit)* محفل *

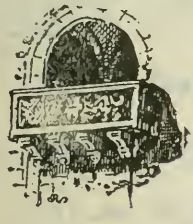

محفل

زمیندن یوقاری‌یه یاپیلان موقع مخصوصلر. أسکی روما کلیسالرنده اعاظمك بولونمسنه مخصوص یوکسك موقعلر . جامعلرده پادشاهلرك و وزرانك عبادت ایتمسنه مخصوص یوکسکده آیریلش قسم . مؤذنلره مخصوص اولان قسمه‌ده مؤذن محفلی دینور .

Triforium تریفوریوم *

تریفوریوم

بازیلیکلر وکلیسالرده صحنلرك فوقنده‌کی شیروانلره (galerie) تسمیه اولنور .

بوشیروانلر بعضاً برنجی قاتك اوزرنده بولونان یان چاتیلرینك آلتنه کلور .

Triglyphe تريغليف *

تريغليف

دوريك نظام معماريسنده ، أقريزى تزيين ايدەن ويكديكرندن فاصلەلى اولەرق بوتون أقريز بوينجه دوام ايدەن اوچ چوبوقلى وآلتلرى پوسكوللى لوحەلركه يونان معماريسنده ايلك اخشاب انشا آتك مرتك باشلرينى قاپامق ايچون قوللانيلان سيلمەلى قاپاقلردن نشأت ايتمشدر. تريغليفلر، ستونلره كوره مختلف وضعلرده قونيلور . يونانيلرده وروماللده بونلرك صورت ترتيبلرى دكيشور .

Tringle *(archit)* چوبوق .

(دوريك تريغليف) لرك قاعدەسنه قونولان كوچول سيلمه .

Triptyque اوچوزلى لوحه *

اوچوزلى لوحه

دولاب كبى ايكى قاپاغى اولان بر لوحەكه آچيلديغى زمان اورتەدەكى قسم ايله هرايكى قاپاغك ايچ طرفلرينه ياپيلمش اولان رسملرله اوچ لوحه شكلنده كورينور. بونلرا كثريا حضرت عيسى وحواريون دينى كبى رسملرده قوللانيلمشدر.

Trompe *(archit)* كوشه كمرى *

بنالرك كوشەلرنده ايچرى يه طوغرى نصف ويا ربع دائره شكلنده اويولمش كبى ياپيلان حجروى كمرلردر .

Trompe l'oeil كوز آلداتان .

كوشه كمرى

بعض شيلرى تماميله تقليد ايتمك ايچون ياپيلان رسملر. مثلا ديواره برچيوى رسمى ياپەرق اونى طبيعى برچيوى كبى كوسترمك وياخود برطاباق اوستنه پارەرسمى

یاپمق « کوز آلدادان » رسملردر . بوکیبی اثرلرك صنعتله مناسبتی یوقدر . صنعت طبیعتی ترجمه و افاده ایتمك اولدیغنه کوره بوکیبی تقلیدی ماهیتده‌کی رسملر آنجق بزر (کوز آلدادان) هنر اثریدر .

بورسم (executé en trompe-l'oeil) کوز الدادان برطرزده یاپیلمشدر دیمك، طبیعتی صحیح کبی کوسترمك اوزره تکمیل تفصیلاتیله یاپیلمش دیمکدر .

Tronc *(archit)* کووده .

ستون (colonne) ویا کرسی (piedestal) نك بدن قسمی ، اورته‌سی .

Truc فند ، معرفت .

بوکلمه‌نك مرادفی اوله‌رق ficelle کلمه‌سی قوللانیلور. فقط بوایکنجی تعبیر قوللانیلان اصول حقنده و برنجی ایسه صورت اجرا حقنده‌در . برشیئی نصل یاپمق لازمکلدیکنی تفصیلاتیله وبوتون معرفتلریله بیلمك . ایشده‌ملکه ومهارتله قازانیلمش بعض قولایلقلر وحیله‌لر. مثلا تیاتروده برآدمی‌اوچورمق ویا بر خیال کوسترمك ایچون قوللانیلان وسائط مستوره‌یه truc دینور . ومثلا رسمده کوشه‌لری سیوری اوله‌رق یاپابیلمك ایچون فورچه‌یرینه کسکین برتخته پارچه‌سی قوللانمق بر (truc) (فند) در . فند کلمه‌سی technique مقابلی اولان فن‌دن کلمسی محتملدر . غلط اوله‌رق فند دینیلور . هرحالده لازم برکلمه‌در .

سدیر

Trumeau سدیر *

ایکی پنجره‌ویاقاپو آراسنده‌کی مسافه. قاپولرك‌ویاشومینه آینه‌لرینك اوستنده‌کی اوستلك‌لره‌ده trumeau دینور .

Trusquin میانکیر .

میانکیر

کوشه‌لره ویا حك ایدلمش معدنی لوحه‌لر اطرافنه چیزکی چیزمکه مخصوص آلت .

تحته اوستنه موازی چیزکیلر چیزمك وبالاخره اورالره قدر کسمك ایچون مرانغوزلرده قوللانیلر .

طولوم

Tube طولوم *

ایچنه یاغلی ویاصولی بویا قونیلان کوچوك قالای محفظه‌لرکه ویده‌لی بر قاپاقله قاپانور و برطرفدن ده صیقیله‌رق ایچنده‌کی بویا چیقاریلور .

Tumulaire مزاره عائد ، مرقدی .

مزار انشا آتنه عائد معماری .

Tuyeau باجا *

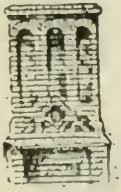

باجا

اوجاق باجاسی اوجاقلرك دومانی طیشاری یه چیقارمق ایچون کیره‌میدلردن یوکسك یاپیلان باجالر.

بونلر کارکیر ویاخود کونکدن یاپیلور . هراسلوب معمارینك کندینه مخصوص باجالری واردر. تورك معماریسنده باجالر یاطاشدن اولوب اوستلری قورشون ویا ینه طاش کلاهلرله اورتولمشدر ویاخود طوغله‌دن یاپیلوب کیره‌میدله ستر اولونمشدر .

Tympan *(archit)* آلن *

آلن

بر الملق (fronton)ك قورنیشی ایله ایکی مائل (rampant) آراسنده‌کی

مثلثی قسم . بر کمر بند (archivolte) ك ایکی طرفنده حاصل اولان مثلثی قسملرکه برطرفدن کمرك قوسی ودیکر طرفاردن صاچاقلق وپایه‌ایله‌محدوددر.

بوکبی کمر آلتلری اکثریا قابارتمه‌لر ویانقشلرله ویاخود موزاییك‌له‌مزیندر. سیوری کمر اسلوبنده‌کی قاپولر ویا پنجره‌لرده ، اوست قسمده‌کی ایکی قوسك حصوله کتیردیکی سیوری وایکی طرفی مقوس قسمده دینور .

Type انموذج .

صنعتده بارز وخصوصی سجیه‌لی برفیکور حقنده مستعملدر .

مثلا un beau type de femme کوزه‌للك انموذجی برقادین. بردیلنجی انموذجی un type de mendiant .

مسکوکاتده پاره ویامدالیه اوستنه باصیلان تاریخی فیکورلر حقنده مستعملدر .

U

Usure آشینیق .

برشیئك استعمال اولونه اولونه ینوب اسکیمسندن حصوله کلن قسملر. مثلامرمر مردیوه‌نلرك آیاق سورتولمکدن ینوب چوقورلانان قسملری کبی.

V

Vague مبهم .

بللی اولمایان شکل وچیزکیلر حقنده قوللانیلور .

Valeur قویولق نسبتی ، قیمت .

عین‌طونك (ton) ویاخود بربرینك یقینده بولونان طونلرك‌درجهٔ کثافتی degrés d'intensité آراسنده‌کی نسبتی افاده ایچون قوللانیلور .

Vandalisme واندالاق .

صنعت اثرلرینه حرمت ایتمیه‌رك اونلری تخریب ایتمك وبیقمق. خرستیانلغك ایلك دورلرنده رومانی استیلا ایدن واندالرکبی اثارصنعتی یقوب خراب ایتمك.

Vantail قناد (قنت) *(archit)* .

برقاپو ویا پنجره‌نك آچیلوب قاپانان قاپاقلری .

Vase کوزه ، ساقسی .

ساقسی شکلنده سوس ornement ایچون قوللانیلان و بعض مردیوه‌ن بابالریله آیاقلقلر اوستنه تزینات اوله‌رق قونلانیلان مرمردن طاشدن، طونجدن وسائره‌دن یاپلمش شکللر .

معمارزیده قوره‌نتیه‌ن اسلوبنده‌کی برباشلغك chapiteau هیئت مجموعه‌سنه‌ده دینور .

باباصاقسیسی، امامه‌صاقسی

Vase d'amortissement بابا صاقسیسی، امامه صاقسیسی *

بربناجهٔ سنك تپه‌سنه ، برآلنلغك اوستنه ، برطرابزانك کوشه بابالرینه ، بر پارماقلغك نهایتنه و سد پارماقلقلرینك کوشه‌لرینه تزینات اوله‌رق قوللانیلان مزین صاقسی وکوپ شکلنده‌کی تزیینی موضوعلر .

Vasque فسقیه *

حوضلرك اورته‌سنه قونیلوب بربری اوستنه مختلف تکنه‌لردن عبارت والٹ اوستنده‌کی برلوله‌دن صولر فیشقیران یوکسك صو آبده‌لری .

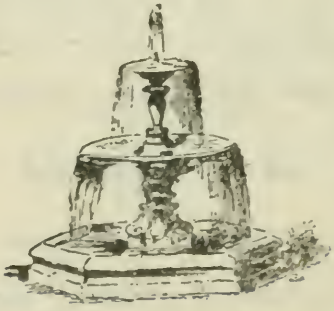

فسقیه

Véranda *(archit)* وەراندا .

بنالرك يانندە اوستى جاملى ويا مستور اولەرق پاپيلان كنيش بالقون طرزندەكى تراسەلر .

Vernis آهار ، جلا ، وەرنى ، صير ، وەرنيك .

بر سطحى پارلاتمق ايچون اوزرينه سوريلن مايع . وەرنيلر مختلف جنسلرى واردر . اسكيدن يازى يازمق ايچون مشق كاغدلرى اوزرينه يمورطه ونشاسته محلوطندن پاپيلمش برمايع سوريلوردى كه بوكا آهارديرلر. چفته آهارلى دىيه ايكى طرفنەده آهار سورولمش مشق كاغدلرينه دينور . ياغلى بويارسملرى هوانك تماسندن محافظه ايچون اوزرلرينه vernis سوردكلرى كبى بعضاً رسم ياپاركنده بويالره شفافيت ويرمك ايچون وەرنى قاريشديررلر. چوملكجيلرك سورديكى وەرنيه صير دينور . وەرنى انواعى واردر .

vernis au laque غومالاقه ايله اسپرطونك قاريشديرلمسندن حصولەكلن غومالاقا ورنيكى ياليزجيلر طرفندن قوللانيلور .

veanis à l'alcool اسپرطو ورنيكى حلكده قوللانيلان بر وەرنيكدر . يعنى اسپرطو وەرنيك ايچنه برآز قوروم سياهى noire de fumée قاتيلەرق تصحيح اولنەجق قسملر اورتيلور . vernis à l'or برى اسپرطولى برى ياغلى بويا اولمق اوزره ياليزجيلرك قوللانديغى ايكى نوع وەرنيكدر . vernis a tableaux تره‌بنتين ايله ساقيز ، كافورى وسائرەدن عبارت برورنيكدركه ياغلى بويا طابلولرى وەرنيكەمك ايچون استعمال اولنور . حلك اصوللرنده قوللانيلان برچوق وەرنيكلر دهاواردر .

Vernissage ورنيكەمه كونى .

صنعت ونقش سركيلرينك رسم كشاندە هرصنعتكار كلوب كندى اثرينى كندى أليله ورنيكلر واوكون سركيه يالكز خصوصى دعوتليلر قبول اولنور. مشهرلرك رسم كشاندە ورنيك كونى مراسم مخصوصه‌يه تابعدر .

Verre filigrané خاره‌لی زجاج .

ایچی ایپکلرلرله اورولمش پول پول و مختلف رنکلی قماشه بکزه‌ین جام معمولات. یووارلاق کسمه‌لرله یاپیلانلرینه چشم بلبل دینور که تورکیه معمولاتندن پك کوزللری واردر .

Vertical *(perspect)* لوحهٔ ارتسام .

اوزرینه اشکال مناظریه رسم ایدیلن شاقولی لوحه که راصدله ارتسامی یاپیلان اشیا آراسنده بولنور . بوکا plan vertical ویاخود خلاصةً یالکز vertical دیرلر .

Vestiaire ألبسه‌لك ، جامکاه .

بنالرده‌ومبانی عمومیه‌ده قاپویاننده البسه‌لری محافظه ایتمکه مخصوص اوطه‌. تیاترولرده البسه‌لری محافظه ایتمکه مخصوص انبارلر وبونلرله موظف اولانلره دینور .

Vestibule *(archit)* دهلیز ، پیشخانه .

براپارتمان ویا بر بنانك مدخلنده ویاخود بر مردیوه‌نك باشلانغیجنده تفریق ایدلمش اولان قسم . (برهان قاطع . [دالان] : قاپو ایله خانه‌نك ایچروسنه کلنجه آرالقدر) .

Vide *(peint)* بوشلق .

برطابلوده ویا رسمده‌کی اشکالك آرالقلری . شکللری احاطه ایدن ویا آراسندن آرقه‌ده‌کی دیکر جسملر کوریلن آچیقلقلر .
معماریده، برباده قاپوایله پنجره یرلری کبی براقیلان کدکلر .

Vif جانلی .

des couleurs vives جانلی رنکلر دیمك سوندورلمه‌مش وشدتلی رنکلر معناسنه‌در . چیزکیلر حقنده‌ده قوللانیلور . جانلی چیزکیلرله یاپیلمش برسم کبی‌که شکللرنده‌وچیزکیلرنده رصانت اولان وسولپوك اولمایان برسم دیمکدر.

Visage چهره .

انسانك يوزى un visage sans caractère سجيه‌سز بر چهره .

Vitrage *(archit)* جاملق .

مسطح ، شاقولى ويا مدور اولوب جامله مستور اولان برسطح معناسنى افاده ايدر . جاملامق يعنى جام طاقق معناسنه‌ده كلير . زمان قديمده پنجرلره طاقيلان جاملر يشيلمتراق اولوب اورته‌لرى ضيايى بويولتمك ايچون برشيشه ديى كبى يووارلاق وكوبكلى ايدى . شيمديكى جاملر دوزدر .

Vitrail روزن .

كليسالرده كوچوك كوچوك رنكلى جاملرك برر قورشون قيدلرله بربرينه ربط اولونمق صورتيله تزيينى بر طاقم شكللر ويا صورتلر حصوله كتيره‌جك وجهله ياپلمش بويوك پنجره‌لرينه دينور . جامعلرده دخى رنكلى جاملرله ياپيلان پنجره‌لره vitrail دينه‌بيلورسه‌ده (روزن منقوش) ديديكمز بورنكلى پنجره‌لرك جاملرى بريرلرينه آلچى قيدلرله‌طوتدورلمشدر . بوجاملرى قيدلامق وچرچيوه‌لرينى ياپمق ايچون اصول مخصوص واردر .

قرون وسطاده كثرتله قوللانيلان بو اصول پنجره‌لر بوكون آنجق تزيينى برماهيتده استعمال ايدلمكده‌در . سليمانيه جامعنده كوزه‌ل نمونه‌لرى كورنيلور .

Volet *(archit)* كپنك *

كپنك

ايستنلديكى زمان ايچرويه هوا وضيا آله‌بيلمك اوزره پنجره‌لرى قاپامغه

مخصوص قانادلی قاپاقلر . بونلرك برقاچ قنـاد اولانلریده واردر . آرالقلی اولانلرینه پانجور دینور . (persienne)

Volute (archit) قیوریم *

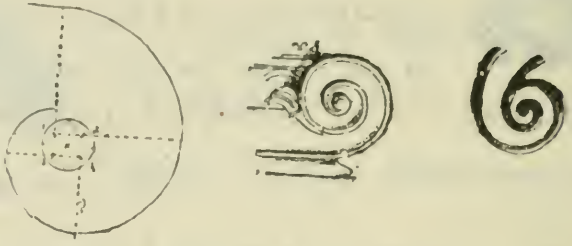

قیوریم

عمومیتله هلزونی برشکلده قیوریلان سوس ornement شکلدر. ایپونیك وقورونتیه‌ن اسلوبنده‌کی ستون باشلقلرینك فارقه‌سی بوقیوریملردر .
قیوریملرك مختلف اصول ترسیملری واردر .

Volute angulair کوشه قیوریمی *

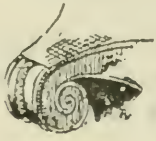

کوشه قیوریمی

باشلقلرك دورت کوشه‌سنده خارجه طوغری چیقان وقیوریلان قسملر .

Volute de console (archit) فروش قیوریمی *

فروش قیوریمی

فروشـلرك تزیناتی اولوب یان طرفدن کورونن قیوریق قسملری. بونلرك دورلری اوزرینه اکثریا تزیینات اوله‌رق انکنار یاپراغی یاپیلور .

Voussoir (archit) کمر طاشی *

کمری تشکیل ایده‌ن طاشلرك هربری .

Voussure (*archit*) قوصره * كمر قووانى

برکمرك ایچ یوزی ، برکمرك intrados دنیلن قسم داخلیسنك سطحی وکنیشلکی، کمرقالینلغی . غوتیك معماریسنده‌قاپولرك اوستنده‌کی کمرلر اکثریا بویله مختلف قوصره‌لرك یان یانه وتدریجاً بویور برصورتله قونولمسندن حاصل اولمشدر . arrière voussure آرقه قوصره دیه بر پجره ویا قاپونك ارقه طرفنده‌کی کمر قالینلغنه دینور .

قوصره ، کمر قووانی

Voute (*archit*) کمر .

مختلف شخنده طاشلرله ویاطوغله‌لرله یاپیلان قوسلر .
arc کمر مقابلی اوله‌رق آلینورسه‌ده قوس معناسنه‌در یعنی کمرك شکلیدر voute دنیلنجه مطلقا برشخنی اولمسی لازمدر .

Voute annulaire حلقه کمر .

دائروی ویا بیضی بر پلان اوستنه یاپیلان کمردر . بعض یووارلاق مربع دیوه‌نلرك آلتنده‌کی کمرلر حلقویدر واکثریا برهلزون کبی طولاشیر .

Voute d'arête مقطع کمر .

ایکی نصف استوانه‌نك یکدیکرینی قطع ایتمسندن حصوله کلن کمرلر . غوتیك معماریسنده سیوری کمرك یکدیکرینی قطع ایتمسندن حصوله کلن کمرلره دینور .

مقطع کمر

Voute en berceau بشیك کمر .

پروفیلی نصف دائره اولان و طولی عرضندن اوزون بولونان کمرلره بشیك کمر دینور . بونلر اورته‌سندن یاریلش برنصف استوانه‌یه بکزمر .

بشیك کمر

Voute en calotte تاكيه قبه *

تاكيه قبه

كره شكلنده‌كى كمرلره تعبير اولونوركه بونلره بزده قبه تعبير اولونور . پروفيلى بيضى اولان بونوع قبه‌لره شبه‌كروى قبه دينور . (sphéroïde)

Voute en agive سيورى قبه *

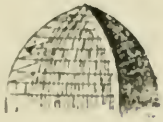

سيورى قبه

سيورى كمرلردن تشكل ايدمن قبه‌لره دينور .

Voute rampant آيقيرى (آرقورى) كمر ، أشكب كمر *

اوزه‌نكيلرى برسويه‌ده‌بولونمايان بشيك كمر.

مائل كمر

Xylographie تخته اوستنه حك اصولى ، تخته اوستنه ياپيلان حكلك اصولى وبوندن باحث فن كتابلرى .

Zoophore *(archit)* زوئوفور .

حيوانات رسملريله قاريشيق اوله‌رق ياپيلان قيوريق داللى تزيينات اطلاق اولنور .

تورکجه‌دن فرانسزجه‌یه

صنعت قاموسی

صنایع نفیسه‌دن رسم ، نقش ، نحت ، معماری ، حك وآثار عتیقه‌یه
عائد اصطلاحلری حاویدر.

محرری

جلال اسعد

صنایع نفیسه مکتبی معماری تاریخی معلمی

DICTIONNAIRE
DES
TERMES D'ART

Par

Djelal Essad

Professeur d'histoire de l'architecture
à l'école des Beaux-Arts

استانبول — مطبعهٔ عامره

CONSTANTINOPLE — IMP. "AMIRÉ,,

١٣٤١

آ

آبادی Abadie

(اپیکدن معمول هندکاغدی)

آبده Monument

آبدوی Monumental

آتشکده Pyrée

آتلامه‌طاشی

آتلانغچ

درملر ویاسوقلری برطرفدن اوبرطرفه یکمك ایچون آرالقلی اولهرق بر خذایه قونیلان طاشلر

Pierre qu'on met au milieu d'une rue ou d'une rivière pour passer à l'autre côté.

آتهلیه Atelier

آثارعتیقه Antiquités

آخار (آهار) *Ahar*

مشق کاغدلری اوستنه سوریلن نشاسته ویومورطه‌دن معمول برمخلوط که بونك اوزرینه یازیلان یازیلر ایصلاق سونکرله سیلینور وبویله‌جه عین کاغد برچوق دفعه‌لر قوللانیله‌بیلور .

Vernis composé d'amidon et de blanc d'œuf, destiné a rendre le papier imperméable afin de s'en servire plusieurs fois en enlevant l'écriture par une éponge mouillée.

آدیم *Adym*. Pas

اوچ آیاقدن عبارت طول اوچوسی که تمام برمعمار آرشونه مساویدر .

Mesure, égale à un pic d'architecte.

آرابا قاپوسی Porte cochère

آراشدیرلمش Fouillé

آرا قاپو Porte intermédiaire

آرا قاتی Entre-sol

آرالق Dégagement

آرشون *Archyn*. Pic.

فارسیده‌قول‌معناسنه «آرش» ویومعناسنه این کلمه‌لرندن کلدیکی ظن اولونمقده ایسه‌ده تورکچه بویوك آدیم معناسنه « آرشیمق » کلمه‌سندن کلدیکی محققدر. بارماقلرك اوجندن اوموز باشنه قادار اولان قسمدن مأخوذ اولچودر . (۰,۷۵۸) مترودر. هر آرشون یکرمی‌درت بارمغه تقسیم اولونمشدر .

Mesure de longueur, égale à m. 0,758. Archyn est divisé à 24 Parmak (doigt).

آرقا Dos

آرقا قوصره Arrièrre voussure

آرقالق Dossier

آرقوری (آیقیری) En écharpe

مقاصواری و حمائلی اولان شیلر حقنده.

Manteau d'arlequin	آرلکن پرده‌سی
Armes, Armoiries	آرما
Ecusson	آرمالق
Doucine droite (سیلمه)	آرمودی
Doucine renversé	ترس آرمودی‌سیلمه
Déversoir	آزماق
بند وماصلاقلرده طاشان صوفضله‌سنك آقه‌جغی محل .	
Eclaircir	آچق
Plein-air	آچیقده
Enduit, impression	آستار
Cuisine, Cuisine publique	آشخانه
Ocre rouge	آشی بویاسی
Echantignolle	آشیق
Usure	آشینیق، آشینتی
Étançonnement	آصقی
Étançonner	آصقی‌یه آلمق
Échafaud suspendu	آصمه اسکله
Chambre suspendue	آصمه اطه
طاوانی یوکسك اولان آولو ویا زمین قاتلرینك دیوار ویا دیره‌کلرینه استنادایتمك وآلتی . بوش اولمق‌اوزره یاپیلان‌ومردیوه‌نله چیقیلان آچاق طاوانلی اوطه‌لر . Chambre costriute entre deux étages.	
Herse	آصمه بابا
Herse	آصمه پارماقلق قاپو
Cheneau suspendu	آصمه دره
Etage suspendu	آصمه قات
Cadenas	آصمه کلید
Pont-Levis	آصمه کوپرو
Pendentif	آصیرغه (علیقه)
Aghyrchak	آغیرشاق
چادیر دیرکلرینك تپه‌سنده‌کی باشلاق تکرلکی ، چادیر آغیرشاغی .	
Entrée (d'une serrure)	آغیزلق
Académie	آقاده‌می
Equerre faux	آقصاق کونیه
Pente	آقینتی
Alatchik	آلاچیق
برنوع تورکمن چادیری . une sorte de tente de turkmen	
Clairière. Eclaircie	آلان
Sous-main	آلتلق
Couleur pourpre	آلکون
Flamme (یالاو) (فلامه)	آله‌و
مزراق وطوغله تپه‌سنده اوفاق قیرمزی فلامه بایراق.	
Tympan	آلین
Fronton	آلینلق
— sans base	أتکسز —
— surbaissé	باصیق —
— double	چیفت —

— surmonté سیوری

— par enroulement قیوریملی

— entré coupé, brisé کسیك

— triangulaire مثلثی

— circulaire مدور

— à pans. منحرفه

Malaxer les couleurs آلیشدیرمق

Partie fixe d'un chassis de porte ou de fenêtre.

Matrice. Dormant. آنا

Nuance (فروق) آنات

Poutre principale آنا دیرمك

Mur fondamental آنا دیواری

Conleurs génératrices آنا رنکلر

Antiques آنتیك

Avant-scène آوان‌سهن

Cour. Atrium. Parvis آولو

Discordance آهنکسزلك

Ayak آیاق

اون ایکی پارماقدن عبارتیاریم آرشون.

Demi *Archyn* égale a 12 Parmak.

Pied droit (قائم) سوکه آیاغی

Degrè de l'escalier مردیوهن آیاغی

Ayak alti tachy آیاق طاشی

جامع وسائر بوکبی غلبهلك کچن قاپولرك اوکنده آشینمامق ایچون دوشهمه طاشلریله

بر سویهده قویلان مدور ویا مستطیلی سرت طاش «آیاق طاشی» ده دینور.

Plaque de pierre dure en forme ronde qu'on pose devant les portes des mosquées au niveau du sol, pour éviter l'usure du dallage par les souliers.

Piédestale. Gaine آیاقلق

Éclaircir آیدینلاتمق

Clart . Clairvoie آیدینلق

Clair-obscur آیدینلق ـ قراکلق

Panneau آینه تختهسی

قاپو قانادی آینه تختهلری . آینهلی قاپو قانادی . قاپولرك قانادلرندهکی بوله چرچیوهلرك اورتاسنه وضع اولونان کتابه شکلنده تخته لوحهلر .

Ayna tachy آینه طاشی

چشمهلرك موصلقلری طاقیلان شاقولی طاش.

Dalles de pierre qu'on pose verticalement dans les fontaines pour y appliquer les robinets.

Avant projet ابتدائی پروژه

Invention ابداع

Dimension ابعاد

Ebrou أبرو

مرمر تقلیدی نقش. کاغد اوزرینه مرمر دامارلرینی تقلیداً یاپیلان رنکلی تزیینات. أبرو کاغد .

Aiguille	ابره
Sphinx	ابوالهول
Dédicace	اتحاف
Embasement	اتك
Lambris en marbre	أتك طاشى

آبدستخانه‌نك ديوارلرى آشاغيسنى قاپلايان طاش .

Lambris en bois	أتك تختەسى
Etéklik	أتكلك

چوبوق طاقمك آلت قسمى

La partie inferieure d'une pipe

Lambris	أتكلك قاپلامەسى
Oeuvre	اثر
Réserves	احتياط
Création	احداث
Restauration	احيا ايتمك
Conception	ادراك
Improvisation	ارتجال
Ciseau (عرضه)	اردە

چيقريقجيلرك وسائراصنافك چويردكارى طرابزان وكمربار و چوبوق كبى شيلرى يونتمق وكوتوك سيامك ايچون اوكاطوتدقلرى تيمور قلم .

Outil tranchant de tourneur

Projection	ارتسام
hauteur	ارتفاع
Ertenk	أرتنك

رسام «مانى» نك مجموعهٔ تصاويرى.

Oeuvres de Mâni.

Cellule de moine	ارکاح (حجره)
Scillerie	أرمخانه

أركك طيغ

رندەلرده قاباريق چوبوق شكلنده قوردون آچا طيغ .

Ciseau tranchant de rabot en forme de gouge qui sert à faire des moulures bombées

Estrade	أريكه
Ciseau	ازمير

(دوزقلم شكلنده طاشجى آوادانلغى)

Flore	أزهار
Dragon	أژدر
Herse	أژكن

(مشبك پارماقلقلى قاپو وقفسلى پنجره)

Donnée	اساس فكر
Mur fondamental	اساس ديوارى
Couleurs primaires	اساس رنكلر
Frontispice	اساس جبهه
Point de fuite principal	اساس نقطەسى
Hippodrome (آت‌ميدانى)	اسپريس
Maître	استاد
Estampe	استامپا
En Croix	استاوروز

ا

استطالات (مقرنسات) Stalactites
استناد آیاغی Contrefort
— دیواری Mur de Soutenement
استناد کمری Arc boutant
استنساخ ایتمك Reproduire
استوبچ Blanc de Céruse
استوج طاقمی Boite de compas
استیف Assise
اسطوانه Cylindre
اسطوانی سیلمه (قاوال) Boudin
اسطومپ Estompe
اسکله Échafaudage
اسکمله Escabeau
اسکی شکله قویمق Restitution
اسکی صنعت Retrospectif
اسلوب Style
أشکب Entretoise
أشکب قوشاق (آرقوری) Écharpe
أشکب پاینده
اسکله‌لرده هر دیره‌که اورولان چاپراست پاینده‌لر .
أشیا خانه Garde-meuble
أشیك Seuil
قاپوأوی چارچیوه‌سنك باشلغی وباصاماغی .
آلت أشیك ، اوست أشیك
أشیك آغاجی (طرقاز)
قاپولرك آلتنه قونولان آغاج .

اصل Original
اصلی Original
اصلیت Originalifé
افاده Expression
افتکاریه Idéalisme
أفریز Frise
افق Horizon
افقی بصری — visuel
افق مرئی — visible
افقی Horizontal
افقی لوحهٔ ارتسام Géométral
افلاطونی Mauve
اقسام جانبیه Collateraux
اکسر Grand clou en fer forgé
اگره‌تی‌یه آلمق Etrésillonnement
أل اوسته‌لغی Tour de main
ألبسه‌لك Vestiaire. Garde-robe
أل خفیفلکی Liberté de main
أل سپری Sous main
خطاطلرك أل آلتنه کاغدی محافظه ایچون وضع ایتدکلری کورك ویا کاغد .
ألماستراش En diamant
الهام Inspiration
امامه Amortissement
انبیره
داملری اورتدکلری چالی چیرپی که وزرینه طوپراق چکرلر (برهان قاطع)

Appareil اورگو (اورو)

Annelé اورمه‌زره

Modèle اورنك

Corde d'alignement اوره‌ك ایپی
دیوارجیلرك پره‌سه طوتدقلری ایپ .
La corde que les maçons se servent pour l'alignement des assises des murs.

Ruine اوره‌ن (خرابه)
اسکی دیوار شهر وقلعه خرابه‌سی .

Jambe étrière اوزه‌نکی آیاغی

Naissance d'une voute اوزه‌نکی خطی

Tas de charge اوزه‌نکی طاشی

Soubassement اوست تمل

Couronnement اوستلك (تاج، تپه‌لك)

Bien assis اوطوراقلی (بنا)

Geste اوضاع

Eau-forte اوفورت

Aqua fortiste اوفورت رسامی

Distance qu'une flèche peut atteindre (400 Archyn) اوق آتیمی

Avant-corps اوکه چیقمه

Faîtage اوکورغه (اومورغه)
چاتی اومورغه‌سی

Tuyeau,conduit. Gargouille اولوق

Gouge اولوق طیغی

Les primitifs أولیون

Armes, Armoiries اونغون (آرمه)

Amortissement انتهائیه (صوکلق)

Décadence انحطاط

Grande glace اندام آینه‌سی
بوی آینه‌سی

Construction انشا آت

Chantier انشا آتکاه

Projet d'éxécution انشاپروژه‌سی (کارنامه) (*Épure*)

Grandeur d'éxécution انشاجسامتی

Constructeur انشاجی (انشاگر)

Impression انطباع

Impressionisme انطباعیه

Type انموذج

Cour couverte se trouvant sous la maison أو آلتی
اوك آلتده اوسنی اورتولو آولو

Céramique اوانی ترابیه (خزفیات)

Groupe. Groupement اوبك

Cheminée اوجاق

Hotte اوجاق یاشماغی

Triptyque اوچزلی لوحه

Couverture اورتو

Tête de canard couleur vert émerande اورده‌ك باشی
زمردی یشیل رنك .

Poterne اورغون قاپوسی (اوغرون قاپو)

١

Espèce de dentelle turque	اویا
Restaurer	اویارمق، أسکی حالنده تعمیر ایتمك .
Renaissence	اویانمه دوری
Mannequin	اویوق (*oyuncak*)
Basse taille	اویما (یاریم)
Sculpture sur bois	اویماجیلق
Pyramide	اهرام
Obelisque	اهرامی ستون
Compétent	اهل
Expert	اهل خبره
Mesurer en comptant les redents et saillies	ایپ قیرمه
Hippodrome	ایپودروم
Chambre interieure	ایچ اوطه
Jour faux	ایچ ایشیغی
Enclave	ایچ بنا
Allège	ایزاره
Trace	ایزچیزکیسی
Broderie	ایشلهمه
Lumière	ایشیق
Clairs	ایشیقلی یرلر
Jour d'en haut	ایشیق (یوقاریدن)
Coups de jour	ایشیق چارپهلری
Contre-jour	ایشیغه قارشو
Clair-obscur	ایشیق-قارالتی (ویا آیدینلق-قراکلق)
Géminé	ایکیز
Nuance. finesse	اینجهلك
Frottis	اینجه طلا
Exèdre	أیوان

ب

Poinçon	بابا
Socle d une balus-trade	(طرابزان) باباسی
Cheminée	باجا
Mître	باجا کلاهی
Fenêtre au plafond	بادهوس (طاوان پنجره‌سی)
Soupirail. Conduit d'air	بادکیر
Girouette	بادنما ، فیرلداق
Parapet	باربانا (بارو)
Entrepôt.Ancienne hottellerie	بارخانه (برخانه)
Couleurs amies	باریشیق رنکلر

اسکی زمانلرده پوسته تاتارلرینك وکاروانلرك اینوب بیندکلری محل. بالآخره ایشلك بویوك قوناغه وانتظامسز بنایه دونمشدر.

ب

باكر رنك Couleurs vierges

بالاغان (سايه‌بان) Baldaquin

باشاق Épi de toiture

باش حرف (مارقه) Initiale

باش طابان Architrave

باشلق Chapiteau

باشلق كولى Fleur du chapiteau

باصاماق Marche

باصيق Ecrasé

باغ Attache

باغ طاشى Parpaing

باغ كيريشى (براقه‌كيريشى) Entrait

باغلامق Bander

باغلامه Étresillonnement

باغه Écaille

باقيش نقطه‌سى Point de vue

بالان Porche

بالق پولى En écaille

بالقون فارسى (بالاخانه‌دن) Balcon

بخوردان Brûle-parfum

ايچنده توتسو وترتيب معطر ياقيلان معدنى قاب .

بخوردانى *Bouhourdani*

بخور ياقان رسمى مأمور .

Fonctionnaire du sultan chargé de tenir le Brûle-parfum, pendant les cérémonies.

بدستان *Bedesten*

Bazar couvert où on vendait autrefois des étoffes et des objets de valeurs.

سلاح بدستانى *Silah bedesteni*

Bazar où on vend des armes.

مجوهر بدستانى *Mudjevher bedesteni*

Bazar ou on vend des bijoux.

بدن ديوارلرى Murs principaux

بنانك اطرافى واساسلى قسملرينى تشكيل ايدن و بوله ديوارلرينك غيرى اولان ديوارلر .

بديعيات Esthétique

بذر مركبى Encre turque

كتان تخمى ياغنك ياقيلمسيله حصوله كلن بذير ايسندن ياپيلمش مركب .

بربار (بربار) *Berbar*

خانه‌نك اوستنده ودامنده بولنان اوطه .

Chambre se trouvant sur le toit.

برخانه (بارخانه .ر) *Barhané*

براق Hippogriffe

برج Tour

برقت Idole, Statue

اسكى توركجه ده «برقتلق» بتخانه معناسنه در .

برنجى صفح Premier plan

بروز (پروز) Bossage

بروسور Brosseur

بزه‌ك Orne . ent

بساره (صوفا) Salle

ب

L'intendant de construction, fonctionnaire qui dirige une construction officielle.

Ériger بنا ايتمك

Corps d'un édifice بنا بدنی

Édicule بناچه

Massif بنا كتله‌سی

Digue بند

Bunguah بنكاه

ايچنه اشيا ولوازم قونيلان اوطه ويا چادير.

Chambre où on garde les objets et les provisions.

Structure بنيه

Palme بوته

Boudoir بودوار

Câble بورمه

Robinet چشمه بورمه‌سی

(موصلغك اسكی تعبيری)

Buste بوست

بوطلق

تيور زرهك بوطلری اورتمكه مخصوص قسمی.

Articulation (بوغوم يری) بوغماق

Noeud. Articulation بوغوم

Fuselée بوغوملی ماقارا

Pli بوكلوم

Flou بولانيق

Émail cloisonné بوله‌لی مينه

Échelle simple بسيط مقياس

Gnomon بسيطه

Ligne horaire بسيطهٔ شمسيه خطی

Nourrie بسيلی

Bechkem (*persan*) بشكم

صيفيه ، يازلق قريه وچارداق

Pavillon pour été.

Quintefeuille بشلی يابراق

Couverture en berceau بشيك اورتو

Berceau بشيك كمر

Distance بعد

Bagdadi بغدادی

كازكير تقليدی اوله‌رق تحته شيشه‌لر اوستنه صيوا اورولمق صورتيله يابيلان طاوانلر.

Faux plafonds construits par des lattes en bois couverts d'enduit

بقال طاوانی

plafond dont les solives du plancher superieur sont visible.

Beffroi بكه‌مه قوله‌سی

Bélbélé بلبله

Sorte de recipiant d'eau à bec.

Accuser (un contour) بللی ايتمك

Belendine بلندين

پنجره چرچيوه‌سنك آلت تحته‌سی.

Appui d'une fenêtre

Bâtiment بنا

Bâtisse عادی بنا

بنا امينی

ب

Embus	بولوطلاتمق
Couleur	بويا
Colorier	بويالامق
Colorié	بويامه
Coloiant	بويايجى (ملون)
Scotie. Gorge	بويون (دوه‌بويونى)
Linteau (فارسيسى اسفكه)	بويوندروق
Rendu	بيان
Fini	بيتيريم
Instrument à polir les trous	بيجيرغان تيمور دليكارى پرداخت و جلا ايچون تيمورجى آلتى .
Oves	بيضه
Ovale	بيضى
Poitrail	بيراقه‌كيريشى
Bracelet. Anneau	بيله‌زيك
Anneau de colonne	بيله‌زيكى(ستون)
Socle d'un puit.	بيله‌زيكى (قويو)
Encorbellement	بيندير مه
Console à encorbellement	بيندير مه‌قونسول
Arc à encorbellement	بيندير مه‌كمر
Couvre Joint	بينى

پ

Empattement	پابوج (پابوش)
Piédouche	پابوج اويوغى (سيلمه)
Paboudjlouk	پابوجلق

l'endroit où on laisse les souliers, en entrant dans une mosquée ou une maison.

Biseau	پاخ
Pisée	پاخسا (صندوق كريجى، كرپيج)
Débillarder	پاخلامق
Échanfrein	پاخلى باشلق
Fragment	پارچه
Pagode	پاكود ، بورقات

اسكى توركجه‌ده «بورقاتاق» تخانه‌معناسنه‌در.

Éclat	پارلاقلق
Parmak	پارماق (اولچو)

$^{1}/_{24}$ ème d'un Archyn

Grillage	پارماقلق
Guichet	پالكانه (فارسى)

خان وقوناقلرك بويوك قاپولرينك قانادلرى ايچنه‌ياپيلان كوچوك قاپو «ياوروقاپو» دينور.

Petite porte ouverte dans le battant d'une grande porte.

ب

Persienne	پانجور
Fond du bassin	پاياب
Payguah (صف نعل)	پايگاه

اوطه‌لرده تركلك چيقاريلان بر .

Dans les anciennes maisons turques, partie des chambres ou on enlevait les pantoufles et les souliers.

Contrefort. Accotoir	پاينده
Pilier boutant	پاينده آياق
Arc Boutant	پاينده كمر
Contre bouter (پايانداماق)	پاينده‌له‌مك
Pilastre	پايه
Ante (نيم) پايه	
Plinthe	پايه‌دان
Pétèk	پتك

مناره‌لرك شرفه‌سندن كلاهنه‌قدر اولان قسم .

La partie du minaret, depuis la galerie jusqur au bonnet.

Pertchem (فارسی)	پرچم

مزراق و بايراق كبي شيلرك اوجلرينه طاقيلان زلفه‌لره دينور .

Petite flamme suspendue aux bouts des lances et des étendards

Polissage	پرداخ
Cloture (حائط)	پرده ديواری

سرای، جامع وشهر اطرافنه چكيلان ديوارلر.

Bordure	پرواز
Niveau	پره‌سه
Pastille	پستيل
Peche	پش

كمرند صاچی .

Pechgun	پشكون

تپه جملی حمام قبه‌لری

Coupoles de bain aux petites fenêtres rondes

Peschtivan (فارسی)	پشتوان

تمل اسقره‌لرنده طاباتلری بربرينه ربط ايدن قيصه آغاجلر . قابو تخته‌لرينك آرقه‌سنه ميخلانان قوشاق ويا ده‌مير زره .

Plan	پلان
Échelle des plans	پلان مقياسی
Pelvazé (بلواز)	پلوازه

بنانك وصاچاقلرك ديوارلردن طيشاری يه چيقان كيريش ومرتكلری .

Poutres et solives d'un batiment ou d'un toit qui dépassent les murs.

Fenêtre	پنجره
Griffe	پنجه
	پنجی كمر

بشه تقسيم اولونه‌رق پايه‌لان بر نوع سيوری كمر .

Pulvérisateur	پوسكوركه
Gland	پوسكول
Pochade	پوشاد
Pocher	پوشاد ايشله‌مك
Pouchidé	پوشيده

Étoffe simple ou brodée avec laquelles on couvre les cercueils. Draperie.

پهله Arbalétrier
ماقاصك يان آغاجلری .
پیرو Continuateur
پیکان Pointe de flèche.
اوقك اوجنده‌کی سیوری دەمیر .

پیکه Banc
دیواره ملاصق تخته مصطبه. اصلی «پایکه» در. قهوه‌لرده کنارلرده اوطورمق ایچون یاپیلان یوکسکجه یرلر .
پیلپایه Pilier

ت

تابدان *Tabdan*
طاوانه یاقین آچیلان پنجره‌لر .
Fenêtre ouverte Près du plofond.
تابخانه (تاوخانه) *Tabhané*
دیوارلرینك ایچی حمام کبی مجوف یاپیلوب آتشله قیزدیریلان و صوغوق کونلرده اوطوریلان اوطه ویا أو .
Maison ou chambre dont les murs sont chauffés interiurement Par un foyer comme dans les bains turcs.
تأثیر Effet
تأثیر لونی Coloration
تاج Couronne. Couronnement
تاصارلامه Esquisse
تالار (فارسی) *Talar*. Salle.
بویوك اوطه ، دیوانخانه ، صالون .
تالی فروش Contre-corbeau
تام قوس Plein cintre
تاوخانه (Voir تابخانه)
یپه‌جامی Fenêtre superieure

تپه چیچکی Fleuron
تپه‌لك *Tépélik* Couronnement
قاووق و فس تپه‌سنده اولان دوکمه ونشان .
Motif de décoration qu'on applique a la partie superieure d'un fes ou d'un Kavouk (bonnet)
(سیوری) تپه‌لك Gâble
تجسیم ، تجسیمات Relief. Modelé
تجمعات (کومه‌لنمه) Groupement
تجملات Fioritures
تحت‌روان *Tahtravan*
Sorte de palanquin. en forme d'une caisse, porté par des mulets.
تخته‌سنك Dalle
مجلدلرك قوللاندیغی دوز طاش .
تحشید تأثیر Concentration de l'effet
تحریللی Strié
تحویط ایتمك (قوشاتمق) Cerner
تخنیط ایتمك Embaumer

ت

تدریج	Progression
تدریجی مقیاس	Échelle progressive
تدقیق ، تتبع	Étude
تذکاری	Commémoratif
تذهیب	Chrysographie. Enluminure
تذهیلمك	Enluminer
تراچه (سد)	Terrasse
تربه	Mausolé
ترتیب	Série. Agencement Arrangement
ترس اهرام (آیاقلق)	Gaine
ترس باصق	Contre épreuve
ترسیم(توصیف ویاتحریر صحنه)	Scénogrphie
ترشه	Parchemin
ترکیب	Composition
تزیینات	Décoration
تزیین ایتمك	Décorer
تزیینی	Décoratif
تشریفات مردیوه‌نی	Escalier d'honneur
تصفیه ایتمك	Épurer
تصویر	Portrait
تضاد	Contraste
تضادالوان	Contraste des couleurs
تضادنسبیسی (الوانك)	Contraste simultané des couleurs

تعزیفات	Légende
تعزیزیه	Apothéose
تعلیم (تمرین)	Exercice
تفرعات	Accessoires
تفسیر	Interprétation
تفصیلات	Détail
تفنك (توتهكدن)	*Tufenk*

حاملرده دومانك جریانه مخصوص اولق اوزره بدن دیوارلری ایچنه قونیلان کوتکلر .

Chèminée étroite dsetinée à la fumée dans les bains turcs

تفنکلك	*Tufenklik*

حاملرده دیوارلری ایصیتمق ایچون ایچلرنده براقیلان دار دلیکلرکه کلخانك آتشندن کلن دومانلر بورالردن طولاشه‌رق طبشاری‌یه چیقار .

تقلید	Imitation
تقلیدی صنعتلر	Arts d'imitation
تقویسات	Arcature
تقویه کمری	Arc doubleau
تکرلك سپری	Chasse-roue
تکنه	Caisson
تکنه طاوان	Plafond en Caisson
تلقی	Conception
تلقی ایتمك	Concevoir
تلکاری	Filigrane
تلوین ایتمك	Colorier

ت

Description	توصیف
Feuillage	توریقات
Balancer. Pondérer	توزین ایتمك
Monographie	توصیفنامه
Pinceau	توی قلم
Parodie	تهزیل
Tempera	تهمپهرا
Théâtre	تیاترو
Théâtral	تیاتروواری
Panache	تیریز
Bszar couvert.	تیم
Petit Bazar couvert	تیمچه
Salle des spectateurs	تماشا کاه (تماشاصالونی)
Allégorie	تمثال
Afféron	تمرن
Étude	تمرین
Fondation	تمل
Fondement	تمل دیواری
Disproportion	(عدم) تناسب
Échelle de proportion	تناسب مقیاسی
Eurythmie	نظم تناسب
Symétrie	تناظر
Altérnance	تناوب
Eclairage	تنویر

ث

Sulus djelisi	ثلث جلیسی
Ecriture en très grande Caractère.	
Sulus	ثلث
اوچ پای قالین قلم ایله یازیلان خط . Genre de Calligraphie écrite par une plume de trois épaisseurs normales.	

ج

Vitrage	جاملق
Garde robe. Vestiaire	جامه کاه
Latéral	جانبی
Collatéraux	جانبیه
Nature-morte	جانسز
جام أوی	
چرچیوه لرده جامك کیردیکی یرلی قسم. Rainure destinée à recevoir le vitre.	
جام کوبکی	Vert cendre
بایغین یشیل رنك .	

ج

جانلی	Vif
جبری (زورینه)	Forcé
جبهه	Façade
(اساس) جبهه	Frontispice
جبهه‌وی درز	Joint de face
جدول‌قلمی (چیزکه‌ج)	Tire-ligne
جرس	Campan
جرسی‌الشکل	Campaniforme
جرسیات	Campanes
جسم (صوم،رصین)	Solide
جلبند	Carton. Mappe
جلبندلك	Cartonnier
جلبند رحله‌سی	Porte carton
جمله قاپوسی	Porte principale
جناح	Aile. Flanc
جنك آراباسی	Char
جواهرجیلك	Joaillerie
جونبا	Encorbellement. Port-à faux
جهانما	Belvédère
جهنملك	Hypocauste

چ

چاپ	Module
ینا چاپی	*Tchap*
(اسکی تعبیر) ابنیه نظارتی طرفندن ویریلن تذکره .	Permis qu'on donnait autrefois pour bâtir.
چاپاق	Bavure
چاپراسد بویوندوروق	Croisillon
چاپلی نظاملر	Modulaire
چاتمه	Charpente
چاتی	Ferme
چاتی آراسی	Comble
چاتی اورتوسی	Couverture de ferme
چاتی اومورغه‌سی	Faîtage
چاتی پنجره‌سی	Lucarne
چاتی کیریشی	Chevron
چاتی ماقاصی	Arbaletrier
چارپمه	Ciselure. Ouvrage martelé
چکیجله اورارق یاپیلمش قبارتمه‌لی کوموش اشیا . چارپمق صورتیله یاپیلان صیوا .	Crépi
چارداق	Treille
چارشو	Bazar
چارمیخ . خاچ	Croix

ج

Campanile. (بكلمه قوله‌سی) چانڭ قوله‌سی
Beffroi

Affamer (چاله‌كوشه) چالمق ، چاليق

Séance چاليشيس

Ébauchoir چامور قلمی

Tchirâharé چراخواره
ديوارلرده چراغ قونه‌جق حجره .
Niche où on dépose la lampe.

Lampe antique چراغ

Encadrement چرچيوه

Verre filigrané چشم بلبل

Couronne. (كلين چلنكی) چلنك
Cuirlande.

Tournisse چليك

Tournisser چليكله‌مه

Tringle چوبوق

Estrade. Podium چوتره
پيكه ، سدوسكی تعبير اولونان مربع الاضلاع صفه در كه زمينلدن يارم آرشون قادار ارتفاعی اولور . قاپو آرالرينه وباغ وباغچه‌لرده حوض اطرافنه ياپارلر .

Péridrome چوره دهليز

Fouillé (تفصيلاتلی) چوق ايشلنمش

Fosse (لغم چوقوری) چوقور

Creux چوكرتمه

Céramique (خزفيات) چوملكجيلك

Visage چهره

Criard (رنكلر) چی

Figure nue (صورت) چيپلاق فيكور

Gothique fleuri غوتيك چيچكلی

Trait چيزكی

Dessinateur چيزكی رسامی

Étalon (قالب) چيزكيسی

Tracé چيزی

Bain double چيفته‌حمام
Bain à deux parties isolées; destinée aux hommes et aux femmes.

Décalquomanie چيقارتمه

Sortie چيقيش قاپوسی ، چيقيش يری

Surplomb. Encorbellement. port-à-faux چيقمه

Saillie چيقينتی

Porcelaine چينی فغفوری

Faïence (*Carreau de*) چينی ، كاشی

ح

حاد سیوری کمر	Lancette
حاکم رنك	Dominant
حاکمیت (شکل ویارنك)	Consonnance
حجره (طاقچه)	Niche. Cellule
حجره (یالانجی)	Niche feinte
حدس	Intuition
حدیدیات (دهمیر ایشلری)	Ferronnerie
حدیدیاتی (صنعت)	Ferronnrie d'art
حرارت لونیه	Chaleur de coloris
حرزانه (کوشه عصبه سی)	Bagette d'angle
حرفت	Métier
حرفتکار	Artisan
حرم	*Harem.* Gynécée

Partie de la maison destinée aux femmes.

حریم، پیرامن	Parvis, Péribole
حسن خط	Calligraphie
حضیر	Argamasse
حقیقیه	Réalisme
حك، حکیات	Gravure
حکاك	Graveure
حکم هیئتی	Jury
حلقان	Boucle
حلقیه	Annelure
حلقه	Anneau
حلقه کمر	Voute annulaire
حلقه لی ستون	Colonne annelée
حلوتکاه (ایچ اوطه)	Alcôve
حوض	Bassin
حولی (آولو)	Cour. Artrium
حیاط (اوستی قاپالی آولو)	Atrium

خ

خاتمشناش	Cigillographie
خاتمبند	Incrusteur

هند صدفجیلری و ایران خاتمبندلری مشهوردر. آغاج وآبانوز اوستنه قورشون کیك وپرنج کبی شیلردن قاقه موزاییق یاپان صنعتکار

خاتمکاری	Incrustation
خاره لی زجاج	Verre fligrané
خالاط بوکومی	Cordelière
خان غرد	Hangar
خراق رسملر	Caprices

خ

خرپشته	En dos d'âne
خرده نقش (مینیاتور)	Miniature
خرطوش	Cartouche
خزف. خزفیات	Céramique
«مطلقا چاموردن ایشلنوب آتشده پخته اولونان شیئه دینورکه ساقسی تعبیر اولنور. چناق و طباق و کوپ و دستی وچوملك کبی ظروف اولور.» قاموس	
خشبیات (طوغرامه)	Boiserie
خط	Ligne
خط افقی	— horizontale
خطی (اوزه‌نکی)	— de naissance
زمین خطی	— de terre
سویه خطی	— de niveau
خط فاصل	— méplate
خط فراری	— fuyante
کوزه‌للك خطی	— de beauté
کولکه خطی	— d'ombre
میل خطی	— de pente
نقطه‌لی خط	— ponctuée
خطاط	Calligraphe
خطل آیاغی	Jambe sous poutre
خطیطه	Diagramme
خلوت	Alcôve
حاملرده دیوارله بولونمش کوچوك حجره‌لر.	
Petite loge séparée dans les bains turcs.	
خلوتخانه	*Halvethané*
خلوتلرك بولوندیغی قسم.	
La salle ou se Trouvent les *Halvetes*	
خلوتسرای	Palais intime
خوج	
کمر وایوانك شکل مقوسی وانحناسی.	
خیابان	Allée
خیالی برکوزه‌للك ویرمك	Idéaliser

د

دام	Toit
دام اورتوسی	Toiture
صاچاق کناری، دام طوره‌سی	Cimaise
داماسقو (شام قماشی)	Damassé
دام تیره‌سی	Épi de toiture
دام پنجره‌سی، دام قاپاغی	Tabatière
دام قورقولغی	Attique
دالانه	Nartex
داملالق	Larmier
درامان	Panne
أشکب باغلامه. چاتی مرتکلرینك تحکیمی ایچون اوزرینه کچیریلن آشیقلر.	

د

Avant portail	دربار
Joint	درز آرالغی
Jointoyer	درز ایتمك
Joint recouvert	اورتولی درز
Joint montant	شاقولی درز
» carrée	قائم درز
» coupe	قطری درز
» ouvert	مكشوف
» de recouvrement	قدمه‌لی درز
» à onglet	طیرناقلی درز
» de lit	مستوی درز
Derdj	درج

(فارسی) منقش كاغده یازیلان یازی .

Ecriture sur papier ornementé et peint.

Gradins	درجه‌لی قدمه‌لر
Classique	درسی (مصنفات)
Grande porte Principale	دروازه

سورایله محاط بویوك شهرلرك ، سرایلرك تكیه وعمارتلرك دائما آچیق طورانوزوم اولمدقجه قاپانمیان قاپولری .

Grande porte des palais et des villes qui restent toujours ouvertes.

chassis à tabatière	دروانه
Petite porte. Guichet.	دریچه
Profondeur	درینلك
Gousset	دستك
Pupitre. Métier	دستگاه
Modillon	دستكجه
Équation du beau	دستور آهنك(دستورتناسب)
Faisceau	دسته (ستون)
Broyon. Molette	دسته‌سنك(مردانه)
Diptyque	دفتین
Minute	دقیقه
Appui *(de fenêtre)*	دكزلك
Mariniste	دكزرسامی
Bariolage	دلی آلاجه‌سی
Damasquine	دمشقی(كومه‌تلكاری)
Denticule	دندانه
Cont e balancer	دنكله‌مك(یشیق‌دنكی)
Goutière	دوداق
Quartier	دور باصاماق
Quatrefeuille	دورت یاپراق
Dorique	دوریك
Mutule	دوریك فروش
Lisse	دوز
Reglet	دوزعصبه
Plancher. Parquet	دوشه‌مه
Plinthe	دوشه‌مه‌زاری(سوپورگه‌لك)
Trappe	دوشه‌مه قاپاغی
Enchevêtrure	دوشه‌مه قاصناغی
Fonderie	دوكومخانه

د

Fioritures	دونانیم
(Voir *Tufenk*)	دوهنك
(دود آهنك دن تفنكك)	
Génie	دها
Décor	دەقور
Foret	دەلیك تیموری
مرانغوزلرك آغاج دلەجك آلتی .	
Vestibule	دهلیز
Scotie. Siphone (سیلمه)	دوەبوینی
en S.	
Brocart (سندس)	دیبای منقش
Brocatelle	دیبائی قماش
Toile de fond	دیب پرده
Fond	دیب زمینی

Cloître (مناستر ، کشیشخانه)	دیر
Collier	دیزی
Dent	دیش
Gradine	دیشلی قلم
دیشلی طاشجی طاراغی. دیشنکی.	
Tournisse	دیکمه
Plantation (تیاتروده)	دیکمه
Lobe. Côte	دیلیم
Lobé	دیلیملی
Empattement	دیوار آیاغی
دیوارك دیبندەکی چیقینتیلی تمل طاشی.	
Salle.	دیوان
Salle. Salle des crémonies	دیوانخانه

ذ

Mabeïn (مابین)	ذوالوجهین
Chambre qui se trouve entre le *Harem* et *Sélamlik* d'une ancienne maison turque.	
Annelé (حلقەلی)	ذوحلقات

ر

Reppel de ton	رابطه طونی
Raphaelesque رافائلکاری	رافائلانه
Côte	راقم
Portail	رتاج
Pupitre	رحله
Penture. Gond.	رزه
Rustique	رستائی
Artiste- peintre	رسام

ر

Dessinateur	چیزکی رسامی
Aquarelliste	صولی بویا رسامی
Peintre	یاغلی بویا رسامی
Décorateur	تزینات رسامی
Dessin *(en général)*	رسم
Élévation	ارتفاعی رسم
Dessin d imitation	تقلیدی رسم
— au trait	» خطی
— au deux crayons	چفت قلم رسم
— industriel	رسم صناعی
— ombré	کولکه‌لی رسم
— de mchine	ماکنه رسمی
—s courants	مسلسل رسم
— d'architecture	— معماری
— lavé	-- یالامه
— géometrique	— هندسی
Punaise	رسم چیویسی
Dessiné	رسملی
Illustrer	رسمله‌مك
Marqueteur	رصعکار
Marqueterie	رصعکاری
Énérgique	رصین
Parchemin	رق، ترشه
Érection	رکز. یوکسلتمك
Grisâtre	رمادی
Emblème	رمز
Couleur. Teinte	رنك
Couleurs génératrices	آنا رنکلر
	[(مولد رنکلر) طوغوریجی رنکلر
Couleur vierge	باکر رنك
Couleur neutre	بیطرف رنك
Couleur locale	موضعی رنك
Coloriste	رنکشناش (رنکجی)
Rester dans la même tonalité	رنك طوتمق
Colorer	رنکله‌مك
Portique	رواق
Vitrail	روزن (روزنه)
Abat-vent	روزکارلق
Tournure. Allure	روش
Rocaille	روقای
Rococo	روقوقو
Roman	رومان
Éclat	رونق
Contre-marche	ریخت
Mosaïque	ریزه‌سنك. ریزه‌نکاری (موزاییق)
Mosaïste	ریزه‌نکار (موزاییق رسامی)
Fange	ریشه (صاچاق پوسکول)

ز

زار *Zar*

دیوارلره چکیلن پرده . هرایکی سیلمه آراسنده قالان دوزلکلر .

Etoffes couvrant les murs. Partie lisse se trouvant entre deux moulures.

زاربوله Cloison en menuiserie

بنا ایچنده طوغرامه ایله یاپیلان بوله‌لر.

زانق طاشی *Zank Tachy*

چشمه‌لرده تکنه‌نك اوزرینه عموداً وضع اولونوب موصلغك مربوط اولدیغی طاش.

Pierre sculptée ou simple qui porte le robinet des fontaines.

زرمهره *Zermuhré*

برنوع مصقله قلمی Brunissoir

زلفه *Zulfé*

اوفاق صاچاق . ثلث یازیسنه مخصوص ألفلرك چنکلی. ألف زلفه‌سی. علم زلفه‌سی.

Petite bande attachée aux sommets des drapeaux.

Petite ligne courbé comme une virgule qu'on ajute à la lettre Élif (ا)

زمین Fond

زمین دسته‌سی Scie à lamme mince

زمین بچقیسی .

زمین طونی Ton local

زندان Basse fosse

زنجفره Minium

زنجیرله‌مك

سکه کنارلرینه زنجیر چکوب چنتیك یاپمق .

Faire des dents tout autour des monnaies.

زیج (زیك) *Zeidj*

اول ایشلکلردرکه استادنقاشلر (رساملر) نقشلری اونکله طرح ایده‌رلر .

Fils à l'aide desquelles, les anciens peintres traçaient leur dessin.

زیخ Filet

زیخ چکمك Filer

زیفیری Bistre

زیمبا Percéur

دلیك آچه‌جق آلت. قاش، دری، تنکه وقایش ده‌لکلری قلم.

زیوانه Tenon. About. Scie à découper

فارسی (زبانه) دن . ایکی پارچه تخته‌یی بربرینه ربط ایتمك ایچون بریسنه براقیلان دیل . ایکی طاشی بربرینه باغلامق ایچون هر برینه برر زیوانه‌لق آچیله‌رق اورایه قورشونله تثبیت ایدیلن ده‌میر چوبوق . اینجه اویمالری اویمق ایچون قوللانیلان سیوری و اینجه دسته .

زیوانه‌لق Mortaise

زایوانه‌نك کیرمسی ایچون برتخته، طاش ویا معدنه آچیلان اویوق .

ژ

Genk ژنك

نقاش مشهور مانی‌نك نقشلرینی حاوی مجموعه .

Le livre Contenant les peintures de Mânî.

Japonisme ژاپونیه

س

Champs ساحه

Prendre du champs ساحهٔ رؤیته آلمق

Palais au bord de la mer ساحلسرای

Pavillon سایوان

Baldaquin سایه‌بان

پادشاهلر و قراللرك باشلری اوزرینه طوتیلان افتابکیردر .

Dais سایه‌لك

Sceptre سبیکه

Sébil سبیلخانه

l'endroit ou on distribue Gratuitement de l'eau à boire.

Bazar des armes سپاهی چارشوسی

Plafond en forme de corbeille سپت أورمه طاوان

Anse de panier سپت قولپی

Sous main. سپر (أل سپری)

Stavend ستاوند

Salle ou Pavillon en forme d'éxèdre.

اول چارطاق و شهنشین کبی مسکنلره دینورکه اوکی ایوان طرزنده کشاده ومیدانلی اوله. بویوك صوفه ودیوانخانه‌یه‌ده دیمور .

Colonne ستون

Entre-colonnement ستون آرالغی

Ceinture de colonne ستون بند

Naissance d une colonne ستون باشلانغجی

Colonnette ستونچه

Colonnade صیرا ستونلر

Fût ستون کوودەسی

Sitil سیتیل (سطل)

زنجیرله آصیلیر کوموش بخور وقهوه منغالی‌که اسکیدن یونکله مسافره قهوه ویررلردی. بربرلرك آصمه کوکوسی.

Caractère سجیه

س

Auvent	سقیفه
Estrade. Banc	سکی
Andronite	سلاملق
Ciel	سما
Sémaahané	سماعخانه
Grande salle des *Tekkés* ou les *dervi*ches se réunissent pour prier	
تکیه‌لرده ذکر ومقابله‌یه مخصوص محل.	
Azur	سماوی
Schème	سمه
Silhouette	سنبوت (هیولا)
Brocart	سندس
Machicoulis	سنك انداز
Tailleur de pierre	سنکتراش
Bracelet	سوار
Plinthe	سوپورکه‌لك
Muraille	سور
Ornement	سوس
Ornemaniste	سوس رسامی
Ornemental	سوسه عائد، سوسلك
Dormant	سوگه
Linteau	سوگه باشلغی (بویوندوروق)
Chambranle	سوگه پروازی
Éteindre	سوندورمك
Rabattu	سونوك رنك
Chevalet	سهپا
Poncis	سیلکمه

Terrasse. Estrade	سد
Salle à estrade	سدلی صوفه
Estrade. Trumeau	سدیر
Tête	سر
Tête de *Narguilé*	نارگیله سری
Chef d'orchestre	سر آهنك
Palais	سرای
Diadème. Bandeau. tour de tête	سربند
Casque. Capeline	سرپاش (کله‌پوش)
جنکده باشه کیبلن زره	
Serpmé	سرپمه
قماش زمینلرینه نظامسز یاپیلان نقش وبنکار. بیك دال کبی.	
Remplissage d'un fond d'étoffe ou d'une surface par des petites fleurs ou par d'autres formes décoratives, éparpillées irrégulierment.	
Repiquer	سرتلشدیرمك
Cave	سرداب
Buffet d'eau	سرسبیل
متعدد موصلقلی وفسقیه‌لی زانق طاشی	
Aigrette	سرغوج (صورغوج)
Etagère. Dressoir	سرکن
Exposition	سرکی
Damier	سطرنج (شطرنج)
Plate-forme	سطیحه

س

Moulure	سیلمه
Moulurier	سیلمه‌جی
Modenature	سیلمه طاقمی
Moulurer	سیلمه‌له‌مك
Abatage	سیوریسنی آلمق
Ogive	سیوری کمر
Ogival	سیوری کمر اسلوبی
Ogive surbaissé	باصیق سیوری کمر
Nerf d'ogives	سیوری کمر عصبه‌ی
Ogive équilaterale	متساوی الاضلاع سیوری کمر]
Ogive obtuse	منفرج سیوری کمر
— lancéolée	نعل سیوری کمر
— lancette	حاد سیوری کمر

ش

Chadrivan	شادروان
Fontaine à plusieurs robinets, déstinée a l'abluttion.	
Charge	شارژ
Chassis	شاسی
Damassé	شام قماشی
Chef d'oeuvre	شاه اثر (شهکار)
Logia couverte	شاهنشین
Asile de nuit	شبخانه
Balustrade à jour	شبکه. شبکه(مشبك)

چکمه چوبوقلردن یاپیلمش قفس ویا بو شکلده طاش ویا معدندن کسیله‌رك اویولمش اولان اشکال .

Moucharabie	شبیکه . مشرفیه
Résille	شبکه‌لی قید
Colossal	شدادی (هیکل)
Galerie	شرفه

Galerie, destinée au chantre, sur les minarets des mosquées

Bandelette. Galon	شرید
Chatoiement	شطارت لونیه
Biseau	شطف (پاخ)
Chanfrein	شطف
Gothique flamboyant	شعله‌وی غوتیك
Figure. Forme	شکل
Soleil	شمسه

کونش رسمنده ایشله‌مه ویاخود دوکه زینت . قاپو شمسه‌سی ، چپان شمسه‌سی، فراجه شمسه‌سی کبی.

Décoration en forme de soleil appliquée sur les portes, sur les étoffes etc.

Nervure	شیرازه
Galerie supérieure	شیروان
Diablerie	شیطانیات
Moderne	شیمدیکی (عصری)
En biais. Fruit	شیو
Note	شیوه

ص

صاچاق Auvent

صاچاق دره‌سی Larmier, Chenau

صاچاق چیقمه‌سی Avant-toit

صاچاقلق Entablement

صارمه دال Rinceau

صاعد Montant

صاغر Plein

صاغر پنجره Fenêtre feinte

صاغر بوله Cloison sans portes et fenêtres

صاوات Damasquiné

صاواق *Savak*

صو مقسمنك لوله‌لی و قاپاقلی تكنه‌سی Reservoire de distribution d'eau.

صالاش Baraquement

صالون Salon

صحت ترسیم Correction

صحرائی Champêtre

صحن Nef

صحن (یان) Nef latérale

صحنلق Palier

صحنه Scène

صحنه آرقه‌سی Post-scènium

صحنه شیروانی Dessus

صدفكار *Sédéfkiar* travailleur en nacre

صدفكاری Travail en nacre

صدفی Nacré

صف نعال Partie des chambres où on laisse les souliers.

صفح Plan

برنجی صفح Premier plan

ایكنجی صفح Deuxième plan

صفیحه Panneau

صوغوتمق Refroidir

صوغوقلق Tépidarium

صناعی Industriel

صناعت Industrie

صنایع نفیسه Beaux-Arts

صنایع نفیسه آقادمیسی Académie des Beaux-Arts

Étoffes en soie

صندل (صندل بدستانی) *Sandal*

ایپكلی قماش . سندس ، پرند ، دیباء هند دیپه‌لری یعنی آطه‌لرندن كلن چیچكلی اطلس . صیرمه ایشلمه‌لرینه ، استوفه‌یه اكدیرر دیباج : استبرق

صنعت جمعیتلری Sociétés artistiques

صنعتكار Artiste

صنعتكاه (آته‌ليه)	Atelier
صنعتلى ، صنعتكارانه	Artistique
صنم. پوت	Idole
صورت	Image. Figure
صورتكار	Imagier.
صوفه	Couloir. Salle.Dégagement
(يان) صوفه	Bas côté
ديوان صوفه‌سى (ديوانخانه)	Salle des pas perdus
صولى بويا	Aquarelle
صولى بويا رسامى	Aquarelliste
صوم	Massif, Solide
صوم ديوار	Mur massif construit en pierre de taille

يونتولمش طاشدن بربرلرينه كندله باغلانه‌رق خرجسز ياپيلان ديوار .

صوندورمه	Appendis
صيجاق	Chaud
صيجاقلق	Chaleur
صيچان قولاغى	Bourgeon
صيچان يولى	Galerie souterrain
صيرا	Assise
صيرت	Dos
صيوا	Enduit
صيوا ديبى	Plinthe
صيوامه (چيچك)	Remlissage (d'un fond par un motif de décoration)

صيق صيق چيچك رسملريله طولدو-رلمش سطحلر حقنده

ض

ضيا عارضه‌لرى	Accidents de lumière

ط

طابان	Sablière.Longrine

تمل ديوارلرى ويا قوشاقلامه‌لرك اوستنه وضع اولونوب ديكر كيريشلرك استناد ايتمسنه خادم اولان اوزون كرسته ويا پوتره‌ل . قازيلان تمل چوقورلرينك ديبى.

باش طابان	Architrave

طابان آیاغی Empattement

طابان صو آغی Cavité ou rigole laissée au fond d'un bassin ou d'une citerne pour y ramasaer les eaux de nettoyage ,

صهرنج ویا حوضلرك دیبنده صوك صولرك طوپلانمسی و صهرنجك تمیزلنمسی ایچون بیراقیلان چوقورلتلرکه بعضاً بونلرك دوصافیده اولور .

طابلو Tableau

طاراقلی قماش Rayé

طاراق کبی دیش دیش نقشلی قماش. اینجه‌سنه بالیق قیلچینی دینور .

طارامه Hachure

(مقابل) طارامه Contre-hachure

طارمه Galerie

بغداد أولرنده آولونك اطرافنده‌کی شیروانه ویریلن اسمدر .

طاسلاق Ébauche

طاسمه Annelet

طاش کسمه Bossage

طاشلق Cour interieure couvert de dalles

طاشجی قلمی (منقار) (نقردن) Ciseau

طاغی Pastorale

طاق Arc

طاق پاینده (استناد کری) Arc boutant

طاقچه Niche

طاق ظفر Arc de triomphe

طالغه قیران Digue

طاوشان Ébéniste

طاوانلامه Plafonnement

طاولامق Abreuver

طایاق (پاینده) Étai

طبل Tambour

طبیعتك عینی Nature

طبیعتدن D'après. Nature

طبیعی جسامت Grandeur nature

طبیعیه Naturalisme

طرابزان Balustrade

طرابزان آیاغی Balustre

طراز (آرمه) (اونغون) Armoiries

طرز Manière, genre

طرز انشا (پاپیلیش) Facture

طنه‌زن Jacquemart

طاوانه باقیش Plafonnement

طوپوز Boule d'amortissement

طوپوق Talon

طوتقو (قولپ) Anse. Oreillon

طور Maille

(طوربا وزننده) آغ اورکوسی کبی مشبك اورولمش شیلر . طور قوشاق . طورتاقیه. طور کیسه . ایکی باشی قابالی اورتمسی بیرتیق کیسه .

طوروش Pose

طوغ *Tough*

Queue de cheval suspendue aux bout d'un mat comme insigne

اصلی توك . حوتاز وآت قویروغندن سنجاق اوجنه و مفرلرك تپه‌سنه طاقیلان علامت .

طوقونوش Touche

طولام Tour d'un turban où d'un ruban

صاریغك، تلك وساژه‌نك برکره طولانمش اولان قسمی .

طولدورمه (طوله) Remplissage

طولغا (طوغانه) *Toulga*

عسکرك غوغاده کیدکلری دمیرباشلق عربیسی « مغفر » فارسیسی « سرپناه » در.

طوله *Dolma*

Construction en bois dont les vides sont remplis par des briques crues ou cuites.

طون Ton

(موضعی) طون Ton local

(یاریم) طون Demi Ton

طونالیته Tonalité

طولوس (طونوز) Tholus

طومروق (کتله) Bloc

طیش اوطه Antichambre

ظ

ظریف Coquet

ظفر قاپوسی Porte triomphale

ع

عارابه‌سك Arabesque

عاشق یولی Grecque

عاکس صدا Abat-voix

عتیقیات Archéologie

عروسك (nacre) *Arousek*

Sorte de coquille colorée en vert et rose employé comme nacre de perle.

یشیل و منویشلی قبوغی اولان بر نوع صدف قبوغی . صدف مصنوعات .

عصابه Astragale

عصبی Nerveux

عصبه Nerf

مستوی عصبه Reglet

عصری Moderne

عصریه Modernisme

ع

Nervure	عُصیبه
Nervure d'arête	مفصل عصیبه‌سی
Alem	علم
Croissant ou corne qu'on pose sur les coupoles.	
Pententif	عَلیقه (آصیرغه)
Soutien	عماد
Imarêt Cuisine publique	عمارت
Tradition	عنعنه
Tonalité	عیار
Oeil de chat	عین خور

غ

Logia couverte	غُرفه
فوقانی چارطاق وشاهنیش .	
Griffon	غریفون
Glyphe	غلیف
Gothique	غوتیك
Gigantesque	غولانه

ف

Dramatique	فاجعه‌لی
Facette	فاسه‌تا
Pan conpé	فارسی
کود کسیلمش چاله کوشه .	
Caractère	فارقه (سجیه)
Caractéristique	فارقه‌وی . فارقه‌لی
Interstice	فاصله
Fantaisie	فانته‌زی
Fantastique	فانته‌زیکارانه
Globe	فانوس (قارپوز)
Fuyant	فراری
Echelle fuyant	فراری
Ferbalé. Kiosque	فرباله
یاز موسمنه مخصوص اطراف اربعه‌سی نجره‌لی کوشك وچارداق .	
Baie	فُرجه
Individualité	فردیت (شخصیت)
Pourpre	فرفری
اسقارلات فرفریس .	
Mntule	فروش
Nuance	فروق
Ferme	فرما
Fresque	فره‌سك
Lobe	فصل (دیلیم)
Porcelaine	فغفوری

ف

فقیعه (قرص) قابارا	Bulle
فکر	Idée
فنار	Lanterne
فند	Truc
فورچه	Brosse
فیکور	Figure
فیکور رسامی	Figuriste
فیل آیاغی (پیلپایه)	Pilier

جامع حمام و سائره‌ده قبه‌وکمرلری طوتمق اوزره یاپیلان مدور ویامنشوری قالین آیاق.

ق

قانم	Dosseret
قائم آیاق. دیکمه .	Pied droit
قابارا	*Kabara.* Bulle

محدب باشلی پوللی میخ وپافته رصیعه. قابارالی آیینه . قابارالی چکمچه. قابارالی نعلین .

قابا طاسلاق	Ébauche
قابا طاسلاق ایشله‌مك	Ébaucher
قابارتمه	Bas-relief
یاریم قابارتمه	Demi-bosse
بوکسك قابارتمه	Haut-relief
قات سیلمه‌سی (قوردون)	Cordon
قاتلامه (قیریم)	Pli
قاپاق طاشی	Dalle
قاپلامه	Plaqué. Garnissage

بنا قاپلامه‌سی . قلعه خندکی جداری . حماملرك مجفی ، تخته پوشیده‌سی . معدن اوزرینه آلتون وکموش لوحه‌لر قاپلامق.

قاپو	Porte
قاپو اوستلکی	Dessus de porte
قاپو اوکچه‌سی	Pivot de porte
قاپو پرده‌سی	Portière
قاپو صوندورمه‌سی	Marquise
قاپو طوقماغی	Heurtoire
قاروچه (قراچه)	Carrosse
قاریقاتور	Caricature
قاریقاتور رسامی	Caricaturiste
قاز آیاغی	

زاویهٔ منفرجه واوشکلده یاپیلمش چوق برونلی چنکل .

قازمه . قازیلی محکوك	Gravé
قاش قوس	Arc en accolade
قاش کمر	» »
قاصناق	Stirator
قاصناق بویوندروغی	Chevêtre
قاصناق کیریشی	Solive d'enchevetrière
قاعده	Base

قاعه *Kâa*

سوریه أولرنده آولویه ناظر و کرلی ایوان شکلنده اولان بویوك اوطه‌لره دینور.

Nom donné aux grandes salles voutés des maisons syrieunes, qui se trouvent attenantes à la cours.

قاقه Incrustation

قاقه ایشله‌مك Incruster

قاقه‌جی Incrusteur

قالیب (والاد) Gabarit

قالیب چیزکیسی Étalon

قالقان Pignon

قالین بویا اورمق Empater

قالینلق Jouée

قامت Stature

قاناوا Canevas

قاوال Tore

قاوال چوبوق Baguette

یاخود ساده‌جه (چوبوق)

قاولامق S'écailler

قاووقلق *Porte Kavouk*

Etagère sur laquelle on dépose *le Cavouk* *(Couvre chef)*

قایطان Cordon. Lacet

فارسی اصلی قایطون. صیرمه‌دن، ایکدن أورمه ایپ .

قایناق رنکلر Couleurs amies

قایناشدیرمه Fondre

قبه Coupole

محرابی قبه Voute en coquille

یاریم قبه Conque

قدم *Kadem* (pied)

یاریم معمار آرشونی(٣٧) سانتیمتره.

D mi Archine

قدمه Degré

قدمه‌لی قالقان Pignon à redans

قرص Bulle

قرن رخا، کشکول Corne d'abondance

قروکی Croquis

قصاره *Koussareh*

خصوصی آیریلش پنجره .

قصر Chateau

قطعهٔ مضیه Éclaircie

قطعه Format

قفس Jalousie. *Kafess*

قفس ایتمك Mettre un batiment en squelette ponr le reparer

بربنایی تعمیر ایچون طوله‌لرینی سوکمك.

قفس اویمه (مشبك) Ajouré

قفس بنا

طوله وقاپلامه‌لری هنوز یاپیلمامش بنا.

Charpente d'une construction en bois.

قفس تعمیری Réparer une batisse en mettant à nu sa charpente

قلاپدان Fil en or ou en argent

ایپك تلی اوزرینه صارمش صیرمه.

قلاسيك Classique

قلم Plume. Ciseau

قامیش قلم . توی قلم . تیمور قلم . قیل قلم . اولوقلی قلم . طوغرامه‌جی آلتی . کسکی. قلم چکمك: چیزمك معناسنه‌در .

قلمكار Peintre décorateur

قلنج Ancre

قلنجلامه En étanche

قناد Vantail

قنطره Cintre

قوپیه Copie

قوپیه ایتمك Copier

قوپیه‌جی Copieur

قوپیست Copiste

قوچی (قوشو) *Cotchou*

Voiture *(anciene forme)*

تحتروان یچمنده قاپالی آرابا .

قورد آغزی

بربرینه چکمك اوزره قالین طراق‌دیشی کبی یونولمش چنتیك طوغرامه . صندوق کوشه‌لرینك چکمه‌لری کبی (فرنکی‌ده‌دینور)

قورد باجاغی Décharge

قوردون Cordon

قورقولق (باربانا) Appui

قورنه *Kourna*

قورنیش Corniche

قورنیش‌شیوی Glacis de corniche

قوری بویا. پاستل Pastel

قوس Arc

قوشاق‌قیوریمی Ceinture de volute

قوشاقلامه Tourni-se

قوش باقیشی Cavalier

قوصره Voussure

قول Aile

قولاغوز *Koulagouz*

سرانغوزلرك قوالاندیغی غایت اوفاق بورغو ومثقب .

Petit instrument pour percer les bois.

قولاق Papillon

قول دمیری Barre

قولتوق Aileron

قولتوق طاشی Contre clef

قوله Tour

قوله‌جك Tourelle

قوم پرداخی Égrisage

قوم دوشك Forme

قوملی قوماش Étoffe pointillée

اوفاق بنکلی قماش .

قوناق Hôtel

قونج Congé

قولتوق‌قاپو Porte secondaire

قونوقلا وطه‌سی Logis destinée dans les villages aux voyageurs,

کویلرده یولجیلرك یاتدیغی اوطه .

قویولق Valeur

قویوم (قیوم) Joiaillerie
زینته عائد آلتون وسائر حلیات .

قیافت (کسوه) Costume

قیافتنامه Livre ou album contenant la description des costumes

قیرمه یازی Genre de calligraphie *(rompu)*

قیرمه چوبوق Baton rompu

قیریق رنکلر Couleurs rompues

قیصالتی Raccourci

قیل قلم Pinceau

قیمت Valeur

قیمت لونیه‌سنی ویرمك Colorier

قیوریق Enroulement

قیوریم Volute

قیوریم‌قوشاغی Ceinture de volute

ك

کاشی (کاج) Faïence
کاشانده اعمال اولونمسی حسبیله اونامی آلمشدر. صیرلی وبویالی طوپراق معمولات

کاربانسرای *Karavansérail*

کارکاه . آتەلیه Atelier

کارنامه Épure
صنعت أورنکی.

کالار دوشه‌مه‌لك Dalle

کبریتی رنك *(Couleur de soufre)* Jaune

کپنك Contrevent. Auvent

کتابه Panneau. Inscription

کتابی *Kitabi*
یوللی قطنی قماش . شام کتابیسی .
Genre d'étoffe rayée.

کتله Masse

کثیراللون (الوان) Polychrome

کچید Passage

کچیرمك (کاغده) Rapporter

کدیك Embrasure

کذرکاه Allée

کردانه Jambette

کردەك *Guérdek*
زار کرباش کاین اوطه‌سی .
Chambre nuptiale.

کرسی Piédestale. Chaire

کرسی طاشی Dé

کرسی کووده‌سی Plinthe

کرفت Entrelacs

کرفتلنمه Entrelacement

کرکوز Miliaire

ك

Tirant	كركى
Estrade	كره‌ويت
رومجه ياتاق معناسنه (قراواتى) تحته‌دن ياپلمش يوكسكجه يرلركه اوزرينه مندر قونور. طاشدن اولانلرينه مصطبه دينور.	
Meurtrière	كز
Dégagement	كزينتى
Pierre de taille	كسى طاشى
Devis	كشف
Kéchîdé	كشيده
حرفلرك يازيده اوزاديلمسى .	
L'Allongement d'une lettre.	
Ensemble	كل (برابرلك)
Bonnet. Flèche	كلاه
مناره وقلعه‌لرك اوستنى اورتن سيورى دام.	
Agraphe	كليد
Clausoir	كليد طاشى
Clef pendante	معلق كليد طاشى
Arc. Arcade	كمر
Arcade	كمرا
Dosseret	كمر آياغى
Naissance d'une voute	كمرباشلانغجى
Archivolte	كمربند
Culé d'arc boutant	كمرپاينده‌سى
Extrados	كمر صيرتى، قبه صيرتى
— de niveau	افقى كمر صيرتى
— en chape	شطفلى » »
Extradossé	تسويه‌لى » »
Extrados parallèle	موازى كمر صيرتى
Voussoir. Claveau	كمر طاشى
Cintre	كمر قالبى (قنطره)
Imposte	كمراوزه‌نكيسى، كمر ياتاغى
Clef de voûte	كمر كليدى
Travée	كمر كوزى
Arceau	كمر منخنيسى
Border	كنارلامق ، كنار چكمك
Bordure	كنارلق . كنار
Dôme	كنبد
Pilier de dôme	كنبد آياغى
Dôme à pans	وجهه‌لى كنبد
Impérial	أمپريال كنبد
Agraphe	كند
Bouttisse	كند طاشى
Acanthe	كنكر
Échauguette	كنكره
قلعه و حصار بدنلرى اوزرينه ياپيلان شرفه.	
Vase	كوزه
وارو ، كوپ وسائره .	
Gouache	كواش
Gouacher	كواشلامق
Oeil	كوبك
Banc en pierre qui se trouve au milieu des bains turcs et sur lequel les baigneurs s'assoient et transpirent	كوبك طاشى

ك

كوبك چيچكى Fleuron

كوپلى ستون Colonne galbé

كوپشته Main courante. Barre d'appui

پنجره كوپشته‌سى Appui de fenêtre

كوپرى كوزى Arche

كوتوك *Kutuk*

فرونلرك آتش قونيلان محلى.

Partie de fours ou on met le feu.

كورونيش Aspect

كوز آلدادىجى Tromp : l'oeil

كوز پنجره Oculus

كوزجى قوله‌سى Beffroi

كوز سپرى Garde-vue

كوزه‌مك

أوره‌رك ديكمك . نقشده حساب نوعندن اورمه .

كوره‌نه‌ك

صيوامه‌نقشر . كوز كوز اوبالى طاقيه.

كوسترمه‌تقويسات Arcature à claire-voie

كوشه Encoignure

كوشه بند Cornière

كوشه باجاغى Jambe d'encoignure

كوشه‌پاخى. كوشه‌قيرمه‌سى Encoignure

كوشه‌لك Ecoinçon

كوشه‌له‌مه Flanqué

كوشه‌لى اولوق Anglet

كوكبيه (ورديه) Rose. Rosace

كوكسلك Pectoral

كوكوسلامه.دستك Jambe de force

گول Rosace

كولخان (كولخانه‌دن) Hypocauste

گولگه Ombre

افقى گولگه Ombre droite

» شبه Pénombre

» مطلق Ombre absolue

» منتقل Ombre portée

» منكوس » renversée

كوملك Plaquages des parois de fours par des briques réfractaires

كومه Agroupement. Pâté

كومور قلم رسامى Fusainiste.

كوندەر Hampe

سنجاق ومزراق ديره‌كى .

كونش Gnomon. Cadran solaire [ساعتى

كونك Boisseau

كونيه Équerre

كووده Tronc .Buste .Torse

كه‌روپلاستيك Céroplastique

كيرپى Épi

كيروچكيلمه Prendre du champs

كيرو چكيلمه مسافه‌سى Recul

ج

Entrée	كيره‌كى. كيريش قاپوسى. كيريش يرى	Solivage	كيريشله‌مه
Antéfixe	كيره‌ميد آغزلغى	Chêneau	كيزلى دره

ل

Laques	لاك

هندده بر نوع ضمقدر. مهر مومنى اونكله ياپوب لوك دخى ديرلر. يالديز آلتنه سوريلنه نقاشلر (ليقه) ديرلر.

لامبه

برتحته‌نك كنارينه كوشتره ايله آچيلان اويوق يول.

Sarcophage	لحد
Intrados	لنكه
Panneau	لوح
Diptyque	لوحتين
Tableau	لوحه (طابلو)
Vertical	لوحهٔ ارتسام
Cylindre	لوغ طاشى

(pour niveler la terre des toits)

كوى أولرينك طاملرى اوستنده‌كى طوپراغى باصديرمق ايچون مستعمل طاش اسطوانه.

Lulé	لوله

چشمه، موصلق وامثالنه طاقيلان كوچوك بورو. ماصورا. صواولچوسى. چوبوغك توتون قونيلان طوپراق قسمى. صاچك بورو شكلنده بورولمسى.

Boule. Tube à mesurer l'eau. Fourneau de pipe

Glaise. Argile	لوله‌جى چامورى
Teinte	لون
Coloris	لونيت
Chaleur de coloris	لونيت صيجاقلغى
Petite fenêtre ronde	لومبوز
Lika	ليقه

بورومجك سوپورونتيسى دركه مركب حقه‌سنه قونور. لوك دخى دينور.

Charpie de soie qu'on met dans les encriers pour êmpecher l'encre de trops remplir la plume

Livan	ليوان

عرب جامعلرنده «صحن» ك اطراقنده‌كى ستونلى واوستى اورتولى قسملر. (الايوان دن) اولمسى محتملدر.

م

Divergent	متباعد
Indécis	متردد
Entrecoupé	متقطع
Intersecanse	متقطعه
Complémentaire	متمم
Intérmédiaire	متوسط
Magazin. Cave	محزن
Coloris	محصلهٔ لونیه
Tribune	محفل
Enclos	محوطه
	اطرافی دیوارله محاط بر وآولو .
Contour	محیط (چوره)
Chic *(de)*	مخیله‌دن
Mértébani	مرتبانی
	مرتبانده معمول یشیلجه صیرلی سفاله (چناق چوملك)
	Pot ries fabriquées à Mèrtéban.
Ancon	مرفق
Détaché	مجرد
Modeleur	مجسم
Bosse	مجسم ، مجسمات
Vide	مجف
Profil	مجنب (پروفیل)
Mihrab	محراب
Gynécée	مأتم (قادینلری)
Rampant	مائل
Mabein	مابین
	l'artie de la maison se trouvant entre le *Selamlik* et *Harem.*
Embrasure	مازغال
Arbalètrier	ماقاص کیریشی
Maslak. Chateau d'eau	ماصلاق
Massoura. mesure d'eau	ماصورا
Comble à la mansard	مانسارقاتی
Mannequin	مانکن (اویوق)
Mahtché	ماهچه
	سانجاقلرك ، مناره‌لرك قبه‌لرك تپه‌سنه آلتون و سائره‌دن آی شکلنده یاپیلان سوس . علم .
	Croissant qu'on pose aux sommets des coupoules et des Lampes.
Arêtier	ماهیا
Faîteau	ماهیا سوسی
Faîtière	ماهیالق
Enfaîteau	ماهیا کیره‌میدی
Monument public	مبانیٔ عالیه، مبانیٔ عمومیه
Edifice	مبنا . بنا .
Vague	مبهم

م

Abaque. Tailloir	محمل
Entrée	مدخل
Abattoir	مذبحه سلخخانه
Enlumineur, Chrysographe	مذهب
Carreau	مربعه (لوحه)

مرحبا سپری

قامه درونلرنده قاپو قارشوسنه یاپیلان مازغاللی سپرلرکه قاپودن کیرهنلره قارشو قویمق ایچون قوللانیلوردی.

Jour d'escalier	مردیوهن قوواسی
Coquille d'escalier	مردیوهن کمری
Cage d'escalier	مردیوهن یوواسی
Marbre [*]	مرمر

[*] ارغوانی مرمر = ارغوان چچکی رنکنده قیرمزی مرمردر .

کلکونی مرمر = کل رنکنده مرمردر.

چنی مرمر = یشیل رنکده مرمردر.

بیاض مرمر = مالکی مرمری ومروه مرمری . قاپوطاغی مرمری دخی دیرلر.

سیاه مرمر = شام مرمری، اسکدار مرمری .

یشیل مرمری — دهنه مرمری ، یشم مرمری .

قیرمزی مرمر = سماق مرمری ، سرچه کوزی مرمری .

آلاجه سماق = درت نوعدر :

۱) بیاض اوستنه مائی آلاجه مرمر. زیله واماسیه .

۲) قوردیغری مرمر . قیرمزی اوستنه قیرمزی الاجهلی .

۳) آلاجه سرچه کوزی .

٤) ککیوزه ، میخالیج و تکفور طاغی مرمرلری .

Abat-vent	مروحه (روزکارلق)
Épitaphe	مزار کتابهسی
Tumulaire	مزاره عائد
Décorateur	مزین
Décor	مزینات (زیر)
Porte fortifié	مستحکم قاپو
Arc déprimé	مستوی کمر
Mystar	مسطر

یازینك سطرلرینی چیزمکه مخصوص جدول وایکلی موقووا .

Carton muni des rangés de fils en soie pour indiquer les lignes sur le papier.

Règle	مسطره
plan	مسطح
Gamme de couleurs	مسطر الوان
Numismatique	مسکوکاتشناسلق
Numismate	مسکوکات شناس
Numismatographie	مسکوکات نویسلك
Logement	مسکن
Profession	مسلك
Apui-main	مسند (طایانغاج)
Ajouré	مشبك (مشاباق)

شبکهلی اویمه ایشلر . بویولده یاپیلمش کوموش اوانی . ایکله کوز کوزایشلنمش نقشلر .

Moucharabi	مشربیه
Niche	مشکات

م

Parties séparées par un grillage à l'interieure des mosquées.

Voute d'Arête — مُقَطَّع كمر

Maktaa — مقطعه

Plaque d'os ou d'ivoire sur laquelle on taille les bouts des plumes turques.

Feuilleton — مِقلَب ، جزؤ

Pastiche — مقلدات

Echelle simple — (بسيط) مقياس

— de front — جبهه مقياسى

— usuelles — جارى مقياى

— progressive — تدريجى مقياس

Asseoir — مكانت ويرمك

École — مكتب

Minaret — مناره

Perspective — مناظر

Perspecteur — مناظرجى

Perspective linaire — (خطى) مناظر

— ordnaire — » عادى

— pratique — » عملى

— de sentiment — » عندى

— cavalière — » قوش باقيشى

— spéculative — » قياسى

— des ombres — كولكه مناظرى

— aérienne — هوائى مناظر

Minber. Chaire — منبر

Divan. Sofa — مندر

Monumental — مشكل

Torche — مشعله

Études — مشق

Porte égyptienne — مصرى قاپو

Banc — مصطبه

Classé — مصنف

Illustrateur — مصور

Illustration — مصورات

Doubleau — مضاعف

Attributs — مضافات

Toile im- primée — مطبوع مشمع (موشامبا)

Peigné — مطرّا رسم. طارانمش رسم

Chœur — مطرب

Marteau — مطرقه

Dôme surhaussé — معلا كنبد

Architecte — معمار

Architecture — معمارى

Architectonique — معمارى انشائى

Architecturiste — معماريكار

Épure — مفصل (كارنامه)

Idéal — مفكوره ، خيالى

Stalactites — مقرنسات

Raccourci — مقصر

Maksourah — مقصوره

جامعلرده كوچوك اوطه كبى بولونمش ر. زمين محفلى .

م

Hotellerie منزلخانه

Prisme منشور

Paysage مَنظَر

— historique تاریخی منظر

Paysagiste منظرکار ، منظررسامی

Ordonnance منظومه ، نظم

Soupirail منفس

Ciseau de sculpteur منقار

Abat-jour مِنوَر

Lumineux مُنور

Clarté منوریت

Moirure منویش (موج‌مناسبه‌در)

Modèle مودهل (اورنمك)

Équilibre موزونیت ، توازن

Flot موجه

Toile موشامبا (مشمع)

Toile peinte موشامبا (رسملی)

— ordinaire موشامبای (رسم)

Robinet موصلق

Mousandra موصندره (مصندره)

Sorte d'étagère formant le dessus d'un placard.

Sujet. Motif موضوع

Sujet orné موضوع سوسلی

Monopyle مونوپیل

Monoptère مونوپتر

Méhtché مهچه (ماهچه)

(voir ماهچه)

Muhré مهره

Outil en coquille ou en verre pour polir le papier et la dorure.

Polir avec Muhré مهره‌له‌مك

Lache مهمل

Bandeau میان بند

Trusquin میانکیر

Gargouille میزاب

Émailleur میناکار (مینه‌جی)

Miniature مینیاتور

Échelle de pente میل مقیاسی

ن

Marquise ناغول (مارکیز)

Sculpteur نحات

Sculpture نحت ، یونمه

Nakhl نخل

مومدن‌وکوموشدن‌معمول آغاج‌دالی‌که کلین‌اوکنده‌کوتورورلردی. (غلطی‌نقل‌در.)

Palme en cire et en argent qu'on portait autrefois devant les nouvelles mariées

ن

نرگیس	Narcisse
نسبت . مناسبت	Relation
نسبت . تناسب	Proportion
نظام	Ordre
نفسلك	Soupirail
نقاش	Peintre en bâtiment
نقش	Peinture
نقش ایتمك	Peindre
نقش ایشلهمه	Broderie

ایکنه وایپلکله وهردورلو تل ایله بز وقماش اوستنه ایشلهنن ایشلر .

انواعی شونلردر :

حساب	Point de marque
أورمه	Point de reprise
قاناویچه	Canevas
کوزهمه	
تحریللی	
پسند	
صارمه	
قاصناق	
أل قاصناغی	
آتمه	
مرور	
مشباق (مشبك)	A jour
صو کسمه	
ظرفا	
انتیقه	

سوزنی
طرابزان
صو
جوان قاشی
جکر دهلدی وسائره .

نقشکار. نقش رسامی	Peintre
نقشبند	L'artiste tisserant qui compose les dessins des étoffes

ایپکلی قماشلرك چیچکارینی طوقویان صنعتکار .

نقش موزه‌سی	Musée de peinture
نقطهٔ رؤیت(باقیش نقطه‌سی)	Point de vue
نقطه‌لهمه	Pointillé
نکار	Image
نکارخانه	Maison orné de peinture

مزین ومنقش خانه

نکارنده	Imagier
نکاری	Imagerie
نکاری خالی (رسملی خالی)	Tappisserie historiée
نهانخانه	Ghambre secrète
نیرنك	Esquisse
نیم پایه	Ante
نیم رنك	Demi-teinte
نیم شفاف	Demi translucide

و

Attitude. geste. Pose	وضع، طوروش	Fonts baptismaux	وافتیز قورناسی
Disposition	وضعیت	Vandalisme	واندالق
		Procédé	وتیره ، اصول

هـ

Amateur	هوسکار	Nimbe	هاله
Tumulus	هویوك	Marge	هامش
Statue	هیکل	Satire	هجو
Statuaire	هیکلتراش	Satirique	هجوی
Statuaire	هیکلتراشی	Bariolage	هرجائی
Statuette	هیکلچه	Géométrie descriptive	هندسهٔ ترسیمیه
Silhouette	هیولا	Talent	هنر

ی

Coucher	یاتیرمق	Feuille	یاپراق
Hotte	یاشماق (اوجاق یاشماغی)	Construction	یاپی (انشاآت)
Congé	یاریم اولوق (قونج)	Constructeur	یاپیجی
Gavet	یاریم اولوق	Éxécution	یاپیلیش
Demi-nature	یاریم جسامت طبیعیه	Facture	یاپیم
Yazma Geure de Batic	یازمه	Champs. lit (d un claveau	یاتاق

ی

Étoffe peinte à la main	أل‌یازمه‌سی
Manuscrit	یازمه کتاب
Dalle	یاصصی طاش
Échine	یاصدیق
Godet	یاغ حقه‌سی
Lavis	یالامه
Lavé	یالامه رسم
Couleurs changeantes	یانار دونر رنکلر
Bas côté	یان صوفه (یان صحن)
Rose jaune claire [couleur	یاورو آغزی، پارلاق [پنبه رنك
Arcades inscrites	یاورو کمر
Rez de chaussée	یرقاتی. زمین قاتی

Pédicule	یکپا
Monochrome, Camaïeu	یکرنك
Monopyle	یکباب
Éventail	یلپازه
Escalier circulaire	یلپازه مردیومن
Cimaise. aiguille de montre	یلقوان
Bague	یوزوك
Grand placard ou l'on pose les matelats	یوکلك
Oeil de boeuf	یووارلاق پنجره (دکری پنجره)
Abatis	ییقینتی
Cannelures	ییو
Canal	ییو اولوق
Cannelée	ییولی

علاوه

انشا آته عائد محض اصطلاحلر

آ ـ ا

آرا دیواری — ایکی باجه ویا ایکی خانه‌یی تفریق ایدن دیوار. بوله دیوارلرندن تفریق لازمدر (مشترك دیوار معناسنه کلیر) .

آرقه‌لق — طاش طاشیمغه مخصوص تخته سمر .

آرموز — قاپلامه‌لر آراسنده‌کی آرالق، چاتلاق ؛ بویانمه‌دن اول معجون ایله طولماسی ایجاب ایدن تخته قاپلامه‌نك حد فاصلاری .

آصمه بابا — (با : بابا)

آلاویره — برشیئك الدن اله ویریلمه‌رك ویا آتیلمه‌رق نقلی . کیره‌میدلرك اسکله اوزرنده آلاویره ایله چاتی‌یه چیقاریلمه‌سی، طوغلمه‌لرك آلاویره ایله دیواراوستنه نقلی.

آقینتی — یاغمورصولرینك آقماسی ایچون طاملره و اولوقلره ویریلن میل : طامك آقینتیسی آزدر : میلی آزدر معناسنه .

آنبار — (عربیدن) ۱ ذخیره وضعنه مخصوص بویوك صاندیق ۲ قوم اولچمك ایچون مستعمل مکعب شکلنده آلت‌واوستی آچیق وایکی‌طرفندن قالدیرمق ایچون قوللی برصاندیق اولوب اضلاعنك عرض ، طول وارتفاعی ۱ آرشین‌در .

برانبار برآرشون مکعبی اولوب بوده ۱۳۸۲٤ بارماق مکعبی ویاحوده ۰,٤۳۵ متره مکعبی یعنی ٤۳۵ دسیمتره‌مکعبیدر .

آوریق — مقوس ، قیوریق: آوریق دیرك .

آوغین — دیوار دیبنده صویك چکمسنه مخصوص دلیك .

آولاق — (Αὐγαξ یونانجه‌دن) صو جدولی .

احجار — قطع احجار = بویوك طاشلرك اولجه مرتب رسملرینه‌کوره بناده‌کی یرلرینه مناسب شکلده کسیلوب یونتولمالری فننه دینیرکه هندسهٔ ترسیمیه ایله مناسبتی پك چوقدر .

اخشاب (بنا) — تامیله کرسته‌دن یاپلش بنا .

ارتفاع — (عربی) بر قاتك ارتفاعی = دوشمه‌دن طاوانه قدر اولان یوکسکلکی برمثلثك ارتفاعی = مثلثك رأسندن قاعده‌سنه عموداً ایندیریلان خط .

ا

استوپو — (ایتا *Stupa*) (عربی اسطبه) زیفته نه جك ویا بویانه جق تحته لرك آر القلرینی طولدیرمق خصوصنده مستعمل کتن ، کنویر ویا بوزوق خلاط پارچه لری.

استیف — صیرا و نظام ایله قونولمش مواد انشائیه ، نظاملی یغین | طوغله یی استیف ایتمك | طوغله لری صیرا ایله بربری اوستنه قویمق .

اسقارپا — دیوارلرده یوقاروبه طوغری کیتدکجه عرضی تناقص ایدرصورتده بیراقیلان میل .

اسقارپه لا — دلیك دمیری. اوجی کسکین قلم .

اسکله — (ایتا *Scala*) بنانك یوکسك قسملرینی انشا ایچون کرسته ایله اطرافنه موقتاً قوریلان اخشاب چاتمالر آصمه اسکله = بنانك جبهه سنی تعمیر ویا بویامق ایچون ایکی اوجدن مقره یه مربوط یوقاری کی قاتدن ویاطامدن صاللانديريلان وایسته نیلن ارتفاعه قدر ایندیریلوب چیقاریلان قلاص تحته لری . (باق صالنجاق)

اکره تی کیردمید — کیره میدلرك آقطاریلمق اوزره طامه اکره تی اوله رق قونولمالری.

اندازه — هندز ویا هندسه دن قماش وسائره اوچمك مخصوص آرشین دن کوچوك اولچو .

اوت طاشی — اوجاق فرونلرك انشاسنده مستعمل ، آتشدن متأثر اولمایان قوملو بر نوع طاش .

اوتوراقلی (بنا) — عرض و طولی ارتفاعندن زیاده اولان و نظره متین کورونن بنا (عکسی حواله لی کلیر) .

اوتورمق — چوکمك || دیوارك اوتور - ماسی = طوپراق اوزرینه تضییق اجرا ایده رك کومولمه سی.

اوران — اولچو ایی ویا شریدی. (باق متره) .

اورانلامق — اولچمك ، شریدله مساحه ایتمك .

اورته قید — سورمه چرچیوه لرك جاملرینی اقسامه افراز ایدن لامبه لی چوبوقلردن افقی اولوب اورته یه کلنلری . بوی قیدینه عمود اولانلر .

اورغان — اورولی کندیرك ایپدن قالین وخلاطدن اینجه نوعی

اوْرمك — دیوار اورمك = دیوار یاپمق ویا بیقیق یرلرینی طولدیره رق تعمیر ایتمك . قپو وپنجره یی دیوارله سد ایتمك .

اوروبجك تلی — ایپلك دینیلن اولچونك یوز قسمده بری .

اوزکیج — ایپ مردیون .

اوسته — (فارسی استادن) صنعتده ماهر آدم: دیوارجی اوسته سی، حماجی اوسته سی، طاشجی اوسته ی کبی .

اوکچه ده میری — طاش اشیك اوستنده قپولرك دونمه سی ایچون آلتنه میخلانان میللی دمیر چوبوق .

ا

ایلك — اسکی اوچوده بارمق ۱۲ده برقسمی درکه (۱) ایلك (۱۰۰) اوروجك تلی عد ایدیلور .

ایش (باشی) — یاپیده جالیشان دیوارجی، دولکر و طاشجی اوستهلرینه ایش ویرمن قلفهنك معیننده بولنان ایشجی : دیوارجیلرك ایش باشیسی، دولکرلرك ایش باشیسی وسائره .

ایشجیلك — ایش مقابلنده آلنان پاره : بر دیوارك مالزمهسی شوقدر غروش ، ایشجیلکی شوقدر غروش طوتدی .

ایوکی — آغاج اویمه مخصوص بر نوع اوفق بالطه .

ب

باصمه — بنانك چوکمسی وبرطرفه یاتوب اکریلمسی .

باصدیرمه ماهیه — سقفك رأسنده ایکی سطح مائلك برلشدیکی سیوری محلده کیرهمیدلرك فصل مشترکنی اورتمك اوزره مستعمل ایری ماهیه کیرهمیدلرینك بول خرجله بر بری اوزرینه قاپادیلمسندن حاصل اولان خط تقسیم میاه .

باصمق — معجون کوشتره سیله بویوك کوشتره آرهسنده دولکر رندهسی .

باغه — صچاقلرده اولوقلری ربط ایچون مستعمل دمیر چنکللر ویا اخشاب اولوقلرده یلقووان تختهلرینی کیریشلره ربط ایدن طاقوزلر | قانجه باش باغه = اوجی قیوریق دمیر باغه (۲) .

بالار — باداوره دینیلن اینجه تخته .

بالق صیرتی — اورتهسی قابارتی وکمرلی کبی اولان شکللر .

برابرلهمك — تسویه ایدهرك برحذایه کتیرمك قوشاقلامهلرك یوزینی برابرلهمك = دیرهك ولاطهلری یونتهرق یوزلری برسطح داخلنده اولهجق وجهله تسویه ایتمك .

بسلهمه — قاپلامه و بغدادی آلتندهکی قوشاقلامهلرك سطحنی عینی تسویه ده بولندیرمق ومختلف قالینلقدهکی قاپلامهلرك سطحلرینی عینی چیرپیده بولندیرمق اوزره آلتلرینه صیقیشدیریلان کوچك تخته پارچهلری .

بسلهمك — قاپلامه و سائره آلتندهکی کرستهلرك ویا بویوك قاپلامه طاشلریك برتسویه ده بولونمسی ایچون آلتنه ویا آرقهسته کوچك پارچهجقلر قونیلمسی ویا آرقهدهکی بوشلقلرك طولدیریلوب تقویه ایدلمسی .

بشلك (دیرهك) — بش آرشون بوینده دیرهك .

بشیك اورتوسی — ایکی طرفی مائل وایکیشر جهتی مثلثی شکلده قالقانلی چاتی .

بغدادی — اوزرینه صیوا اورولمق اوزره آرالقلی اولهرق قفس کبی یکدیکرینه موازی اولهرق چاقیلان رندهسز تخته لردن غیر منتظم ویا مخصوص کسیلمش شیشهلردن یاریقلری منتظم سطح .

پ

بغدادیلك — بغدادی یاپمغه یارایان تخته شیشه عادی بغدادیلك = غیر منتظم صورتده یاریله‌رق قونیلان چام تخته‌لری فابریقه ویا بیچمه بغدادیلك = فابریقه‌ده منتظم بیچیلمش چوبوقلر.

بقال طوانی — کیریشلمه‌لر رنده‌لنوب تمیزلنه‌رك چاقلدقدنصکره آلتی قاپلانمیه‌رق اوزرینه میخلانان دوشه‌مه تخته‌لرینك آلت طرفی طاوان تشکیل ایتمك اوزره یاپیلان یعنی کیریشلری میدانده یالین قات طاوان

بکلك طوغله — بر پارماق قالینلغنده اینجه طوغله.

بل ویرمك — کرسته ده‌میر وسائره‌نك ثقلت تأثیریله اورته‌سنك مقوسلشمسی.

بوجورغاد — آز آدمله آغیر شیئلری قالدیرمق ایچون مستعمل مانیوه‌لالی دولاب.

بودروم — (یونان ὑπόδρομον) طوپراق آلتنده‌کی کمرلی مخزن.

بولمه‌دیواری — اوك ایچنده‌کی تقسیمات دیوارلرندن هریری.

بوی قید — چرچیوه‌لرده جاملری اقسامه افراز ایدن وطوتان لامبه‌لی تخته جوبوقلردن شاقولی وطولانی اولانلری.

بیچقی — دستره‌نك بویوکی اولوب بر ویا ایکی کیشی طرفندن چکیله‌رك استعمال اولنور. انواعی: قوللی بیچقی، أل بیچقیسی قاپدیرمه، مالطه بیچقیسی، زمین بیچقیسی.

بیچمه — بویوك وقالین طومروقلرك دستره ایله کسیله‌رك بیچیلمه‌سندن حاصل اولان کرسته‌لر سرن بیچمه‌سی = سرندن چیقاریلان تخته فیلیوس بیچمه‌سی = فیلیوس کونوکندن بیچیلان تخته کیریشی.

پ

پاروله — هرایکی آغاجك بربرینه کچمسی ایچون مذکور آغاجلرك اوجلرینه مائلاً وبری یکدیکرینك عکسی اوله‌رق آچیلان کرتیك.

پارماق — آرشینك یکرمی درت قسمده بری که باش پارماغك أیلك بوغومنه مساوی اولچودر. (آرشینك یکرمی درده تقسیمی ویاخود یکرمی درت پارماغك بر آرشین اوله‌رق واحد قیاسی اعتبار ایدلمسی اکثریا مسائل شرعیه‌نك ٦، ١٢ و ٢٤ قسمه منقسم اولمسی حسبیله‌در. اسکیدن یعنی ٩٩٤ سنهٔ هجریه‌سنه کلنجه‌یه قدر بوکا بوغوم دینوب پارماق دییه شهادت پارماغی برنسنه یاننده غیاننده‌یان یاتیریلنجه طیرناق یاننده پارماغك قالینلغنه دیرلردی که بر بوغوم ایکی بچق پارمق صاییلیردی بوپارمق ١٢ ایپلك ویا خطدر.)

پاصه — طاوان تخته‌لرینك وسائر تخته‌لر آرالقلرینی قاپمغه یارارسیلمه اوزون تخته‌لر.

پ

پاصه‌لق — دوشمه‌لکدن اینجه‌وطاولقدن قالین یعنی ایکی سانتیم قدر قالینلقده تخته.

پاطوره — دامه ایله برابرینه یندیرلمش ایکی تخته‌نك حد فاصلنی نظردن صاقلامق ایچون او تخته اوزرینه چکیلن قوردون

پداوره — (πέταυρον) قولای یوکولور اینجه تخته . دوشمه تخته‌لرینك آرالقلری آلتنه وضع اولنان اینجه تخته‌لر .

پشتوان — تمل اسقره‌لرنده خطلری بربرینه ربط ایدن اوفق چلیکلر | بویوك قاپیلرك آرقه‌سنده‌کی ده‌میر قوشاقلر .

پراچول — صاچاق ، جونبا و شاهنشین کبی بنانك چیقینتیلی قسملرینك آلتنه‌قونولان ده‌میر ویاتخته‌دن مقوس دستکلر . (پراچول ایله دستك آراسنده فرق یوق ایسه‌ده عمومیتله‌دمیردن اولانلرینه‌پراچول واغاجدن اولانلرینه دستك دینور. پراچول بچیملی وظریف دستك معناسنه دخی قوللانیلور.

پرچین — چیه‌ینك برنیچه میخلاندیغی وقت دیکر طرفدن چیقان سیوری اوجنی کریه چیقه‌سی ایچون چکیچله دوکه‌رك یاصصیلاشدیرمق صورتیله تحکیم ایتمك .

پرداخ رنده‌سی — رنده‌لنمش تخته‌لرك سطحنی پرداخ ایتمك مخصوص محفظه‌سی طوپارلاقچه برآل ایله ایشله‌نیرکوچك رنده.

پلانیه — تخته‌لرك سطحنی برسویه‌ده دوره‌لتمك وقنیورلرینی آلمق ایچون مستعمل اوزون تخته‌لی مرانغوز رنده‌سی .

پول — ویدا ایله جیواتانك دیکر اوجنه طاقیلان صومونك تخته‌وسائره‌یی آشیندیره‌رق کومولماسی ایچون آرده‌یره وضع اولنان اوزته‌سی دلیك یاصصی ویووارلاق معدنی لوحه یووارلاق لوحه‌لر حالنده تزیینات

پویرالق — لاطه‌دن دها اینجه بر نوع کرسته .

ت

تخته‌پرده — تخته‌دن یاپیلمش موقت واکره‌تی بوله .

تخته حواله — پردیوار اوزرینه ، باغچه ویا سائره‌نك کورولمسنی منع ایچون چکیلن یوکسك تخته پرده .

تخته کوره‌ك — دیوارجی ویا بویاجیلرك خرج ویامعجون قویوب اللرنده طوتدقلری التندن ویا یاندن صاپلی تخته .

تخته‌پرده — باغچه ویا اوطه‌لری آییرمق ایچون یاپیلان تخته‌دن ایکرتی واینجه بوله.

تخته پوش — (فارسی «پوشیدن» اورتمه) دام اوزرنده اطرافی آچیق واوستی براورتو ایله‌مستوروياغیرمستور اوله‌رق التی دوشمه‌لی یاپیلان وچماشیر سرمکه‌ویااوطورمغه‌مخصوص تراسه. اوستی آچیق جومبا.

ج

ترازی — ویا ترازو . بورولردرونده جریان ایدن صولرك مطلوب اولان ارتفاعه جریانی تنظیم وتقسیم ایچون بعض مناسب محللره کارکیر اوله‌رق یاپیلان سیوری قوله شکلنده ایاقلردرکه صو بونلرك اوستنه قدر چیقوب اورادن اطرافه تقسیم اولور .

۲ دیوارلرك ویا طابان وسائر اقسامك شاقوله عمود یعنی تمامیله افقی اوللری . دیوارلرك اوستی ترازیلی اولمسی = دیوارلرك اوستی هپ برسطح افقی داخلنده بولنمسی. خطوط ویا سطوحك افقیتنی اکلامق اوزره مستعمل برنوع الت .

تراش — طاشلری سطحندن یونته‌رق دوزلتمك طوپراغك برقسمنی طراش ایتمك = تمللردن طوپراغك شاقولی سطحنی اینجه اوله‌رق قازوب مطلوب اولان درجه‌ده کنیشله تمك .

تسکره — ایکی عمله‌نك ایکی طرفده‌کی قوللردن طوتوب طاش طوپراق ، خرج وسائره نقلنه مخصوص درت قوللی واوزری آچیق تحته تکنه .

تکنه — اوسته‌رك یاننده خرج قویمغه مخصوص تحته قاب . اوموزده خرج نقلنه مخصوص قوللی کوچك یاردیم صاندیق کیره‌ج سوندورمك وبه‌طون یاپمق ایچون مستعمل تحته طاوا .

تکنه طاشی — موصلقلرك اوکنده‌صو بریکدیرمك اوزره یاپیلمش حوض شکلنده‌کی یالاق .

تك دولاب — چیفته دولابدن اینجه لاطه .

تللنمك — دیوارك ویا صیوانك اینجه چاتلایوب یاریلمسی .

تل چکمك - نقشده هرنوع بویا ایله چکیلن اینجه زرهلر .

تمل — (روجه «Θεμέλιον» . ابنیه دیوارلرینك طوپراقدن اشاغیده‌کی قسمی اولوب بنانك ثقلتنی چکمك اوزره انشا اولنور || ۲ تمل دیوارلرینك انشاسی ایچون اچیلان چوقور .

تیرفیل — طاش طومروقلرینی نقل ایتمك ایچون آلتلرینه قیزاق مقامنده قونولان یووارلاق اودونلرکه طاش حرکت ایتدکجه آرقه‌دن آلنوب اوك طرفه وضع اولونور و تکرلك خدمتنی ایفا ایدر .

ج

جامجی پارماغی — ۰٫۰۲۷ مترویه‌معادل طول اولچوسی .

جیواطه — (ایتا) بر طرفی ایری باشلی و دیکر طرفی صومون چکمك اوزره ویدالی قالین جیوی که دمیر ویا تحته‌لری بربرینه ربط ایتمکه یارار .

چ

چاپنه کتیرمك — آغاچلری مستطیلی ویا مربعی بر مقطعده بالطه ویا دسته ایله یونتارق احضار ایتمك (چاپلامق ده دینیر)

چاتال باغه — طوغرامه جی تذکاهلرینك اوستنده میخلی اولوب زنده انه جك تخته لری طایامغه و چاتالنك آراسنه صیقیشدیرمغه مخصوص اورته سی چاتال دوز طاقوز .

چارپمه — دیوار سطحنه سرتجه قومله یاپلش خرجی مالا ایله سرپه رك حصوله کتیرلن پوروزلی چارپمه صیوا — ۲ اناختارسز چیلینکیر کاری قپی زه نبره کی .

چارشو طوغله سی — اضلاعی آلتی پارماق اولان کنیش طوغله .

چارمیخ — بویوندروقلرك آلتنه واوستنه صایب شکلنده و بربرینه چاپراست وضع اولونه رق میخلانان کوچوك چلیك پاینده لر .

چاقیل — یومورطه قدر کوچوك طاش پارچه لری اولوب به طون اعمالنده ستعملدر . بونلرك بویوجکلرینه مولوز دینیر | باغچه لرده یوللره دوکیلن یووارلاق دکز ویا دره طاشلری .

چاقیل پرداخی — صیوا اوزرینه ایری قوم یله یاپیلان پرداخ .

چامور — طوپراق وبا کیره چ و قوم ایله صودن عبارت خرج که (اوره ك چاموری) دخی دینیلیر .

چامور تخته سی — دیوارجیلرك دیوار یشلرکن اسکله اوزرینه قویوب درونته چامور طولدوردقلری بویوجك تکنه .

چرچی — ضعیف کرسته ایله متانتسز اورلمق یاپیلان بنا .

چپرپی — بویایه باطیریلش برایپك ایکی اوجی کریله رك اورته سندن قلدیروب قویوویرمکله کرسته اوزرنده حاصل اولان چیرکی | چپرپی ایله اشارت اولان یرلرك بچقی ایله یاریلسی .

چپرپی طوتمق — مختلف اقسامك بر حدایه کلسی ایچون اپ کرمك ، بردیوارك اوزرلوزکن بر خذاده بولونمسی ایچون او سویه یی ارته ایدر بر اپ چکمك .

چیفت — بربوله یی قالدیرمق ویا کیریشلرك فضله یوك آلتنده اکریلرینی مانع اولمق ایچون اورته لری آلتندن هپسنه تعمیداً چکیریلن قالین پوترل ویا چیفته کیریش (غاط اولمرق اوستلرك بعضیلری زیفت دخی دیرلر .)

چنبر ضبان — ضبان اوستنده کی کیریشلرك اوستنه دفعة چکیریلان ایکنجی ضبان .

چوپ اوجی سیوری وکنارلری قولاقلی طاشجی قلمی .

چیته — یونتولمش و تسویه ایدلمش ینجه برقاچ سانتیم اکنده اوزون تخته شیشه .

چیویله مه درز — مولوز طاشندن معمول دیوارك طاش آرالقلرینه کوچك طاش پارچالری صیقیشدیرمق خرج یله درز ایتمك

ح

حمامجی درزی — دیوارلرك طاش آرالقلرینی کستلی خرج ایله صوایوب پرداخ ایتمك .

حواله‌لی — بر بنانك قاعده‌سنه نسبتا ارتفاعی چوق اولمسی .

خ

خرپشته — محافظه دیوارلرینك اوزرینه بیوك طاشلردن ویا طوغله‌دن ایکی طرفه آقینتیل یاپیلان سطحی مائل که بوکا (سمر) دخی دینور . زیر زمینده‌کی کونکاری محافظه ایچون اوست طرفلرینه طاش و خرجله یاپیلان اورتو .

خط — تمل ودیوارلرك ثقاتی هرطرفه مساواتاً تقسیم ایتمك اوزره دیوار اورته‌سه افق اولهرق قونیلان کرمسته ویاایکی اوچ صیرا طوغله .

خرق — (عربی یارلمش معناسنه) اوستی آچیق صو مجراسی. آرق

خزینه — طوپراقدن مرتفع اولان صهریج ، صو محافظه‌سنه مخصوص ، دیوارلری یوکسك و اوستی اورتولی صو حوضی . ۲ کرسته ویا تیمور اوستنه دیکر برپارچه‌نك کیرمسی ایچون آچیلمش بر یووا || اولوق خزینه‌سی = یاغمور صولرینك آقمسنی موجب اولمق اوزره اولوقلرك باشنه یاپیلان طاش ویا چینقو ویا قورشون دلیکلی قوطوجقلر .

د

دستکاه دمیری — دستکاه اوستنده بولنوب ایشلنه‌جك تخته‌نك اوجنی طیامغه مخصوص متحرك دمیرلر .

دستکاهلامق — بنانك دیره‌ك ودیکمه‌لرینی یاپدقدن صکره تقسیماتنك میدانه چیقارق قولای ایشلنه بیله‌جك ، چوق ایشجینك ایشلمه‌سنه مساعد اولهجق حاله کلمسی تمل دیوارلرینك استقامتلرینی تعیین ایدوب میدانه چیقارمق .

دکزلك — نجارلرك آلت سوکمه‌سنك طیشاروسنه میخلانان شیو تخته که صویك ایچری کیرمه‌سنه مانع اولوب طیشاری آقمسنه یول ویرر .

دلیکلی طوغله — خفیف اولمسی ایچون ایچنده مختلف بوشلقلر براقیلمش مجلف طوغله .

د

دوشه‌مه زاری — حاملرده دوشه‌مه مرسرلرینك آتشدن چاطلاماملری ایچون مذکور دوشه‌مه آلتنه طوغله ویا قیعان طاشندن یاپیلان ایکنجی قات دوشه‌مه‌یه دیرلر .

دیشلی — طاشلری تسویه‌یه مخصوص طاشجی آوادانلغی .

دیشلی رنده — ایکی تختهنك بربرینه آبی یاپیشمسی ایچون یکدیکرینه تماس ایده‌جك قسملرینه طوتقال کیروب قله‌جق صورتده چیرکیلر آچن طیغی دیشلی رنده .

دیکمه — قوشاقلامه آره‌سنده باشلقسز اولهرق عموداً قونیلان دیره‌ك ، طولاب و یالاطه || ۲ اسکلهلرده دیواره موازی و زمینه عموداً قونیلوب اوجی چلیکاره میخلانان دیره‌کلر .

دیل مالاسی — اوجی ایکجه مالا .

ر

راسپا - ده‌میر تخته ویاطاشلرك اوزرینی قازیمق ایچون مستعمل مثانی‌الشکل وصابلی چلیك آلت .

رزه — قپو و دولاب قنادلرینی سوکه‌یه تعلیقه مخصوص تیموردن معمول بربرینه کچمه چنکل که منتشه یرینه کچر .

رزنه — دکان کپنکاری و دولاب‌وانبار قاپاقلرینی آچوب قاپامق اوزره سوکه‌یه‌ربط ایدیلن قوللری اوزون رزه .

رقمکش — یاپی‌یه ورود ایدن مالزمه یوسته‌لرینی ویا عددینی چتله‌یه ویا دفتره‌یازان آدم .

رنده — [فارسیدن] تختهلرك سطحنی یونته‌رق تسویه ایتمکه مخصوص تخته محفظه ایچنه کچیرلمش و یالکز اوجی میداندہ اولان و طیغ ویاخودیالامه‌دینیلن کسکین بر ده‌میردن عبارت‌طوغرامه‌جی ومرانغوز آلتی. انواعی : باصق ، کوشتره ، معجون کوشتره‌سی ، عثمانلی رنده‌سی ، پرداخ رنده‌سی ، دیشلی رنده ، قوردون رنده، آرمودی رنده ، پاخلی رنده ، یکدسته ، دوز طبان .

س

سرپمه — دیوار اوستنه ایری موقله مخلوط خرجی مالا ایله چاربه‌رق وجوده کتیریلن پروزلی صیوا .

سرداب — (فا) سرین اولان یرآلتی اوطه‌سی . || صوبی صوئوق‌طوتمغه‌مخصوص یرآلتی اوطه‌سی .

س

سرن -- اسطوانی الشکل قالین واوزون چام کرسته .

سرن بیچمه‌سی — سرندن بیچلمش کرسته .

سره — باش پارمغك اوجندن شهادت پارمغك اوجنه قدر کره‌رك حاصل اولان اولچوکه قاریشدن کوچکدر. ٤ سره = ١ آرشون .

سستره — (رومجه « Ξύστρα » دن) تحته‌یی قازیمغه مخصوص کسکین آلت . ترکجه‌سی (قازییه‌جق) .

سورمه پنجره — قاصه‌سی ایچنده یوقاری‌یه طوغری سوریله‌رك آچیلان پنجره.

ش

شادروان — آبدست آلمغه مخصوص اطرافی موصلقلی صو خزینه‌سی . اکثریا جامع آولولرینه یاپیلور .

شاهمردان — بویوك قازیقلری چاقمق ایچون قوریلان بویوك و یوکسك اسکله اوزرنده ایپ ومقره‌لرله چکیلوب قویوویریلن اثقال واشکال مختلفه‌ده معدنی بویوك چکیچ.

شیشه — دوز ویانصف استوانی شکلنده غایت اینجه چیته .

شیشه‌لی لامبه — قاپلامه تحته‌لرینك بربرینه‌کلن حد فاصللرینه آچیلان لامبه‌لرك کورولمه‌مسی ایچون لامبه‌نك یاننه بر شیشه آچیلمسی .

ص

صویولی طوان — پاصه‌لری مساوی بعدده موازی اوله‌رق انشا اولنان پاصالی طاوان.

صومون — ویده‌لی چیویلرك اوستنه کچیریله‌رك تثبیت ایدیلمکه مخصوص مربع ویا مسدس اورته‌سی دلیك معدنی پول.

صیچراتمه منتشه — أشسیکی اولمیان قاپولرده قاپویی آچیلیرکن خالی قالینلغی قدر یوقارویه قالدیرمق وقاپانیرکن کندیلکندن قاپانمق اوزره استعمال اولنان بر نوع منتشه .

صیغاچا — قالین کرسته‌لری عمودی اوله‌رق کسمکه خادم أکلی وقیصه أل دستره‌سی.

ض

ضرب لوله‌سی — ایکی باشی بورویه ربط اولنان وصویی کسوب صالیویرمکه مخصوص اولان بویوك اورته موصلق .

ط

طابان‌مالاسی — اینجه واوزون وصاپنك بر اوجی دمیری اوزرنده اولان بر نوع مالا .

طاراق — طاشلرك یوزینی یونمق خصوصنده مستعمل دیشلی برنوع چکیچ شکلنده طاشجی آوادانلغی ۲ چامور ویا بهطون قاریشدیرمقده‌مستعمل دیشلی چاپا ۳ ریختیم انشاسنده دکز ویا نهر دیبلرینی قازمق اوزره مستعمل متعدد قوغالی ماکنه دوبه‌سی ویا واپوری .

طاشلق — طاش دوشه‌لی آولو .

طاقوز — (رو « Τάζος » دن) کرسته ویا معدن واقسامنك برطرفنده‌کی کدیکی طبقایه‌رق صیقیشدیرمق ایچون مستعمل کوچك تخته ویا دمیر پارچه‌سی. بیوجك قاما دیرکلر کسیلدیکی وقت آرتان کوچك پارچه‌لر .

طولوصواغی — حوض ، صهریج وصو خزینه‌لرینك طولدقدن صوکره فضله‌صویی جریان ایتدیرمکه مخصوص یوقاروقسملرنده براقیلان دلیك ، مجرا .

طومروق — کوتوك حالنده بچیلمه‌مش کرسته | ۲ ابعادی یاریم زراعدن فضله اولوب بالآخره‌ایستنیلن ابعاده کسیله‌رك قونیلمق اوزره صاتیلان طاش .

ع

عثمانلی رنده‌سی — تخته‌لرك یوزینی دورلهمکه و پروزلرینی آلمغه مخصوص یان طرفدن چیفته دکنك کبی قولپلی رنده .

ف

فارسی — پاخی آلتمش‌دیرك کوشه‌سی، برمنشور مدسی، تخمسی وسائره‌نك‌طولانی وجهله تقسیمنه و بر دیره‌ك ویا جومبانك سطحلرینك عمود اولمیوب یکدیکریله زاویهٔ منفرجه تشکیل ایتمسنه دینیر .

ق

قاباطاراق — برطاشك یوزینی قاباجه‌تسویه ایتمك خصوصنده‌مستعمل طاشجی آوادانلغی.

قاپازلامه — برآغاجی دیکری اوزرینه‌یویلو بوینجه تطبیق ایدوب چاقمق .

قاپدیرمه — أل بچقیسنك کوپوکی .

قاریش — أل آچیلدیغی‌وقت باش‌پارماق

ق

اوجندن سرچه پارمق اوجنه قدر اولان مسافه که اوچ قاریش بر آرشون اعتبار ایدیلیر.

قفس — پنجره‌لرده اوطوران قادینلرك خارجدن کورولمه‌سی ایچون یکدیکرینه عموداً قونلش اینجه تخته چبوقلردن معمول ده‌لیکلی تخته پرده | ۲ حاملرده چامشیر قورودولان محل | ۳ آخور یملکلرینك اوستنده حیوانلره اوت قویمغه مخصوص پارماقلقلی قسم.

قفس کیریش — ایکی افقی قسم ایله مسافه بمسافه شاقولی دیکمه‌لر وبرده قطری قطعه‌لردن ترکب ایده‌ن کیریش.

قلیجلامه — برکرسته، برده‌میر ویا طاشك کسکین ودار طرفی یوقاری یه کلمك اوزره دیکنه وضعی: طوغلانك قلیجلامه‌سنه وضعی ؛ قلاصی قلیجلامه‌سنه قویمق.

قورد آغزی — کچمه ایچون کرسته‌نك آچیق قورد آغزی کبی کرتیلمسی.

قوشاقلامه — اخشاب بنانك یوله‌لرینی تحلیم ویکدیکرینه باغلامق اوزره دیره‌کلر ودیکمه‌لر آره‌سنه قونیلان لاطه وپاینده‌لرك هیئت مجموعه‌سی که اوزرلرینه قاپلامه وبغدادی چاقیلور.

قول‌باشی — آغیر شیئلری قالدیران ویا نقل ایده‌ن ویاقازیق چاقان رنجبرلرك عمومیتله برلکده ایش کوره‌بیلملری ایچون هردرت ویا سکز عددینه تعیین اولنان اونباشی.

قیغان پرداخی — مرمرلر اوستنده قیغان طاشی - وریله‌رك یاپیلان پرداخ.

ك

کمیك جلاسی — طاش ومرمرلر اوزرینه مختلف پرداخلر یاپلدقدنصکره پارلاتمق اوزره پاچه کمیکی یاتیله‌رق حاصل اولان توزله یاپیلان جلا.

تحته کوره‌ك — دیوارجی وبویاجیلرك اوزرینه خرج ویامعجون قویوب آللرنده طوتدقلری، التندن ویا یاننده صاپلی تحته.

کوشتره — سیلیجی ومرانغوز آوادانلغندن پلانیه‌یه بکزر و تحته‌لرك کنارینی آلمغه مخصوص اوزون وبویوك رنده : معجون کوشتره‌سی.

کوشه‌بند — یکدیکرینه عمودایکی دیره‌ك، کرسته ویا طاشك کوشه‌لرینی بربرینه ربط ایتمك ایچون قوللانیلان زاویهٔ قائمه‌شکلنده ده‌لیکلی وحیواطالی دمیر کوشه.

کیرمه‌چیقمه — قاپاق وقاپوقنادلرینه طاقیلان کیرر چیقار منتشه طاقمی.

کینیش — ایکی تحته بربری اوستنه کلدکده سطحلری برخذاده اولمجق وجهله کنارلرینه لامبه آچان رنده.

ل

لامبا — بر تخته ویا کرسته کنارینه کوشتره ایله ایکه‌لته‌رك آچیلان یول .

لامبه‌لی دوشه‌مه — یکدیکری یانه کلدیکی زمان بربری ایچنه چکه‌جك وجهله بویدن بویه اوزون دیشلری بولونان وبربرینه کچن دوشه‌مه‌لك تخته .

لامبا آچمق — برتخته‌نك کنارینه دیکر تخته‌نك بینمسی وایکیسنك برتسویه‌ده بولونمسی ایچون یول ویرو آچمق . دیوارلرده آشاغیدن طوغری کلن قالینلقدن ایچرو کیریلوب دیواری دها ایچه اوله‌رق یاپتقله حاصل اولان دیش‌که اکثریا کیریش وپوطره‌لك اورایه باصماسی ایچون دخی بیراقیلور .

لقمه — حاملرده صیجاق صوخزینه‌سنك دیوارلرینه سورولن برنوع لوکون .

لوکون — کیره ایله زیتون یاغی ویاپزیر یاغندن دوکوله‌رك یاپیلان برنوع معجون‌که صو بوریلرینك اطرافنی صسارارق صویك آقه‌سنه مانع اولمقده مستعملدر .

لوله — برپازماق قطرنده بر اسطوانه‌دن عبارت ماء جاری اوچوسی اولوب ٤ ماصوره‌یه تقسیم اولنور .

لیقه — یالدیزك آلتنه سوریلن بر نوع طوتقالی آستار .

م

مابلاق — نقاشلرك معجونی تسویه‌ایتمك اوزره آلده قوللاندقلری کنیش ویاصمی فورچه شکنده کوچك تخته ویامعدنی کوره‌جك .

ماصورا — ماء جاری اوچوسنده لوله‌نك ربعی اولوب ٥ چوواله‌یز اعتباراولونور .

ماله — (فارسی) دیوارلرك خرجلرینی طاشلر آراسنه یراشدیرمك ودیواره صیوا اوره‌رق تسویه ایتمك اوزره مستعمل تخته صابلی کوچوك ویاصمی دمیر آلت . دیل مالاسی = درز یاپتقده مستعمل ایکه وکسکین مالا . طبان مالاسی = دمیری اوزون و صاپی اوجنه قدر اولان یعنی طوتمه‌جق یری کوپرولی اولوب اوجنه قدر طایانان قابا ماله .

مالطه یچقیسی — مالطه کسمك اوزره طاشجیلرك قوللاندیغی ایکی طرفی صابلی بویوك دمیر دسته‌ره .

مرتك — درت کوشه‌لی قالین واوزون دیره‌ك . چاتیده براوجی طابانه استناد ایتمك اوزره یکدیکرندن مساوی آچیقلقلرده وضع اولنان کیریشلر .

مرکب کیریش — مقطعلرینك تزییدی خصوصنده ایکی ویااوچ پارچه‌نك بر بری اوزرینه وضع وتثبیت ایدلمه‌سندن حصوله کلن کیریش .

م

مسلح کیریش — مقطعلری کفایت ایتمین کیریشلرده اوزرلرینه کلن ثقلی مسند نقطه‌لرینه نقل ایتمك اوزره ترتیب اولونان کیریشلر .

معجون کوشتره‌سی — چرچیوه‌لرده جام کچمکه مخصوص اولان لامبایی آچمق ایچون قوللانیلان اوزون رنده .

مورج — اوجی سیوری یووارلاق طاشجی قلمی .

مولوز — دیوار انشاسنده مستعمل غیر منتظم ایریلی اوفاقلی هرنوع طاش .

مولوز قیرمه‌سی = به‌طون وقورویختیم وشوسه انشاسنده مستعمل قیریلش کوچوك طاش پارچه‌لری.

مهنکیر — کرسته‌لر وتخته‌لرك قالینلغنه برچیزکی چیزه‌رك بویلی بویته قیرمق ایچون سیلیندیرلمك قوللاندیغی کونیه شکلنده پچاقلی برآلت .

ن

نشانکش — مرانغوز و دولکرلك رنده‌لیه‌جکاری تخته‌لره اشارت چکمك اوزره استعمال ایلدکاری مهنکیره مشابه وفقط پچاغی اولمیان آلت .

نیم کارکیر — اساس دیوارلری کارکیر وداخلی اخشاب یاپیلان بنالر .

ه

هلال — برلوله صویك آلتمش درنده برقسمی.

ی

یاپراق — طاوان ودوشه‌مه وسائره ایچون کوتوکدن یچیلان تخته‌لرك بهری .

یاغمورلق — پنجره چرچیوه‌لرینك خارجنه میخلانوب یاغمورك ایچرویه کیرمه‌سنه مانع اولان سیلمه || ۲ صاچاقلرده یل قووان تخته‌سی اوزرینه وضع اولنان و اوزرینه چینقو میخلانان اکسز تخته .

یالی باصقیسی — بربری اوزرینه بیندیریلەرك یاپیلان قاپلامه .

یدیرمه — یاغ، کیره‌ج وکندیردن یاپلش صو بوری وکونکارینی صارمقده مستعمل لوکونلی اپ.

یکدسته — شیمدیکی پلانیه‌لرکی اولوب اسکیدن قوللانیلان برنوع رنده .

یلپازه مردیوه‌ن — مدور شکلده دونر مردیوه‌ن

یلقوان — صاچاقلرك اولوقلری اوکسنه کلن اکسز تخته .

یوزله‌مه — صیوانك یوزنی دوزله‌مك .

فرانسزجه‌دن تورکجه‌یه فسمنده‌کی یا کلشلرك جدولی

صحیفه	سطر	یا کلشلر	طوغرولری
٦	١٧	Academie	Académie
٧	٧	"	"
٧	١٦	"	"
٧	٢٤	"	"
٩	٣	Legend	Légende
١٢	٧	طوپلانیم	کومه
١٤	١	Allegorie	Allégorie
١٤	٢١	Amphitéatre	Amphithéatre
١٥	٩	An	Âne
٢٣	١	ماقاص کیریشی	ماقاص
٢٣	١١	voute	voûte
٢٣	١٤	"	"
٢٣	١٦	"	"
٢٤	٢٠	Arb boutant	Arc boutant
٢٥	٥	Arc deprimé	Arc déprimé
٣٣	٢٠	tecnique	technique
٣٤	٢٣	profeession	profession
٤٦	٢٢	Baton rompus	Batons rompus
٤٨	١	Belvedaire	Belvédère
٥٠	١	بومبار	بومبار . تا قاوال
٥٠	٩	طوپوز	طوپوز ، طوپ

صحیفه	سطر	یاکلشلر	طوغرولری
٥٧	٢٠	اوانی ترابیه، چوملکجیلك	اوانی ترابیه، چوملکجیلك، خزفیات
٦٤	١	(علاوه)	chemin de ronde سکردم یری
٦٤	٢٢	چاتی کیریشی	چاتی کیریشی ، مرتك
٦٦	١	(دن أول علاوه)	ciseau طاشجی قلمی ، منقار
٦٦	١٠	ایشیق وقارالتی	قرا کلق و آیدینلق
٧٩	٧	محیط	محیط ، چوره
٨٣	١٧	پروازلرك	قورنیشلرك
٨٣	١٨	باش طابان پروازی	باش طابان قورنیشی
٨٧	٣	صوفا	اوزون صوفا
٩٢	١٨	پشتیوان	تخفیف کمری، تخفیف بویوندروغی
١١٠	٣	(علاوه)	Echauhguette کنکره
١٣٧	٢٣	حدیدیات	حدیدیات ، دمیر ایشلری
٢١٥	٦	فاقولیه	آصیرغه
٢١٥	١٨	Penturs رزنه	Penture رزنه ، پیشتوان
٢٣١	١	Pulverisateur	Pulvérisateur

INSTITUTE OF ISLAMIC STUDIES